

การศึกษาความสามารถในการอ่านและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่าน
ชื่อคนญี่ปุ่น : กรณีศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

โดย

นายลิขลิทธิ์ เมืองคุ้ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขลิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษาความสามารถในการอ่านและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่าน

ชื่อคนญี่ปุ่น : กรณีศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

โดย

นายลิขสิทธิ์ เมืองคุ้ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE STUDY OF ABILITY TO READ AND SPECULATE
KANJI READINGS USING IN JAPANESE NAMES
: A CASE STUDY OF THAI LEARNERS OF JAPANESE

BY

MISTER LIKASIT MUANGKOOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARTS JAPANESE STUDIES
FACULTY OF LIBERAL ARTS
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นายลิขสิทธิ์ เมืองคุ้ม

เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

: กรณีศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

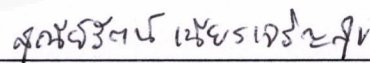
เมื่อ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2561

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

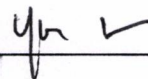
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะนุช วิริยะนะวัตร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

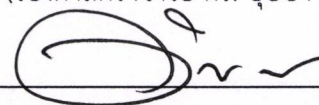
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนิย์รัตน์ เนียรเจริญสุข)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุษบา บรรจงมณี)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ อดุลยฤทธิกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาความสามารถในการอ่านและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น : กรณีศึกษาผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
ชื่อผู้เขียน	นายลิขสิทธิ์ เมืองคุ้ม
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก โดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบที่จัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัย จากนั้นจึงวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นจากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนในระดับสูงมีเพียงร้อยละ 2.38 เป็นผู้เรียนที่สอบผ่านวัดระดับภาษาญี่ปุ่น(JLPT)ระดับ N2 ขึ้นไป ชื่อคนญี่ปุ่นที่มีผู้ตอบถูกมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 前田(ร้อยละ 93.65) 高橋(ร้อยละ 65.08) และ 佐藤 กับ 渡辺(ร้อยละ 53.17) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น ได้แก่ ระดับ JLPT ของผู้เรียน ประสบการณ์ในการไปเยือนประเทศญี่ปุ่นของผู้เรียนและประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน อย่างไรก็ตามความแตกต่างของงานไม่มีผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่พบมากที่สุดคือถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัว

จากการศึกษาสรุปได้ว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยยังขาดความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นแม้จะเป็นชื่อที่มีความถี่ปรากฏสูง ผู้สอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เห็นชื่อคนญี่ปุ่นและแนะนำวิธีการอ่านในชั้นเรียนให้มากขึ้น รวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนรับข้อมูลเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นนอกชั้นเรียนให้มากยิ่งขึ้นด้วย

คำสำคัญ: ชื่อคนญี่ปุ่น, เสียงอ่านคันจิ, ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

Thesis Title	THE STUDY OF ABILITY TO READ AND SPECULATE KANJI READINGS USING IN JAPANESE NAMES : A CASE STUDY OF THAI LEARNERS OF JAPANESE
Author	Mr. Likasit Muangkoom
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Japanese Studies Faculty of Liberal Arts Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Suneerat Neancharoensuk, Ph.D.
Academic Years	2017

ABSTRACT

This research aims to study the ability to read Japanese names in Thai learners of Japanese who major in Japanese. The questionnaire and the test are used in the study to collect data and information. Then analyze speculation strategy of Kanji readings using in Japanese names by interview.

The study found that only 2.38% of research participants achieves high scores. Those with high scores are participants who passed JLPT (Japanese Language Proficiency Test) N2 and above. The first Japanese names that are read correctly most are 前田(Maeda, 93.65%) 高橋(Takahashi, 65.08%), 佐藤 and 渡辺 (Satou and Watanabe, 53.17%) respectively. Factors that affect the ability to read Japanese names are the JLPT level of the learner, learner's experience of visiting Japan and learner's work experience using the Japanese language. However, the differences in the job did not affect the reading Japanese names ability. The speculation strategy of Kanji readings using in Japanese names that are used most is decode Kanji readings from each character one-by-one.

According to the research study, it indicates that Thai learners of Japanese lack the ability to read Japanese names even though they are high frequency names. Thus, Japanese language instructors should encourage their students to be familiar with Japanese names and teach them how to read those names in their classes more often. Accordingly, instructors should also encourage self-study on Japanese's names outside the classroom among their students more.

Keywords: Japanese names, Kanji readings, Thai learners of Japanese

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของรองศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งให้คำแนะนำตั้งแต่การคัดเลือกหัวข้องานวิจัย จนถึงการปรับแก้ในแต่ละจุดอย่างถี่ถ้วนด้วยความเอ็นดู หากปราศจากอาจารย์งานวิจัยฉบับนี้ก็มิอาจเสร็จสมบูรณ์ได้

ขอขอบคุณภาคีวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่รับข้าพเจ้าเข้ามาเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาโท อีกทั้งมอบทุนการศึกษาในโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม ไทย-ญี่ปุ่น (SEND) ร่วมกับมหาวิทยาลัย Waseda ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นที่ประเทศญี่ปุ่นและสามารถค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มากกว่า 100 ฉบับจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย Waseda

ขอขอบคุณคณาจารย์ สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความกรุณาสละเวลาบางส่วนในคาบเรียนเพื่อให้ข้าพเจ้าเก็บข้อมูลจากนักศึกษา

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.ศิริวรรณ มุนินทร์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปที่คอยจัดการเป็นธุระเกี่ยวกับทุนการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1

ขอขอบคุณคุณสมภพ สุนทรระกูลผู้มอบทุนสมหมาย สุนทรระกูล ประจำปี พ.ศ. 2559 ให้แก่ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ามีทุนทรัพย์ในการจัดซื้อเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้อ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้ได้

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ Lee, Jae-ho อาจารย์ที่ปรึกษาขณะที่ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัย Waseda ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาเกี่ยวกับการค้นคว้าด้วยคลังข้อมูลภาษา (Corpus) ประกอบกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ในการวิจัยภาษาญี่ปุ่น

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช วิริยะนวัตร์และรองศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บรรจงมณีที่สละเวลามาร่วมเป็นกรรมการในการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

นายลิขสิทธิ์ เมืองคุ้ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 สมมติฐานการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิ	10
2.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น	10
2.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อคนญี่ปุ่น	14

2.1.3 งานวิจัยเกี่ยวกับเสียงอ่านในชื่อคนญี่ปุ่น	20
2.1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น	26
2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่น	28
2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น	28
2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับ Kirakira Name	35
2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการคาดเดาเสียงอ่านคันจิ	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
3.1 การสำรวจความสามารถในการอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	42
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.1.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
3.1.4 เกณฑ์การให้คะแนน	50
3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	50
3.2 การสำรวจกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	50
3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
3.2.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม	52
4.1.1 ข้อมูลทั่วไป	52
4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ภาษาญี่ปุ่น	52
4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกชั้นเรียน	53
4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น	55

4.1.5	ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ	57
4.2	ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	58
4.2.1	ชื่อที่เคยเห็นกับชื่อที่ไม่เคยเห็น	58
4.2.2	ผลคะแนนจากการทดสอบ	60
4.2.3	การตอบถูกผิดในแต่ละข้อ	61
4.2.4	คำตอบและจำนวนรูปแบบคำตอบ	64
4.2.5	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	85
4.3	กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	93
4.3.1	ประเภทของกลวิธีในการคาดเดา	93
4.3.2	กลวิธีรายบุคคล	97
4.3.3	กลวิธีรายข้อ	101
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	117
5.1	สรุปและอภิปรายผล	117
5.1.1	ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	117
5.1.2	กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน	120
5.2	ข้อเสนอแนะ	125
5.2.1	การสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	125
5.2.2	หัวข้อวิจัยที่มุ่งหวังให้นำไปศึกษาต่อ	126
รายการอ้างอิง		128
ภาคผนวก		139
	ภาคผนวก ก ตารางแสดงรายชื่อสกุลคนญี่ปุ่น 50 อันดับแรกที่มีผู้ใช้มากที่สุด	140
	ภาคผนวก ข ตารางแสดงความถี่ปรากฏใช้ชื่อคนญี่ปุ่นจากการสืบค้นด้วย คลังข้อมูลภาษา	141
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	149
	ภาคผนวก ง แบบทดสอบ	150

ประวัติผู้เขียน

152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงกลวิธีในการจำอักษรคันจิ	12
2.2 ตารางแสดงคันจิที่มีความถี่ปรากฏมากกว่า 100 รายชื่อจำแนกตามเพศ	16
2.3 ตารางเปรียบเทียบลักษณะทางเสียงที่พบในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นจำแนกตามเพศ	21
2.4 ตารางจำแนกจุดที่ปรากฏความไม่คงที่	33
2.5 ตารางแสดงระดับความผิดธรรมชาติที่พบใน Kirakira Name	35
3.1 ตารางแสดงการจำแนกกลุ่มรายชื่อที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ	47
3.2 ตารางแสดงรายละเอียดรายชื่อที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ	47
4.1 ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศและชั้นปีที่กำลังศึกษา	52
4.2 ตารางแสดงระยะเวลาที่เคยพำนักในประเทศญี่ปุ่นของผู้เรียน	54
4.3 ตารางแสดงทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อความยากง่ายในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	57
4.4 ตารางแสดงผลคะแนนจากการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	60
4.5 ตารางแสดงช่วงคะแนนจากการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	61
4.6 ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	85
4.7 ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามผลการสอบ JLPT	86
4.8 ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามระดับ JLPT	87
4.9 ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการไปเยือนประเทศญี่ปุ่น	87
4.10 ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามระยะเวลาในการไปประเทศญี่ปุ่น	88
4.11 ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามระยะเวลาในการไปประเทศญี่ปุ่น	89
4.12 ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น	89
4.13 ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	90
4.14 ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนที่เคยทำงานจำแนกตามลักษณะงาน	91

4.15 ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามความสนใจเกี่ยวกับประเทศ ญี่ปุ่น	92
4.16 ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายบุคคล	97
4.17 ตารางแสดงจำนวนกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	99
4.18 ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายชื่อ	101

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงอักษรจิมเมโยคันจิ 「之」	19
2.2 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของชื่อ 「茶奈」	38
2.3 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านคันจิ	39
3.1 ตัวอย่างแบบทดสอบ	43
4.1 แผนภูมิแสดงประวัติการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ของผู้เรียน	53
4.2 แผนภูมิแสดงประวัติการทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน	54
4.3 แผนภูมิแสดงความสนใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน	55
4.4 แผนภูมิแสดงทัศนคติต่อความจำเป็นในการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่น	57
4.5 แผนภูมิแท่งแสดงประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีต่อชื่อในแบบทดสอบ	58
4.6 แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนการตอบถูกผิดของผู้เรียน	62
4.7 แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนคำตอบของชื่อในแบบสอบถาม	83
5.1 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของชื่อ 「鈴木」	123

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ	คำเต็ม/คำจำกัดความ
BCCWJ-NT	The Balanced Corpus of Contemporary Written Japanese (Normal Type)
JIS	Japanese Industrial Standard
JLPT	Japanese Language Proficiency Test
N	Nihongo (日本語)
【.....】	เสียงอ่านของอักษรคันจิ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การศึกษาอักษรคันจิเป็นเรื่องยากและใช้เวลาท่องจำมากสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน (非漢字圏日本語学習者) ดังเช่นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ในการจดจำอักษรคันจิตัวหนึ่ง ๆ หรือคำหนึ่ง ๆ ผู้เรียนจะต้องจดจำความหมาย เสียงอ่าน ส่วนประกอบ ลำดับเส้น ระบบสัทศาสตร์และอรรถศาสตร์เมื่อปรากฏในแต่ละบริบท การใช้ในทางไวยากรณ์ และการใช้แบบสากลหรือการใช้ที่ผิดแปลกออกไป (Prototypical or Non-prototypical usage) (Mori, 2014)

การสอนคันจิแก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน ในภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นมักมุ่งสอนให้ผู้เรียนจำรูปเขียนโดยให้ความสำคัญกับลำดับการเขียนและกลวิธีการจำรูปเขียนของคันจิมากที่สุด งานวิจัยส่วนใหญ่จึงมักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนอักษรคันจิในภาษาญี่ปุ่นระดับต้นโดยมุ่งเน้นไปที่การจำและการทำความเข้าใจกับรูปเขียน อาทิ 桑原 (2000) 多屋・李 (2009) ヴィモンヴィタヤー (2013) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม “เสียงอ่าน” ที่พบในอักษรคันจิถือเป็นอุปสรรคหนึ่งในการเรียนคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น 崔 (2001) กล่าวว่าตลอดระยะเวลาที่เรียนและสอนภาษาญี่ปุ่นมา 20 ปี สิ่งที่ยากที่สุดคือ “เสียงอ่าน” ของอักษรคันจิ โดยเฉพาะวิธีการอ่าน “ชื่อคน” และ “ชื่อสถานที่” อักษรคันจิเพียงหนึ่งตัวมีเสียงอ่านที่หลากหลาย เช่น 「生」 มีเสียงอ่านที่ปรากฏใช้ในตารางใจโยคันจิมากถึง 11 เสียง ได้แก่ セイ・ショウ・いきる・いかす・いける・うまれる・うむ・はえる・はやす・き・なま แต่แม้จะจำเสียงอ่านเหล่านี้ได้ทั้งหมดก็ไม่ใช่ว่าจะสามารถอ่านชื่อสกุลที่มีรูปเขียนปรากฏใช้ของ 「生」 ดังต่อไปนี้ได้ เช่น 桐生【きりゅう】羽生【はにゅう】福生【ふっさ】相生【あいおい】武生【たけふ】麻生【あさお】桃生【ものう】生駒【いこま】生野【いくの】生形【うぶがた】生沼【おいぬま】来生【きすぎ】 เป็นต้น อย่างไรก็ตามคันจิที่มีเสียงอ่านมากเช่นนี้มีจำนวนน้อยมาก และเมื่อศึกษาตัวอย่างอื่น ๆ 崔 (2001) จึงยืนยันว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการเรียนคันจิที่แท้จริงคือ “เสียงอ่าน” เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ 柳田 (2011) ซึ่งพบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวฝรั่งเศสตอบว่า “เสียงอ่าน” เป็นสิ่งที่ยากที่สุดในการเรียนคันจิ

การคาดเดาเป็นกลวิธีหนึ่งในการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นที่ผู้เรียนจะต้องใช้เพื่อศึกษาภาษาญี่ปุ่นในระดับสูงขึ้นไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนพบคำศัพท์ที่เขียนด้วยอักษรคันจิที่ไม่เคยเห็น สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องคาดเดาก็คือ “เสียงอ่าน” กับ “ความหมาย” โดยทั่วไปหากจดจำเสียงอ่านของคำศัพท์ที่ปรากฏในบทเรียน ตำราเรียนหรือพจนานุกรมได้ในระดับหนึ่ง ก็จะสามารถคาดเดาเสียงอ่านของคำศัพท์ประสมอักษรคันจิที่ไม่เคยเห็นได้บ้าง ทว่าในการคาดเดาเสียงอ่านที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นนั้นการใช้ความรู้เกี่ยวกับเสียงอ่านคันจิที่จดจำมาจากตำราเรียนอาจส่งผลให้คาดเดาได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

ผู้วิจัยปรึกษาและสัมภาษณ์คนญี่ปุ่นเกี่ยวกับวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นทั้งชื่อตัวกับชื่อสกุลที่เขียนด้วยอักษรคันจิ พบว่าหากเป็นชื่อตัวที่มีความถี่ปรากฏสูง กล่าวคือสามารถพบเห็นได้บ่อยในชีวิตประจำวัน หรือหากเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้อยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงเป็นชื่อสกุลของบุคคลที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่น คนญี่ปุ่นด้วยกันเองก็จะสามารถอ่านได้ในทันที แต่หากเป็นชื่อที่มีรูปเขียนที่ไม่คุ้นเคย เช่น ชื่อที่ใช้อักษรคันจิที่ไม่ใช่ในชีวิตประจำวัน เช่น 柊山【ひいらぎやま】篠山【しのやま】 ชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิที่พบเห็นได้ทั่วไปแต่มีเสียงอ่านที่ใช้บ่อยมากกว่าหนึ่งเสียง เช่น 新田【にいだ・にった】千田【せんだ・ちだ】 อาจใช้การยืนยันเสียงอ่านกับผู้อื่นหรือสอบถามเจ้าของชื่อเอง หากอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถยืนยันเสียงอ่านจากบุคคลรอบข้างได้ ก็จะหันมาใช้กลวิธีในการเดาเสียงอ่านจากความรู้คันจิที่มีอยู่หรือค้นหาเสียงอ่านจากอินเทอร์เน็ต อีกด้านหนึ่งในมุมมองของคนญี่ปุ่นที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่มองว่าหากผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่เป็นชาวต่างชาติสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้ถูกต้อง คนญี่ปุ่นก็จะรู้สึกประทับใจและรู้สึกชื่นชม

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเท่าที่สามารถสืบค้นได้มีเพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น คืองานวิจัยของ 半田 (2013) ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบไม่สามารถตอบชื่อที่มีความถี่ปรากฏสูงได้อย่างถูกต้องทั้งหมด จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่น ในขณะที่งานวิจัยในประเทศญี่ปุ่นที่เกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นกับอักษรคันจิ ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือลักษณะเด่นของคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นในแต่ละยุคสมัย อาทิ 佐藤 (2001) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและจุดเด่นของเสียงอ่านและอักษรคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นปัจจุบัน 丹羽 (2003) ศึกษาเกี่ยวกับชื่อคนและชื่อสถานที่ซึ่งใช้อักษรคันจิที่มีความหมายเกี่ยวกับ “เกาะ” จากวรรณกรรมต่าง ๆ 川岸 (2013) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นในแต่ละยุคสมัย 荻原 (2015) ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะเด่นที่ปรากฏร่วมในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นที่แตกต่างจากชื่อตัวทั่วไป และ 古川 (2013) มุ่งวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลให้ชื่อตัวของเด็กญี่ปุ่นในปัจจุบันมีเสียงอ่านที่อ่านยาก เป็นต้น

ในขณะที่งานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับอักษรคันจิส่วนใหญ่มุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษากลยุทธ์ในการเรียนหรือพฤติกรรมในการเรียนคันจิ อาทิ สมชาย ไชยเขตธนัง (2551) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและกลยุทธ์ในการเรียนคันจิของผู้เรียนชาวไทย ชนัญญุธร รุ่งธัญนิธิธรณ์ (2554) ศึกษาการเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนคันจิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศิริรินทร์ญา เปียกลิ่น (2557) ศึกษาการใช้และความต้องการสื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนคันจิระดับอุดมศึกษา เป็นต้น ทว่าในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาหัวข้อเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่น รวมถึงยังไม่มีงานวิจัยที่ทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นไปจนถึงการศึกษากลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหัวข้อดังกล่าว

ในมุมมองของคนไทย “ชื่อ” นั้นไม่ว่าจะเป็นชื่อใดก็ตามต่างมีความสำคัญ สาริสา อุ๋นทานนท์ (2553) กล่าวว่า “ชื่อ” นับเป็นสมบัติประจำตัวของมนุษย์อย่างหนึ่ง ที่แต่ละบุคคลนั้นต้องมี “ชื่อ” เพื่อบ่งบอกถึงความเป็นอัตตาของตนนับแต่เกิดไปจนตาย ชื่อจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ทุกคน จอน (2552) กล่าวว่า การตั้งชื่อเป็นการใช้ภาษาที่มีความสำคัญ เพราะนอกจากประโยชน์ที่ใช้ชื่อในการสื่อสารแล้วยังทำให้ทราบว่าบุคคลที่ถูกกล่าวถึงนั้นเป็นใคร

ในมุมมองของคนญี่ปุ่น ชื่อมีลักษณะเป็นอักษรที่ประกอบกันจนเป็นคำและอ่านออกเสียงได้ คนญี่ปุ่นใช้อักษรคันจิในการเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นส่วนใหญ่ โดยชื่อผู้ชายญี่ปุ่นทุกคนจะเขียนด้วยอักษรคันจิ ในขณะที่ชื่อผู้หญิงญี่ปุ่นจะเขียนได้ทั้งอักษรคันจิ ฮิระงานะ และคะตะคะนะ นอกจากนี้จำนวนเส้นของอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อยังเชื่อมโยงไปถึงเรื่องความมงคลอีกด้วย (長生, 1982) นอกจากนี้คนญี่ปุ่นมองว่าชื่อคนถือเป็นทรัพย์สินอันล้ำค่าที่ไม่ว่าผู้ที่มั่งคั่งหรือยากจนก็ล้วนแต่มีด้วยกันทั้งสิ้น (五十嵐ほか, 1982) หรืออาจกล่าวได้ว่า “ชื่อ” เป็น “คันฉ่อง” สะท้อนวัฒนธรรมแห่งประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น (潘, 2014)

พจนานุกรม 『日本人名大辞典』 ระบุว่าชื่อสกุลของคนญี่ปุ่นมีความหลากหลายมากที่สุดในโลก มีจำนวนชื่อสกุลทั้งสิ้นมากกว่า 300,000 ชื่อ เมื่อเทียบกับประเทศฟินแลนด์ซึ่งมีชื่อสกุลมากที่สุดในทวีปยุโรปก็ยังมีเพียงแค่ราว 30,000 สกุลเท่านั้น ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านของญี่ปุ่น ได้แก่ จีนกับเกาหลีใต้ต่างมีจำนวนชื่อสกุลที่แตกต่างกันเพียงแค่ 500 และ 250 ชื่อตามลำดับ นอกจากนี้พจนานุกรม 『増補改訂 人名よみかた辞典—姓の部』 ระบุว่าอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมีมากถึง 12,000 ตัว หากพิจารณาตามเสียงอ่านที่ต่างกันก็จะมีเสียงอ่านมากถึง 120,000 เสียง จากจำนวนดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องยากที่ผู้เรียนจะสามารถจดจำเสียงอ่านพร้อมกับรูปเขียนชื่อคนญี่ปุ่นทั้งหมดได้

ชื่อตัวกับชื่อสกุลที่ใช้ในประเทศญี่ปุ่นปัจจุบันเป็นร่องรอยที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ทางด้านกฎหมายกับการเมืองญี่ปุ่น อาทิ รัฐบาลในสมัยปฏิรูปเมจิ¹ นำแนวคิดแบบหนึ่งบุคคลหนึ่งนาม (一人一名主義) มาใช้ซึ่งขัดกับธรรมเนียมการใช้ชื่อซ้ำซ้อนดังยุคก่อนหน้า โดยให้ราษฎรแต่ละคนมีชื่อประจำตัวรวมถึงสั่งห้ามเปลี่ยนชื่อเพื่อล้มล้าง “ระบบชนชั้น” (小林, 2004) หากมองในด้านสังคมชื่อมีหน้าที่ในการบ่งชี้แยกแยะปัจเจกบุคคล หรือหากมองในด้านปัจเจกบุคคล ชื่อตัวกับชื่อสกุลก็เปรียบเสมือนหลักขั้นพื้นฐานที่คนแต่ละคนให้ความเคารพซึ่งกันและกัน การเรียกชื่อให้ถูกต้องจึงมีประโยชน์ต่อการคุ้มครองสิทธิทางด้านกฎหมาย (小林, 1989) (大村, 2010) ในแวดวงธุรกิจ ผู้ที่จะได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานก็คือผู้ที่จดจำชื่อคนได้มาก (藤田, 2017) ในแวดวงการศึกษาภาษาญี่ปุ่น 半田 (2013) กล่าวว่า การเรียนรู้ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นเป็นข้อได้เปรียบมหาศาลแก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นหากประสงค์ที่จะทำงานในประเทศญี่ปุ่น

โดยทั่วไปชื่อคนญี่ปุ่นที่ใช้ในยุคปัจจุบันเรียงลำดับด้วยชื่อสกุลขึ้นก่อนแล้วจึงต่อท้ายด้วยชื่อตัว เป็นลักษณะที่ใช้มาตั้งแต่สมัยปฏิรูปเมจิ (星田, 1960) แต่จักรพรรดิจะมีเพียงแค่ชื่อตัวเท่านั้นไม่มีชื่อสกุล แตกต่างจากสามัญชน (飯島, 2015) ย้อนกลับไปช่วงกลางสมัยเฮอันระบบอูจิคะกะบะเนะ² ถูกยกเลิกไป ผู้คนบางส่วนเริ่มใช้ระบบชื่อสกุล(苗字) ในสังคมญี่ปุ่น จนถึงช่วงปฏิรูปเมจิในปี ค.ศ. 1868 ประชาชนญี่ปุ่นแทบทุกคนมีชื่อสกุลใช้ โดยคนชั้นสูงมอบชื่อสกุลให้คนทั่วไปใช้ตามกำหนดของรัฐบาล (Miyazima et al, 1999) ต่อมาในปี ค.ศ. 1875 ประชาชนชาวญี่ปุ่นทุกคนได้รับคำสั่งให้ใช้ชื่อสกุลจนเกิดเป็นชื่อสกุลราว 300,000 สกุล ถือเป็นชื่อสกุลที่มีต้นกำเนิดในประเทศจำนวนมากที่สุดในโลก (林ほか, 2009) หากไม่นับประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นชาติที่มีผู้คนจากหลายเชื้อชาติย้ายถิ่นฐานหรือเกิดการสมรสข้ามสัญชาติเป็นจำนวนมาก

จุดเด่นของชื่อคนญี่ปุ่นคือแม้จะเขียนด้วยอักษรจีนหรือเรียกเป็นภาษาญี่ปุ่นว่าอักษรคันจิ แต่ต้นกำเนิดของชื่อสกุลคนญี่ปุ่นนั้นไม่ได้รับอิทธิพลมาจากชื่อสกุลของคนจีน (JIN, 2014) คนจีนกับคนเกาหลีมีชื่อสกุลที่ไม่หลากหลายแต่มีชื่อตัวที่แตกต่างกันออกไป ในขณะที่ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมีความหลากหลายอย่างมากแต่กลับมีชื่อตัวที่ซ้ำกัน แม้มีรูปเขียนต่างกันแต่มีเสียงอ่านเหมือน ๆ กัน (南ほか, 1990) ความหมายของชื่อสกุลคนญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจากประวัติศาสตร์รวมถึงสภาพดินฟ้าอากาศของแต่ละท้องถิ่น (林ほか, 2007)

¹ การปฏิรูปเมจิ(明治維新) หรือการฟื้นฟูพระราชอำนาจสมัยเมจิ เป็นเหตุการณ์ในปี ค.ศ. 1868 ที่อุบัติขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมอำนาจจากรัฐบาลโชกุนโทะกุงะวะกลับคืนสู่จักรพรรดิญี่ปุ่น

² อูจิคะกะบะเนะ(氏・姓) มีลักษณะและคุณสมบัติใกล้เคียงกับชื่อสกุลหรือนามสกุลที่ใช้ในปัจจุบัน พบในวรรณกรรมโบราณ เช่น 『万葉集』

ทว่าเมื่อยุคสมัยแปรเปลี่ยนไป ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นยังคงใช้ตามบรรพบุรุษเช่นเดิม แต่ชื่อตัวเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จนเกิดลักษณะของชื่อตัวที่คนญี่ปุ่นเรียกกันว่า Kirakira Name³ หรือเรียกในความหมายเชิงลบอีกชื่อหนึ่งว่า DQN Name⁴ (ウンサーシュツ, 2015) เป็นชื่อที่มีลักษณะเด่นคือมีเสียงอ่านที่อ่านยากและมีแนวโน้มจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของเจ้าของชื่อดังกล่าว (朱, 2014) อย่างไรก็ตามการจะสรุปว่าชื่อใดเป็น Kirakira Name นั้นยังไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่ชัด เพียงแต่ชื่อที่มีแนวโน้มจะเรียกว่า Kirakira Name ได้นั้น จะต้องมีความโดดเด่นจนผิดไปจากชื่อทั่วไป (ชิมะ, 2016) นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังเป็นประเทศที่ผู้คนไม่นิยมเปลี่ยนชื่อ รวมถึงกระบวนการในการเปลี่ยนชื่อมีขั้นตอนที่ซับซ้อน มีเงื่อนไขที่เข้มงวด จึงคาดการณ์ได้ว่าในระยะเวลาอีกเพียงไม่กี่ปีข้างหน้า ในสังคมญี่ปุ่นจะมีผู้ใช้ชื่อแบบ Kirakira Name มากจนพบเห็นได้ทั่วไป ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากชื่อตัวกับชื่อสกุลที่มีมาตั้งแต่เดิมาแล้ว Kirakira Name ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบชื่อตัวที่สะท้อนวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการตั้งชื่อแบบ Kirakira Name จะทำให้เห็นโครงสร้างทางด้านเสียงอ่านที่เกิดการพลิกแพลงให้ซับซ้อนมากกว่าชื่อทั่วไป ถือเป็นการเรียนรู้อักษรคันจิรูปแบบหนึ่ง

ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการศึกษาภาษาญี่ปุ่นทั้งในรูปแบบหลักสูตรแผนการเรียนศิลป-ภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการเรียนภาษาญี่ปุ่นในโรงเรียนกวดวิชาจนถึงการเรียนในโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นและมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นคือบ่อยครั้งที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวนมากไม่สามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นให้ถูกต้องได้ แม้จะเป็นชื่อที่พบเห็นบ่อยในชีวิตประจำวันเช่น 鈴木 หรือ 山本 ก็ยังไม่สามารถอ่านให้ถูกต้องได้ หากไม่มีการระบุเสียงอ่านไว้บนตัวอักษรคันจิหรือวงเล็บเสียงอ่านไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ในคาบเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยที่ผู้วิจัยเคยศึกษามา ผู้สอนมิได้ให้ความสำคัญกับการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น หากผู้เรียนอ่านไม่ถูกต้องก็จะไม่มีการแก้ไขให้ ชื่อที่ปรากฏในเอกสารประกอบการเรียนมักเป็นชื่อคนต่างชาติที่เขียนด้วยอักษรคะตะคะนะ ในขณะที่คาบเรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศญี่ปุ่นที่ผู้วิจัยเคยเรียน มีการฝึกให้ผู้เรียนได้คาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นด้วย โดยชื่อในเอกสารที่แจกมีตั้งแต่ชื่อที่พบเห็นได้ทั่วไปจนถึงชื่อที่อ่านยากหรือชื่อสกุลแปลก ๆ แม้ว่าผู้เรียนจะไม่สามารถอ่านได้ทั้งหมด แต่ก็ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอักษรคันจิ

³ Kirakira Name (キラキラネーム) หมายถึง ชื่อที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นจนผิดไปจากชื่อทั่วไป เป็นชื่อที่พ่อแม่ชาวญี่ปุ่นนิยมตั้งชื่อบุตรและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000

⁴ DQN Name มาจากคำว่า ドキョネーム หมายถึง ชื่อพิสดาร หรือ ชื่อแปลกประหลาด

แม้ในความเป็นจริงคนญี่ปุ่นที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ก็ไม่สามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นด้วยกันเองให้ถูกต้องทั้งหมดได้ แต่จากการรับข้อมูลในปริมาณและระยะเวลาที่มากกว่าชาวต่างชาติจึงมีประสบการณ์และความรู้เพียงพอในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นให้แม่นยำมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ แม้การอ่านชื่อคนญี่ปุ่นให้ถูกต้องในชั้นเรียนอาจไม่ใช่สิ่งที่สำคัญที่สุด แต่ในการทำงานหรือการใช้ชีวิตในญี่ปุ่นถือเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นประโยชน์และได้เปรียบเป็นอย่างมาก ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิได้ถูกต้องย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีกว่า (半田, 2013) นอกจากนี้การอ่านชื่อคนให้ถูกต้องถือเป็นการแสดงการให้เกียรติ แสดงความใส่ใจแก่คู่สนทนา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทั้งผู้เรียนและผู้สอนภาษาญี่ปุ่นต่างควรตระหนักและหันมาให้ความสำคัญในการเรียนการสอนคันจิที่จำเป็นในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นหัวข้อที่ได้รับความสำคัญน้อยมาโดยตลอด อันดับแรกผู้วิจัยสำรวจว่าในปัจจุบันผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นมากน้อยเพียงใดและใช้กลวิธีใดบ้างในการคาดเดาเสียงอ่าน

ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบนำร่อง (Pilot Testing) เพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ โดยมีผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบทั้งสิ้น 20 คน เป็นผู้ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นหรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาญี่ปุ่นซึ่งมีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับ N3 ขึ้นไป ผลการสำรวจพบว่าคำที่ตอบผิดปรากฏอยู่ในคำถามทุกข้อ คำถามที่ผู้วิจัยจัดอยู่ในกลุ่มชื่อที่อ่านง่ายจะมีผู้ที่ตอบถูกมาก แต่ตั้งแต่ระดับปานกลางเป็นต้นไปก็จะมีผู้ที่ตอบถูกลดลงอย่างเห็นได้ชัด คำถามในส่วน Kirakira Name มีผู้ตอบน้อยมาก แม้แต่ชื่อสกุลที่มีคนญี่ปุ่นใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 佐藤【さとう】 鈴木【すずき】 และ 高橋【たかはし】 ก็ยังมีผู้ที่ไม่สามารถตอบได้ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าความสามารถในอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยยังคงเป็นปัญหาตั้งแต่ขั้นพื้นฐาน แม้แต่ชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงที่สุดก็อาจจะสามารถอ่านให้ถูกต้องได้เพราะไม่ว่าจะในตำราเรียน สื่อที่เกี่ยวข้องประเทศญี่ปุ่นล้วนแต่มีชื่อสกุลดังกล่าวปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ในขณะที่คำถามที่เป็น Kirakira Name แม้จะมีผู้ที่ตอบถูกน้อยมาก แต่ผู้วิจัยเห็นว่าอาจจะไม่จำเป็นที่จะต้องอ่านให้ถูกต้อง เนื่องจากมีเสียงอ่านแบบเฉพาะ แม้อยู่ในรูปเขียนเดียวกันก็มีวิธีการอ่านที่มากกว่าหนึ่งวิธี ฉะนั้นหากผู้เรียนสามารถใช้กลวิธีในการคาดเดาจากลักษณะเด่นของ Kirakira Name ประกอบกับความรู้เกี่ยวกับเสียงอ่านคันจิที่ใช้โดยทั่วไปก็เพียงพอแล้ว นอกจากนี้การตอบแบบทดสอบนำร่องครั้งนี้ ผู้ให้ความร่วมมือใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์อักษรฮิระงานะในช่องคำตอบ ซึ่งระหว่างพิมพ์อาจปรากฏช่องให้เลือกตัวอักษรคันจิออกมา ทำให้ผู้เรียนอาจเกิดการแก้ไขคำตอบก่อนส่งจึงส่งผลให้วัดความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้ไม่เที่ยงตรงนัก ผู้วิจัยจึงตัดสินใจว่าในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไปจะใช้แบบทดสอบที่เป็นกระดาษเพื่อให้ผู้เรียนเขียนสิ่งที่ตนเองรู้ลงไปโดยปราศจากตัวช่วย

ทว่าจากผลทดสอบนี้ทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสังเกตว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งมีความรู้คันจิในเรื่องเสียงอ่านแบบจีนและเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น(音訓)อยู่ระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่สามารถอ่านชื่อให้ถูกต้องได้ เช่น 俊 ในชื่อ 俊夫 มีผู้ที่ถอดออกมาเป็น シュンフ แม้จะไม่ใช่เสียงอ่านที่ถูกต้องในชื่อ แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนนำเสียงอ่านแบบจีนจากคำศัพท์ที่ตนเองรู้มาใช้ในการคาดเดา อีกด้านหนึ่งคำถามที่จัดอยู่ในกลุ่มชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง มีผู้ที่ตอบได้ถูกต้องประมาณครึ่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งความสนใจเกี่ยวกับบุคคลในประเทศญี่ปุ่นของผู้ถูกทดสอบแต่ละคนอาจแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการทดสอบครั้งต่อไปจะไม่นำชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงมาใช้เป็นคำถาม แต่ไม่ว่าจะเป็นคำถามใดก็พบว่าผู้ที่ตอบไม่ได้ใกล้เคียงกับคำตอบที่ถูกต้องหรือไม่ได้ดั่งเสียงอ่านที่ใช้ในคำศัพท์มาใช้ในการคาดเดาเลย ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นจะต้องสัมภาษณ์ผู้ให้ความร่วมมือทดสอบเพื่อศึกษากลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิชื่อคนญี่ปุ่นเพิ่มเติม นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าการจัดกลุ่มคำถามตามความยากง่ายมีความเหลื่อมล้ำและลักลั่นอยู่ ในการจัดทำแบบทดสอบจริงจึงไม่จัดกลุ่มตามเกณฑ์ความยากง่ายแต่จะจัดให้เหมาะสมตามสัดส่วนชื่อที่มีผู้ใช้จริง อ้างอิงจากงานวิจัยที่มีผู้ศึกษามาก่อนและสามารถวัดความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าแบบทดสอบนำร่อง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวัดความสามารถในการอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย
2. เพื่อศึกษากลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงกว่าสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่ต่ำกว่า
2. ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่น
3. ผู้เรียนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ชื่อคนญี่ปุ่นทั้งชื่อตัวกับชื่อสกุลที่เขียนด้วยอักษรคันจิเป็นคำถามเพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยมุ่งคัดเลือกชื่อที่มีความถี่ปรากฏสูง ในขณะเดียวกันจากการสังเกตและประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่าเป็นชื่อที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นมักจะไม่สามารถอ่านได้ถูกต้อง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 3 4 และ 5 ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 126 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ผลคะแนนจากการทดสอบ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น ประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่นและประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษานี้จะชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย รวมถึงกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการคาดเดาเพื่อให้ได้คำตอบ และนำกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้มาปรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นและความสามารถด้านคันจิแก่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โจโยคันจิ (常用漢字) หมายถึง กลุ่มอักษรคันจิที่กระทรวงศึกษาธิการแห่งญี่ปุ่นกำหนดให้ใช้เป็นคันจิที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 2,136 ตัวและมีเสียงอ่านทั้งหมด 4,388 เสียง ปรับปรุงครั้งล่าสุดในปี ค.ศ. 2010 โดยเพิ่มอักษรคันจิใหม่ 196 ตัวและตัดอักษรคันจิที่มีอยู่ก่อนหน้าออก 5 ตัว

2. จิมเมโยคันจิ (人名用漢字) หมายถึง กลุ่มอักษรคันจิที่ถูกจัดให้สามารถนำไปใช้ตั้งชื่อตัวของบุตรและบันทึกลงในสำมะโนครัวได้ อาจเรียกได้ว่าเป็น “กลุ่มอักษรคันจิสำหรับใช้ในชื่อคน” มีทั้งสิ้น 863 ตัวซึ่งไม่ทับซ้อนกับโจโยคันจิ การตั้งชื่อตัวของบุตรในปัจจุบันจำเป็นจะต้องคัดเลือกตัวอักษรจากโจโยคันจิหรือจิมเมโยคันจิเท่านั้น ไม่สามารถใช้อักษรคันจินอกเหนือจากนี้ได้ อย่างไรก็ตามจิมเมโยคันจิไม่ได้ครอบคลุมอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อสกุล

3. Kirakira Name หมายถึง ชื่อตัวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นจนผิดไปจากชื่อของคนทั่วไป มีรูปแบบเป็นอักษรคันจิ เป็นลักษณะชื่อที่พ่อแม่ชาวญี่ปุ่นนิยมตั้งชื่อบุตรและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 ชื่อที่พบเห็นส่วนใหญ่จะคล้ายกับชื่อคนตะวันตก

4. ความไม่คงที่ (揺らぐ) หมายถึง ลักษณะชื่อตัวหรือชื่อสกุลที่มีรูปแบบเขียนด้วยอักษรคันจิแบบเดียวกันแต่มีเสียงอ่านที่แตกต่างกัน เช่น 中島 อาจอ่านได้ทั้ง なかしま หรือ なかじま หรือ ลักษณะชื่อตัวหรือชื่อสกุลที่มีรูปแบบเขียนด้วยอักษรคันจิที่แตกต่างกันแต่กลับมีเสียงอ่านแบบเดียวกัน เช่น べいじま อาจเขียนว่า 飯島 หรือ 飯嶋

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำว่า “ชื่อคนญี่ปุ่น” ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึงชื่อตัวและชื่อสกุล (氏名) ในกรณีที่กำลังจะแยกจะใช้คำว่า “ชื่อตัว” กับ “ชื่อสกุล” ยกเว้นในส่วนคำชี้แจงแบบทดสอบสำหรับเก็บข้อมูล จะใช้คำว่า “ชื่อ” กับ “นามสกุล” เพื่อให้ผู้ตอบแบบทดสอบเข้าใจได้ง่ายและป้องกันมิให้เกิดความสับสน

2. คำว่า โจโยคันจิ (常用漢字) จิมเมโยคันจิ (人名用漢字) และ Kirakira Name ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเขียนทับศัพท์เนื่องมาจากไม่มีคำบัญญัติภาษาไทย หรือคำอธิบายที่สั้นกระชับ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิ

ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอักษรคันจิ 4 หัวข้อ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น งานวิจัยเกี่ยวกับเสียงอ่านในชื่อคนญี่ปุ่น และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น

2.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น

コンラチャック・佐藤 (2009) จัดการสอนคันจิจำนวน 14 คาบเรียนแก่นักศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จำนวน 21 คน พบว่าการสอนโดยใช้ Flash Card⁵ นอกจากจะทำให้เด็กสามารถจดจำทั้งเสียงอ่านและความหมายของคันจิได้อย่างแม่นยำแล้ว เมื่อเข้าสู่การเรียนคำศัพท์ใหม่ยังส่งผลให้เกิดทัศนคติในแง่บวกแก่ผู้เรียน โดยมีเสียงตอบรับจากผู้เรียนหลังเสร็จสิ้นหลักสูตร เช่น “สามารถคาดเดาเสียงอ่านหรือความหมายของคำศัพท์ที่ยังไม่ได้เรียนได้แม่นยำมากกว่าแต่ก่อน” “รู้สึกสนุกกับการคาดเดาเสียงอ่านหรือความหมายของอักษรคันจิผ่านการใช้ Flash Card”

稲葉・小林 (2014) วิจัยเกี่ยวกับการตระหนักในการเรียนคันจิของผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นระดับสูง โดยใช้การวิเคราะห์แบบ PAC⁶ ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับสูงชาวไทยมีจุดร่วมกัน 4 ประการ ได้แก่

- 1) ผู้เรียนชาวไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ซึ่งเป็นผู้มาจากประเทศที่ไม่มีพื้นเพการใช้อักษรจีน ทำให้รู้สึกว่าการเรียนคันจิเป็นเรื่องยาก
- 2) ผู้เรียนชาวไทยมีลักษณะในทิศทางเดียวกันระหว่าง “เกิดความรู้สึกในแง่ลบกับคันจิ - หมดกำลังใจการเรียนคันจิ” หรือ “เกิดความรู้สึกในแง่บวกกับคันจิ - ประสบความสำเร็จในการเรียนคันจิ”

⁵ Flash Card หรือบัตรคำศัพท์ ในงานวิจัยนี้หมายถึง แผ่นอักษรคันจิที่ใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอน

⁶ PAC (Personal Attitude Construct) เป็นวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในด้านจิตวิทยา

3) เมื่อเรียนคันจิและใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่นมาระยะหนึ่งจะเกิดความเชื่อมั่นต่อการเรียนคันจิในแบบฉบับของตนเอง เช่น ลองผัดลองถูจนเรียนรู้วิธีการจดจำคันจิด้วยได้ตนเอง

4) ผู้เรียนชาวไทยเห็นว่า การเข้าใจความหมาย อ่านออก เขียนได้ ต่างเป็นสิ่งจำเป็น แต่การเข้าใจความหมายเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าการเขียนได้

ウイモンウイタヤ (2011) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนใช้กลวิธีเกี่ยวกับการอ่านคันจิจำนวน 3 วิธี ได้แก่

- 1) นึกเชื่อมโยงกับอักษรคันจิอื่นที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกันแต่มีเสียงอ่านต่างกัน
- 2) จดจำจากการใช้บ่อย ๆ
- 3) นึกเชื่อมโยงกับอักษรคันจิที่มีความหมายตรงข้ามกัน

ชนัญญธร รุ่งธัญนิธรรณ (2554) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนคันจิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชาวไทย ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนนิยมใช้กลวิธีการถามครูหรือถามเพื่อนมากที่สุดเมื่อพบอักษรคันจิที่ไม่สามารถอ่านได้ และพบว่าผู้ที่มีทัศนคติในแง่บวกต่ออักษรคันจิจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนคันจิด้วย

เปรมวดี ณ นครพนม (2548) รายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยว่าผู้เรียนใช้กลวิธีด้านการจำ (Memory Strategies) ในการจำคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่พบใหม่ ผู้เรียนจะเลือกจำเป็นอักษรฮิระงานะ แต่ไม่จำอักษรคันจิ ส่งผลให้มีความสามารถทางด้านการอ่านเขียนอักษรคันจิต่ำ จึงอนุมานได้ว่าหากปรากฏชื่อชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในตำราเรียนหรือเอกสารต่าง ๆ ที่มีการใส่เสียงอ่านกำกับ(振り仮名) ผู้เรียนก็จะเลือกจำแต่อักษรฮิระงานะโดยไม่ได้พิจารณาที่อักษรคันจิแต่ละตัวว่าเชื่อมโยงกับเสียงอ่านที่ระบุไว้อย่างไร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณครุฑเมือง (2544) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมในการเตรียมตัวก่อนเรียนว่า การท่องศัพท์หรือการอ่านบทเรียนล่วงหน้าของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยอยู่ในระดับต่ำมากและต้องปรับปรุง อันแสดงให้เห็นถึงระบบที่ผู้เรียนยังจำเป็นต้องพึ่งพาครูผู้สอนและนิยามหาความรู้จากในชั้นเรียน

坂野・池田 (2009) ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน พบว่าผู้เรียนกลุ่มดังกล่าวตอบว่าชอบการเรียนคันจิ โดยเฉพาะผู้ที่เรียนคันจิมาแล้วมากกว่า 500 ตัว ในขณะที่เดียวกันก็รู้สึกว่าการเรียนคันจิเป็นสิ่งที่ยาก นอกจากนี้มุมมองของผู้เรียนพบว่ากลวิธีที่เรียนคันจิมีประสิทธิภาพมากที่สุด 3 วิธี ได้แก่ “เขียน” “เขียนหลาย ๆ ครั้ง” และ “อ่าน”

由木 (2009) สํารวจกลวิธีการจําคັນจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพจากประเทศที่ใช้อักษรจีน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม A ซึ่งเรียนอักษรคณะจนครบถ้วนแล้วและคาดว่าจบเทอมจะเรียนคັນจิรวมทั้งสิ้น 100 ตัว กับ กลุ่ม B ซึ่งเรียนอักษรคณะจนครบถ้วนแล้วรวมถึงเรียนอักษรคັນจิไปแล้ว 100 ตัว และคาดว่าจบเทอมจะเรียนคັນจิเพิ่มอีก 110 ตัว ผลการสํารวจพบว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มเลือกใช้กลวิธีในการจําคันจิดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1

ตารางแสดงกลวิธีในการจําคันจิกันจิ

กลวิธี	กลุ่ม A	กลุ่ม B	รวม
เขียนหลาย ๆ ครั้ง	17	15	32
ใช้แผ่นการ์ดช่วยจํา	3	3	6
จําแยกเป็นส่วนประกอบ	0	3	3
อ่านมาก ๆ	0	3	3
อ่านพบในบริบท	0	2	2
อื่น ๆ	2	1	3

หมายเหตุ. จาก 『Kanji Learning Strategies : From the Viewpoint of Learners with Non-kanji Background』 『関西外国語大学留学生別科日本語教育論集』 Vol. 19 (น. 147), โดย 由木美帆, 2009.

จากตารางที่ 2.1 จะเห็นได้ว่าการเขียนหลาย ๆ ครั้งเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีนทั้งสองกลุ่มเลือกใช้มากที่สุด อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ 由木 (2009) ไม่ได้ระบุชัดเจนว่านอกจากให้ผู้เรียนจําคันจิกันจิแล้วได้ให้ผู้เรียนจําเสียงอ่านในแต่ละเสียงอย่างน้อยเพียงใด

マテラ (2013) ศึกษาวิธีการเรียนคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวสาธารณรัฐเช็ก ผลการศึกษาพบว่า 10 อันดับกลวิธีการเรียนคันจิที่ผู้เรียนใช้ ได้แก่ 1) จําโดยเขียนคันจิซ้ำ ๆ 2) ใช้พจนานุกรมหาความหมายของคันจิที่ไม่ทราบ 3) ใช้พจนานุกรมหาเสียงอ่านของคันจิที่ไม่ทราบ 4) บันทึกรายการคันจิที่จําได้ 5) ทดสอบตนเองเสมอว่าจําคันจิได้หรือไม่ 6) ทดสอบตัวเองและศึกษาคันจิที่ตัวเองไม่ทราบอีกครั้ง 7) ใช้เวลาให้เพียงพอกับการศึกษาคันจิที่สับสนได้ง่าย 8) ใช้มีวาทบนอากาศหรือบนฝ่ามือตามลำดับเส้นเพื่อจําคันจิกันจิ 9) พยายามใช้คันจิบ่อย ๆ 10) เปรียบเทียบคันจิที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกันเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

谷口 (2016) สํารวจกลยุทธ์ในการเรียนคําค้นของผูเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวมาเลเซีย โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนและความเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า 1) ยิงเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นระยะเวลาานาน ผูเรียนจะยิงใช้ความรู้ภาษาญี่ปุ่นในการแบ่งชนิดส่วนประกอบคําค้น เป็นผลจากการทบทวนคําค้นเป็นประจำ 2) การเขียนซ้ำ ๆ จนกว่าจะจำได้มีแนวโน้มลดลงตามระยะเวลาที่เรียน 3) ผูที่มีผลการเรียนดีใช้กลวิธีเขียนคําค้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

จากกรงานวิจัยของ คอนราชัค · 佐藤 (2009) 稻葉 · 小林 (2014) ヴィモンヴィタヤー (2011) ชนัญญุธร รุ่งธัญนิธินิธินิ (2554) เปรมวดี ณ นครพนม (2548) 坂野 · 池田 (2009) 由木 (2009) マテラ (2013) และ 谷口 (2016) จะเห็นได้ว่าผูเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีนเมื่อมาเรียนอักษรคําค้นในภาษาญี่ปุ่นแล้ว มีผูเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รู้สึกกับอักษรคําค้นในแง่ลบ กลวิธีแบบ “เขียนซ้ำ ๆ” เป็นกลวิธีที่ผูเรียนในแต่ละประเทศใช้มากที่สุด อย่างไรก็ตามผูสอนควรประยุกต์วิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผูเรียนเกิดการหยิบกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ ถึงแม้ “เสียงอ่าน” อาจจะไม่ใช่อสิ่งที่สำคัญที่สุดหรือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเรียนคําค้น แต่ก็เป็สิ่งสำคัญที่จะเพิกเฉยไม่ได้ ผูเรียนจำเป็นต้องสรรหากลวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตัวเอง เช่น ผูเรียนนอกจากจะต้องเขียนตัวอักษรคําค้นตัวหนึ่งซ้ำ ๆ เพื่อจำแล้ว ก็อาจจำเป็นต้องเขียน “เสียงอ่าน” ของอักษรคําค้นตัวนั้นซ้ำ ๆ เพื่อจดจำให้ได้ทั้งรูปเขียนและเสียงอ่านไปพร้อม ๆ กัน

大西 (1979) รายงานผลการสํารวจว่าผูเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจดจำเสียงอ่านคําค้นได้ไม่แม่นยามเท่าใดนัก โดยผูเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนจะสามารถอ่านคําค้นได้แม่นยำกว่าผูเรียนทั่วไป อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าผูเรียนไม่รู้วิธีการใช้พจนานุกรม และไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้พจนานุกรม สาเหตุหนึ่งมาจากการขาดแคลนพจนานุกรมแบบญี่ปุ่น-ไทย ไทย-ญี่ปุ่น

ศิรินทร์ญา เปียกลิ่น (2557) ศึกษาการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้อักษรคําค้นของผูเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย ผลการศึกษาพบว่าผูเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับปริญญาตรีทั้ง 4 ชั้นปีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งไม่มีพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเรียนรู้คําค้น สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากเว็บไซต์ที่ใช้สําหรับการเรียนคําค้นด้วยตนเองมีคำอธิบายเป็นภาษาญี่ปุ่นทั้งสิ้น ส่งผลให้ผูเรียนใช้งานลำบาก

จากงานวิจัยของ 大西 (1979) และศิรินทร์ญา เปียกลิ่น (2557) พบว่าผูเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจำนวนไม่น้อยไม่ว่าจะในยุคสมัยใดก็ไม่มีความรู้การคําค้นว่าอักษรคําค้นนอกห้องเรียนด้วยตนเอง ฉะนั้นการผลักดันให้ผูเรียนออกไปเรียนรู้คําค้นด้วยตนเองนอกห้องเรียนเพียงอย่างเดียว อาจส่งผลให้ผูเรียนภาษาญี่ปุ่นขาดโอกาสที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับคําค้นอย่างเพียงพอ หรือแม้ผูเรียนอยากคําค้นด้วยตนเองแต่ก็ไม่ทราบแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ ผูสอนจึงจำเป็นต้องแนะนําช่องทางกรเรียนรู้ด้วยตนเองและกระตุ้นให้ผูเรียนสามารถหากลวิธีการเรียนคําค้นที่เหมาะสมกับตนเองได้

加納 (2007) กล่าวว่า ความยากของการเรียนคันจิก็คือปริมาณข้อมูลมหาศาลที่อยู่ในตัวคันจิ ผู้เรียนที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีนไม่เพียงแต่ต้องจดจำรูปอักษรที่ซับซ้อน เสียงอ่านคันจิก็ไม่ใช่แบบ 1 ต่อ 1 กล่าวคือเสียงอ่านคันจิมักมีกฎเกณฑ์ในด้านความหมายเมื่อปรากฏเป็นคำศัพท์ การนำไปใช้เป็นคำประสม จนไปถึงหลักการสร้างคำทางด้านวากยสัมพันธ์

崔 (2001) อภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับ “ความยากของเสียงอ่านในอักษรคันจิ” ความยากที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ อักษรคันจิหนึ่งตัวมีเสียงอ่านที่มากกว่าหนึ่ง ผู้เรียนจึงมักพบกับคันจิที่พบเห็นได้ทั่วไปแต่ปรากฏในคำที่อ่านไม่ได้ ส่วนใหญ่จะเป็นชื่อสถานที่หรือชื่อคน นอกจากนี้เสียงอ่านของอักษรคันจิในคำศัพท์หนึ่งคำพบเสียงอ่าน 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) เสียงอ่านแบบจีนทั้งหมด (音読み一貫) เช่น 湖水【こすい】 2) เสียงอ่านแบบญี่ปุ่นทั้งหมด (訓読み一貫) เช่น 青空【あおぞら】 3) เสียงอ่านแบบจีน-ญี่ปุ่น (重箱読み) เช่น 毎朝【まいあさ】 4) เสียงอ่านแบบญี่ปุ่น-จีน (湯桶読み) เช่น 雨具【あまぐ】 5) เสียงอ่านอักษรประสม (熟字訓) เช่น 小豆【あずき】

จากการศึกษาของ 加納 (2007) กับ 崔 (2001) จะเห็นได้ว่าการเรียนคันจิเป็นเรื่องที่ยาก ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถรอบทิศทางในการทำความเข้าใจและจดจำคันจิทั้งด้านเสียงอ่าน ความหมาย การเขียน 加納 (2007) ย้ำว่าสิ่งที่จำเป็นกว่าความถี่ในการใช้คันจิคือความถี่ในการใช้คำศัพท์ จึงพิจารณาได้ว่าการเรียนคันจิให้เกิดประสิทธิภาพนั้นควรจำเป็นคำศัพท์ทั้งคำที่เขียนด้วยอักษรคันจิมากกว่าจำอักษรคันจิแยกเป็นตัว ๆ สอดคล้องกับ 加納 (1999) ที่กล่าวว่า การสอนคันจิแก่ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นเองก็จำเป็นที่จะต้องสอนคันจิที่ประกอบอยู่ในคำศัพท์ซึ่งมักปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์หรือแม้แต่ปรากฏในแวดวงเฉพาะทาง มิใช่สอนไปตามคันจิที่อยู่ในระบบการศึกษาของญี่ปุ่นหรือตามตารางโจโยคันจิ

2.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอักษรคันจิที่ปรากฏใช้ในชื่อคนญี่ปุ่นมีทั้งงานวิจัยที่มุ่งศึกษาอักษรคันจิในชื่อตัวกับงานวิจัยที่มุ่งศึกษาอักษรคันจิในชื่อสกุล รวมถึงงานวิจัยที่ศึกษาอักษรคันจิในชื่อทั้งหมด

อักษรคันจิที่ใช้เขียนในชื่อคนมีอยู่เป็นจำนวนมาก 家辺 (1999) ระบุว่าคันจิมาตรฐานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นชุดที่ 1 (JIS 第一水準漢字) จำนวน 2,965 ตัว ประกอบด้วยคันจิที่อยู่ในโทโยคันจิ⁷ จนพัฒนามาเป็นโจโยคันจิ และคันจิที่ใช้ในชื่อคนซึ่งไม่ปรากฏอยู่ในโจโยคันจิด้วย

⁷โทโยคันจิ (当用漢字) เป็นกลุ่มอักษรคันจิจำนวน 1,890 ตัวที่มีความถี่ปรากฏสูงในสมัยโชวะ

興水 (2001) กล่าวว่า คันจิมาตรฐานอุตสาหกรรมญี่ปุ่น(JIS 漢字)มีความแตกต่างจากโจโยคันจิ โดยคันจิมาตรฐานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นจะครอบคลุมถึงคันจิที่ใช้ในชื่อเฉพาะ อาทิ ชื่อคน ชื่อสถานที่ ส่วนจิมเมโยคันจิเองก็รวมอยู่ในคันจิมาตรฐานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน ในขณะที่ Herd (1991) กล่าวว่าจิมเมโยคันจิถูกกำหนดขึ้นโดยกระทรวงยุติธรรม หลังจากมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับอักษรคันจิที่สามารถนำมาใช้ตั้งชื่อถูกจำกัดมากจนเกินไป ในระยะแรกจึงมีการกำหนดจิมเมโยคันจิขึ้นมา 92 ตัว ในปี ค.ศ. 1951 ภายหลังมีการปรับเพิ่มหลายครั้งจนวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1990 มีจำนวนทั้งสิ้น 284 ตัว และมีการปรับเพิ่มเรื่อย ๆ จนล่าสุด วันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2017 มีการปรับเพิ่มจิมเมโยคันจิ 1 ตัว คือ 「渾」 ทำให้มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 863 ตัว⁸

ข้อมูลข้างต้นอาจทำให้เข้าใจว่าชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่นจะใช้อักษรคันจิที่มาจากโจโยคันจิหรือจิมเมโยคันจิเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงจิมเมโยคันจิเป็นกลุ่มคันจิที่กำหนดให้ใช้ในชื่อตัวเท่านั้น แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงชื่อสกุล (編集部, 2003) นั้นหมายความว่า คันจิที่ใช้ในชื่อสกุลคนญี่ปุ่นอาจหมายถึงคันจิตัวใดก็ได้ไม่ได้จำกัดเฉพาะในกลุ่มคันจิใด ๆ ในขณะที่ชื่อตัว 内外教育 (2009) ระบุว่ากฎหมายสำมะโนครัว (戸籍法) ระบุในมาตรา 50 ไว้ว่า “อักษรคันจิในชื่อบุตรจะต้องใช้อักษรทั่วไปที่ใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งไม่ซับซ้อน(常用平易な文字)” ส่วนขอบเขตคำนิยาม กฎบัญญัติของกระทรวงยุติธรรมในมาตรา 60 ระบุว่าอักษรทั่วไปที่ไม่ซับซ้อนซึ่งใช้ในชีวิตประจำวันจะมีลักษณะตรงกับ 1 ใน 3 ข้อ ได้แก่ 1) โจโยคันจิ 2) จิมเมโยคันจิ 3) คะตะคะนะหรือฮิระะนะนะ ยกเว้นเฮนไตะนะนะ (変体仮名)⁹

เมื่อพิจารณาจากเงื่อนไขดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดแค่เรื่องการเลือกใช้ตัวอักษรในแง่ของรูปเขียนเท่านั้นไม่ได้ครอบคลุมถึงด้านเสียงอ่าน นอกจากนี้ในทางกฎหมายอักษรคันจิจำนวนหนึ่งไม่สามารถนำไปใช้ในชื่อบุตรได้เนื่องจากในทางความหมายมีความเกี่ยวพันถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนรวมถึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของบุตร เช่น 禍, 忌, 災, 死, 失, 獣, 逝, 弔, 犯, 病, 貧, 腐, 墓, 亡 เป็นต้น

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าไม่ใช่ว่าตัวอักษรคันจิในโจโยคันจิทุกตัวจะสามารถใช้ตั้งชื่อตัวคนญี่ปุ่นได้เสมอไป หากมีความหมายเกี่ยวกับการเสียชีวิต ความเจ็บป่วย สิ่งไม่น่าอภิมรย์หรือภัยพิบัติ มิเพียงแต่ดูไม่เป็นมงคล หากนำไปใช้ตั้งชื่อยังผิดต่อข้อกำหนดของประเทศญี่ปุ่นด้วย

⁸ 人名用漢字(863字)の一覧(2017年9月25日改定). (2017). Retrieved from https://kakijun.jp/main/jinmei_ichiran.html

⁹ เฮนไตะนะนะ (変体仮名) เป็นรูปอักษรฮิระะนะนะที่มีการห้ามใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนนับแต่ปี ค.ศ. 1900 ปัจจุบันใช้เฉพาะในป้ายประกาศหรือศิลปะการเขียนอักษรเท่านั้น

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อคนเริ่มได้รับความนิยมตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นยุคที่ผู้คนมีอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่สะดวกสบายในการสืบค้นข้อมูล และสามารถประมวลผลทางสถิติได้อย่างง่ายดาย หากย้อนกลับไปในยุคก่อนหน้า การเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาคันจิถือเป็นงานหนักที่ต้องใช้แรงกายและเวลาทุ่มเทเป็นอย่างมาก เห็นได้จากงานวิจัยดังต่อไปนี้

鳥山 (1953) สํารวจรายชื่อนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ จากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดยะมะนะชิกับบะนะโนะจำนวน 5,898 คน เป็นนักเรียนชาย 2,896 คนกับนักเรียนหญิง 3,002 คน เพื่อศึกษาลักษณะของอักษรคันจิ ผลการสำรวจอักษรพบว่าคันจิที่พบมากในชื่อตัวของนักเรียน จำแนกตามเพศได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2

ตารางแสดงคันจิที่มีความถี่ปรากฏมากกว่า 100 รายชื่อจำแนกตามเพศ

คันจิ	จำนวนผู้ชาย	จำนวนผู้หญิง	รวม
子	1	2,190	2,191
美	44	334	378
一	240	23	263
男	219	1	220
雄	218	0	218
江	207	0	207
正	143	24	167
夫	161	0	161
和	64	89	153
代	4	133	137
恵	7	128	135
郎	127	0	127
勝	89	37	126
三	85	36	121
久	59	62	121
幸	70	43	113

หมายเหตุ. จาก 「人名漢字に対する批判」 『国語科教育』 (น. 98), โดย 鳥山榛名, 1953.

จากตารางที่ 2.2 จะเห็นได้ว่าอักษร 「子」 พบการใช้ในชื่อตัวของนักเรียนหญิงมากถึง 2,190 คน ในขณะที่อักษรคันจิที่พบมากในชื่อตัวของนักเรียนชายมี อักษรที่พบมากกว่า 200 ชื่อและมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันได้แก่ 「一」 「男」 「雄」 และ 「江」 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาสัดส่วนของอักษรคันจิที่พบจำแนกตามเพศ จะเห็นได้ว่าอักษรส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะใช้มากในเพศใด เพศหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคืออักษรคันจินั้นไม่พบการใช้ในชื่อตัวของอีกเพศหนึ่งหรือพบน้อยมาก

田中 (1973) วิเคราะห์อักษรคันจิที่ใช้ในชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น เก็บข้อมูลรายชื่อจากวารสารและหนังสือ ผลการศึกษาพบว่าอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมากที่สุด 10 อันดับ ได้แก่ 田, 藤, 山, 木, 川, 野, 中, 村, 井 และ 本 ส่วนอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อตัวคนญี่ปุ่นมากที่สุด 10 อันดับ ได้แก่ 郎, 雄, 夫, 子, 正, 男, 三, 一, 義 และ 次

丹羽 (1998) กล่าวว่า อักษรคันจิที่ใช้ในชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมีประมาณ 15,000 ตัวราว 2,000 ตัวในจำนวนนี้เป็นอักษรคันจิที่ไม่ปรากฏใช้ในประเทศจีน นับเป็นอักษรที่ประเทศญี่ปุ่นประดิษฐ์ขึ้นเอง(国字) นอกจากนี้พบว่าเสียงอ่านคันจิในชื่อสกุลคนญี่ปุ่นแทบทั้งหมดเป็นเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น มีเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้นที่มีเสียงอ่านแบบจีน จึงกล่าวได้ว่าชื่อสกุลที่มีเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นเป็นชื่อสกุลดั้งเดิมของญี่ปุ่นที่หยิบยืมอักษรคันจิมาเพื่อใช้เขียนเท่านั้น ส่วนชื่อสกุลที่มีเสียงอ่านแบบจีนเกิดขึ้นด้วย 3 กรณี 1) ชื่อสกุลเกิดใหม่ 2) ชื่อสกุลที่นำอักษรคันจิอื่นมาประกอบให้เข้ากับเสียงอ่านเดิมจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ 3) ชื่อสกุลที่มีปัจจัยประกอบอื่นที่ไม่ใช่ชื่อสถานที่

岩淵 (1999) ศึกษาเฮียวไกคันจิ(表外漢字)¹⁰ที่พบบ่อยจำนวน 60 ตัว ซึ่งพบว่ามีเฮียวไกคันจิ 11 ตัวพบมากที่สุดในทุกกลุ่มข้อมูลที่ศึกษา¹¹ ได้แก่ 之, 藤, 鶴, 智, 鹿, 脇, 彦, 那, 須, 熊 และ 亀 อักษรทั้งหมดนี้เป็นอักษรที่พบเฉพาะในชื่อสกุลคนญี่ปุ่น ไม่ปรากฏใช้เป็นวิสามานยนาม ต่อมาในปี ค.ศ. 2010 อักษรคันจิจำนวน 8 ตัวใน 11 ตัว ได้แก่ 藤, 鶴, 鹿, 脇, 那, 須, 熊, 亀 ถูกจัดกลุ่มใหม่ให้อยู่ในตารางโจโยคันจิ

修 (2001) ศึกษาอักษรที่พบมากในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นโดยมุ่งเน้นศึกษาอักษรคันจิเปรียบเทียบกับชื่อตัวของคนจีน ผลการวิจัยพบว่าอักษรคันจิกับคະนะที่พบมากในชื่อตัวของผู้ชายญี่ปุ่น ได้แก่ 一, 雄, 郎, 夫, 男, 正, 治, 三, 義, 二, 次, 幸, 吉, 勝, 清, 和, 明, 昭, 弘 และ 彦 ในขณะที่อักษรคันจิกับคະนะที่พบมากในชื่อตัวของผู้หญิงญี่ปุ่น ได้แก่ 子, 美, 代, 恵, み, 江, 枝, ミ, 千, 和, キ, ヨ, ツ, き, 久, 由, サ, よ, 智 และ 幸

¹⁰ เฮียวไกคันจิ (表外漢字) หมายถึง อักษรคันจิที่ไม่ได้ถูกจัดอยู่ในตารางโจโยคันจิหรือจิมเมโยคันจิ

¹¹ กลุ่มข้อมูล ได้แก่ นวนิยายปี ค.ศ. 1994 จำนวน 9 ฉบับ นิตยสารปี ค.ศ. 1956 จำนวน 90 ฉบับ หนังสือพิมพ์ปี ค.ศ. 1966 ของสำนักพิมพ์ 3 แห่งตลอดปีและสื่อมวลชนปี ค.ศ. 1993 ตลอดปี

川岸 (2013a) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของการใช้อักษรคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น พบว่าชื่อผู้ชายนิยมเขียนด้วยคันจิหนึ่งตัวมายาวนานหลายทศวรรษ จนเมื่อไม่กี่ปีมานี้จำนวนชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิสองตัวเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่มีโครงสร้างเป็น 「～郎・～男・～雄・～夫」 ส่วนชื่อผู้หญิงจะพบมากในโครงสร้าง 「～子」 นอกจากนี้ชื่อผู้ชายที่ใช้อักษรคันจิ 「也」 ก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยอิทธิพลจากชื่อศิลปิน นักแสดงกับชื่อตัวละครในการ์ตูนอนิเมชัน

จากงานวิจัยของ 鳥山 (1953) 田中 (1973) 丹羽 (1998) 岩淵 (1999) 修 (2001) และ 川岸 (2013a) จะเห็นได้ว่าอักษรคันจิที่มีความถี่ปรากฏสูงในชื่อคนญี่ปุ่นส่วนใหญ่อยู่ในโจโยคันจิ แต่คันจิจำนวนหนึ่งที่มีปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นก็ไม่ได้อยู่ในโจโยคันจิ เช่น 之 หรือ 智 ฉะนั้นในการที่จะอ่านคันจิเหล่านี้ได้ผู้สอนก็ควรชี้แนะผู้เรียนว่ามีคันจิที่อยู่นอกเหนือโจโยคันจิแต่ก็จำเป็นจะต้องรู้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้เรียนด้วย หากพิจารณาเรื่องความซับซ้อนในเส้นอักษรจะเห็นได้ว่ามีเพียงบางตัวเท่านั้นที่มีจำนวนเส้นมากและซับซ้อน

การคำนึงถึงความสำคัญของอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อคนเห็นได้ชัดจากการงานวิจัยของ 小坂橋 (2008) ที่ศึกษาและรวบรวมใจความสำคัญเกี่ยวกับการพิจารณาทบทวนการปรับตัวอักษรในตารางโจโยคันจิ โดยวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนและรูปแบบอักษรคันจิดังที่สภาวัฒนธรรม (文化審議会) เสนอในปี ค.ศ. 2007 ว่าตารางโจโยคันจิใหม่ควรเพิ่มคันจิทุกตัวที่ปรากฏในชื่อจังหวัดหรือชื่อคนที่มีความถี่ปรากฏสูงโดยไม่สนใจว่าอักษรคันจิตัวนั้นจะใช้เป็นวิสามานยนามหรือไม่ ส่งผลให้ในปี ค.ศ. 2010 เกิดตารางโจโยคันจิใหม่ (新常用漢字表) ซึ่งมีจำนวนอักษรคันจิ 2,136 ตัว เพิ่มจากเดิม 196 ตัว เมื่อพิจารณาจากตัวอักษรที่เพิ่มเข้ามา เช่น 藤 ทำให้ทราบว่าตัวอักษรนี้มีที่มาจากชื่อสกุลที่มีผู้ใช้อยู่เป็นจำนวนมากและพบบ่อยในชีวิตประจำวัน ได้แก่ 加藤 佐藤 เป็นต้น สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาคันจิที่พบบ่อยในชื่อสกุลคนญี่ปุ่นเป็นสิ่งหนึ่งที่น่าจะจากนี้จะต้องให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น

徳弘 (2005) และ 徳弘 (2006) นำเสนอเอกสารที่ใช้สำหรับเรียนคำศัพท์ที่ประสมด้วยคันจิ ด้วยการให้แทรกตัวอย่างชื่อเฉพาะ ชื่อคนหรือชื่อสถานที่ที่ใช้อักษรคันจิตัวนั้นระบุลงในเอกสารด้วย นอกจากนี้ยังใช้การเติม ～さん ท้ายคำศัพท์เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าคำดังกล่าวเป็นชื่อคน และเข้าใจตรงกันว่าคันจิตัวนี้มักใช้ในชื่อคน ดังตัวอย่างภาพที่ 2.1 ต่อมาจึงได้นำผลการศึกษามาจัดทำเป็นพจนานุกรม 『日本語学習のためのよく使う順漢字 2200 = KANJI2200 Listed according to Frequency and Familiarity』 ซึ่งเป็นพจนานุกรมคันจิที่มีจุดเด่น 2 จุด คือ 1) เรียงลำดับอักษรคันจิตามความถี่ปรากฏใช้ แตกต่างจากพจนานุกรมคันจิอื่นที่เรียงลำดับตามจำนวนเส้นของอักษรคันจิ ส่วนประกอบคันจิ หรือเรียงตามตารางโจโยคันจิ 2) นอกจากคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้อักษรคันจิแต่ละตัวแล้ว ยังมีตัวอย่างที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อคน ชื่อสถานที่

番号 919	之	総画数 3	人名
漢字の意味	行く、これ、この、助詞(じょし)の「の」。人の名に使う字。		
音読み	シ		
訓読み	これ	の	
単語			
その他	中之島 ナカノシマ	徳之島 トクノシマ	博之さん ヒロユキサン 謙之介さん ケンノスケサン

ภาพที่ 2.1 ตารางแสดงอักษรจิมเมโยคันจิ「之」. จาก *日本語教育における中上級漢字語彙教育の研究*(น. 97), โดย 徳弘康代, 2006, 早稲田大学大学院日本語教育研究科, 博士論文.

徳弘・川村 (2007) จัดกลุ่มคันจิตามลักษณะร่วมต่าง ๆ พบว่ามีกลุ่มคันจิจำนวนหนึ่งใน 2,100 ตัวที่นำมาวิจัยพบความถี่ในการใช้สูง แต่กลับมีจำนวนคำศัพท์ประสมคันจิที่ประกอบด้วยคันจิในกลุ่มนี้น้อย ได้แก่ 六, 田, 万, 九, 島, 町, 七, 四, 十, 氏, 村, 円, 午, 党, 朝, 千, 区, 東, 京, 男, 南, 五, 米, 二, 百, 川, 首, 八, 協, 広, 県, 三, 改 ข้อสังเกตที่พบคืออักษรคันจิในกลุ่มนี้มีมักปรากฏใช้ในชื่อคน ชื่อสถานที่หรือเป็นตัวเลข หากจำคันจิที่มีลักษณะดังกล่าวได้ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น 徳弘 (2006) กล่าวว่าผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเองว่าอักษรคันจิที่พบในชื่อคนหรือชื่อสถานที่ตัวใดจำเป็นหรือไม่จำเป็นต้องจดจำ ดังนั้นหากผู้เรียนพบอักษรคันจิที่รู้สึกไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยเห็นในชื่ออื่นมาก่อน ผู้เรียนก็จะไม่จดจำเพื่อไปเชื่อมโยงกับคำศัพท์อื่น

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีนักวิจัยที่สังเกตเห็นถึงความสำคัญของคันจิที่ใช้ในชื่อคนญี่ปุ่น เมื่อพิจารณาด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับชื่อคนในชั้นเรียนภาษาญี่ปุ่นจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนและจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยจำนวนหนึ่ง พบว่าอักษรคันจิในลำดับแรก ๆ ที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นได้เรียนคือ 「田」 แต่ผู้เรียนไม่ได้จำอักษรคันจิดังกล่าวไปเพื่อใช้แต่งประโยคที่เกี่ยวข้องกับ “นา” ตามความหมายของอักษรคันจิ แต่จำเพื่ออ่านชื่อ 「山田」 หรือ 「田中」 ให้ได้เท่านั้น นอกจากนี้มีเพียงอักษรคันจิอีกเพียงไม่กี่ตัว อาทิ 「山」「川」 หรือ 「林」 ที่ผู้สอนจะยกตัวอย่างการใช้ในชื่อคนด้วย

นอกจากนี้ มีงานวิจัยในญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งมุ่งเน้นศึกษาคันจิโดยเลือกศึกษาอักษรเพียงหนึ่งหรือสองตัว ในบรรดางานวิจัยเหล่านี้มีงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับชื่อคนญี่ปุ่นคืองานวิจัยของ 丹保 (2012) และ 丹羽 (2003)

丹保 (2012) ศึกษาการใช้อักษรคันจิ「甘」ที่นอกเหนือไปจากคำศัพท์ที่กำหนดใช้ในการศึกษาภาคบังคับ พบว่า「甘」ไม่ปรากฏการใช้ในชื่อคนญี่ปุ่น ส่วน 丹羽 (2003) ศึกษาเกี่ยวกับชื่อคนและชื่อสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับ “แกะ” ผ่านงานวรรณกรรมต่าง ๆ ได้แก่ อักษรคันจิ「羊」และ「未」ปรากฏในชื่อคนหลากหลายชื่อ เช่น「洋一」「羊太郎」「羊吉」「未代子」「未央」「未散」พบว่าในหลังสมัยเมจิซึ่งเป็นยุคที่รับแนวคิดแบบตะวันตกเข้ามาส่งผลให้เกิดความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากงานวิจัยทั้งสองจะเห็นได้ว่าไม่ใช่อักษรคันจิทุกตัวที่จะปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่น แต่ที่ต้องพึงระวังว่าคันจิบางตัวที่ดูเหมือนว่าไม่น่าจะใช้ในชื่อคนญี่ปุ่นแต่กลับมีการใช้จริง แม้จะมีสัดส่วนที่น้อยมากก็ตาม นอกจากนี้ในภาษาญี่ปุ่นยังมีอักษรคันจิที่ประดิษฐ์ขึ้นเองหรือที่เรียกว่า 国字 ซึ่งตัวอักษรที่ใช้มากในชื่อสกุลคนญี่ปุ่น ได้แก่ 辻, 畠, 榊, 俣, 笹 และ 鴨 เป็นต้น (阿辻, 2011) อักษรคันจิประเภทนี้มักจะไม่ใช่ในคำศัพท์แต่จะนิยมใช้ในชื่อสกุล

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่มีประเด็นที่น่าสนใจจากการสำรวจชื่อคนญี่ปุ่นเกี่ยวกับรูปเขียนกับเสียงอ่านของคันจิที่ใช้ในชื่อตัว ได้แก่ งานวิจัยของ 平山 (2011) และ 前田 (2013)

平山 (2011) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการใช้อักษรคันจิในการตั้งชื่อและวิธีอ่านในชื่อคนญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่าชื่อเด็กผู้ชายเกิดการเปลี่ยนแปลงให้มีเอกลักษณ์มากยิ่งขึ้น ชนิดของคันจิที่นำไปใช้ตั้งชื่อก็มีจำนวนมากขึ้น ถึงจะเป็นชื่อที่มีเสียงอ่านเหมือนกันแต่ก็เขียนด้วยคันจิที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น ในปี ค.ศ. 2009 ชื่อตัวของผู้หญิงที่อ่านว่า ヌナ มีรูปเขียนที่แตกต่างกันกันมากถึง 37 แบบ และชื่อตัวของผู้ชายที่อ่านว่า ヌルト มีรูปเขียนที่แตกต่างกันมากถึง 51 แบบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ 川岸 (2013b) ซึ่งพบว่าในปี ค.ศ. 2011 ชื่อ ヌルト เป็นชื่อตัวที่มีรูปเขียนมากที่สุดถึง 41 แบบ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เป็นเพราะนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1945) เป็นต้นมา สังคมญี่ปุ่นเกิดความยืดหยุ่นในการใช้คันจิมากกว่ายุคก่อนหน้า

前田 (2013) ศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้อักษรคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม โดยสรุปประเด็นสำคัญไว้ว่า ชื่อคนญี่ปุ่นในปัจจุบันมีความทับซ้อนกันระหว่าง “รูปเขียน” กับ “เสียงอ่าน” เช่น「幸子」ก็อาจอ่านได้ว่า「ユキコ」หรืออ่านเป็น「サチコ」ทำให้กลายเป็นคนละชื่อ หรือ「リサ」「りさ」「里沙」ก็ถือว่าเป็นคนละชื่อ นอกจากนี้ความพิเศษของชื่อตัวคนญี่ปุ่นก็คือแม้จะเปลี่ยนส่วนประกอบคันจิเพียงเล็กน้อยก็ยังคงเสียงอ่านให้เหมือนกันได้ เช่น「里沙」「理紗」อ่านว่า りさ ได้เช่นเดียวกัน

2.1.3 งานวิจัยเกี่ยวกับเสียงอ่านในชื่อคนญี่ปุ่น

งานวิจัยเกี่ยวกับเสียงอ่านในชื่อคนญี่ปุ่นนิยมศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงในชื่อ กับเพศของเจ้าของชื่อ ดังเห็นได้จากงานวิจัยดังต่อไปนี้

六川 (2005) ศึกษาลักษณะร่วมระหว่างเสียงกับความหมายในภาษาญี่ปุ่นที่พบในความแตกต่างทางด้านเสียงในชื่อคนญี่ปุ่น โดยเห็นว่าตนเองในฐานะผู้พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ เพียงแค่ได้ยินชื่อคนญี่ปุ่นขึ้นมาก็สามารถรู้ได้ทันทีว่าชื่อตัวนั้นเป็นชื่อผู้ชายหรือชื่อผู้หญิง จึงรวบรวมรายชื่อเด็กเกิดใหม่ในแต่ละปีรวมทั้งสิ้น 82 ปี จากนั้นนำไปวิเคราะห์เสียงอ่านของแต่ละชื่อ ผลการศึกษาปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3

ตารางเปรียบเทียบลักษณะทางเสียงที่พบในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นจำแนกตามเพศ

	แบบผู้ชาย	แบบผู้หญิง
เสียงพยางค์ท้าย	<ul style="list-style-type: none"> 「～ケ」 「～タ」 「～ト」 「～キ」 「～マ」 「～シ」 「～オ」 (～1985) เสียงเสียดแทรก ก้อง / เสียงกึ่งเสียดแทรก 	<ul style="list-style-type: none"> 「～コ」 「～カ」 「～ナ」 「～ミ」 「～オ」 (2001～)
พยางค์หนัก ¹²	• มี	• ไม่มี
โยอง ¹³	• มี	• ไม่มี
เสียงพยางค์แรก	<ul style="list-style-type: none"> เสียงวรรณค 力 (2001～) เสียงวรรณค サ (ยกเว้น 「サ」) เสียงวรรณค タ (โดยเฉพาะ 「タ」) เสียงวรรณค ラ (「リョー」) 	<ul style="list-style-type: none"> เสียงสระ (โดยเฉพาะ 「ア」) เสียงวรรณค ナ เสียงวรรณค ハ (「フ」 「ホ」) เสียงวรรณค マ (ยกเว้น 「マ」) เสียงวรรณค ラ (「リ」)

หมายเหตุ. จาก 「日本人の名前に見られる音韻的性差一音と意味の有縁性」 『言語学と日本語教育IV』 (น. 319), โดย 六川雅彦, 2005, くろしお出版.

¹² พยางค์หนัก(重音節) หมายถึง พยางค์ที่ออกเสียงแบบเน้นเสียงหนัก

¹³ โยอง(拗音) หมายถึง เสียงควบที่เกิดจาก き, ぎ, し, じ, ち, に, ひ, び, ぴ, み และ り ผสมกับอักษรคะนะ や, ゆ, よ แล้วออกเสียงควบเป็นพยางค์เดียวกัน

จากตารางที่ 2.3 จะเห็นได้ว่าเสียงมีส่วนในการแยกแยะเพศได้ในระดับหนึ่ง ต่อมา 六川 (2012) เกิดข้อสงสัยที่ว่าผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่เมื่อได้ยินชื่อตัวของคนญี่ปุ่นแล้ว จะสามารถแยกเพศได้หรือไม่ จึงเก็บข้อมูลโดยมีกลุ่มทดลองเป็นชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นนานกว่า 3 ปีซึ่งไม่ได้พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ ผลการสำรวจพบว่าหากเป็นชื่อที่มีหน่วยเสียงหรือเสียงที่แยกชัดเจนว่าเป็นหญิงหรือชาย กลุ่มผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบสามารถแยกแยะได้ค่อนข้างถูกต้อง แต่หากเป็นชื่อที่มีเสียงคลุมเครือก็มีผู้ตอบว่าบางชื่ออาจเป็นได้ทั้งชายและหญิง จึงสรุปว่ากลุ่มผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่มีความเข้าใจเรื่องเสียงที่ระบุเพศแตกต่างจากคนญี่ปุ่น

六川 (2015) ศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยของ 六川 (2012) และเปรียบเทียบผลการสำรวจครั้งนี้กับครั้งที่ผ่านมา ผลการศึกษาสรุปได้ว่าผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ส่วนใหญ่สามารถแยกแยะเพศจากชื่อตัวของคนญี่ปุ่นได้ แม้จะกำหนดกลุ่มตัวอย่างทดสอบที่เก็บข้อมูลครั้งนี้ให้มีตัวแปรที่ต่างจาก 六川 (2012) ทางปัจจัยด้านระยะเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นก็ตาม อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบของ 六川 (2012) กับ 六川 (2015) พำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่น จึงมีโอกาสได้พบเห็นหรือได้ยินชื่อคนญี่ปุ่นในปริมาณที่มากกว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศของตนเอง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการสอนเกี่ยวกับการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นนั้น ผู้สอนก็จำเป็นต้องยกตัวอย่างชื่อพร้อมกันกับการระบุเพศด้วยว่าชื่อตัวนั้นโดยทั่วไปจะเป็นชื่อของผู้ชายหรือผู้หญิง

千種 (2008) กล่าวว่าทำให้ผู้เรียนจำเสียงอ่านคันจิเฉพาะที่ระบุอยู่ในตารางโจโยคันจินั้นไม่เพียงพอ เสียงอ่านคันจิที่ใช้ในชื่อคนหรือชื่อสถานที่ก็สำคัญ เช่น 「賀」 ระบุเสียงอ่านในโจโยคันจิว่า 「カ」 เพียงเสียงเดียว เมื่อผู้เรียนจำแค่ 「カ」 ก็ไม่สามารถเชื่อมโยงกับอักษรคันจิอื่นได้ แต่หากผู้เรียนรู้ว่า 「賀」 สามารถอ่านว่า 「カ」 ได้ ก็จะสามารถเชื่อมโยงกับคันจิตัวอื่น ๆ ที่มีส่วนประกอบคันจิเดียวกัน เช่น 「加」 「嘉」 「架」 ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ทราบเสียงอ่านของ 「賀」 เมื่อพบในชื่อคนญี่ปุ่น แต่ทราบเสียงอ่านของ 「加」 ก็จะสามารถคาดเดาเสียงอ่านชื่อของบุคคลนั้นได้ว่าอาจจะเป็น 「カ」 หรือ 「カ」 ในขณะที่ผู้ที่จำแต่สิ่งที่ระบุในพจนานุกรมตามตารางโจโยคันจิก็น่าจะจำว่า 「賀」 อ่านได้เพียง 「カ」 โดยไม่เชื่อมโยงกับอักษรคันจิตัวอื่น ฉะนั้นผู้สอนต้องชี้แนะให้ผู้เรียนทราบว่าในพจนานุกรมโจโยคันจิก็น่าจะได้ระบุเสียงอ่านที่ปรากฏใช้ทั้งหมดของอักษรคันจิตัวนั้น ๆ

佐藤 (2001) ศึกษาจุดเด่นและการเปลี่ยนของเสียงอ่าน รวมถึงอักษรคณะกับ คันจิที่ใช้ในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นปัจจุบัน โดยเก็บข้อมูลจากชื่อตัวของเด็กที่เกิดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 ถึง ค.ศ. 1999 รวม 865 คน ผลการวิจัยพบจุดร่วมคือชื่อตัวของเด็กจำนวนหนึ่งมีเสียงอ่านที่ไม่ตรงตาม เสียงอ่านที่ใช้กันโดยทั่วไปของอักษรคันจิ เมื่อพิจารณาความแตกต่างในชื่อตัวของเด็กผู้หญิงและ เด็กผู้ชายพบลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

1) ชื่อตัวของเด็กผู้หญิง

- เสียงพยางค์ท้ายที่พบมากที่สุดคือ 「～コ」
- เสียงพยางค์แรกที่พบมากที่สุดคือ 「～マ」 รวมถึงเสียงในวรรค マ มีผลรวม สูงสุด ลำดับถัดมาคือ 「ア～」 ในวรรค ア
- ชนิดอักษร ส่วนใหญ่นิยมเขียนด้วยอักษรฮิระะนะะ โดยอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อตัว ของเด็กผู้หญิงมากที่สุดอย่างเห็นได้ชัดคือ 子 และพบอักษรคันจิ 5 ตัวที่ใช้มากที่สุด ในลำดับถัดมา ได้แก่ 美 奈 里 香 และ 麻
- รูปแบบชื่อที่พบมากที่สุดคือเขียนด้วยคันจิหนึ่งตัวแต่มีพยางค์มากกว่าหนึ่ง นอกจากนี้ยังพบชื่อที่มีเสียงอ่านผิดแปลกไปจากทั่วไป เช่น 陽【みなみ】 และ 響【さやか】 เป็นต้น
- จำนวนพยางค์ของเสียงอ่านที่พบมากที่สุดคือ 3 พยางค์
- ชื่อตัวที่มีลักษณะพ้องเสียงอ่านแต่ต่างรูปเขียน (同音異字) ที่พบมากที่สุดคือ 「サヤカ」 ได้แก่ さやか, 響, 明香, 沙也佳, 早也芳, 沙矢香, 沙耶香 และ 紗耶香

2) ชื่อตัวของเด็กผู้ชาย

- เสียงพยางค์แรกที่พบมากที่สุดคือ 「タ～」
- ชนิดอักษร นิยมเขียนด้วยอักษรคันจิ
- รูปแบบชื่อที่พบมากที่สุดคือ 「～スケ」 เช่น 「～介」 「～輔」 「～祐」 เป็นต้น
- จำนวนพยางค์ของเสียงอ่านที่พบมากที่สุดคือ 3 พยางค์
- ชื่อตัวที่มีลักษณะพ้องเสียงอ่านแต่ต่างรูปเขียน (同音異字) ที่พบมากที่สุดคือ 「ユウキ」 ได้แก่ 有輝, 優幹, 裕生, 悠貴, 悠樹 และ 勇輝

จากงานวิจัยของ 千種 (2008) 六川 (2005) 六川 (2012) 六川 (2015) และ 佐藤 (2001) จะเห็นได้ว่าชื่อตัวของคนญี่ปุ่นแม้ว่าจะมีรูปเขียนที่ใช้อักษรคันจิยาก ๆ แต่ก็สามารถคาดเดาได้หากเข้าใจรูปแบบเกี่ยวกับโครงสร้างเสียง นอกจากนี้ความสามารถในการแยกเพศของเจ้าของชื่อจากลักษณะร่วมของเสียงอ่านก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นไม่มีคำว่า “นาย” “นางสาว” ดังในภาษาไทยหรือ “Mr.” “Miss” ดังในภาษาอังกฤษ ดังนั้นการจะคาดเดาเพศของคนญี่ปุ่นได้นั้น ผู้เรียนที่ไม่คุ้นเคยกับชื่อคนญี่ปุ่นจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเสียงที่ปรากฏใช้มากในชื่อคนญี่ปุ่นด้วย แต่หากผู้เรียนสามารถจดจำชื่อหรือเคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นมามากในระดับหนึ่ง แม้จะไม่มีความรู้เกี่ยวกับเสียงที่ระบุเพศของคนญี่ปุ่นก็จะสามารถเข้าใจธรรมชาติและลักษณะร่วมของชื่อตัวได้เอง ทำให้สามารถแยกแยะเพศของเจ้าของชื่อได้

นอกจากงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะร่วมที่พบในชื่อตัวคนญี่ปุ่นหรืออักษรคันจิที่พบมากในชื่อคนญี่ปุ่นแล้ว ยังมีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับเสียงอ่านที่อ่านยากในชื่อคนญี่ปุ่น ได้แก่ งานวิจัยของ 佐藤 (2002) กับ 森岡 (2003)

佐藤 (2002) เรียกอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อคนว่า 「名乗り字」 โดยมีมุมมองว่าคันจิที่ปรากฏในชื่อคนเป็นการใช้คันจิที่ไม่ปรากฏอยู่ในขอบเขตการใช้ในคำสามัญ ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 23 จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีลักษณะเป็นชื่อที่มีเสียงอ่านแบบจีนกับญี่ปุ่นปะปนกันและเกิดการย่อเสียงบางส่วนออกไป(音訓雑揉) ส่งผลให้ไม่สามารถอ่านได้ถูกต้อง เช่น 郭雅【カ<マ】 千愛美【ちあみ】 優津葉【ゆずは】 เป็นต้น

森岡 (2003) ศึกษาเกี่ยวกับคันจิในชื่อสกุลที่มีเสียงอ่านแปลก พบว่าความแปลกของคันจิกลุ่มนี้มีได้เกิดจากสาเหตุที่เป็นอักษรยากหรือมีจำนวนเส้นที่ซับซ้อน แต่เป็นอักษรที่ใช้กันทั่วไปแต่กลับมีเสียงอ่านพิเศษเนื่องมาจากหลายสาเหตุ โดยแบ่งที่มาของเสียงอ่านออกเป็น 4 กลุ่มกว้าง ๆ ได้แก่ 1) มาจากชื่อสถานที่ 2) มาจากคำศัพท์เฉพาะทางหรือภาษาโบราณ 3) มาจากอะเทะจิ¹⁴ และ 4) ไม่ปรากฏสาเหตุที่แน่ชัด

¹⁴ อะเทะจิ (当て字・充て字) หมายถึง อักษรคันจิที่ยืมเสียงอ่านมาจากที่อื่นโดยไม่มีความสัมพันธ์กับเสียงอ่านเดิม เช่น 秋桜 โดยทั่วไปอ่านว่า あきざくら แต่ในกรณีที่อ่านว่า コスモス จะถือว่าเป็นอะเทะจิ

จากงานวิจัยทั้งสองจะเห็นได้ว่าคັນจิในชื่อคนญี่ปุ่นจำนวนมากหนึ่งก็มีวิธีการอ่านที่ไม่อาจคาดเดาได้ง่าย ๆ ชื่อเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางด้านภาษาประกอบกับองค์ความรู้อื่น ๆ อย่างลึกซึ้งในการคาดเดา หรือบางชื่อก็อาจไม่สามารถใช้กลวิธีใด ๆ ในการคาดเดาได้ นอกจากจะถามเจ้าของชื่อเอง อย่างไรก็ตามชื่อที่อ่านยากหรือชื่อที่แปลกนั้นมีโอกาสพบในชีวิตประจำวันค่อนข้างต่ำ

杉藤 (1998) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสำเนียงของผู้พูดกับเสียงของคำ โดยเปรียบเทียบผลการสำรวจเสียงอ่านชื่อสกุลคนญี่ปุ่น 3 พยางค์ที่ลงท้ายด้วย 「田」 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบเป็นผู้ที่พูดด้วยสำเนียงโอซาก้าและผู้พูดด้วยสำเนียงโตเกียว พบว่าการจะอ่านเสียงในโครงสร้าง 「○○田」 ว่าเป็น 「～た」 หรือ 「～だ」 นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเสียงสูงต่ำตามสำเนียงที่แตกต่างกัน แต่ขึ้นอยู่กับเสียงของพยางค์ที่อยู่ด้านหน้าดังกฎต่อไปนี้

1) พยัญชนะที่อยู่ด้านหน้า

1. ชื่อสกุลที่อ่านว่า 「た」

(i) หน้า 「田」 เป็นเสียงโอะคุง (促音)¹⁵ เช่น 新田(nitta), 堀田(hotta), 颯田(satta)

(ii) เสียงพยัญชนะหน้า 「田」 เป็นเสียงโอะซะได้แก่ 井戸田(idota) [d], 柴田(shibata) [b], 籠田(kagota) [g], 出田(izuta) [dz], หรือเสียงกึ่งสระ ได้แก่ 早田(hayata) [j]

2. ชื่อสกุลที่อ่านว่า 「だ」

(i) หน้า 「田」 เป็นสระเสียงยาวหรือเป็นสระเรียงต่อกัน เช่น 飯田(iida), 合田(gouda), 齊田(saida)

(ii) หน้า 「田」 เป็นเสียงอะทสึอง (撥音)¹⁶ เช่น 本田(honda), 神田(kanda), 三田(sanda)

(iii) พยัญชนะพยางค์ที่อยู่หน้า 「田」 เป็นเสียงโอะโอะซะ ได้แก่ 堅田(katada) [t], 浅田[s] หรือเสียงนาสิก ได้แก่ 花田(hanada) [n], 浜田(hamada) [m]

2) พยัญชนะกับสระที่อยู่ด้านหน้า

1. ชื่อสกุลที่อ่านว่า 「た」

¹⁵ โอะคุง (促音) หมายถึงเสียง つ

¹⁶ อะทสึอง (撥音) หมายถึงเสียง ん

ได้แก่ 秋田(akita) [ki], 勝田(katsuta) [tsu], 針田(harita) [ri] และ 富田(tomita) [mi]

2. ชื่อสกุลที่อ่านว่า 「だ」

ได้แก่ 赤田(akada) [ka], 堅田(katada) [ta], 原田(harada) [ra], และ 玉田(tamada) [ma]

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีของ 杉藤 (1998) สรุปว่าการจะออกเสียงของ 「田」 ว่า 「た」 หรือ 「だ」 นั้นขึ้นอยู่กับเสียงของพยางค์หน้า งานวิจัยชิ้นนี้เป็นตัวอย่างของทฤษฎีการพิสูจน์กฎของเสียงเพื่อให้แยกใช้เสียงอ่านของอักษรคันจิตัวเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติหากต้องสอนวิธีการอ่านคันจิตามกฎของเสียงทุกตัวเป็นเรื่องค่อนข้างยากและใช้เวลานาน อย่างไรก็ตามชื่อสกุลที่มีอักษรคันจิ 「田」 นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก หากจดจำกฎได้ก็จะเป็นประโยชน์ในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

2.1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น

加納・酒井 (2003) กล่าวเกี่ยวกับความสามารถที่จำเป็นในการประมวลความเข้าใจอักษรคันจิ ได้แก่ การแยกแยะความต่างของรูปอักษรคันจิ การเข้าใจความหมาย การประมวลเสียงอ่าน การประมวลระบบการเขียน การประมวลด้านการนำไปใช้และด้านการออกเสียง

จะเห็นได้ว่าการประมวลความรู้ทั้ง 6 ด้าน ต่างมีความสำคัญในการทำความเข้าใจอักษรคันจิรวมไปถึงคำศัพท์ที่ประกอบด้วยคันจิ แต่ในกรณีของชื่อคนญี่ปุ่นอาจไม่จำเป็นต้องประมวลด้านการเขียน เข้าใจความหมาย หรือการนำไปใช้ เพียงแต่ถ้าผู้เรียนบางส่วนอาจคาดเดาเสียงอ่านโดยนึกเชื่อมโยงกับรูปเขียนหรือนึกถึงความหมายในแต่ละตัวอักษรก็เป็นได้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการทดสอบความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนของ 加納・清水 (1992) พบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ได้มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีนมีความสามารถในการตอบเสียงอ่านคันจิสูงกว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน กลวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนนิยมใช้เป็นอย่างมากในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิคือการคาดเดาจากบริบท รวมถึงการพิจารณาว่ามีโอะคุริงะนะ¹⁷หรือไม่

อย่างไรก็ตามวิธีดังกล่าวไม่สามารถนำมาใช้ในการคาดเดาวิธีอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นได้ เนื่องจากชื่อคนญี่ปุ่นไม่ใช่คำศัพท์จึงไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความหมาย รวมถึงชื่อไม่มีโอะคุริงะนะปรากฏต่อท้ายเช่นเดียวกับคำศัพท์ แต่การฝึกคาดเดาเสียงอ่านคันจิจากบริบทจะเป็นบันไดขั้นแรกในการจดจำเสียงอ่านแบบต่าง ๆ ของอักษรคันจิแต่ละตัวจนสามารถนำมาใช้คาดเดาวิธีอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นต่อไปได้

¹⁷ โอะคุริงะนะ (送り仮名) หมายถึง ส่วนอักษรคะนะที่ต่อท้ายอักษรคันจิเมื่อปรากฏในคำศัพท์

半田 (2013) ทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อสกุลคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน จำนวน 16 คน โดยตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ ได้แก่ 1) ในบรรดาชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงสุด 200 ชื่อ ชื่อใดปรากฏอยู่ในอันดับต้น ๆ ผู้เรียนก็จะยิ่งตอบถูกมาก ชื่อสกุลใดปรากฏอยู่ในอันดับท้าย ๆ ผู้เรียนก็จะยิ่งตอบถูกน้อย 2) อักษรคันจิที่ใช้ในนามสกุลที่มีอัตราการตอบถูกต่ำจะเป็นอักษรคันจิที่ยาก และ 3) ระยะเวลาพำนักในประเทศญี่ปุ่นของผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบยิ่งนานเท่าใด ก็ยิ่งส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมากขึ้นเท่านั้น ทำให้สามารถตอบได้ถูกต้อง

ผลการทดสอบประกอบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้พบว่าในบรรดาชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงสุด 200 ชื่อ ผู้เรียนสามารถตอบเสียงอ่านของชื่อสกุลที่ปรากฏในอันดับต้น ๆ (1-100) ได้ถูกต้อง แต่ในกรณีของชื่อสกุลที่ปรากฏในอันดับท้าย ๆ (101-200) ไม่สามารถสรุปได้ว่าชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏต่ำว่าจะส่งผลให้ผู้เรียนตอบถูกต้องน้อยกว่าชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงกว่า อีกด้านหนึ่งอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อสกุลไม่ได้ยากจากรูปเขียนของอักษร แต่ยากที่การเลือกใช้เสียงอ่าน ไม่ว่าจะเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น เสียงอ่านแบบจีน เสียงอ่านอักษรประสม หรือเสียงอ่านแบบพิเศษ นอกจากนี้ผู้เรียนที่พำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาที่นานที่สุดเป็นผู้ที่สามารถตอบได้ถูกต้องมากที่สุด แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนอื่นพบว่าระยะเวลาที่พำนักในประเทศญี่ปุ่นไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อสกุลคนญี่ปุ่นอย่างชัดเจนเท่าใดนัก

จากชื่อสกุลทั้ง 200 ชื่อ ชื่อสกุลผู้เรียนทั้งหมดตอบได้ถูกต้อง เช่น 佐藤, 鈴木, 高橋, 田中 เป็นต้น ชื่อที่ไม่มีผู้เรียนที่ตอบถูก คือ 望月 【もちつき】 ในกรณีของชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงสุด 50 อันดับแรกพบว่าผู้เรียนสามารถอ่านได้ประมาณร้อยละ 70 ชื่อสกุลที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดได้แก่ 太田

เมื่อวิเคราะห์จากตำราเรียนที่ผู้เรียนใช้พบว่าชื่อสกุลที่ปรากฏในตำราเรียนทั้งหมด เช่น 佐藤, 鈴木 หรือชื่อสกุลที่มีรูปเขียนกับเสียงอ่านเหมือนกับชื่อสถานีรถไฟหรือชื่อสนามบินเช่น 大久保, 成田 เป็นชื่อที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ถูกต้องทั้งสิ้น

งานวิจัยดังกล่าวทดสอบผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน และพำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นเพียง 16 คน ใช้ชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงสุด 200 ชื่อในการทดสอบ ผู้วิจัยจึงเกิดข้อสงสัยว่าหากทดสอบผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่มีพื้นเพมาจากประเทศที่ใช้อักษรจีน รวมถึงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่นหรือไม่เคยไปมาก่อนจะส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่แตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าวมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้งานวิจัยของ 半田 (2013) ไม่มีการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังทำแบบทดสอบ จึงส่งผลให้ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าสาเหตุใดที่ส่งผลให้ผู้เรียนตอบคำตอบที่ผิด หรือผู้เรียนใช้กลวิธีใดในการคาดเดาเพื่อให้ได้คำตอบ

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่น

ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอักษรคันจิ 2 หัวข้อ ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น และงานวิจัยเกี่ยวกับ Kirakira Name

2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น

田中 (1972) สนใจการใช้สถิติเพื่อประมวลสัดส่วนชื่อคนญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่าชื่อสกุลคนญี่ปุ่นที่มีผู้ใช้สูงสุดอันดับที่ 1-50 ครอบคลุมชื่อสกุลคนญี่ปุ่นทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 27.81 นอกจากนี้ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในอันดับที่ 1-300 ครอบคลุมคนญี่ปุ่นทั้งหมดถึงร้อยละ 55.35 นอกจากนี้ชื่อตัวในอันดับ 1-200 ครอบคลุมคนญี่ปุ่นทั้งหมดถึงร้อยละ 54.37 แสดงให้เห็นว่าหากจดจำชื่อสกุลที่ความถี่ปรากฏสูง 1-300 อันดับแรก และจำชื่อตัวที่ความถี่ปรากฏสูง 1-200 อันดับแรกก็จะสามารถอ่านหรือคาดเดาชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนคนญี่ปุ่นทั้งประเทศ อย่างไรก็ตามทั้งชื่อตัวกับชื่อสกุลที่ 田中 (1972) ศึกษา ใช้การคำนวณจากเสียงอ่านเท่านั้น มิได้พิจารณาความต่างด้านรูปเขียน

梅田 (1999) ศึกษาชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในเชิงปริมาณอย่างละเอียดเพื่อนำไปจัดทำฐานข้อมูลชื่อสกุลคนญี่ปุ่น โดยมุ่งเน้นคำนวณความถี่ปรากฏใช้ของอักษรที่ปรากฏในชื่อสกุลและชนิดของชื่อสกุล โดยมีผลการศึกษาในหลากหลายส่วน อาทิ

- 1) ความยาวของชื่อสกุล(จำนวนอักษร)ที่พบมากที่สุดคือ แบบอักษรสองตัว จำนวน 55,617 ชื่อลำดับถัดมาคือแบบอักษรสามตัว จำนวน 13,583 ชื่อ และแบบอักษรหนึ่งตัว 1,789 ชื่อ นอกจากนี้ยังมีชื่อสกุลที่ใช้อักษรคันจิมากกว่า 3 ตัวในจำนวนที่น้อยมาก
- 2) ประเภทของอักษรที่พบมากที่สุดคือ อักษรคันจิมাত্রฐานอุตสาหกรรมชุดที่ 1¹⁸ จำนวน 2,413 ตัว ลำดับถัดมาคืออักษรคันจิมাত্রฐานอุตสาหกรรมชุดที่ 2 จำนวน 976 ตัว และอักษรคันจิอื่นอีก 361 ตัว

¹⁸ อักษรคันจิมাত্রฐานอุตสาหกรรมชุดที่ 1 (JIS 第一水準漢字) และอักษรคันจิมাত্রฐานอุตสาหกรรมชุดที่ 2 (JIS 第二水準漢字) เป็นกลุ่มอักษรในภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในแวดวงคอมพิวเตอร์และการตีพิมพ์ แม้จะมีคำว่า “คันจิ” อยู่ในชื่อ แต่อักษรในทั้งสองกลุ่มมีอักษรคะนะ โรมันจิ รวมถึงสัญลักษณ์พิเศษรวมอยู่ด้วย

3) อักษรที่มีความถี่ปรากฏในชื่อสกุลมากที่สุด 100 อันดับ ซึ่ง 5 อันดับแรกได้แก่ 田 จำนวน 3,559 ตัว 野 จำนวน 2,449 ตัว 谷 จำนวน 1,875 ตัว 井 จำนวน 1,822 ตัว และ 川 จำนวน 1,762 ตัว

4) ชื่อสกุลแบบอักษรคันจิสองตัวที่พบมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ 佐藤, 鈴木, 高橋, 田中 และ 渡辺

5) ชื่อสกุลแบบอักษรคันจิสามตัวที่พบมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ 佐々木, 長谷川, 五十嵐, 久保田 และ 大久保

矢野 (2007) นำข้อมูลรายชื่อคนญี่ปุ่นจากฐานข้อมูลมาวิเคราะห์ พบว่าชื่อสกุลที่มีจำนวนผู้ใช้มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ 佐藤, 鈴木 และ 高橋 สอดคล้องกับงานวิจัยของ 梅田 (1999) และงานวิจัยของ 李 (1998) ซึ่งกล่าวว่าชื่อสกุลคนญี่ปุ่นมักมีลักษณะเป็นอักษรคันจิสองตัวขึ้นไป(複姓)

中村 (2003) ศึกษาเกี่ยวกับชื่อคนและชื่อสถานที่ต่าง ๆ วิเคราะห์จุดรวมที่ปรากฏและจัดกลุ่มจำแนกตามลักษณะเด่นของชื่อสกุลที่หยิบยกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง ได้แก่

1) ชื่อสกุลที่ขึ้นต้นด้วยอักษรคันจิที่มีความหมายเกี่ยวกับตัวเลข เช่น 一山, 三上, 五十嵐, 八幡, 千葉 เป็นต้น

2) ชื่อสกุลที่มีอักษรคันจิที่มีความหมายเกี่ยวกับสี เช่น 色魔, 赤尾津, 茜谷, 赤平 เป็นต้น โดยพบว่าชื่อสกุลแทบทั้งหมดจะมีโทนสีแดง

3) ชื่อสกุลที่มีอักษรคันจิที่มีความหมายเกี่ยวกับสัตว์ เช่น 虻川, 犹守, 似鳥, 蛭子, 雲雀 เป็นต้น พบว่าชื่อสกุลส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้จะประกอบด้วยอักษรคันจิที่มีความหมายเกี่ยวกับนก

4) ชื่อสกุลที่มีความหมายเกี่ยวกับพืชพรรณ เช่น 一盃森, 上柿, 櫻糘, 訪藤, 白栴 เป็นต้น พบว่าจุดเด่นของกลุ่มนี้คือเป็นชื่อสกุลที่อ่านยากมาก

5) ชื่อสกุลที่มีความหมายเกี่ยวกับหินแร่ เช่น 石手洗, 火石, 砥山, 金田一, 嶽石 เป็นต้น

6) ชื่อสกุลที่มีความหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีและฝีมือ เช่น 相築, 堆, 臼杵, 東水流, 輪達 เป็นต้น

星田 (1960) เสนอทฤษฎีโครงสร้างทางไวยากรณ์เกี่ยวกับชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น เปรียบชื่อตัวเป็นคำนามและเป็นภาคประธาน ในขณะที่ชื่อสกุลเป็นคำคุณศัพท์และเป็นส่วนขยาย ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่าในอดีตชื่อตัวมีมาก่อนชื่อสกุล เห็นได้จากชื่อสกุล 藤原、源、紀 ในสมัยก่อน วิธีอ่านจะเติมเสียง 「ノ」 ระหว่างชื่อกับชื่อสกุล เช่น 藤原鎌足【ふじわりのかまたり】 源頼朝【みなもとのおよりとも】 และ 紀貫之【きのつらゆき】 จึงส่งผลให้ในปัจจุบัน คนญี่ปุ่นใช้ชื่อตัวกับชื่อสกุลในโครงสร้างเหมือนคำคุณศัพท์(ส่วนขยาย)+คำนาม(ภาคประธาน)

จากงานวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีผู้วิจัยที่ศึกษาโครงสร้างของชื่อคนญี่ปุ่นและเสนอ แนวคิดทฤษฎีที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่น หรือจำแนกลักษณะร่วมของชื่อสกุลออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตาม ความหมายหรือโครงสร้าง ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาชื่อคนญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาชื่อที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังงานวิจัยต่อไปนี้

佐久間 (1967) ศึกษาเกี่ยวกับโทโยคันจิซึ่งปรากฏใช้ในชื่อคนญี่ปุ่น พบว่ามีชื่อสกุล ที่แบ่งออกเป็นชื่อสกุลแปลก (珍姓) กับชื่อสกุลอ่านยาก (難姓) จำนวนประมาณ 10,000-20,000 ชื่อ จัดกลุ่มลักษณะชื่อสกุลแปลกกับชื่อสกุลอ่านยากออกเป็น 4 ประเภท 1) ชื่อสกุลที่มีอักษรที่ไม่ คำนวณและไม่สามารถอ่านได้ เช่น 槐【さいかち】 鵜田【ひわた】 柵木沢【はのきさ わ】 2) ชื่อสกุลที่มีอักษรที่คำนวณแต่อ่านยาก เช่น 楽楽【ささ】 月見里【やまなし】 小島遊【たかなし】 3) ชื่อสกุลที่คำนวณทั้งตัวอักษรและเสียงอ่านแต่ดูไม่เหมือนชื่อสกุล เช่น 煙草【たばこ】 砂糖【さとう】 太陽【たいよう】 และ 4) อื่น ๆ ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น อักษรคันจิที่พบเห็นได้บ้างจากชื่อสถานที่หรือสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวันแต่มีเสียงอ่านไม่ตรงตาม พจนานุกรมและระบุสาเหตุไม่ได้ เช่น 諏訪【すわ】 弓削【ゆげ】 เป็นต้น

高信 (2016) ศึกษาชื่อสกุลแปลกที่เชื่อมโยงกับชื่อสถานที่ในจังหวัดเฮียวโงะ และโอะกะยะมะ การให้คำนิยามว่าแปลกพิจารณาจากเสียงอ่านที่ผิดไปจากวิธีการอ่านทั่วไป หรือ อักษรคันจิที่ใช้ในชื่อโดยทั่วไปจะไม่นำมาใช้ในชื่อสกุล เช่นอักษรคันจิที่เกี่ยวกับชนิดของปลา สิ่งที่เห็น ได้จากงานวิจัยนี้คือ ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นจำนวนมากน่าจะบางส่วนหรือทั้งหมดมาจากชื่อสถานที่ ซึ่งชื่อ สถานที่ที่มีวิธีการอ่านที่ซับซ้อนกว่าชื่อคน เช่น 五百蔵【いおろい】 妻鹿【めか】 โดยชื่อ เหล่านี้เป็นชื่อที่คนญี่ปุ่นเองก็ไม่สามารถอ่านได้หรือคาดเดาเสียงอ่านได้ถูกเสมอไป ในขณะเดียวกันชื่อ สกุลจำนวนไม่น้อยที่มีที่มาจากคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะมีความหมายเกี่ยวกับร่างกาย เช่น 白 髪, 黒髪, 肩 เป็นต้น

高信 (2017) ศึกษาชื่อสกุลแปลกในจังหวัดโคจิและเอะฮิเมะ พบว่าชื่อสกุลจำนวน หนึ่งมีรูปเขียนและเสียงอ่านที่เหมือนกับคำศัพท์ โดยชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดในเขตสองจังหวัด คือ 出口【でぐち】 มีจำนวน 12,844 ครอบครัว

佐久間 (1975) กล่าวว่าช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1945) เด็กเกิดใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลังจากผ่านพ้นช่วงที่มีเด็กเกิดน้อยมาก ทำให้พ่อแม่หันมาให้ความสำคัญกับการตั้งชื่อบุตรมากยิ่งขึ้น เมื่อพบเห็นชื่อของบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น 岡田茉莉子 【おかだまり子】 ซึ่งเขียนด้วยอักษรคันจิแปลก ๆ อย่าง 茉 หรือ 莉 เมื่อพบเห็นเกิดความรู้สึกว่าเป็นชื่อที่พิเศษ ทำให้คนญี่ปุ่นนำอักษรแปลก ๆ เช่นนี้มาตั้งเป็นชื่อบุตรตั้งแต่ยุคนั้นเป็นต้นมา

จะเห็นได้ว่างานวิจัยจำนวนหนึ่งที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับชื่อตัวของคนญี่ปุ่นที่แปลกไปจากชื่อคนทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของภาษาญี่ปุ่นที่ใช้อักษรแสดงความหมาย รวมถึงมีเสียงอ่านที่มากกว่าหนึ่งเสียง

小林 (2001) ศึกษาลักษณะของคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นในแง่ของสังคม ทั้งนี้ก็ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องในแง่ภาษาศาสตร์ อักษรคันจิเป็นอักษรที่แสดงความหมายและมีเสียงซึ่งส่งผลให้ทราบความหมายของชื่อได้ในทันที ชื่อคนญี่ปุ่นสะท้อนสังคมญี่ปุ่นด้านการเปลี่ยนแปลงข้อจำกัดในการตั้งชื่อบุตรรวมถึงความต้องการของผู้คนได้อย่างเด่นชัด เห็นได้จากการที่ผู้คนในสังคมญี่ปุ่นมีชื่อตัวที่ออกเสียงซ้ำ ๆ กันแต่กลับใช้อักษรคันจิที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นในการเขียนแสดงชื่อตัว

岡野 (2012) จัดลำดับชื่อเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่มีผู้ใช้สูงสุด 10 อันดับตั้งแต่สมัยเมจิ ไทโชจนถึงปัจจุบัน รวม 100 ปี พบว่าสิ่งที่ยังไม่แปรเปลี่ยนคืออักษรคันจิในชื่อบุตรมีความหมายที่สื่อถึงความคาดหวังหรือความปรารถนาของพ่อแม่ ทว่าความคาดหวังของพ่อแม่ในปัจจุบันนั้นมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ชื่อบุตรเกิดความหลากหลายมากขึ้นตามไปด้วย

ผลการวิจัยของ 川岸 (2013b) พบว่าตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 เป็นต้นมารูปเขียนด้วยคันจิในชื่อคนเกิดความหลากหลายมากจนเห็นได้ชัด เช่นในปี ค.ศ.2001 เสียงอ่านชื่อเด็กผู้ชายที่มากที่สุดคือ 「ハルト」 มีรูปเขียนมากถึง 41 แบบ ส่วนชื่อเด็กผู้หญิงที่มากที่สุดคือ 「ユイ」 มีรูปเขียนถึง 24 แบบ จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าชื่อจำนวนหนึ่งแม้เขียนยากแต่มีเสียงอ่านแบบทั่วไป

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าชื่อคนญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่สะท้อนสังคมและประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น ชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในปัจจุบันล้วนมีต้นกำเนิดที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย การตั้งชื่อตัวของบุตรต่างผันแปรไปตามยุคสมัย หากผู้เรียนได้เรียนรู้ต้นกำเนิดหรือลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปของชื่อคนในแต่ละยุค หรือสนใจเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์ อาจใช้เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาการเรียนอักษรคันจิให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

灌口 (1943) ศึกษาเกี่ยวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในทางสถิติ กล่าวว่าชื่อสกุลคนญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยวกับผืนดิน พืชพรรณ สัตว์ และทิศทาง เช่น นามสกุล 加藤, 佐藤, 伊藤 ล้วนเกี่ยวข้องกับดอกฟูจิ (藤) ต่อมา 佐脇 (1983a) 佐脇 (1983b) 佐脇 (1983c) ศึกษาชื่อสกุลที่ประกอบด้วยอักษรคันจิ 「藤」 พบว่าชื่อสกุลที่พบเห็นได้มากในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็น 佐藤, 後藤, 安藤, 加藤, 斎藤, 近藤, 遠藤 เป็นต้น ชื่อสกุลเหล่านี้สืบสายมาจากตระกูลของ 藤原氏 ฉะนั้นแม้ว่าคันจิ 「藤」 จะมีจำนวนเส้นมากและเขียนยาก แต่หากผู้เรียนสามารถจดจำได้ก็จะทำให้อ่านชื่อสกุลคนญี่ปุ่นที่พบบ่อยได้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่กล่าวถึงปรากฏการณ์ทางภาษารูปแบบหนึ่งในภาษาญี่ปุ่น เรียกว่าความไม่คงที่ (揺れ) ซึ่งเกิดขึ้นในชื่อคนญี่ปุ่น หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการลักลั่นทางภาษา ซึ่งหากผู้เรียนเข้าใจลักษณะของความไม่คงที่ก็จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาภาษาญี่ปุ่น

高橋・岩瀬 (1992) กล่าวเกี่ยวกับความไม่คงที่ในชื่อคนญี่ปุ่นอันประกอบไปด้วย “รูปเขียนด้วยอักษรคันจิ” กับ “เสียงอ่าน” โดยเฉพาะเสียงอ่านเป็นส่วนที่มีความไม่คงที่อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จาก 4 สาเหตุ

- 1) รูปเขียนอักษรคันจิหนึ่งตัวที่มีเสียงอ่านมากกว่าหนึ่งเสียง เช่น ナカタ/ナカダ (中田) หรือ イワタニ/イワヤ(岩谷)
- 2) วิธีการระบุเสียงอ่านมีรูปเขียนที่มากกว่าหนึ่งแบบ เช่น トウヤマ/トオヤマ (遠山)
- 3) เกิดการไต่ย่นคลาดเคลื่อนจากหน่วยเสียงที่คล้ายกัน เช่น マツダ/マスタ
- 4) การพิมพ์ผิดพลาดหรือขาดความรู้ด้านอักษรคันจิ

จากกลุ่มข้อมูลที่ 高橋・岩瀬 (1992) ศึกษา พบว่าชื่อสกุลที่มีเสียงอ่านแบบเดียวหรือไม่ปรากฏภาวะของความไม่คงที่ทางด้านเสียงอ่าน ได้แก่ 高橋, 田中, 斎藤, 坂本, 岡本, 中野, 原, 今井, 菊池, 松尾, 野村, 松井, 杉本, 北村, 矢野, 山中, 浅野, 松下, 中西 และ 森本 นอกจากนี้ยังจัดกลุ่มชื่อสกุลที่ปรากฏความไม่คงที่ออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ชื่อสกุลที่ประกอบด้วยอักษรคันจิจำนวน 2 ตัวขึ้นไปและเกิดการเปลี่ยนเป็นเสียงชุ่น¹⁹ เช่น ナカタ/ナカタ(中田) คันจิที่พบมากได้แก่ 田, 崎, 川, 島, 沢 เป็นต้น
- 2) เกิดการเปลี่ยนเสียงที่ตรงกลางชื่อเพื่อความสะดวก เช่น カナマル/カネマル (金丸) หรือ カジワラ/カジハラ(梶原) คันจิที่พบมากได้แก่ 金, 成, 立 (คันจิตัวหน้า) 原, 幡 (คันจิตัวหลัง) เป็นต้น
- 3) เกิดการเปลี่ยนเสียงพยางค์แรกสุดหรือท้ายสุดเพียงเล็กน้อย เช่น クマガイ/クマガヤ(熊谷) หรือ カケイ/カケヒ(筧) โดยชื่อสกุลที่เปลี่ยนเสียงพยางค์แรกสุดพบเพียงชื่อสกุลเดียว คือ アガツマ/ワガツマ(我妻)
- 4) เกิดการใช้ปะปนกันในสระเสียงยาว เช่น トウヤマ/トオヤマ(遠山)
- 5) เกิดการใช้ปะปนกันของ シ กับ チ และ ズ กับ ツ เช่น イイツカ/イイズカ (飯塚)
- 6) เกิดการแทรกเสียงเพิ่มเข้ามาหรือตัดเสียงออกไป เช่น シカノ/カノ(鹿野) หรือ イノモト/イモト(井本)
- 7) คันจิหนึ่งตัวมีเสียงอ่านต่างกัน เช่น イワタニ/イワヤ(岩谷)
- 8) คันจิทั้งหมดมีเสียงอ่านต่างกัน เช่น ホンタニ/モトヤ(本谷) หรือ ショウジ/トウカイリン(東海林)

伊香・藤野 (1996) ศึกษาเกี่ยวกับการเขียนชื่อคนด้วยอักษรโรมันจิในตำรา 『Index Translationum』 พบว่าลักษณะการเขียนชื่อคนญี่ปุ่นมีความไม่คงที่ (揺れ) ปรากฏอยู่ เช่น 佐藤 เขียนว่า Sato หรือ Satoh 大岡 เขียนว่า Ōoka Ōoka หรือ Oooka จึงพิจารณาได้ว่าการจะจดจำเสียงยาวในชื่อคนญี่ปุ่นให้ถูกต้องหรือเขียนด้วยอักษรฮิระงานะแทนอักษรคันจิ ผู้เรียนอาจต้องทำความเข้าใจรูปแบบการเขียนชื่อคนญี่ปุ่นด้วยโรมันจิในรูปแบบที่ต่างกันออกไปด้วย

¹⁹ การเปลี่ยนเป็นเสียงชุ่น (連濁) เป็นปรากฏการณ์ทางภาษาที่พบในภาษาญี่ปุ่นซึ่งเมื่อนำคำตั้งแต่ 2 คำเป็นต้นไปมาประกอบกัน คำที่อยู่ด้านหลังอาจเกิดการเปลี่ยนจากเสียงใส(清音) เป็นเสียงชุ่น(濁音)

高橋・梅村 (1995) ศึกษาความไม่คงที่ที่ปรากฏในรูปเขียนชื่อสกุลคนญี่ปุ่นในรูปแบบของอักษรคะนะ เช่น ชื่อสกุลที่เขียนด้วยอักษรคันจิว่า「中田」อาจจะบอเสียงอ่านด้วยอักษรคะนะได้ทั้ง なかた และ なかたゞ และหลังจากสำรวจชื่อสกุลแล้ว ทั้งคู่ได้กำหนดมาตรฐานในการตัดสินลักษณะของความไม่คงที่ในชื่อสกุลไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบที่เป็นชื่อสกุลเดียวกันแต่มีเสียงที่ต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น 「やま さき/やま ざき(山崎)」 กับ แบบที่เป็นต่างชื่อสกุลแต่มีรูปเขียนเหมือนกัน เช่น 「しょうじ/とうかいりん(東海林)」 หรือ 「ほんたに/もとや(本谷)」 เป็นต้น นอกจากนี้ยังจำแนกกลุ่มโดยพิจารณาหลักคำ ได้แก่ ความไม่คงที่ทางเสียงสระ เช่น 「あめみや/あまみや(雨宮)」 ซึ่งจะเห็นได้ว่า め /me/ กับ ま /ma/ มีเสียงที่ต่างกันเพียงเสียงสระเท่านั้น และ ความไม่คงที่ทางเสียงพยัญชนะ เช่น 「ふじわら/ふじはら(藤原)」 ซึ่งจะเห็นได้ว่า わ /wa/ กับ は /ha/ มีเสียงที่ต่างกันเพียงเสียงพยัญชนะเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีตำแหน่งที่เกิดความไม่คงที่ดังมีรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4

ตารางจำแนกจุดที่ปรากฏความไม่คงที่

ตำแหน่งที่เปลี่ยนเสียง	ประเภท	ตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
พยางค์หลังของอักษรคันจิตัวหน้า	สระ	あめみや/あまみや(雨宮)	1,498	8.9
	คำช่วย	やまうち/やまのうち(山内)	753	4.5
	อื่น ๆ	かみざき/かんざき(神崎)	1,186	7.1
พยางค์แรกของอักษรคันจิตัวหลัง	เสียงขุ่น	やま さき/やま ざき(山崎)	10,725	64.0
	อื่น ๆ	ふじわら/ふじはら(藤原)	963	5.7
ต้นชื่อ	พยัญชนะ	おやま/こやま(小山)	786	4.7
	อื่น ๆ	しかの/かの(鹿野)	194	1.2
ท้ายชื่อ	สระ	じんぼ/じんぼう(神保)	813	4.9
	อื่น ๆ	たかはた/たかはたけ(高畠)	419	2.5
อื่น ๆ		やぎぬま/やなぎぬま(柳沼)	293	1.7
ぢ/じ, づ/ず		みづたに/みずたに(水谷)	410	2.4
おう/おお		とうやま/とおやま(遠山)	217	1.3
เปลี่ยนมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง		こうじろ/こおしろ(神代)	2,747	16.4

หมายเหตุ. จาก 『情報処理学会論文誌』 (น. 1914), โดย 高橋克巳・梅村恭司, 1995, 一般社団法人情報処理学会.

จากงานวิจัยของ 高橋・岩瀬 (1992) 伊香・藤野 (1996) และ 高橋・梅村 (1995) จะเห็นได้ว่าชื่อคนญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งมีลักษณะที่เรียกว่า “ความไม่คงที่” พบว่าเสียงพยัญชนะแรกของอักษรคันจิตัวหลังมีแนวโน้มที่เกิดความไม่คงที่ได้มากที่สุด ซึ่งจะต้องค้นคว้าเพิ่มเติมว่าในแต่ละชื่อที่เกิดความไม่คงที่นั้น เสียงอ่านแบบใดที่มีผู้ใช้มากกว่า

2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับ Kirakira Name

徳田 (2004) สํารวจชื่อตัวของเด็กอนุบาลจำนวน 560 รายชื่อ พบว่า 68 ชื่อเป็นชื่อที่ไม่สามารถอ่านได้ กับอีก 60 ชื่อเป็นชื่อที่สามารถอ่านได้และไม่สามารถอ่านได้ รวม 128 ชื่อ จากนั้นจำแนกชื่อเหล่านี้ออกเป็นกรณีศึกษาต่าง ๆ พบว่ากลุ่มรายชื่อที่เข้าข่ายว่าเป็นชื่อที่มีเสียงอ่านที่ไม่ได้อยู่ในระบบเสียงอ่านแบบจีนหรือเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดกว่าร้อยละ 41 เช่น 萌念【もね】純音【じゆんと】祐海【ゆうか】 เป็นต้น ในกลุ่มนี้จะยังมีอักษรบางส่วนที่ยังสามารถอ่านได้อยู่ตามระบบเสียงอ่านที่ใช้กันโดยทั่วไป แต่ก็มีชื่อจำนวนหนึ่งที่อักษรคันจิทุกตัวในชื่อไม่สัมพันธ์กับเสียงอ่านตามระบบเสียงอ่านแบบจีนหรือเสียงอ่านแบบญี่ปุ่น เช่น 主山【かずたか】実大【まお】 เป็นต้น กลุ่มที่พบมากเป็นลำดับถัดมาคือกลุ่มชื่อที่มีการใช้อักษรคันจิที่ไม่พบเห็นในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 20 เช่น 颯真【そうま】邑菜【ゆうな】琳駆【りんく】柊人【しゅうと】 เป็นต้น และอีกกลุ่มถัดมาคือกลุ่มชื่อที่ใช้อักษรคันจิแบบเดียวกันแต่มีเสียงอ่านที่ต่างกันออกไป คิดเป็นร้อยละ 8 เช่น 萌【もえ・めぼえ・めぐみ】彩瑛【さえ・あやえ】 เป็นต้น

徳田ほか (2013) เปรียบเทียบผลการสำรวจที่เสร็จสิ้นในปี 2012 กับผลการสำรวจของ 徳田 (2004) พบว่าลักษณะการใช้คันจิในการตั้งชื่อตัวของเด็กไม่มีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือความหลากหลายและความเป็นเอกลักษณ์ของชื่อตัวยังคงดำเนินต่อมาเรื่อย ๆ อีกทั้งชื่อที่เมื่อได้ยินหรือเห็นแล้วไม่สามารถระบุเพศของเจ้าของชื่อได้ หรือแม้กระทั่งชื่อที่เห็นแล้วไม่สามารถตอบได้ว่าเป็นชื่อของคนญี่ปุ่นหรือไม่นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

大越ほか (2013) วิเคราะห์กลุ่มรายชื่อเด็ก 508 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มชื่อตัวที่อ่านไม่ยาก (非難読群) จำนวน 379 คน กลุ่มชื่อที่อ่านยาก (難読群) จำนวน 129 คน เช่น 向日葵【ひまわり】善聖【よしきよ】桜牙【おうが】暢俊【まさとし】 เป็นต้น เมื่อคำนวณสัดส่วนตามเพศ พบว่าผู้ชายจะมีชื่อตัวที่อ่านยากในจำนวนที่มากกว่าผู้หญิงเพียงเล็กน้อย ผลการวิจัยสรุปว่าประสบการณ์ที่ผ่านมาของพ่อแม่ไม่ได้ส่งผลต่อลักษณะการตั้งชื่อบุตร ผิดกับที่ตั้งสมมติฐานไว้ว่าหากพ่อแม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนว่าตนเองมักถูกอ่านชื่อผิดก็จะไม่ตั้งชื่อตัวของบุตรให้อ่านยาก

古川 (2013) ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ชื่อตัวของเด็กญี่ปุ่นในปัจจุบันอ่านยาก ผลการศึกษาพบสาเหตุดังต่อไปนี้ ประการที่หนึ่ง เสียงอ่านที่ถูกตัดทอนให้สั้นลงมีจำนวนมากขึ้น เช่น 「優」 จาก 「ゆう」 เหลือเพียง 「ゆ」 ประการที่สอง เสียงอ่านที่ใช้เป็นเสียงอ่านที่ไม่ได้จัดอยู่ในตารางโจโยคันจิ เช่น เสียงอ่านใช้เฉพาะในชื่อคน เสียงอ่านในวรรณคดีโบราณ ประการที่สาม มีการใช้คันจิที่ไม่ได้อยู่ในตารางโจโยคันจิ เช่น 「萌」 และประการที่สี่ คือใช้เสียงอ่านแบบเฉพาะ อาทิ เสียงที่เกิดจากการเหนือหรือเพี้ยน(訛化) เสียงที่แทรกเพิ่มเข้ามา(添音) เสียงเชื่อม(連声) เสียงอ่านแบบจีนราชวงศ์ถัง(唐音) และเสียงที่เปลี่ยนจาก /ha/ เป็น /wa/ (ハ行転呼音) เป็นต้น

朱 (2014) กล่าวว่า ชื่อตัวเป็นสิ่งที่ไม่ว่าใครต่างมีด้วยกันทั้งสิ้น แม้ว่าชื่อสกุลจะใช้ตามพ่อแม่ แต่ชื่อตัวนั้นถูกตั้งตามแบบแผนที่ต่างกันออกไป คนญี่ปุ่นมีภาพลักษณ์ว่าเป็นคนจริงจังในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเสมอมา ทว่าระยะหลังมานี้ชื่อคนญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่นั่นคือการเกิดชื่อแบบ Kirakira Name โดยสาเหตุที่เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบกับชื่อลักษณะนี้เนื่องมาจาก 3 สาเหตุ 1) วิธีการอ่านผิดไปตามหลักเกณฑ์ที่ใช้สืบทอดกันมา 2) สื่อความหมายไม่ชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าพ่อแม่ไม่ได้ให้คาดหวังในตัวบุตร 3) อ่านยากเป็นพิเศษและมีแนวโน้มที่จะเป็นอุปสรรคต่ออนาคตของเด็ก โดยจำแนกชื่อตามระดับความผิดธรรมชาติได้ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5

ตารางแสดงระดับความผิดธรรมชาติที่พบใน Kirakira Name

	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 1	ตัดเสียง “uu” เป็น “u” หรือ “ou” เป็น “o” ทำให้คนจำนวนหนึ่งรู้สึกผิดธรรมชาติ	「優(ゆう)」 → 「ゆ」, 「央(おう)」 → 「お」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 2	ตัดเสียง “ei” เป็น “e” ทำให้คนจำนวนมาก รู้สึกผิดธรรมชาติ แต่ก็ไม่ถึงขนาดรู้สึกกลัวพิลึก	「英(えい)」 → 「え」, 「寧(ねい)」 → 「ね」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 3	ตัดเสียง “ai” เป็น “a” ทำให้คนเกือบทุกคน รู้สึกผิดธรรมชาติ และบางคนรู้สึกว่าไม่ถูกต้อง	「愛(あい)」 → 「あ」, 「彩(さい)」 → 「さ」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 4	เสียงอ่านแบบญี่ปุ่นที่โอะคุริงะนะหายไป ทำให้ คนเกือบทุกคนรู้สึกผิดธรรมชาติ แต่ก็ยังอ่านได้	「舞(ま)う」 → 「ま」, 「咲(さ)く」 → 「さ」

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ตารางแสดงระดับความผิดธรรมชาติที่พบใน Kirakira Name

	คำอธิบาย	ตัวอย่าง
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 5	ตัดเสียงอ่านแบบจีนออกไปบางส่วน ทำให้คน เกือบทุกคนรู้สึกผิดธรรมชาติ	「凜(りん)」 → 「り」 , 「密(みつ)」 → 「み」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 6	นำเสียงอ่านจากคำที่เสียงต่อเนื่องกัน(連声) มาแยกส่วนอีกที ทำให้รู้สึกถึงความผิดปกติ	「観音(かんのん)」 → 「音(のん)」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 7	ตัดเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นออกไปบางส่วน ทำให้ แทบไม่สามารถอ่านได้	「心(こころ)」 → 「ここ」 , 「叶(かな・う)」 → 「か」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 8	นำเสียงบางส่วนมาจากคำที่มีเสียงอ่านอักษร ประสม(熟音訓)ทำให้ไม่สามารถอ่านได้	「雪崩(なだれ)」 → 「雪」 → 「な」 , 「永久(とわ)」 → 「永」 → 「と」
ผิด ธรรมชาติ ระดับ 9	นำเสียงบางส่วนมาจากคำภาษาต่างประเทศ สร้างความสับสนจนไม่สามารถอ่านได้	「月」 → 「るな」 → 「る」 , 「星」 → 「すたー」 → 「す」

หมายเหตุ. จาก 「キラキラネームから見た日本人の命名文化の変化」 『論文集 : 金沢大学人間社会学域経済学類社会言語学演習』 Vol.9 (น. 48-49), โดย 朱穎, 2014.

山西ほか (2016) ให้คำจำกัดความของ Kirakira Name โดยพิจารณาหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ 8 ประการ ได้แก่

- 1) มีจำนวนตัวอักษรคันจิมาก ส่วนใหญ่อักษรคันจิ 1 ตัวจะแทนเสียงอ่านเพียง 1 เสียง เช่น 「華美音【けびん】ผู้ชาย」 และ 「牙琥翔【かくと】ผู้ชาย」
- 2) มีพยางค์มาก เช่น 「大賀寿【たいがーす】ผู้ชาย」 และ 「大勇明育【おさむのすけ】ผู้ชาย」
- 3) ใช้คันจิตัวเดียวกันซ้ำ ๆ เช่น 「笑笑【にこにこ】ผู้หญิง」 และ 「七七七【ななみ】ผู้หญิง」

- 4) ใช้ไ้ไตจิ²⁰ เช่น 「愛來【あいら】 ผู้หญิง」 และ 「愛凜【あめり】 ผู้หญิง」
- 5) ใช้เสียงอ่านที่ไม่ปรากฏในเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นหรือเสียงอ่านแบบจีน เช่น 「弓【あむろ】 ผู้หญิง」 และ 「希音【ねおん】 ผู้หญิง」
- 6) มีจำนวนเส้นในอักษรคันจิมาก
- 7) มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างชื่อตัวกับเพศ เช่น 「真里菜【まりな】 ผู้ชาย」 และ 「麟平【りんぺい】 ผู้หญิง」
- 8) มีลักษณะเหมือนคำยืมภาษาต่างประเทศ เช่น 「夢泡【むーあ】 ผู้หญิง」 คล้ายคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า “moor” และ 「寿江琉【じゅえる】 ผู้หญิง」 คล้ายคำศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า “jewel”

ウンサーシュツ (2015) ศึกษาเกี่ยวกับ Kirakira Name โดยเห็นว่าเป็นความพิเศษอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากภาษาญี่ปุ่น แต่ในอีกมุมหนึ่งการตั้งชื่อแบบ Kirakira Name ให้แก่บุตรถือเป็นการแสดงถึงการไม่คำนึงถึงผู้อื่นซึ่งอาจไม่สามารถอ่านชื่อบุตรของตนเองได้ นอกจากนี้ยังขาดการคำนึงถึงเหตุผลและภูมิหลังในการตั้งชื่อ ส่งผลให้ Kirakira Name เป็นหนึ่งในปัญหาวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน

荻原 (2015) ศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่นที่พบในชื่อคนญี่ปุ่นที่มีเอกลักษณ์ ทางด้านเสียงอ่าน พบว่าจำแนกตามลักษณะเด่นได้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ใช้เสียงอ่านแค่บางส่วน เช่น 「心」 ซึ่งปกติอ่านว่า【こころ】 อ่านแค่【ここ】 2) อ่านด้วยภาษาต่างประเทศ เช่น 「光」 อ่านว่า【らいと】 (Light) ที่มาจากภาษาอังกฤษ หรือ 「空」 อ่านว่า【しえる】 (Ciel) ที่มาจากภาษาฝรั่งเศส 3) ใช้จินตนาการในการอ่าน ไม่อ่านแบบทั่วไป เช่น 「星」 อ่านว่า【あかり】 เป็นวิธีการอ่านด้วยการจินตนาการถึงแสงดวงดาวที่ส่องแสงระยิบระยับ

จะเห็นได้ว่าชื่อตัวที่มีเอกลักษณ์ของคนญี่ปุ่นในศตวรรษที่ 21 หรือชื่อที่คนบางกลุ่มเรียกว่า Kirakira Name ถือเป็นการปรากฏการณ์ทางภาษารูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการนำลักษณะพิเศษของภาษาญี่ปุ่นมาใช้ในการตั้งชื่อบุตร วิธีการอ่านที่ซับซ้อนเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องชี้แนะให้ผู้เรียนได้รู้จักและทำความเข้าใจเบื้องต้นว่ามีแนวคิดหรือวิธีการกำหนดเสียงอ่านอย่างไรได้บ้าง คาดการณ์ได้ว่าในระยะเวลาอีกไม่กี่ปีในสังคมญี่ปุ่นจะมีผู้ใช้ชื่อแบบ Kirakira Name ทุกหนทุกแห่ง การศึกษาเกี่ยวกับ Kirakira Name จึงเป็นหัวข้อที่มีอจมองข้ามได้

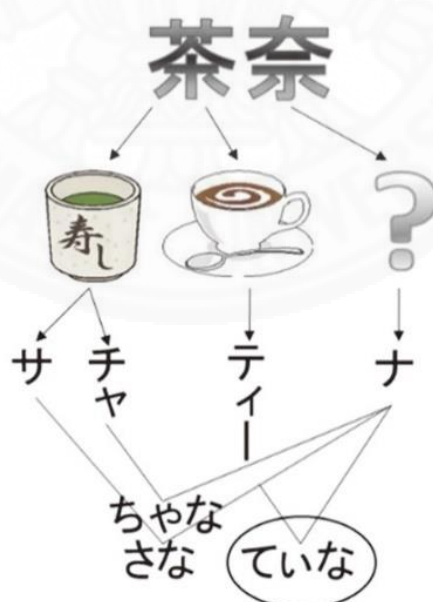
²⁰ อี้ไตจิ (異体字) หมายถึง ชุดรูปอักษรที่ต่างไปจากรูปมาตรฐานที่นิยมใช้

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการคาดเดาเสียงอ่านคันจิ

加藤 (1997) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการคาดเดาเสียงอ่านและความหมายของคำประสมคันจิ โดยคำประสมคันจิที่เลือกมาเป็นคำที่ผู้เรียนยังไม่เคยเรียน แต่ตัวอักษรคันจิได้เรียนผ่านตามาก่อนแล้ว ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางมีความแม่นยำในการเดาความหมายมากกว่าเสียงอ่าน จึงอนุมานได้ว่าเมื่อผู้เรียนจะคาดเดาเสียงอ่านของคันจิก็จะเลือกที่จะคำนึงถึงความหมายก่อน ฉะนั้นในการคาดเดาวิธีอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยก็อาจใช้วิธีคาดเดาโดยนึกถึงความหมายของคันจิตัวดังกล่าวก่อน แต่หากไม่เคยเห็นคันจิตัวดังกล่าวมาก่อนก็จำเป็นต้องใช้กลวิธีแบบอื่นในการคาดเดา

อย่างไรก็ตามการเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นไม่จำเป็นจะต้องเดาความหมายของอักษรคันจิ แต่หากทราบความหมายได้ก็จะสามารถดึงเสียงอ่านที่จดจำได้จากศัพท์มาช่วยในการเดา ถึงแม้จะมีบริบทก็ไม่ได้ช่วยให้คาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นได้ เพราะฉะนั้นก่อนที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจะใช้กลวิธีใดในการคาดเดา ก็จะต้องศึกษาคันจิให้เพียงพอ

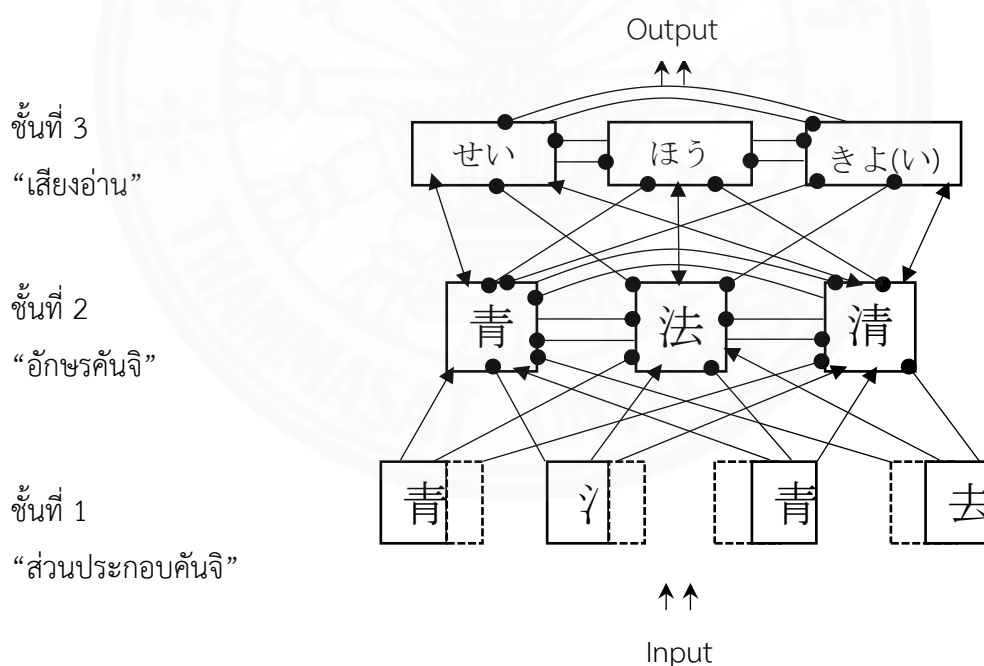
ウンサーシュツ (2015) ศึกษาเกี่ยวกับ Kirakira Name และยกตัวอย่างวิธีการเดาเสียงอ่านของ Kirakira Name จากประสบการณ์ของตนเอง พบว่าชื่อ 茶奈 มีกระบวนการในการคาดเดาดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของชื่อ「茶奈」. จาก 「キラキラネームといわないで! 新しい名前に対する評価とその現象に取り巻く言説」『立正大学心理学研究所紀要』(n. 37), โดย ウンサーシュツ ジャンカーラ, 2015.

จากภาพที่ 2.2 จะเห็นได้ว่าการคาดเดาเสียงอ่านของ Kirakira Name มีความซับซ้อนในระดับหนึ่ง แม้จะมีความรู้เกี่ยวกับเสียงอ่านคันจิทุกตัวที่ปรากฏในชื่อ แต่หากขาดความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศหรือความสามารถในการจินตนาการก็ไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านที่ถูกต้องออกมาได้ อย่างไรก็ตามเสียงอ่านของ Kirakira Name นั้น ไม่ได้เป็นแบบ 1 ต่อ 1 รูปเขียนแบบเดียวกันสามารถอ่านได้มากกว่า 1 แบบขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ในงานของ ウンサーシュツ (2015) ยกตัวอย่าง Kirakira Name ที่ประกอบด้วยอักษรคันจิเพียง 2 ตัวเท่านั้น หากเป็น Kirakira Name ที่ประกอบด้วยอักษรคันจิ 3 ตัวหรือคันจิเพียง 1 ตัว น่าจะคาดเดาได้ยากและต้องพึ่งพากลวิธีที่หลากหลายกว่านี้

玉井・阿部 (1998) จัดทำแผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของอักษรคันจิ จำแนกขั้นตอนของกระบวนการคาดเดาออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 คือ ระดับ“ส่วนประกอบคันจิ” เช่น 扁 旁 เป็นต้น ถัดมาชั้นที่ 2 คือ ระดับ “อักษรคันจิ” ที่จะเชื่อมโยงไปถึงชั้นที่ 3 ซึ่งก็คือระดับ “เสียงอ่าน”

ภาพที่ 2.3 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านคันจิ. จาก 「漢字の読みを推測するメカニズムのモデル化」 『日本認知科学学会大会発表論文集 = Annual meeting of the Japanese Cognitive Science Society』 Vol. 15 (น. 166), โดย 玉井麻紀子・阿部純一, 1998.

ผลการวิจัยสรุปออกมาดัง ภาพที่ 2.3 แสดงให้เห็นว่าส่วนประกอบคันจิมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับเสียงอ่านของอักษรคันจิ แต่ก็ไม่สามารถเดาเสียงอ่านทั้งหมดในอักษรคันจิได้ อย่างไรก็ตามก็เห็นได้ว่าแผนภาพจำลองดังกล่าวสะท้อนว่ามนุษย์มีการคาดเดาอย่างเป็นระบบ เช่น 「ㇿ」 เป็นคันจิที่ผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบไม่เคยเห็นมาก่อน แต่ก็สามารถคาดเดาเสียงอ่านได้ออกเป็น 「さく」 หรือ 「つく(る)」 จากส่วนประกอบ 「ㇿ」 ได้

จากแผนภาพของ ウンサーシュツ (2015) กับ 玉井・阿部 (1998) จะเห็นได้ว่ามีแนวคิดในการคาดเดาเสียงอ่านที่ต่างกัน โดยแผนภาพของ ウンサーシュツ (2015) หรือ ภาพที่ 2.2 ซึ่งเป็นการคาดเดาเสียงอ่านของ Kirakira Name เมื่อมนุษย์รับ Input กล่าวคือ พบเห็นชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิก็จะคำนึงถึงความหมายเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปยังเสียงอ่านตามความหมายที่ตนเองทราบ แต่หากเป็นตัวอักษรที่ความหมายไม่ชัดเจนก็จะข้ามไป ในขณะที่แผนภาพของ 玉井・阿部 (1998) หรือภาพที่ 2.3 ใช้วิธีการคาดเดาเสียงอ่านคันจิโดยพิจารณาจากส่วนประกอบคันจิเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงเชื่อมโยงกับความรู้คันจิที่ตนเองมี แต่งานวิจัยดังกล่าวมิได้ศึกษาการคาดเดาเสียงอ่านอักษรคันจิในชื่อคน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่ใช้ในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยโดยเฉพาะผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นจนสามารถสอบผ่านวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงน่าจะมีลำดับและกลวิธีในการคาดเดาที่ซับซ้อนกว่าแผนภาพนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การสำรวจความสามารถในการอ่านคัมภีร์ในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ผู้วิจัยสำรวจความสามารถในการอ่านคัมภีร์ในชื่อคนญี่ปุ่นในขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) เก็บข้อมูล 5) รวบรวมข้อมูล 6) ให้คะแนน 7) วิเคราะห์ผล และ 8) สรุปผล

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทดสอบความสามารถในการอ่านคัมภีร์ที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 3 4 และ 5 ที่กำลังศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 126 คน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบทดสอบ (Test) โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถาม

คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ความร่วมมือทดสอบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

- 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และช่องทางการติดต่อเพื่อใช้ในการนัดสัมภาษณ์
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ภาษาญี่ปุ่นและประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ จำนวนปีที่เรียนภาษาญี่ปุ่น ประวัติการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ประวัติการเดินทางไปประเทศญี่ปุ่น ประวัติการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาญี่ปุ่นหรือทำงานร่วมกับคนญี่ปุ่น และคำถามเกี่ยวกับความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น
- 3) คำถามเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็นเรื่องการอ่านชื่อตัวกับชื่อสกุลของคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ

แบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่น ตัวอย่างดังภาพที่ 3.1 ซึ่งจะนำไปสู่การสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาในลำดับถัดไป มีคำสั่งให้ผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบทำเครื่องหมายในช่อง “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” และเขียนเสียงอ่านของชื่อในคำถามด้วยอักษรฮิระงานะจำนวน 23 ข้อ ได้แก่ 1.鈴木 2.前田 3.高橋 4.阿部 5.佐藤 6.美恵子 7.井上 8.太田 9.佐々木 10.渡辺 11.三浦 12.下水 13.藤原 14.村上 15.祐子 16.正彦 17.英雄 18.長谷川 19.一男 20.岡本 21.茶奈 22.優央良 23.騎士

ข้อ	คำถาม	เคยเห็น	ไม่เคยเห็น	คำตอบ
1	鈴木			

ภาพที่ 3.1 ตัวอย่างแบบทดสอบ

3.1.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) กับเครื่องมือวิจัยทั้งสองชนิดคือแบบสอบถามและแบบทดสอบ ผู้วิจัยทดลองนำไปใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 6 คน จากนั้นจึงสัมภาษณ์

พบว่าในส่วนของแบบสอบถาม ผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบตอบคำถามในตัวเลือกที่แตกต่างกันออกไป กลุ่มทดลองเป็นชายจำนวน 3 คน และหญิงจำนวน 3 คน ทั้ง 6 คนศึกษาภาษาญี่ปุ่นมากกว่า 6 ปี เป็นผู้ที่สอบผ่านการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 จำนวน 2 คน ระดับ N2 จำนวน 2 คน และสอบระดับ N2 แต่ไม่ผ่านจำนวน 1 คนและสอบระดับ N1 แต่ไม่ผ่านจำนวน 1 คน เคยไปประเทศญี่ปุ่นจำนวน 5 คนและไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่น 1 คน เป็นผู้ที่เคยทำงานเป็นล่ามภาษาญี่ปุ่น 2 คน และอาจารย์ 1 คน ความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นนั้นแตกต่างกันออกไป และคำถามเกี่ยวกับการอ่านอักษรคันจิในชื่อตัวกับชื่อสกุลคนญี่ปุ่น พบว่ามีผู้ที่ตอบว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นนั้นค่อนข้างง่าย 1 คน ปานกลาง 1 คน ค่อนข้างยาก 1 คน และยาก 3 คน คำถามเกี่ยวกับความจำเป็นในการสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น มีผู้ตอบว่าไม่จำเป็น 1 คน จำเป็น 2 คน และไม่แน่ใจ 3 คน

การจัดทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มชื่อคนญี่ปุ่นที่ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านคันจิ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลสถิติเกี่ยวกับชื่อสกุลของญี่ปุ่น²¹ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพจนานุกรมคันจิ จากนั้นจึงกำหนดเงื่อนไขเพื่อพิจารณาคัดเลือกชื่อดังต่อไปนี้

²¹ 全国名字ランキング. (2017). Retrieved from <https://myoji-yurai.net/>

1) ชื่อสกุลที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้เป็นคำถามจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของคำถามทั้งหมดเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดอยู่ใน 50 อันดับแรก มีรายละเอียดดังภาคผนวก ก รวมถึงมุ่งคัดเลือกชื่อที่เป็นปัญหา กล่าวคือชื่อที่ผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบนำร่องตอบผิดทั้งหมด หรือจากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่าเป็นชื่อที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นไม่สามารถอ่านได้ถูกต้องแม้พบบ่อย

2) รูปเขียน(表記)ของชื่อสกุลที่นำมาใช้เป็นคำถามเป็นรูปเขียนที่มีความถี่ปรากฏใช้มากที่สุดจากเสียงอ่านแบบเดียวกัน อ้างอิงจากผลการค้นหาด้วยคลังข้อมูลภาษา BCCWJ-NT²² ของ 「中納言」²³ ซึ่งรวบรวมข้อมูลที่เป็นภาษาเขียนจากวรรณกรรมหลากหลายประเภท อาทิ หนังสือ หนังสือราชการ Yahoo Chiebukuro²⁴ เป็นต้น (寺嶋, 2011) ดังภาคผนวก ข

3) ชื่อตัวหรือชื่อสกุลที่นำมาใช้เป็นคำถามจะประกอบด้วยคันจิที่จัดอยู่ในตารางโจโยคันจิหรือจิมเมโยคันจิเท่านั้น

4) Kirakira Name ที่นำมาใช้เป็นคำถามจะมีได้นำมาจากชื่อที่คนญี่ปุ่นนิยมใช้ตั้งชื่อ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องรูปเขียนเดียวกันแต่มีเสียงอ่านหลากหลายซึ่งอาจส่งผลให้คำตอบหลากหลายมากจนเกินไป จึงคัดเลือกชื่อที่มาจากงานวิจัยที่มีการศึกษา Kirakira Name เท่านั้น

จากเงื่อนไขที่กำหนดในข้อที่ 1) ผู้วิจัยได้สำรวจและวิเคราะห์ชื่อคนญี่ปุ่นเพื่อนำมาใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ พบว่าชื่อสกุล 50 ชื่อที่คนญี่ปุ่นใช้มากที่สุดมีโครงสร้างเสียงอ่านดังนี้ (ตัวเลขที่ระบุในวงเล็บหลังชื่อคืออันดับผู้ใช้ชื่อสกุลดังกล่าว)

- I. เสียงอ่านแบบญี่ปุ่น(訓読み) 36 ชื่อ อาทิ 鈴木【すずき】(2), 田中【たなか】(4), 木村【きむら】(17), 藤田【ふじた】(34), 中野【なかの】(50)
- II. เสียงอ่านแบบจีน(音読み) 7 ชื่อ อาทิ 佐藤【さとう】(1), 伊藤【いとう】(5), 加藤【かとう】(10), 斎藤【さいとう】(19), 遠藤【えんどう】(38)
- III. เสียงอ่านแบบจีน-ญี่ปุ่น(重箱読み) 1 ชื่อ คือ 佐々木【ささき】(13)
- IV. เสียงอ่านแบบอื่น ๆ รวม 5 ชื่อ แบ่งออกเป็น 1.แบบแทรก な คือ 渡辺【わたなべ】(6) 2.แบบแทรก の คือ 井上【いの上】(16) 3.แบบเสียงอ่านอักษรประสม(熟字訓)ได้แก่ 清水【しみず】(20) กับ 長谷川【はせがわ】(33) และ 4.แบบเปลี่ยนเสียงสระ คือ 阿部【あぶ→あべ】(25)

prefectureRanking.htm

²² BCCWJ-NT(現代日本語書き言葉均衡コーパス) คลังข้อมูลภาษาชนิดหนึ่ง

²³ <https://chunagon.ninjal.ac.jp/bccwj-nt/search>

²⁴ Yahoo Chiebukuro(ヤフー知恵袋) เป็นเว็บไซต์ประเภทกระดานสนทนา

นอกจากนี้ ชื่อสกุลกว่าร้อยละ 30 ของชื่อสกุลทั้งหมดปรากฏการเชื่อมเสียงเป็นเสียงซุ่น เช่น こぼやし 【こぼやし→こぼやし】 (9) ,福田【ふくだ→ふくだ】 (42) นอกจากนี้มีชื่อที่เกิดการเปลี่ยนจากเสียง /ha/ เป็น /wa/²⁵คือ 藤原【ふじはら→ふじわら】 (46) อย่างไรก็ตาม ชื่อสกุลจำนวนมากมีวิธีการอ่านที่มากกว่า 1 แบบ แต่ในรูปแบบเขียนแบบหนึ่งจะมีเสียงอ่านหนึ่งที่มีผู้ใช้มากกว่าร้อยละ 95 เช่น 佐藤 นอกจากเสียงอ่าน さとら ที่พบมากที่สุดยังพบเสียงอ่านว่า さどら, さとお, さと, さいとら, そとら, さふじ และ さとを แต่มีผู้ใช้ในสัดส่วนที่ต่ำมาก ๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดว่าเสียงอ่านที่มีผู้ใช้มากที่สุดอย่างเห็นได้ชัดเท่านั้นจึงจะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ในกรณีที่เป็นชื่อสกุลที่มีเสียงอ่าน 2-3 แบบ และมีสัดส่วนจำนวนผู้ใช้ที่ไม่ได้ต่างกันอย่างชัดเจนก็จะไม่คัดเลือกชื่อนั้นมาใช้ทดสอบ

จากการวิเคราะห์ชื่อสกุล 50 ชื่อที่มีผู้ใช้มากที่สุด ผู้วิจัยได้คัดเลือกชื่อสกุล 14 ชื่อจากโครงสร้างแบบต่าง ๆ ตามสัดส่วนที่ปรากฏให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ข้อที่ 1) 2) และ 3)

1. ชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 佐藤(1) /鈴木(2) /高橋(3)
2. ชื่อสกุลที่มีโครงสร้างเสียงอ่านแบบอื่น ๆ 4 ชื่อ ได้แก่ 渡辺(6) /井上(16) /阿部(25) /長谷川 (33)
3. ชื่อสกุลที่มีการเชื่อมเสียงซุ่น(連濁) คือ 前田(31)
4. ชื่อสกุลที่มีการเปลี่ยนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ha คือ 藤原(46)
5. ชื่อสกุลที่มีโอะโตะริจิ²⁶ ได้แก่ 佐々木(13)
6. ชื่อสกุลที่ไม่มีโครงสร้างที่ซับซ้อน กล่าวคือมีเสียงอ่านแบบจีนล้วนหรือเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นล้วนและไม่มีการเชื่อมเสียงซุ่น ได้แก่ 村上(37) /太田(43) /岡本(47) /三浦(48)

ลำดับถัดมา ผู้วิจัยคัดเลือกรายชื่อจากงานวิจัยของ 鳥山 (1953) 林 (1999) 梅田 (1999) 内外教育 (2009) 朱 (2014) และ ウンサーシュツツ (2015) โดยพิจารณาเงื่อนไขที่กำหนดในข้อที่ 2) 3) และ 4) เพื่อวัดความสามารถในการอ่านคินจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบ ตรวจสอบความถูกต้องกับความถี่ปรากฏใช้ด้วยคลังข้อมูลภาษาประเภท BCCWJ-NT ของ 「中納言」 และพจนานุกรม 『日本語学習のためのよく使う順漢字 2200 = KANJI2200 Listed according to Frequency and Familiarity』 ผลการคัดเลือกรายชื่อมีดังต่อไปนี้

²⁵ การเปลี่ยนเสียง /ha/ เป็น /wa/(ハ行転呼) เป็นลักษณะการเปลี่ยนเสียงที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยเฮอัน

²⁶ โอะโตะริจิ(踊り字) หมายถึง อักษรที่แสดงเสียงอ่านที่ซ้ำกับเสียงของอักษรตัวหน้า คล้าย “ๆ”

1. ชื่อตัวกับชื่อสกุลที่มีรูปเขียนด้วยอักษรคันจิพ้องกับคำศัพท์ในภาษาญี่ปุ่น แต่มีเสียงอ่านแตกต่างกัน ได้แก่ 英雄【ひでお・えいゆう(วีรบุรุษ)】 กับ 下水【しもみず・げすい(น้ำทิ้ง)】

2. ชื่อตัวที่มาจากโครงสร้างชื่อผู้ชายที่มีผู้ใช้มาก จากงานวิจัยของ 鳥山 (1953) ซึ่งมีโครงสร้างเป็นคันจิหนึ่งตัวตามด้วยคันจิที่มีความหมายแสดงเพศชาย เช่น (○男), (○夫), (○雄) คือ 一男【かずお】

3. ชื่อตัวที่มาจากโครงสร้างในชื่อผู้หญิงที่มีผู้ใช้ จากงานวิจัยของ 林 (1999) ซึ่งพบว่าชื่อตัวของผู้หญิงที่มีผู้ใช้มากที่สุด 10 อันดับแรกลงท้ายด้วย ~子 ทั้งหมด และพบว่าชื่อที่มีคันจิ 3 ตัวจะมีโครงสร้างแบบ 「美○子」 เช่น 美恵子【みえこ】

4. ชื่อแบบ Kirakira Name จากแผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่าน Kirakira Name ของ ウンサーシュッツ (2015) ดังภาพที่ 2.2 คือ 茶奈【ていな】 และชื่อที่มีวิธีการอ่านที่จัดอยู่ใน “ความผิดธรรมชาติระดับ 1” จากตารางแสดงระดับความผิดธรรมชาติที่พบใน Kirakira Name ของ 朱 (2014) ดังตารางที่ 2.5 คือ 優央良【やおい】

5. ชื่อแบบ Kirakira Name ที่มีรูปเขียนด้วยอักษรคันจิพ้องกับคำศัพท์ที่มีอยู่ในภาษาญี่ปุ่น แต่มีเสียงอ่านแตกต่างกัน ได้แก่ 騎士【ないと・きし(อัศวิน)】

6. ชื่อที่ประกอบด้วยจิมเมโยคันจิที่มีความถี่ปรากฏสูงจากพจนานุกรมคันจิ 『日本語学習のためのよく使う順漢字 2200 = KANJI2200 Listed according to Frequency and Familiarity』 ซึ่งพจนานุกรมฉบับนี้เรียงลำดับอักษรคันจิที่ใช้บ่อยจำนวน 2,200 ตัว ต่างจากพจนานุกรมคันจิทั่วไปที่มักรวบรวมอักษรคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพียง 1,945 ตัวหรือ 2,136 ตัวเท่านั้น พบว่า 「祐」 และ 「彦」 เป็นอักษรที่จัดอยู่ในจิมเมโยคันจิที่มีความถี่ปรากฏสูงสุดในชื่อตัวของคนญี่ปุ่นในแต่ละเพศ จึงคัดเลือกชื่อตัวของผู้หญิง 1 ชื่อ และชื่อตัวของผู้ชาย 1 ชื่อ จากตารางตัวอย่างคำศัพท์/ชื่อที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับนี้ซึ่งเขียนด้วยอักษรคันจิ 「祐」 และ 「彦」 ได้แก่ 祐子【ゆうこ】 กับ 正彦【まさひこ】

จากการคัดเลือกชื่อจากชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงสุดอยู่ใน 50 อันดับแรกและชื่อที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้ง 6 ชนิดข้างต้น สามารถจำแนกรายละเอียดรายชื่อและอักษรคันจิที่ปรากฏได้ดังตารางที่ 3.1 และตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1

ตารางแสดงรายละเอียดที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ

ชื่อกลุ่ม	จำนวน		คำถาม
ชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุด 3 อันดับ	3	3	佐藤 鈴木 高橋
ชื่อสกุลที่อื่น ๆ ที่อยู่ใน 50 อันดับแรก	4	4	三浦 岡本 村上 太田
ชื่อสกุลที่มีโครงสร้างพิเศษแบบต่าง ๆ			
แบบแทรก な	1	5	渡辺
แบบแทรก の	1		井上
แบบมีตัวซ้ำเสียง (踊り字)	1		佐々木
แบบแทรกเสียงอ่านประสม	1		長谷川
แบบเปลี่ยนเสียงสระ	1		阿部
ชื่อสกุลที่มีการเชื่อมเสียงขุ่น	1	1	前田
ชื่อสกุลที่มีการเปลี่ยนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ha	1	1	藤原
ชื่อตัวกับชื่อสกุลที่รูปเขียนพ้องกับคำศัพท์	2	2	英雄 下水
ชื่อตัวของผู้ชายที่พบมาก	1	1	一男
ชื่อตัวของผู้หญิงที่พบมาก	1	1	美恵子
Kirakira Name	3	3	茶奈 優央良 騎士
ชื่อตัวที่ประกอบด้วยจิมเมโยคันจิที่พบบ่อย	2	2	祐子 正彦
รวม	23	23	

ตารางที่ 3.2

ตารางแสดงรายละเอียดรายชื่อที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ

คำถาม	ชื่อ		ปรากฏใน 50 อันดับแรก	คันจิ	ประเภทของอักษรคันจิ		JLPT
	ชื่อตัว	ชื่อสกุล			โจโยคันจิ	จิมเมโยคันจิ	
鈴木	×	○	○	鈴	○	×	N1
				木	○	×	N5
前田	×	○	○	前	○	×	N5
				田	○	×	N4

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตารางแสดงรายละเอียดรายชื่อที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ

คำถาม	ชื่อ		ปรากฏใน 50 อันดับแรก	คันจิ	ประเภทของอักษรคันจิ		JLPT
	ชื่อตัว	ชื่อสกุล			โจโยคันจิ	จิมเมโยคันจิ	
高橋	×	○	○	高	○	×	N5
				橋	○	×	N2
阿部	×	○	○	阿	×	○	N1
				部	○	×	N3
佐藤	×	○	○	佐	○	×	N1
				藤	○	×	N1
美恵子	○	×	○	美	○	×	N3
				恵	○	×	N1
				子	○	×	N5
井上	×	○	○	井	○	×	N1
				上	○	×	N5
太田	×	○	○	太	○	×	N3
				田	○	×	N4
佐々木	×	○	○	佐	○	×	N1
				々	×	×	×
				木	○	×	N5
渡辺	×	○	○	渡	○	×	N3
				辺	○	×	N2
三浦	×	○	○	三	○	×	N5
				浦	○	×	N1
下水	×	○	×	下	○	×	N5
				水	○	×	N5
藤原	×	○	○	藤	○	×	N1
				原	○	×	N3
村上	×	○	○	村	○	×	N2
				上	○	×	N5

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตารางแสดงรายละเอียดรายชื่อที่ใช้เป็นคำถามในแบบทดสอบ

คำถาม	ชื่อ		ปรากฏใน 50 อันดับแรก	คันจิ	ประเภทของอักษรคันจิ		JLPT
	ชื่อตัว	ชื่อสกุล			โจโยคันจิ	จิมเมโยคันจิ	
祐子	○	×	?	祐	×	○	N1
				子	○	×	N5
正彦	○	×	?	正	○	×	N4
				彦	×	○	N1
英雄	○	×	?	英	○	×	N4
				雄	○	×	N1
長谷川	×	○	○	長	○	×	N5
				谷	○	×	N2
				川	○	×	N5
一男	○	×	?	一	○	×	N5
				男	○	×	N5
岡本	×	○	○	岡	○	×	N1
				本	○	×	N5
茶奈	○	×	?	茶	○	×	N4
				奈	○	×	N1
優央良	○	×	?	優	○	×	N3
				央	○	×	N2
				良	○	×	N3
騎士	○	×	?	騎	○	×	N1
				士	○	×	N1

หลังจากกำหนดคำถามทั้ง 23 ข้อแล้ว ผู้วิจัยสลับข้อโดยไม่เรียงลำดับตามกลุ่มที่จัดไว้ข้างต้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อคาดเดาเสียงอ่านของคันจิที่ไม่มั่นใจหรือไม่ทราบเสียงอ่าน รวมถึงทำเครื่องหมายว่าเคยเห็นชื่อนี้มาก่อนหรือไม่ในช่อง “เคยเห็น” กับ “ไม่เคยเห็น”

3.1.4 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนคือผู้ที่ตอบเสียงอ่านได้ถูกต้องใน 1 ข้อจะได้ 1 คะแนน หากตอบตัวอักษรขณะผิดเพียงหนึ่งตัวจะถือว่าตอบผิดและไม่ได้คะแนน โดยคำถามที่เป็น Kirakira Name จะไม่นับคะแนน เท่ากับว่าคำถามทั้งหมด 23 ข้อจะมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน อนึ่งผู้วิจัยกำหนดชื่อคนญี่ปุ่นที่มีวิธีการอ่านที่แพร่หลายเพียงแบบเดียวเท่านั้นหรือหากมีวิธีการอ่านสองวิธีขึ้นไป เสียงอ่านที่มีอัตราผู้ใช้ต่ำกว่าร้อยละ 5 จะถือว่าไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งตรวจสอบจากการใช้คลังข้อมูลภาษา BCCWJ-NT ของ 「中納言」

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความช่วยเหลือจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ในภาควิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อขอเวลาทำคาบเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 4 และ 5 ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกเป็นเวลา 10-15 นาทีเพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบ

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนับผลคะแนนของผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบตั้งแต่หมายเลข 1 จนถึงหมายเลข 126 ระบุข้อที่ตอบถูก ตอบผิด จำนวนรูปแบบของคำตอบ จากนั้นจึงใช้โปรแกรมประมวลผลเชิงสถิติ จากนั้นจึงพิจารณาคำตอบที่ผิด เพื่ออธิบายข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1) ระดับความสามารถในการอ่านคั่นจิจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย
- 2) จำนวนและลักษณะคำตอบที่ปรากฏในแต่ละข้อ
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

3.2 การสำรวจกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคั่นจิจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ผู้วิจัยสำรวจกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคั่นจิจิในชื่อคนญี่ปุ่นในขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) สุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มที่ทำแบบสอบถามและแบบทดสอบใน 3.1 2) นัดพบเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการหาคำตอบของคำถามในแต่ละข้อ 3) เรียบเรียงบทสัมภาษณ์ 4) จัดกลุ่มและวิเคราะห์กลวิธีที่พบ และ 5) สรุปผล

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 3 4 และ 5 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กำลังศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกจำนวน 30 คนจากผู้ที่ทำแบบสอบถามและแบบทดสอบในหัวข้อ 3.1.1 โดยเน้นสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงและค่อนข้างสูงเป็นหลัก ลำดับถัดมาคือผู้ที่สะดวกและยินดีให้สัมภาษณ์ในวันเดียวกับที่มีการทดสอบเพื่อลดทอนโอกาสที่ผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบอาจลืมกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านในชื่อคนญี่ปุ่นที่ตนเองใช้ในการตอบคำถาม

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) นัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอสัมภาษณ์
- 2) ยืนยันกับผู้ให้สัมภาษณ์ว่ายินยอมให้บันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์หรือไม่
- 3) สัมภาษณ์ประมาณ 5-15 นาทีต่อบุคคล มีเนื้อหาสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นจากคำตอบที่ตอบมาในแบบทดสอบ

3.2.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) กับกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาญี่ปุ่นศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 6 คน ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้กลวิธีในการคาดเดาหลายรูปแบบ อาทิ เดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิซึ่งสอดคล้องกับแผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของอักษรคันจิของ 玉井・阿部 (1998) คาดเดาโดยดึงเสียงอ่านมาจากแฉวงคำศัพท์ที่รู้ คาดเดาจากประสบการณ์ซึ่งเคยมีเพื่อนร่วมงานที่ชื่อสกุลคล้ายคลึงกับชื่อสกุลในคำถาม เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีชื่อที่กลุ่มทดสอบตอบว่าไม่ได้คาดเดา โดยระบุว่าเคยเห็นชื่อนั้นมาก่อนแต่กลับตอบได้ไม่ถูกต้อง

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเรียบเรียงบทสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นลายลักษณ์อักษร จัดกลุ่มกลวิธีที่ใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็นหมวดหมู่ย่อยต่าง ๆ จำนวนจำนวนผู้ใช้ในแต่ละกลวิธี จากนั้นสร้างแผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่ใช้ในชื่อคนญี่ปุ่น

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน ได้แก่ กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นแบบรายบุคคลกับรายข้อ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ประกอบกับข้อมูลจากแบบสอบถามใน 3.1.1 อภิปรายเนื้อหาทั้งในเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ และสรุปผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนต่าง ๆ ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ภาษาญี่ปุ่น 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกชั้นเรียน 4) ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น และ 5) ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบครั้งนี้ เป็นนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ถึง 5 ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก จำนวน 126 คน

ตารางที่ 4.1

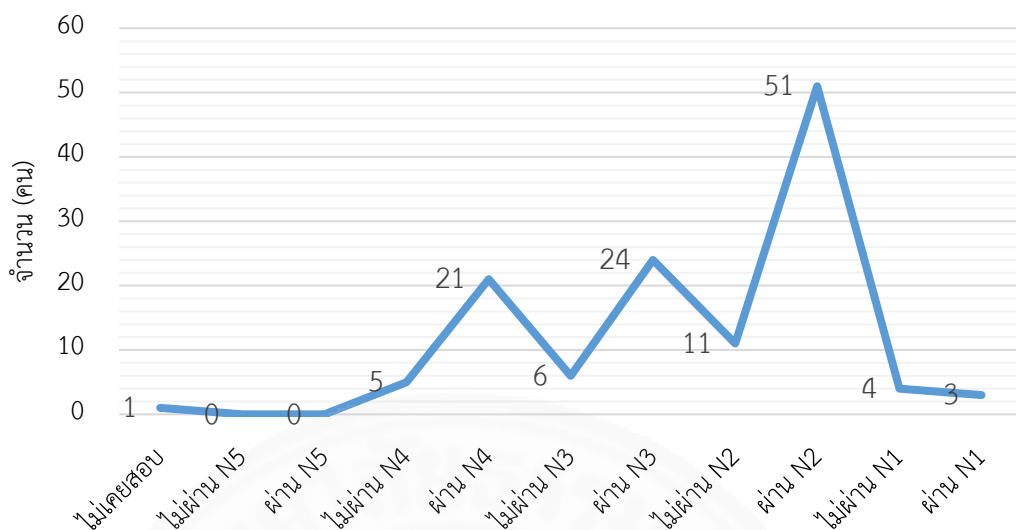
ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศและชั้นปีที่กำลังศึกษา

หัวข้อ	เพศ			ชั้นปีที่กำลังศึกษา				
	ชาย	หญิง	รวม	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	รวม
จำนวน	19	107	126	50	48	9	19	126
ร้อยละ	15.08	84.92	100	39.68	38.10	7.14	15.08	100

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่สำรวจข้อมูลในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 กับ 3 ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวนหนึ่งกำลังศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นในฐานะนักเรียนแลกเปลี่ยนและนักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวนหนึ่งจบการศึกษาแล้ว ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ภาษาญี่ปุ่น

การวัดความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่มีมาตรฐานและนิยมใช้คือการพิจารณาจากผล การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) จำแนกเป็น 5 ระดับ ทว่าการสอบ JLPT เป็นข้อสอบปรนัย ทั้งสิ้นทำให้ไม่สามารถวัดความรู้ด้านเสียงอ่านของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ฉะนั้นเพื่อที่จะนำผล JLPT ไปวิเคราะห์ร่วมกับกลวิธีในการคาดเดาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงจำแนกผล JLPT ในแต่ละระดับ ออกเป็น “ผ่าน” กับ “ไม่ผ่าน” ผลการสำรวจดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 แผนภูมิแสดงประวัติการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ของผู้เรียน

จากภาพที่ 4.1 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้สอบผ่าน N2 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 40.48 ลำดับถัดมาคือผู้สอบผ่าน N3 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 ผู้สอบผ่าน N4 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 นอกจากนี้มีผู้เรียน 1 คนที่ไม่เคยสอบวัดระดับ เนื่องจากผู้วิจัยแจ้งให้ผู้เรียนตอบประวัติการสอบวัดระดับในระดับสูงสุดที่เคยสอบ จึงไม่มีผู้เรียนคนใดที่ตอบว่ามีผลการสอบวัดระดับ N5 จึงอนุมานได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางตอนปลายและคาดว่าจะมีความรู้เพียงพอในการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ²⁷

4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกชั้นเรียน

ประสบการณ์ในการใช้ภาษาญี่ปุ่นนอกชั้นเรียน ได้แก่ การไปเยือนประเทศญี่ปุ่นทั้งการศึกษาต่อและท่องเที่ยว จวบจนไปถึงการทำงานพิเศษหรือประกอบอาชีพอิสระที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา การสัมผัสภาษาจากนอกชั้นเรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เพิ่มพูนความรู้และขีดความสามารถภาษาญี่ปุ่นที่อาจหาไม่ได้ในชั้นเรียน โดยเฉพาะโอกาสที่จะพบเห็นชื่อคนญี่ปุ่นที่หลากหลาย การออกไปพบเจอคนญี่ปุ่นย่อมมีโอกาสดำเนินหรือได้เห็นชื่อคนญี่ปุ่นมากกว่าการเรียนผ่านสื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน

²⁷ เว็บไซต์ของ JLPT ระบุว่าผู้ที่สอบผ่านระดับ N3 จะเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันระดับหนึ่ง และผู้ที่สอบผ่านระดับ N2 จะเข้าใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

ผลสำรวจเกี่ยวกับระยะเวลาที่ผู้เรียนเคยไปเยือนประเทศญี่ปุ่นมีคำตอบที่ค่อนข้างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงจัดแบ่งระยะเวลาเป็นแบบอันตรภาคชั้นมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2

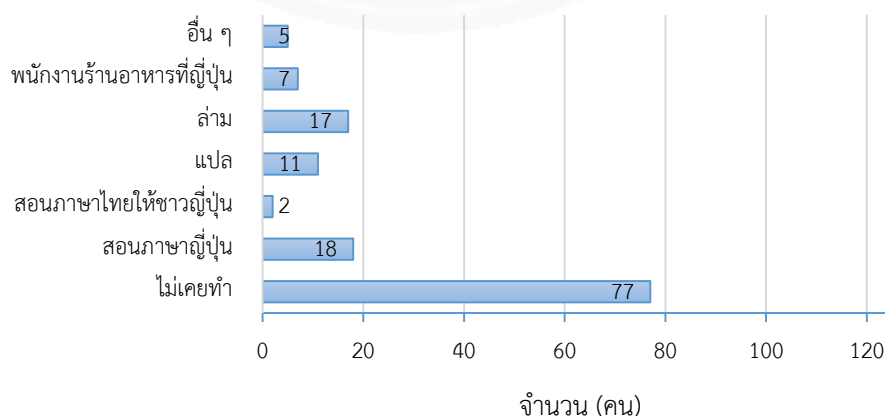
ตารางที่ 4.2

ตารางแสดงระยะเวลาที่เคยพำนักในประเทศญี่ปุ่นของผู้เรียน

ระยะเวลาที่พำนักในประเทศญี่ปุ่น	จำนวน (คน)	จำนวน (ร้อยละ)
ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่น (0 วัน)	35	27.78
1-10 วัน	21	16.67
11-15 วัน	31	24.60
16 วัน - 1 เดือน	9	7.14
1 เดือน 1 วัน - 3 เดือน	5	3.97
3 เดือน 1 วัน - 11 เดือน 30 วัน	6	4.76
1 ปีขึ้นไป	19	15.08
รวม	126	100

จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้ที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนมากที่สุดถึง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ลำดับถัดมาคือเคยไปพำนักในประเทศญี่ปุ่นในระหว่าง 11 ถึง 15 วัน และ 1 ถึง 10 วันตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะพำนักในระยะสั้นเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ที่เคยพำนักในประเทศญี่ปุ่นมากกว่า 1 ปี ถึง 19 คน

ผลสำรวจเกี่ยวกับการทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นมีรายละเอียดดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แผนภูมิแสดงประวัติการทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน

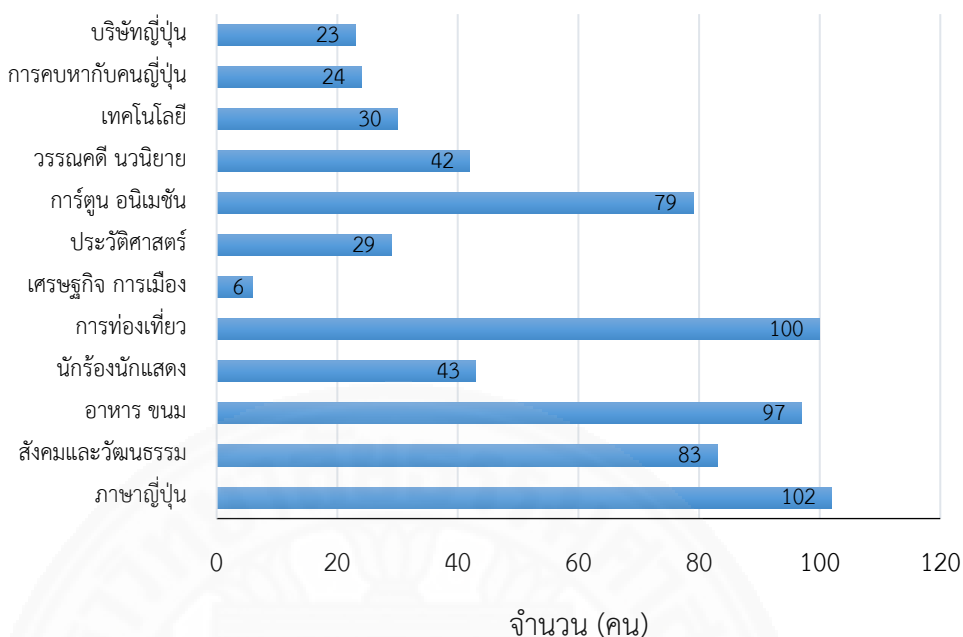
คำถามในส่วนนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งเขียนตอบเกี่ยวกับงานที่เคยทำมามากกว่า 1 ประเภท จากภาพที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น งานได้รับความนิยมนมากที่สุดคือการสอนภาษาญี่ปุ่นให้แก่ผู้เรียนชาวไทย ลำดับถัดมาคือล่ามภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้งานอื่น ๆ ได้แก่ รับจ้างเขียนบทความเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น และเจ้าหน้าที่ในงานนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

เมื่อนำข้อมูลประสบการณ์การไปเยือนประเทศญี่ปุ่นกับประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นมาวิเคราะห์ร่วมกัน พิจารณาได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีโอกาสสัมผัสกับคนญี่ปุ่นได้น้อยมาก เนื่องจากผู้เรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นหรือแม้เคยไปก็พำนักอยู่ในระยะเวลาที่สั้นมาก นอกจากนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเลย อีกด้านหนึ่งก็มีผู้ไปอยู่ประเทศญี่ปุ่นมาเป็นระยะเวลานาน รวมถึงทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นที่แตกต่างกันออกไป

4.1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

ความสนใจต่อประเทศญี่ปุ่นเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจในการเล่าเรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นเรียน รวมถึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ภาษาญี่ปุ่นในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนด้วย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อของประเทศญี่ปุ่นได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย หากต้องการหนังสือเล่มหนึ่งก็สามารถสั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ตให้มาส่งถึงหน้าบ้านได้ รายการโทรทัศน์ช่องฟรีทีวีก็ฉายรายการเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นมากมาย กล่าวได้ว่าผู้เรียนในยุคสมัยนี้มีโอกาสมากมายที่จะสัมผัสกับความเป็นญี่ปุ่นในทุกรูปแบบ

เพื่อที่จะเห็นแนวโน้มความสนใจต่อประเทศญี่ปุ่นของผู้เรียนว่าส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มหัวข้อที่เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นออกเป็น 12 หัวข้อซึ่งแต่ละหัวข้อแฝงความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่เชื่อมโยงไปถึงความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิได้ เช่น หากผู้เรียนสนใจ “ภาษาญี่ปุ่น” ก็จะหมายรวมถึงความสนใจที่มีต่อตัวอักษร โครงสร้าง เมื่อเห็นชื่อคนญี่ปุ่นที่ไม่เคยเห็นมาก่อนเป็นครั้งแรกก็จะสามารถเชื่อมโยงความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่ตนเองมีได้ หรือถ้าผู้เรียนสนใจ “นักร้อง นักแสดง” ก็จะเอื้อให้ผู้เรียนจดจำชื่อของนักร้องนักแสดงได้อย่างรวดเร็ว หรือหากผู้เรียนสนใจ “วรรณคดี นวนิยาย” ซึ่งเป็นสื่อที่ปรากฏตัวอักษรมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนที่สนใจมีโอกาสเห็นชื่อคนญี่ปุ่นค่อนข้างมาก แต่บางครั้งก็มีข้อจำกัดที่ว่าในหนังสือบางเล่มเขียนชื่อคนเป็นอักษรคันจิแต่ไม่มีการเขียนเสียงอ่านกำกับ ทำให้ผู้เรียนอาจจะจำได้แค่รูปเขียน แต่ไม่ทราบเสียงอ่านหากไม่ไปค้นคว้าเพิ่มเติม ผลการสำรวจมีผู้ที่สนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นในหัวข้อต่าง ๆ ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 แผนภูมิแสดงความสนใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียน

คำถามในส่วนนี้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ส่วนใหญ่ผู้เรียนหนึ่งคนจะเลือกตอบ 5 หัวข้อขึ้นไป จากภาพที่ 4.3 จะเห็นได้ว่า 3 หัวข้อที่ผู้เรียนมีความสนใจมากที่สุด ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด การท่องเที่ยว จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 79.37 และอาหาร ขนม จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 76.98 จาก 3 หัวข้อดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าหัวข้อที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสพบเห็นชื่อคนญี่ปุ่นได้มากที่สุดคือการท่องเที่ยว เนื่องจากชื่อสถานที่ในประเทศญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยมีความเชื่อมโยงกับชื่อคน เช่น 成田【なりた】 เป็นทั้งชื่อสนามบิน ชื่อเมือง ชื่อสถานีรถไฟและชื่อสกุลคนญี่ปุ่น ฉะนั้นหากมีโอกาสไปท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ก็มีโอกาสที่จะได้เห็นชื่อเฉพาะต่าง ๆ อันนำไปสู่การจดจำหรือการคาดเดาเมื่อพบเห็นชื่อคนญี่ปุ่นต่อไปได้ แต่หากเป็นหัวข้ออาหาร ขนม อาจจะไม่เอื้อประโยชน์ต่อความรู้ในการอ่านชื่อคนได้ค่อนข้างน้อย ในขณะที่ความสนใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นค่อนข้างเป็นหัวข้อที่กว้าง หากผู้เรียนสนใจอักษรคันจิเป็นพิเศษก็จะส่งผลให้สามารถอ่านหรือคาดเดาชื่อคนญี่ปุ่นได้แม่นยำเมื่อพิจารณาหัวข้ออื่นที่มีผู้เรียนสนใจอยู่จำนวนไม่น้อย อาทิ การ์ตูน อนิเมชัน นักร้องนักแสดง วรรณคดี นวนิยาย ฯลฯ ต่างเป็นหัวข้อที่มีชื่อคนปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกันหัวข้อเศรษฐกิจ การเมืองเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจน้อยที่สุดก็เป็นหัวข้อหนึ่งที่มีชื่อคนปรากฏอยู่ไม่น้อย เช่นกัน อย่างน้อยหากมีความสนใจก็คาดว่าน่าจะจดจำชื่อของนายกรัฐมนตรี นักการเมือง หรือชื่อคนที่ปรากฏตามข่าวสารอยู่เสมอได้

4.1.5 ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ

ผู้วิจัยสำรวจทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิใน 2 ประเด็น ได้แก่ ทศนคติต่อระดับความยากง่ายของการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิและทศนคติต่อความจำเป็นในการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ผู้วิจัยจำแนกระดับความยากง่ายของการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ง่าย ค่อนข้างง่าย ปานกลาง ค่อนข้างยาก และยาก ผลการสำรวจมีดังตารางที่ 4.3

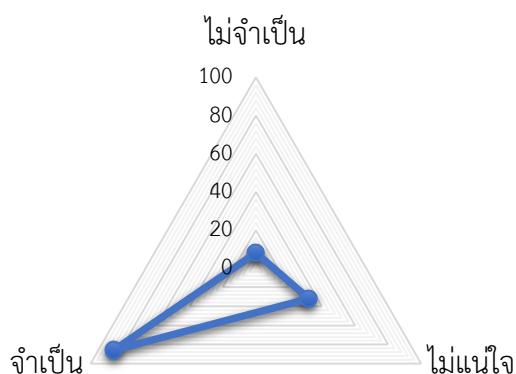
ตารางที่ 4.3

ตารางแสดงทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อความยากง่ายในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ระดับความยากง่าย	จำนวน (คน)	จำนวน (ร้อยละ)
ง่าย	0	0.00
ค่อนข้างง่าย	1	0.79
ปานกลาง	25	19.84
ค่อนข้างยาก	66	52.38
ยาก	34	26.98
รวม	126	100

ผลสำรวจพบว่าผู้เรียนจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 เห็นว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิค่อนข้างยาก หากนำจำนวนนี้ไปรวมกับผู้ที่ตอบว่ายากจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.98 ก็จะมีสัดส่วนราว 4 ใน 5 ของผู้เรียนทั้งหมด ในขณะเดียวกันก็ไม่มีผู้เรียนที่ตอบว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นอยู่ในระดับง่าย กล่าวได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจินั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้ผลการสำรวจทศนคติต่อความจำเป็นในการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 คิดว่าการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่นเป็นสิ่งที่จำเป็น ดังภาพที่ 4.4 สอดคล้องกับผลสำรวจทศนคติต่อระดับความยากง่ายของการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก ในขณะที่มีผู้เรียนเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.35 ที่คิดว่าไม่จำเป็นต้องสอน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนต่างคาดหวังให้เกิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นในชั้นเรียน

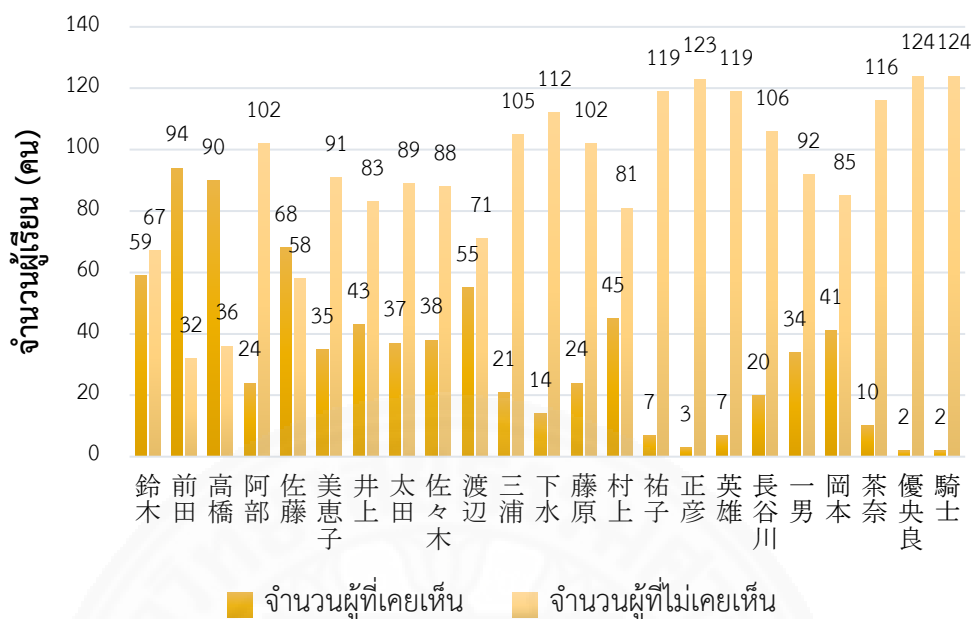
ภาพที่ 4.4 แผนภูมิแสดงทัศนคติต่อความจำเป็นในการเรียนการสอนวิธีอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

4.2 ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบที่จัดทำขึ้นดังภาคผนวก ค ในส่วนต่าง ๆ ได้แก่ 1) ชื่อที่เคยเห็นกับชื่อที่ไม่เคยเห็น 2) ผลคะแนนจากการทดสอบ 3) การตอบถูกผิดในแต่ละข้อ 4) คำตอบและจำนวนรูปแบบคำตอบ และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

4.2.1 ชื่อที่เคยเห็นกับชื่อที่ไม่เคยเห็น

ประเด็นสำคัญหนึ่งที่มีอาจมองข้ามได้เกี่ยวกับความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ การที่จะ “ทราบเสียงอ่าน” หรือ “คาดเดาเสียงอ่านได้” นั้นมาจากประสบการณ์ของตัวผู้เรียนว่า “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” ชื่อนั้นมาก่อน ผู้วิจัยแจ้งผู้เรียนก่อนให้ลงมือทำแบบทดสอบเกี่ยวกับคำนิยามของ “เคยเห็น” กับ “ไม่เคยเห็น” การเลือกตอบว่า “เคยเห็น” ผู้เรียนจะต้องเคยเห็นอักษรคันจิทั้งหมดในชื่อเรียงประกอบเป็นชื่อนั้น มิใช่เคยเห็นอักษรคันจิแต่ละตัวอยู่แยกกัน เห็นในรูปของคำศัพท์ หรือเคยผ่านตามาเพียงตัวใดตัวหนึ่ง อาจทราบเสียงอ่านอยู่แล้ว ไม่แน่ใจเสียงอ่าน หรือไม่ทราบก็ได้ ในขณะที่การตอบว่า “ไม่เคยเห็น” ผู้เรียนต้องไม่เคยเห็นอักษรคันจิในชื่อนั้นเรียงต่อกัน หรือไม่เคยเห็นรูปเขียนคันจิทั้งหมดในคำถามนั้นมาก่อน แม้คิดว่าสามารถคาดเดาเสียงอ่านได้แต่หากไม่เคยเห็นมาก่อนก็ให้ตอบว่า “ไม่เคยเห็น” อนึ่งผู้เรียนจะต้องทำเครื่องหมายระบุ ว่า “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” อยู่ในช่องที่เตรียมไว้ด้านซ้ายของช่องสำหรับกรอกเสียงอ่านที่เป็นคำตอบในคำถามทั้ง 23 ข้อ ไม่สามารถเว้นว่างได้ ผลการสำรวจมีผลดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 แผนภูมิแท่งแสดงประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีต่อชื่อในแบบทดสอบ

จากภาพที่ 4.5 จะเห็นได้ว่ามีเพียง 前田 高橋 และ 佐藤 เท่านั้นที่มีผู้เรียนที่ตอบว่าเคยเห็นมากกว่าผู้เรียนที่ตอบว่าไม่เคยเห็น คิดเป็นร้อยละ 74.60 71.43 และ 53.97 ตามลำดับ ทั้ง ๆ ที่ชื่อ 14 ชื่อในคำถามจัดอยู่ในชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูงสุด 50 อันดับแรก หรือมีคนญี่ปุ่นที่ใช้ชื่อสกุลดังกล่าวอยู่ระหว่างหลักแสนถึงหลักล้านคน โดยเฉพาะชื่อ 佐藤 ซึ่งเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดกลับมีผู้ที่ตอบว่าเคยเห็นประมาณครึ่งหนึ่งเท่านั้น ในขณะที่ชื่อ 下水 หรือ 騎士 ซึ่งเป็นชื่อที่แทบไม่มีโอกาสได้พบเห็น แต่กลับมีผู้เรียนที่ตอบว่าเคยเห็นอยู่ด้วย ในส่วนนี้คาดว่าผู้เรียนอาจจำสับสนกับคำศัพท์ที่มีอยู่ในภาษาญี่ปุ่น ชื่อที่มีผู้เรียนเคยเห็นมากที่สุดคือ 前田 ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้อักษรคันจิใน JLPT N5-N4 ผู้เรียนจึงคุ้นเคยกว่าชื่อ 佐藤 ซึ่งเขียนด้วยอักษรคันจิใน JLPT N1 ทว่าเมื่อพิจารณา 鈴木 กับ 渡辺 ซึ่งเป็นชื่อที่มักปรากฏในบทเรียนบ่อยกว่าชื่ออื่น ๆ และมีผู้ใช้มากเป็นอันดับที่ 2 และ 6 ตามลำดับ แต่กลับมีผู้เรียนที่ตอบว่าไม่เคยเห็นมากกว่าผู้ที่ตอบว่าเคยเห็น ผู้วิจัยจึงค้นคว้าเพิ่มเติมจากแบบฝึกหัดภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นจำนวนหนึ่งพบว่า 鈴木 เป็นชื่อที่มักปรากฏในบทสนทนาหรือรูปประโยคตัวอย่างจริง แต่แทบทั้งหมดเขียนด้วยอักษรฮิระงานะ ฉะนั้นจึงไม่แปลกที่ผู้เรียนจะเคยได้ยินชื่อ Suzuki แต่ไม่เคยเห็นเมื่ออยู่ในรูปเขียนคันจิ เนื่องจากคันจิ 鈴 จะได้เรียนก็ต่อเมื่อเข้าสู่ภาษาญี่ปุ่นระดับกลางตอนปลายเป็นต้นไป ในขณะที่ 渡辺 ก็พบในลักษณะเดียวกัน นอกจากนี้พบว่า 長谷川 เป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้อยู่ในอันดับ 33 ซึ่งผู้เรียนจำนวน 106 คนตอบว่าไม่เคยเห็นมาก่อน เมื่อค้นคว้าตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นและชั้นกลางจำนวนหนึ่งไม่พบชื่อ 長谷川 ปรากฏอยู่เลย แม้จะเป็นชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิที่ผู้เรียนเคยเห็นมาก่อนทั้งสิ้น

นอกจากนี้ในส่วนของ Kirakira Name ซึ่งเป็นคำถาม 3 ข้อสุดท้ายที่ไม่ได้นับคะแนน พบว่าผู้เรียนเพียงจำนวนหนึ่งตอบว่าเคยเห็น ทั้ง ๆ ที่ผู้วิจัยคาดว่าผู้เรียนทั้งหมดจะตอบว่าไม่เคยเห็น ในขณะที่เดียวกันพบว่าชื่อตัวจำนวน 3 ชื่อ ได้แก่ 祐子 正彦 และ 英雄 ก็มีผู้ที่ตอบว่าไม่เคยเห็นในจำนวนที่ใกล้เคียงกับ Kirakira Name เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ชื่อจะเห็นได้ว่าเป็นชื่อตัวทั้งสิ้น อาจเป็นไปได้จาก 2 สาเหตุ ประการแรกคือสังคมญี่ปุ่นไม่นิยมเรียกขานด้วยชื่อตัว แต่มักเรียกขานด้วยชื่อสกุล ส่งผลให้โอกาสที่ผู้เรียนรับข้อมูลที่เป็นชื่อตัวค่อนข้างน้อยกว่าชื่อสกุล อีกประการหนึ่งคือในตำราเรียน เอกสารประกอบการสอน เมื่อมีประโยคตัวอย่างหรือบทสนทนาที่มีชื่อคนปรากฏก็ล้วนแต่เป็นชื่อสกุลทั้งสิ้น ผู้เรียนจึงซึมซับชื่อสกุลผ่านการเรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นเรียนตามลำดับ แต่กลับไม่มีโอกาสได้พบเห็นชื่อตัวของคนญี่ปุ่น

4.2.2 ผลคะแนนจากการทดสอบ

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบที่จัดทำขึ้นในการวัดความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิของผู้เรียน มีคำถามทั้งสิ้น 23 ข้อตามที่ระบุไว้ใน 3.1.2 โดยนับคะแนนเฉพาะ 20 ข้อแรก ผลการทดสอบพิจารณาได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

ตารางแสดงผลคะแนนจากการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ชั้นปีของผู้เรียน	จำนวน นักศึกษา (คน)	คะแนนสูงสุด (คะแนน)	คะแนนต่ำสุด (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ย (คะแนน)
ปี 2	50	13	0	3.84
ปี 3	48	13	0	4.73
ปี 4	9	15	2	9.22
ปี 5	19	12	1	6.47
รวมทุกชั้นปี	126	15	0	4.96

จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้คะแนน 15 คะแนน ส่วนผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับ 3 คะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แต่นักศึกษาชั้นปีที่ 5 กลับมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ฉะนั้นจึงมีอาจสรุปได้ว่านักศึกษาระดับชั้นที่สูงกว่าจะทำคะแนนได้ดีกว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงจัดแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 ระดับเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นในภาพรวม

ตารางที่ 4.5

ตารางแสดงช่วงคะแนนจากการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ช่วงคะแนน (คะแนน)	จำนวน (คน)	จำนวน (ร้อยละ)
น้อยมาก (0-4)	61	48.41
น้อย (5-8)	41	32.54
ปานกลาง (9-12)	21	16.67
สูง (13-16)	3	2.38
สูงมาก (17-20)	0	0.00
รวม	126	100

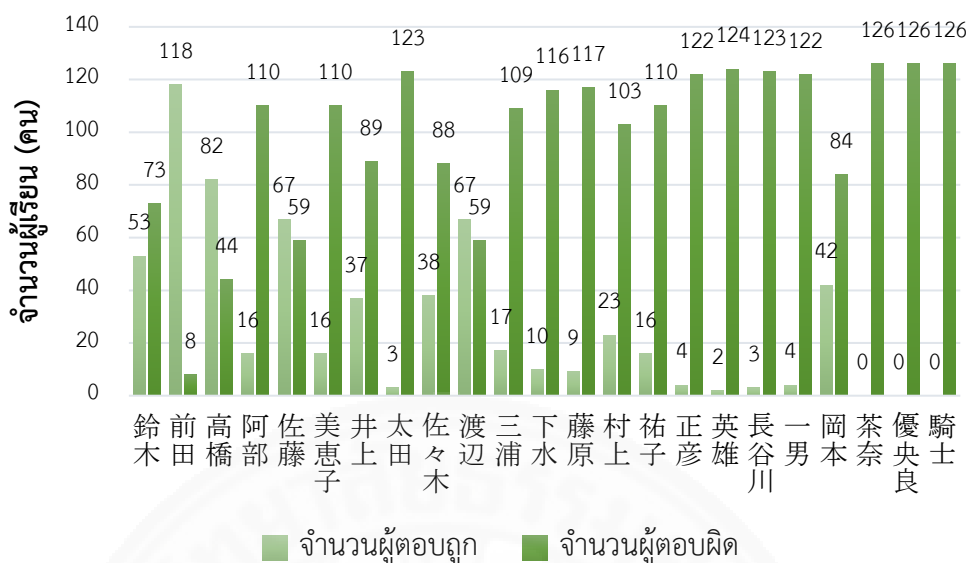
เมื่อพิจารณาผลคะแนนจากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจำนวน 61 คน หรือเกือบครึ่งหนึ่งของผู้เรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 48.41 มีผลคะแนนอยู่ในระดับน้อยมาก ลำดับถัดมาคือผู้เรียนที่มีผลคะแนนอยู่ในระดับน้อยจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.54 แม้ชื่อที่ปรากฏในคำถามมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงสุดอยู่ใน 50 อันดับแรกก็ตาม อีกด้านหนึ่งผู้เรียนที่ได้คะแนนอยู่ในระดับสูงมีเพียง 3 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.38 นอกจากนี้ไม่มีผู้เรียนที่ได้คะแนนอยู่ในระดับสูงมาก

จากผลคะแนนจากตารางที่ 4.4 กับตารางที่ 4.5 อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยยังขาดความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่เพียงพอ แม้ชื่อที่ปรากฏในคำถามจำนวนหนึ่งจะใช้อักษรคันจิที่ผู้เรียนเคยเรียนแล้ว หรือเป็นชื่อที่ปรากฏในตำราเรียนที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้วหรือกำลังใช้เรียนอยู่ก็ตาม แต่ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถตอบให้ถูกต้องได้ นอกจากนี้มีผู้ที่ได้คะแนน 0 คะแนนจำนวน 3 คนและผู้ที่ได้คะแนน 1 คะแนนจำนวน 26 คน แม้จะตอบคำถามครบทุกข้อก็ตาม จากจำนวนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนหนึ่งนอกจากจะขาดความสามารถทางด้านคันจิแล้วอาจขาดทักษะในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

4.2.3 การตอบถูกผิดในแต่ละข้อ

การตอบถูกหรือผิดเป็นการสะท้อนความรู้ความสามารถเกี่ยวกับอักษรคันจิของผู้เรียนได้ระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงความเข้าใจธรรมชาติภาษาญี่ปุ่น และความรอบคอบในการเขียนคำตอบอีกด้วย ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ทราบเสียงอ่านที่ถูกต้องก็จะนำไปสู่การคาดเดาเพื่อให้ได้คำตอบที่ใกล้เคียงกับความถูกต้องมากที่สุดอีกด้วย

ผู้วิจัยสำรวจการตอบถูกผิดในคำถามแต่ละข้อด้วยการนับ “จำนวนผู้ตอบถูก” กับ “จำนวนผู้ตอบผิด” ผลการสำรวจเห็นได้จากภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนการตอบถูกผิดของผู้เรียน

จากภาพที่ 4.6 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ลักษณะการตอบถูกผิดออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ 1) กลุ่มชื่อที่มีผู้ตอบถูกมากกว่าผู้ตอบผิด 2) กลุ่มชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากอยู่ใน 50 อันดับแรก แต่มีผู้ตอบถูกต่ำกว่าร้อยละ 15 3) กลุ่มชื่อตัว ยกเว้น Kirakira Name 4) กลุ่ม Kirakira Name ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) กลุ่มชื่อที่มีผู้ตอบถูกมากกว่าผู้ตอบผิด ได้แก่ 前田 高橋 佐藤 และ 渡辺

จุดร่วมของชื่อในกลุ่มนี้คือต่างเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดอยู่ใน 50 อันดับแรก และเป็นชื่อที่พบบ่อยในตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นหรือเอกสารประกอบการเรียน ในขณะที่เดียวกันอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อมีความยากง่ายแตกต่างกัน เช่น 前田 มีคันจิใน JLPT N5 คือ 前 กับคันจิใน JLPT N4 คือ 田 อีกด้านหนึ่งชื่อ 佐藤 ก็มีคันจิใน JLPT N1 อย่าง 佐 กับ 藤 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถตอบชื่อที่พบเห็นจากตำราเรียนได้บ่อย ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเรียนคำศัพท์ คำประสมที่ปรากฏคันจินั้น ๆ ก่อน แต่การรู้คำศัพท์ก็จะเอื้อให้คาดเดาชื่อที่ไม่มั่นใจได้ ดังเห็นได้จากชื่อ 渡辺 แม้จะเป็นชื่อที่เกิดการแทรกเสียง 渡 ระหว่างกลาง แต่ผู้เรียนก็สามารถตอบถูกได้โดยไม่จำเป็นต้องทราบโครงสร้างที่เกิดการแทรกเสียง เนื่องจาก 渡 ปรากฏในคำศัพท์ที่เรียนแล้ว ได้แก่

【わたし】 【わたる】

- 2) กลุ่มชื่อสกุลที่มีผู้ใช้อยู่ใน 50 อันดับแรก แต่มีผู้ตอบถูกต่ำกว่าร้อยละ 15 ได้แก่ 太田 三浦 藤原 และ 長谷川 เมื่อพิจารณาลักษณะเด่นของกลุ่มนี้พบว่าทั้ง 4 ชื่อมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปจึงจำเป็นจะต้องวิเคราะห์รายตัว 太田 เป็นชื่อสกุลในงานวิจัยของ 半田(2013) เคยศึกษาไว้ว่าเป็นชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏอยู่ใน 50 อันดับสูงสุด แต่กลับมีผู้ตอบถูกเพียง 1/4 เท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้มีผู้ที่ตอบถูกน้อยมากนั้นมาจากเสียง 太 ในชื่อนี้ไม่ใช่เสียงอ่านที่ปรากฏในคำศัพท์ กล่าวคือเสียงอ่าน 太 【おお】 พบในชื่อเฉพาะเท่านั้น ฉะนั้นหากไม่เคยเห็นชื่อ 太田 มาก่อน โอกาสที่จะตอบได้ถูกต้องมีน้อยมาก ในขณะที่ 三浦 เป็นชื่อสกุลที่พบมากเป็นอันดับที่ 48 และมีอักษรคันจิที่มักพบในชื่อมากกว่าคำศัพท์นั่นคือ 浦 ฉะนั้นหากผู้เรียนมีข้อมูลชื่อคนญี่ปุ่นอยู่น้อยก็จะทำให้โอกาสที่จะนึกออกหรือคาดเดาได้ถูกต้องก็เป็นไปได้น้อย ส่วน 藤原 มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียง /ha/ เป็น /wa/ คือจาก はら เป็น わら ทำให้ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวจะตอบไม่ถูกต้อง หากขาดความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของเสียง อย่างไรก็ตามชื่อสกุลนี้ปรากฏบ่อยครั้งในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หรือวรรณคดี จึงทำให้ผู้เรียนบางส่วนที่เคยผ่านตามาแล้วจดจำได้จากในชั้นเรียน ส่วน 長谷川 แม้จะเป็นชื่อสกุลที่พบมากเป็นอันดับที่ 33 แต่กลับมีผู้ที่ตอบถูกเพียง 3 คน ซึ่งสาเหตุที่ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถตอบได้เป็นเพราะชื่อนี้มีความซับซ้อนสูงมาก แม้จะเขียนด้วยอักษรคันจิที่เรียนไปทั้งหมดตั้งแต่ชั้นต้น แต่กลับมีเสียงอ่านที่เป็นเสียงอ่านประสม (熟字訓) คือ 長谷 【はせ】 ซึ่งเสียงอ่านในลักษณะนี้หากไม่เคยเห็นหรือทราบมาก่อนก็คาดเดาได้ยาก
- 3) กลุ่มชื่อตัว ยกเว้น Kirakira Name ได้แก่ 美恵子 祐子 正彦 英雄 และ 一男 โดยทั้ง 5 ชื่อมีผู้ที่ตอบถูกต่ำกว่าร้อยละ 15 ทั้งสิ้น สาเหตุหนึ่งคาดว่าอาจเป็นเพราะผู้เรียนมีโอกาสได้พบเห็นชื่อน้อยกว่าชื่อสกุล รวมถึงเสียงอ่านคันจิเมื่อไปปรากฏในชื่อคนก็มักเป็นเสียงอ่านที่ต่างจากคำศัพท์ที่เรียนแล้ว เช่น 一 ใน 一男 อ่านว่า かず ไม่อ่านว่า いち หรือ ひと นอกจากนี้อักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อตัวทั้งหมดมีตัวที่อยู่ใน JLPT N2-N1 รวมถึงจิมเมโยคันจิ

- 4) กลุ่ม Kirakira Name ได้แก่ 茶奈 優央良 และ 騎士 พบว่าทั้งสามชื่อไม่มีผู้ที่ตอบตรงกับเสียงอ่านที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เลย แต่ผู้วิจัยไม่คำนวณคะแนนในส่วนนี้เนื่องจากธรรมชาติของ Kirakira Name จะมีเอกลักษณ์ทางด้านเสียงอ่านซึ่งจะกำหนดอย่างไรก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้ที่ตั้งชื่อ นั่นหมายถึงทั้งสามชื่ออาจปรากฏในเสียงอ่านแบบอื่นได้อีก ฉะนั้นการที่ไม่มีผู้เรียนคนใดตอบเสียงอ่านได้ตรงกับเสียงอ่านที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นคำตอบที่ผิด

4.2.4 คำตอบและจำนวนรูปแบบคำตอบ

คำตอบที่ปรากฏในแต่ละคำถามนั้นมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก คำตอบจำนวนไม่น้อยที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะแต่ละข้อนอกจากจะสะท้อนให้เห็นความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงอ่าน อักษรคันจิ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของชื่อคนญี่ปุ่น

ผู้วิจัยรวบรวมคำตอบที่ปรากฏในแต่ละคำถามและนำมาวิเคราะห์ที่ละรายชื่อเรียงลำดับตามข้อในแบบทดสอบ จำนวน 23 ข้อ เพื่อให้เห็นทั้งภาพรวมและความแตกต่างของลักษณะการตอบในแต่ละข้อได้อย่างชัดเจน ซึ่งตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บด้านหลังเสียงอ่านในแต่ละคำตอบคือจำนวนผู้ที่ตอบ

1) 鈴木 (42 คำตอบ)

すずき(53) きんき(21) れいき(5) すずぎ(4) すずき(3) きき(2)
 さかもと(2) みさぎ(2) あいき(1) あすき(1) いしぎ(1) いまき(1) かぎこ(1) かなぎ(1)
 かねき(1) かねもと(1) ききん(1) きだむら(1) きむら(1) きもと(1) ぎもり(1)
 ぎんき(1) きんたま(1) きんもと(1) ぎんもと(1) けもと(1) さぎ(1) さまき(1)
 すもと(1) たかき(1) たき(1) たんき(1) てつき(1) なき(1) ほんき(1) まき(1) みえき
 (1) みぎ(1) むらさき(1) よしき(1) よしもと(1) れいもく(1)

ผู้ที่ตอบว่า すずき ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องมีจำนวน 53 คน ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ที่ตอบใกล้เคียงคือ すずぎ すずき อยู่ด้วย อาจพิจารณาได้ว่าผู้เรียนอาจจะใช้กลวิธีจดจำทั้งชื่อไม่ได้คำนึงถึงเสียงอ่านของ 鈴【すず】 ทำให้เต็ม // ผิดตำแหน่ง นอกจากนี้พบว่าคำตอบอันดับที่ 2 ได้แก่ きんき ซึ่งสาเหตุน่าจะมาจากการคาดเดาจากส่วนประกอบ 金 ทำให้ถอดเสียง きん ออกมา เช่นเดียวกับอันดับที่ 3 คือ れいき ซึ่งถอดเสียง れい มาจาก 令

2) 前田 (7 คำตอบ)

まえだ(118) まえた(2) せんだ(2) せんた(1) ぜんだ(1)
まえだな(1) まなか(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อที่มีผู้ตอบถูกจำนวน 118 คนซึ่งเป็นชื่อที่มีจำนวนผู้ตอบถูกสูงที่สุดแม้ผู้เรียนที่ตอบถูกจำนวนหนึ่งเลือกตอบว่าไม่เคยเห็นมาก่อน นอกจากนี้ยังเป็นชื่อที่มีความหลากหลายของคำตอบน้อยที่สุด ในขณะที่คำตอบที่ผิดแตกต่างกันออกไป คำตอบที่น่าสนใจได้แก่ せんだ เนื่องจากสะท้อนให้เห็นว่ายังคงมีผู้เรียนที่จำเสียงอ่านคันจิด้วยวิธีการเทียบ 1 อักษร 1 เสียง เมื่อพบชื่อ 前田 จึงนึกเสียงอ่านของ 前 ที่เคยพบในคำศัพท์ในชั้นเรียน ซึ่งคำลำดับแรก ๆ ที่ปรากฏในบทเรียนคือคำว่า 午前【ごぜん】 นอกจากนี้ยังพบคำตอบที่เสียงอ่านไม่สอดคล้องกับเสียงอ่านใด ๆ ของคันจิทั้งหมดในชื่อเลย คือ まなか ซึ่งส่วนของ なか ผู้วิจัยคาดว่าผู้เรียนเคยเห็น 田 ในชื่อ 田中 จึงนำเสียง なか จากชื่อดังกล่าวมาตอบ ทั้ง ๆ ที่เสียงอ่าน なか มาจาก 中 ไม่ใช่ 田 สะท้อนให้เห็นความผิดพลาดที่เกิดจากการที่ผู้เรียนใช้วิธีการจำเสียงอ่านจากอักษรคันจิทั้งคำหรือทั้งชื่อโดยไม่ได้คำนึงว่าเสียงอ่านแต่ละเสียงเชื่อมโยงกับรูปเขียนของอักษรคันจิตัวใดบ้าง

3) 高橋 (32 คำตอบ)

たかはし(82) こうはし(4) こばやし(4) たかさき(3)
たかし(3) こうだ(2) こうばやし(2) たはし(2) こいき(1) こう(1) こうき(1) こうこう(1)
こうし(1) こうた(1) こうはい(1) こうぼし(1) こうはち(1) たか(1) たかお(1)
たかぎ(1) たかくち(1) たかさ(1) たかさわ(1) たかだ(1) たかぼし(1) たかふね(1)
たかま(1) たきこ(1) たけし(1) たより(1) はるま(1) よしこ(1)

ชื่อนี้มีผู้ตอบถูกค่อนข้างมาก แต่ในคำตอบที่ผิดที่มีมากถึง 31 คำตอบมีจุดร่วมที่น่าสนใจคือมีผู้ที่อ่าน 高 ว่า こ หรือ こゝ อยู่จำนวนไม่น้อยเมื่อพิจารณาสาเหตุที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะผู้เรียนพบคำศัพท์ประสมคันจิคำแรกคือคำว่า 高校【こうこう】ในขณะเดียวกันแม้จะเรียนคำว่า 高は【たかは】ไปแล้วแต่คำนี้ไม่ใช่คำประสมคันจิ ฉะนั้นเมื่อผู้เรียนเห็นชื่อ 高橋 เป็นครั้งแรกจึงเชื่อมโยงกับเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นได้ยาก ส่งผลให้มีผู้เรียนจำนวน 4 รายตอบว่า こゝはし ทั้ง ๆ ที่สามารถอ่าน 橋 ได้ถูกต้อง หรือตอบว่า こばやし เนื่องจากเป็นชื่อที่มักปรากฏในตำราเรียนอยู่เสมอ อีกด้านหนึ่งพิจารณาได้ว่า 橋 เป็นจุดที่ส่งผลให้เกิดคำตอบที่หลากหลายมากกว่า เนื่องจากเป็นอักษรคันจิในระดับ N2 ผู้เรียนจำนวนหนึ่งจึงยังไม่ได้เรียนมาก่อน

4) 阿部 (52 คำตอบ)

かぶ(25) あべ(16) なんぶ(9) のうぶ(8) のぶ(5) しきぶ(3)
 まなぶ(3) ようぶ(3) あぶ(2) いぶ(2) かど(2) かべ(2) きぶ(2) しのぶ(2) じょうぶ(2)
 じろう(2) ほんぶ(2) わたなべ(2) あとべ(1) いしぶ(1) いんぶ(1) えり(1) かつば(1)
 かと(1) かぶ(1) がぶ(1) かやぶ(1) かわぶ(1) きべ(1) さとう(1) しょうと(1)
 じょうぶ(1) たいや(1) たかぶ(1) たねぶ(1) たらう(1) つなぶ(1) とうぶ(1) どうぶ
 (1) なかぶ(1) になぶ(1) なぶ(1) なると(1) なんと(1) のらぶ(1) みこと(1) みぶ(1)
 みるゆ(1) めいご(1) もんぶ(1) よういち(1) よかさ(1)

ชื่อนี้จัดอยู่ในชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงสุดใน 50 อันดับแรก แต่คำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุดเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้อง นั่นคือ かぶ สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนตอบคำตอบแบบเดียวกันนี้มากถึง 25 คน เนื่องจากผู้เรียนไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน จึงต้องใช้กลวิธีในการคาดเดาเพื่อให้ได้คำตอบออกมา เมื่อพิจารณาจากรูปเขียนจะเห็นว่า 阿 มีส่วนประกอบคือ 可【か】 ทำให้ผู้เรียนใช้วิธีการถอดเสียงจากส่วนประกอบคันจิ ในขณะที่ 部 ที่ปรากฏในคำศัพท์ที่ผู้เรียนพบในช่วงแรก ได้แก่ 全部 และ 部屋 ทำให้มีผู้เรียนส่วนใหญ่ถอดเสียงออกมาเป็น ぶ หรือ べ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ามีคำตอบที่ซ้ำ ๆ กัน อาทิ なんぶ のうぶ เป็นต้น สาเหตุที่ผู้เรียนตอบว่า なんぶ เนื่องจาก 阿 มีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 何 ผู้เรียนจึงใช้วิธีการคาดเดาเสียงอ่านโดยใช้เสียงอ่านจากคันจิอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ก็เป็นไปได้ว่ามีผู้เรียนบางส่วนที่เห็นตัว 阿 แล้วคิดว่าเป็นตัวเดียวกันกับ 何 จึงตอบตามที่คิด ในขณะที่ のうぶ เมื่อพิจารณาเสียงอ่านแล้วไม่มีทางที่ 阿 จะอ่านว่า のう ได้ แต่คำตอบนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำลำดับคันจิในคำศัพท์ไม่แม่นยำ ส่งผลให้ถอดเสียงอ่านไม่ถูกต้อง กล่าวคือ ผู้เรียนจำคำศัพท์ว่า 可能【かのう】ได้ แต่เมื่ออักษรคันจิทั้งสองไม่ได้เรียงต่อกัน แต่ตัวใดตัวหนึ่งไปปรากฏในคำศัพท์อื่น ผู้เรียนก็จะสับสนว่าตัวใดอ่านว่า か ตัวใดอ่านว่า のう ส่งผลให้เมื่อใช้กลวิธีในการคาดเดาเสียงของ 阿 จะใช้การคาดเดาจากส่วนประกอบ แทนที่จะนำเสียง か มา กลับนำเสียง のう มาแทน แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการจำจุดเสียงอ่านจากคำศัพท์ที่เรียนไปแล้ว หากใช้วิธีการจำคันจิและคำศัพท์ใหม่ไปพร้อม ๆ กันเป็นคำ ๆ ก็จำเป็นจะต้องจดจำลำดับให้แม่นยำ มิเช่นนั้นก็จะส่งผลให้เกิดความสับสนเมื่อพบเห็นคันจิที่เคยเห็นในคำศัพท์นั้นไปปรากฏในคำใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยเห็นมาก่อน

5) 佐藤 (57 คำตอบ)

さとう(67) さいとう(4) あんねん(1) いしぎ(1) いそ(1)
 いちさま(1) いたう(1) いわみ(1) えいき(1) えいしょう(1) えぼら(1) かとう(1)
 きょうき(1) きんさ(1) くどう(1) けんた(1) けんとう(1) さいか(1) さいご(1)
 さいさか(1) さか(1) さき(1) さきし(1) さぎ(1) さしき(1) さつき(1) ぎつき(1)
 さとし(1) さよ(1) さわ(1) さんこう(1) しきょう(1) しじ(1) しのう(1) せいたつ
 (1) せいゆう(1) だいき(1) だいすけ(1) たけし(1) ちょうめい(1) なかもと(1)
 ひさま(1) ひだじ(1) ひだつき(1) ふじもと(1) まお(1) みかつ(1) みぎ(1) みぎさま
 (1) みさま(1) みちお(1) むらさき(1) ゆうき(1) ゆうこう(1) ゆうさま(1) ゆうた(1)
 ゆきえ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดในประเทศญี่ปุ่น มีจำนวนผู้ใช้ราว 1,887,000 คน²⁸ จากจำนวนที่มีอยู่มากเช่นนี้ ชื่อ 佐藤 จึงมักปรากฏในตำราเรียน หรือหากผู้เรียน เคยทำงานหรือมีโอกาสได้พบปะกับคนญี่ปุ่นก็มักจะเจอคนที่ชื่อ 佐藤 อยู่เสมอ กระนั้นก็ตามผู้ที่ตอบ ถูกต้องกลับมีจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งเท่านั้น ทว่าอักษรคันจิ 佐 และ 藤 ต่างเป็นอักษรที่มักปรากฏ แคลในชื่อสกุล ไม่พบในชื่อตัวและจัดอยู่ในระดับ N1 ฉะนั้นผู้เรียนส่วนใหญ่จึงไม่คุ้นเคยกับอักษรคันจิ ทั้งสองตัว แต่ก็มีโอกาสพบเห็นได้มากหากรับข้อมูลเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นอยู่เสมอ ก็จะสามารถคาดเดา เสียงอ่านได้แม้จะเห็นชื่อเพียงผ่าน ๆ ตา หรือหากเป็นผู้เรียนที่มีความเข้าใจเรื่องการคาดเดาเสียงอ่าน จากส่วนประกอบคันจิก็นจะสามารถคาดเดาเสียงอ่านของ 佐 ได้เนื่องจากมี 左【さ】 ปรากฏอยู่ เห็นได้จากกลุ่มคำตอบที่ผิดจะมีบางคำตอบที่ขึ้นต้นด้วย さ ในส่วนของคำตอบที่ผิดที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ さいと う ซึ่งเป็นชื่อสกุลมีผู้ใช้มากเช่นเดียวกันและในภาพรวมมีเสียงที่คล้ายคลึงกับ さと う ฉะนั้น ผู้เรียนจึงอาจจำสับสนได้ง่าย เมื่อพิจารณาคำตอบที่ผิดอื่น ๆ ที่เหลืออยู่จะเห็นได้ว่ามี ผู้ตอบแต่ละคำตอบเพียง 1 คนต่อ 1 คำตอบเท่านั้น ซึ่งคำตอบส่วนใหญ่ไม่มีความใกล้เคียงกับเสียง อ่านแบบญี่ปุ่นหรือแบบจีนของคันจิทั้งสองเลย จึงอนุมานได้ว่าผู้เรียนตอบชื่อที่ตนเองอยากตอบใน ขณะนั้นโดยไม่ได้ใช้กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านจากรูปเขียนคันจิทั้งสองเลย ส่วนที่น่าสนใจคือมี ผู้เรียนจำนวนหนึ่งตอบว่า つき กับ さ ま เหมือน ๆ กัน เมื่อพิจารณา 藤 อีกครั้งจึงพบว่า มี 月 ปรากฏอยู่ด้านซ้าย นอกจากนี้พบว่า 藤 มีรูปเขียนคล้ายคลึงกับ 様

²⁸ 【名字】佐藤. (2017). Retrieved from <https://myoji-yurai.net/searchResult.htm?myojiKanji=%E4%BD%90%E8%97%A4>

6) 美恵子 (75 คำตอบ)

みえこ(16) みちこ(8) ゆみこ(6) うつしこ(3) くみこ(3) みきこ
 (3) みしこ(3) みすこ(3) あきこ(2) いちこ(2) ひえこ(2) びしこ(2) ひみこ(2) びみこ
 (2) びよこ(2) まいこ(2) みさこ(2) みなこ(2) みゆこ(2) めいぐみ(2) ゆうみこ(2)
 りえこ(2) いしこ(1) うつきこ(1) うつくしこ(1) うつこ(1) うつご(1) うつじこ(1)
 えみこ(1) かおご(1) かつこ(1) きよこ(1) さようこ(1) じつこ(1) じっしこ(1)
 じぬご(1) じもこ(1) しよこ(1) ちおこ(1) っうずこ(1) っうみこ(1) びいこ(1)
 びえこ(1) びこ(1) びごうご(1) びじご(1) ひつこ(1) ひのこ(1) びまいこ(1) ひみご(1)
 ひめこ(1) びもうこ(1) びようこ(1) びようご(1) まいご(1) まつひこ(1) まゆこ(1)
 みいこ(1) みおこ(1) みここ(1) みすひご(1) みちご(1) みつご(1) みひこ(1) みやこ
 (1) みゆき(1) みようこ(1) みよご(1) みわこ(1) めいじ(1) めいすこ(1) ゆいこ(1)
 ゆもこ(1) ようこ(1) よしこ(1)

ชื่อนี้มีผู้ตอบถูกจำนวน 16 คน ซึ่งเป็นคำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุด คำตอบที่
 ผิดที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ みちこ ซึ่งเป็นชื่อที่มีแนวโน้มที่จะพบเห็นได้บ่อยกว่า みえこ แสดงให้
 เห็นว่าผู้เรียนสามารถอ่าน 美 กับ 子 ได้ แต่ไม่สามารถอ่าน 恵 ได้ จึงต้องนำชื่อที่ตนเองเคยได้ยินมา
 ตอบ แต่สิ่งที่น่าประหลาดใจคือมีผู้ที่ตอบว่า うつしこ ถึง 3 คน เมื่อผู้วิจัยเห็นจึงทราบทันทีว่า
 ผู้เรียนถอดเสียงมาจากคำว่า うつくしい แต่ตัดเสียงอ่านบางส่วนออกไป ซึ่งเป็นวิธีการคาดเดาที่
 ผู้วิจัยไม่เคยนึกถึงมาก่อน แต่มีผู้ที่ใช้กลวิธีนี้ในการคาดเดาอยู่ด้วย จุดร่วมที่เห็นชัดที่สุดของคำตอบทุก
 คำตอบคือ ทุกคำตอบลงท้ายด้วย こ หรือ ご ซึ่งมีใช้เรื่องแปลก เนื่องจาก 子 เป็นอักษรคันจิในลำดับ
 แรก ๆ ที่ผู้เรียนได้เรียน แต่เมื่อพิจารณาคันจิ 美 พบว่ามีคำตอบที่ตอบเสียงอ่านว่า びみ เป็นจำนวน
 มาก ซึ่งเสียงอ่านว่า み จะพบเฉพาะในชื่อเท่านั้นไม่พบในคำศัพท์ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่ง
 เคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นผ่านตามาพอสมควร แต่เมื่อพิจารณาคำตอบโดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าคำตอบ
 ประมาณครึ่งหนึ่งมีลักษณะไม่เหมือนชื่อคนญี่ปุ่นที่มีผู้ใช้จริง เช่น じっしこ みここ ถ้าหาก
 ผู้เรียนเคยได้ยินชื่อคนญี่ปุ่นมาระดับหนึ่งก็ไม่น่าจะตอบออกมาเช่นนั้น ในขณะเดียวกันก็มีผู้ที่ตอบชื่อ
 ตัวของผู้หญิงญี่ปุ่นที่พบเห็นได้ทั่วไปอยู่ด้วย เช่น あきこ ゆみこ เป็นต้น

7) 井上 (57 คำตอบ)

いのう え(37) いじょう(13) いう え(9) たじょう(3)
 てんじょう(3) いたう え(2) うえの(2) かつう え(2) こう え(2) こじょう(2)
 どんじょう(2) なんじょう(2) べんじょう(2) まわう え(2) あんじょう(1) いかみ(1)
 いじろ(1) いたう(1) いのうち(1) うえ(1) えんじょう(1) かいじょう(1) かじょう(1)
 かむかみ(1) きまえ(1) きょうこ(1) けいこ(1) けんかみ(1) げんじょう(1) さすけ(1)
 じじょう(1) しゅうへい(1) しょうう え(1) じょえ(1) たつき(1) たぼう え(1)
 どんう え(1) どんえ(1) なかど(1) べじょう(1) べんえ(1) まいう(1) まいける(1)
 まきう え(1) まごだ(1) まじょう(1) まやさ(1) みか(1) みすう え(1) みど(1) ももい(1)
 ゆう え(1) ゆうと(1) よえ(1) よしう え(1) よしの(1) りか(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อหนึ่งที่ไม่สามารถใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิแต่ละตัว
 ในการตอบได้ เนื่องจากเกิดการแทรกเสียง の เพิ่ม อย่างไรก็ตามมีผู้ที่ตอบถูกมากถึง 37 คน ใน
 บรรดาผู้ที่ตอบถูกมีทั้งผู้ที่เลือกตอบว่า “เคยเห็น” และ “ไม่เคยเห็น” จึงอนุมานได้ว่าผู้เรียนที่ไม่เคย
 เห็นชื่อนี้ นอกจากจะใช้ความรู้เรื่องเสียงอ่านคันจิในการตอบแล้ว ยังใช้ข้อมูลชื่อที่เคยได้ยินมา
 เชื่อมโยงในการคาดเดาอีกด้วย แต่ผู้เรียนที่ไม่เคยเห็นชื่อนี้จำนวนหนึ่งตัดสินใจที่จะตอบเสียงอ่าน
 ของ 上 โดยใช้เสียงอ่านแบบจีนว่า じょう แทน สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นที่เป็น
 คำประสมคันจิ เพราะส่วนใหญ่เสียงอ่านว่า じょう จะปรากฏตามลำพังเมื่อไม่ได้ประสมกับคันจิตัวอื่น
 เป็นคำศัพท์ แต่เมื่อ 上 ไปปรากฏในคำศัพท์ อาทิ 上手 屋上 ทำให้ผู้เรียนซึมซับไปว่าเมื่อ 上
 ปรากฏร่วมกับคันจิอื่นก็จะอ่านว่า じょう เสมอ ในขณะที่เดียวกันมีผู้เรียนที่ตอบเสียงอ่านของ 上 ว่า
 かみ ซึ่งเป็นเสียงอ่านที่พบมากในชื่อสกุลของคนญี่ปุ่น สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งมีความรู้
 เกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นในระดับหนึ่ง ทว่าปัญหาหลักของชื่อนี้อยู่ที่อักษรคันจิ 井 เพราะแม้จะเป็นอักษร
 คันจิที่เรียนไปตั้งแต่ชั้นต้น แต่ก็ไม่ค่อยปรากฏในคำศัพท์ใด ๆ อีกภายหลัง เมื่อสืบค้นตำราเรียนที่
 ผู้เรียนมีโอกาสพบเห็น 井 เป็นครั้งแรก ปรากฏในคำว่า 天井【てんじょう】 ส่งผลให้ผู้เรียน
 จำนวนหนึ่งที่จดจำลำดับของอักษรคันจิในคำประสมไม่แม่นยำอ่าน 井 อ่านว่า てん หรือ じょう
 นอกจากนี้ยังมีผู้ที่จำ 井 คลาดเคลื่อนเป็น 井 เนื่องจากรูปเขียนที่คล้ายกันมากหากมองเพียวผิวเผิน
 ทำให้ตอบเสียงอ่านของ 井 ว่า どん

8) 太田 (41 คำตอบ)

ふとだ(22) しょうた(13) おおだ(12) ただ(12) たいだ(9)
 とうだ(5) のびた(5) いた(3) いぬだ(3) おおた(3) ふうた(3) いぬた(2) おだ(2)
 たいた(2) たかだ(2) ふたな(2) ふるた(2) おうだ(1) おかだ(1) おたな(1) けんた(1)
 こうだ(1) ごうだ(1) した(1) しろた(1) すだ(1) だいた(1) たろうだ(1) はえた(1)
 ふうだ(1) ふえた(1) つかだ(1) ふくだ(1) ふた(1) ふただ(1) ふとうた(1) ฟูなか(1)
 もちだ(1) ようた(1) ろうた(1) ろうだ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อสกุลที่มีคนญี่ปุ่นใช้มากเป็นอันดับที่ 43 แต่มีผู้ที่ตอบถูกต้อง
 เพียง 3 คนเท่านั้น คำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ ふとだ ซึ่งสังเกตได้ว่าใช้วิธีการถอดเสียงจากอักษร
 คันจิทีละตัว ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นผู้เรียนจะได้เรียนเสียงอ่านของ 太 เพียง ふと い たい
 และ た เท่านั้นทำให้มีผู้ที่ตอบว่า ただ กับ たいだ อยู่ด้วย ส่วน おおだ ที่มีผู้ตอบ 12 คน เป็น
 เสียงอ่านที่ใช้ในชื่อสถานที่และอาจมีผู้ใช้เป็นชื่อสกุลแต่มีจำนวนที่น้อยมากจนไม่ได้เป็นที่แพร่หลาย
 จึงถือว่าตอบผิดในกรณีนี้ คาดว่าผู้เรียนบางส่วนอาจจะทราบว่า 太 สามารถอ่านว่า おお ในชื่อคนได้
 หรือจำสับสนกับ 大【おお】 เมื่อสืบค้นจากตำราเรียนที่ผู้เรียนใช้พบว่า 太 ที่ใช้ในตำราเรียนส่วน
 ใหญ่จะพบในชื่อ 太郎 ทำให้มีผู้เรียนที่ตอบเสียงของ 太 ที่ปรากฏตามลำพังว่า たろう อยู่ด้วย
 นอกจากนี้สาเหตุที่มีผู้ตอบว่า しょうた ถึง 13 คน เนื่องจากเป็นชื่อของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง
 สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านบางส่วนในชื่อนั้นได้ ก็อาจหันมาใช้การตอบ
 ชื่อของคนที่ยังจำแทน

9) 佐々木 (50 คำตอบ)

ささき(38) さざき(28) すずき(6) ささぎ(5) すすき(2) みみき
 (2) むらさき(2) いちにちき(1) ええき(1) くらき(1) けんさわき(1) さいさいき(1)
 さいたもと(1) さかき(1) ささもと(1) さざもと(1) さとき(1) さやき(1) さやもと(1)
 しきびきもり(1) しきもと(1) ししき(1) しじき(1) しょうき(1) しょうしょうき(1)
 しんじき(1) しんじこ(1) すすぎ(1) せいき(1) せきもと(1) せんぜんき(1)
 そうぞうき(1) たนาดなき(1) たりだりき(1) にしき(1) のび(1) ひだあき(1)
 ひだだき(1) ひมาき(1) ますあき(1) まもと(1) みぎ(1) みぎき(1) みすぎ(1) みるき
 (1) ゆうゆうき(1) ゆゆき(1) よしだ(1) よよぎ(1) わもく(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อเพียงชื่อเดียวในแบบทดสอบที่มีตัวแสดงเสียงซ้ำ(々) แม้คำตอบที่ถูกต้องจะเป็นคำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุดจำนวน 38 คน แต่คำตอบลำดับที่ 2 ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิดก็มีผู้ตอบมากถึง 28 คน ส่วนที่ผิดคือมีการเติม // ใน さ ตัวที่สองกลายเป็น ざ สาเหตุหนึ่งที่ผู้เรียนเติม // อาจเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากคำศัพท์ที่เรียนในชั้นเรียน ซึ่งคำศัพท์ลำดับแรก ๆ ที่มีการใช้ 々 คือคำว่า 人々【ひとびと】時々【ときどき】และ 様々【さまざま】ซึ่งทั้งสามคำเกิดการเติม // ในเสียงพยางค์แรกของอักษรคันจิตัวที่สองทำให้เสียงใส(清音)กลายเป็นเสียงขุ่น(濁音) แต่เมื่อพิจารณาในชื่อ 佐々木 แล้วไม่เกิดการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่นในพยางค์ที่สอง ส่งผลให้ผู้เรียนที่เลือกตอบว่า “เคยเห็น” แต่ตอบผิดเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามพิจารณาได้ว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งมีความเข้าใจเรื่องการซ้ำเสียงด้วยตัว 々 แต่ไม่สามารถอ่าน 佐 ได้ เห็นได้จากคำตอบบางส่วน เช่น たなだなき そうぞうき しじき เป็นต้น

10) 渡辺 (49 คำตอบ)

わたなべ(67) どきん(4) どうへん(3) なみ(3) どあたり(2) どうきん(2) どうさん(2) とへん(2) いちご(1) かたなべ(1) きせつ(1) けんどう(1) こうべん(1) こたま(1) さあらあ(1) さとみ(1) さわこ(1) すいへん(1) すんほう(1) せいきん(1) そき(1) だいきん(1) たきがざわ(1) たけ(1) どうえん(1) とうけん(1) どうし(1) どころ(1) どころ(1) どちら(1) とどき(1) どへん(1) どべん(1) とらか(1) どんぶ(1) なみえ(1) なみこ(1) なみべ(1) なると(1) なんし(1) のびた(1) のぶなり(1) へんとう(1) へんぼ(1) わたきん(1) わたべ(1) わたへん(1) わたる(1) わべん(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อหนึ่งที่มีผู้ตอบถูกมากถึง 67 คน หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เรียนทั้งหมด แม้จะมีโครงสร้างเสียงอ่านที่ยาก เพราะเกิดการแทรกเสียง な เข้าไประหว่างชื่อ ถ้าหากถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวเพียงวิธีเดียวก็จะทำให้ได้คำตอบเป็น わたべ ซึ่งเป็นเสียงอ่านที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากคนที่ชื่อ わたべ จะเขียนว่า 渡部 แต่เนื่องจาก 渡辺 เป็นชื่อที่ปรากฏบ่อยในตำราเรียนเป็นอันดับแรก ๆ รวมถึงเป็นนามสกุลที่มีผู้ใช้มากเป็นอันดับ 6 ของญี่ปุ่น ทำให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาได้ อย่างไรก็ตามในคำตอบที่ผิดก็มีจุดร่วมที่เห็นได้ชัดในทั้งสองตัวอักษร 渡 เป็นอักษรคันจิที่ผู้เรียนจะได้เรียนในชั้นต้นแต่ไม่มีการสอนเสียงอ่านแบบจีน ทำให้ผู้เรียนคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคือ 度【ど】 ส่งผลให้มีผู้ที่ตอบว่า ど เป็นจำนวนมาก ส่วน 辺 เป็นอักษรคันจิที่เรียนในชั้นกลาง เสียงอ่านแรกที่ได้เรียนคือ へん ไม่ใช่ べ ทำให้มีผู้เรียนตอบว่า へん หรือ べん ในขณะที่ผู้เรียนที่ยังไม่ได้เรียน 辺 จะจำสับสนกับ 近 จึงตอบว่า きん

11) 三浦 (70 คำตอบ)

みうら(17) みつほ(8) さんよう(6) みつ(4) みほ(4) さん(3)
 さんこう(3) さんすい(3) さんど(3) みか(3) みつぎ(3) さんし(2) さんじ(2)
 さんずい(2) さんせい(2) さんぼ(2) さんみ(2) みさえ(2) みつき(2) みつぼ(2) みよ
 (2) かかし(1) こだ(1) さみす(1) さんえい(1) ざんぎょう(1) さんさん(1)
 さんじょう(1) さんしろ(1) さんす(1) さんず(1) さんすき(1) さんそう(1) さんたい
 (1) さんち(1) さんつう(1) さんと(1) さんどう(1) さんにち(1) さんび(1) さんびょう
 (1) さんべん(1) さんぼ(1) さんま(1) そう(1) みお(1) みかげ(1) みかみ(1) みさ(1)
 みさお(1) みすい(1) みずほ(1) みたん(1) みつい(1) みつうら(1) みつえ(1) みつか
 (1) みつき(1) みつずい(1) みつただ(1) みつち(1) みつは(1) みつひで(1) みつもと
 (1) みつよ(1) みとみ(1) みやび(1) みよう(1) みよし(1) みわご(1)

ชื่อนี้เรียกได้ว่าเป็นชื่อหนึ่งที่คาดเดาได้ยากที่สุด และผู้ที่ตอบถูกแทบ
 ทั้งหมดตอบว่าเคยเห็นมาก่อน สาเหตุที่คาดเดาได้ยากเห็นได้จากคำตอบที่มีมากถึง 70 คำตอบ แต่
 กลับมีจุดร่วมที่คล้ายคลึงกันทั้งสิ้น เริ่มจาก 三 ซึ่งแม้จะเป็นอักษรคันจิที่ไม่ซับซ้อนในด้านรูปเขียน แต่
 เสียงอ่านกลับมีมากถึง 3 เสียง ได้แก่ さん み みつ ในขณะที่ 浦 เป็นอักษรคันจิใน JLPT N1
 ส่งผลให้ผู้เรียนไม่คุ้นเคยจึงต้องใช้กลวิธีในการคาดเดาจากส่วนประกอบที่ปรากฏร่วมกับคันจิอื่นที่
 ทราบ เช่น 捕 ที่มีเสียงอ่านแบบจีนว่า ぽ จึงมีผู้เรียนจำนวนหนึ่งตอบ ぽ ส่วนผู้ที่ไม่สามารถคาดเดา
 ได้ก็จะตอบชื่อที่นึกขึ้นมาได้

12) 下水 (43 คำตอบ)

したみず(41) しみず(10) しみず(10) したみす(4) しすい(4)
 かすい(3) かずい(3) したす(3) したずい(3) したみ(3) ふみず(3) へすい(3)
 しかみず(2) したすい(2) ふみす(2) もとみず(2) あかみず(1) うえす(1) うえい(1)
 うたつ(1) かず(1) かみず(1) げすい(1) けんす(1) げんすい(1) さがみず(1) さす(1)
 さすい(1) さすき(1) さとる(1) さんずい(1) しげみ(1) しずず(1) しずみ(1) したげ
 (1) しみず(1) しみずみ(1) ちょうずい(1) ぶえい(1) ぶすい(1) ぶずい(1) もくみす
 (1) やまだ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้้น้อยมาก มิได้จัดอยู่ในชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงที่สุด 50 อันดับแรก แต่มีรูปเขียนที่พ้องกับคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคือคำว่า 下水【げすい】 แต่กลับมีผู้ตอบว่า げすい เพียงคนเดียว ในขณะที่มีผู้ตอบถูกจำนวน 10 คน ผู้เรียนที่ตอบถูกเลือกตอบว่า “ไม่เคยเห็น” ในขณะที่ したみず เป็นคำตอบที่มีผู้ตอบมากถึง 41 คนแต่มีผู้ที่ระบุว่า “เคยเห็น” อยู่เพียงเล็กน้อย หากพิจารณาตามความเป็นจริงคาดว่าผู้เรียนน่าจะจำคลาดเคลื่อน เพราะโอกาสที่จะเจอชื่อ 下水 มีอยู่น้อยมาก นอกจากนี้เสียงอ่านของ 下 ในขั้นต้นผู้เรียนจะเจอเพียงเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นว่า した หรือไม่กี่พบเสียงอ่านแบบพิเศษ ~ ในคำศัพท์ว่า 下手【へた】 ส่งผลให้ผู้เรียนตอบว่า ~ จำนวน 3 คน ส่วนเสียงอ่านแบบจีนว่า か กับเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นว่า さ จาก 下げる หรือ 下がる จะพบในชั้นกลาง และเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นว่า くだ จาก 下さい กับ しも พบในชั้นสูง ซึ่งเสียงอ่าน しも จะพบมากเป็นพิเศษในชื่อคน ชื่อสถานที่ ทำให้อนุมานได้ว่าผู้เรียนที่ตอบถูกนั้นหากไม่ใช่ผู้ที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับสูงก็จะเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับชื่อเฉพาะในระดับหนึ่ง ในขณะเดียวกันมีผู้ที่ตอบเสียงอ่านของ 下 ว่า ぶ ซึ่งเมื่อพิจารณาดูน่าจะเป็นการจำสับสนกับคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน อย่าง 不 นอกจากนี้ยังพบคำตอบที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่แม่นยำในการจดจำเสียงขุ่น เช่น ぶみず もくみず จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจดจำเสียงของ 水 ที่เป็นอักษรคันจิลำดับแรก ๆ ที่เรียนว่า みず แทนที่จะเป็น みず นี่จึงอาจเป็นบทเรียนให้ผู้สอนหันกลับมาใส่ใจกับการสอนที่เน้นย้ำเสียงขุ่น

13) 藤原 (87 คำตอบ)

ふじわら(9) とうはら(7) ふじはら(7) とうげん(6) かつけん(3) とう(3) のはら(3) かつげん(2) さいげん(2) さけん(2) さしはら(2) どうげん(2) ough(2) みすの(2) ようけん(2) いはら(1) うの(1) おおの(1) かさはら(1) かつはら(1) かつけん(1) かつい(1) かつはら(1) かつぼら(1) かつら(1) かつはら(1) かんぼら(1) きげん(1) きたはら(1) きだむら(1) きはら(1) くの(1) けいの(1) げっけん(1) けんげん(1) けんじ(1) げんじ(1) こうりょう(1) さいの(1) さいはら(1) さかもと(1) さけい(1) さげん(1) さとう(1) さとはら(1) さまけん(1) さまげん(1) さまと(1) さんとう(1) しきけん(1) しげん(1) しょう(1) しょうげん(1) しんげん(1) しんど(1) そそ(1) たいし(1) たかくら(1) たつけん(1) たつげん(1) つきな(1) つきもと(1) とうけん(1) どうはら(1) とうら(1) とはら(1) ながの(1) なかはら(1) かね(1) なはら(1) はげん(1) はしか(1) はぼら(1) びどう(1) ぶじもと(1) まつはや(1) まつはら(1) まはら(1) みたみ(1) むし(1) めい(1) やまだ(1) ゆういん(1) ゆうけん(1) ゆうげん(1) よしの(1) よしもり(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อที่ปรากฏคำตอบหลากหลายมากที่สุดในบรรดาชื่อสกุลที่คนญี่ปุ่นใช้สูงสุด 50 อันดับแรก สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะว่าชื่อนี้ขึ้นต้นด้วยอักษรคันจิที่มีความซับซ้อนคืออักษร 藤 ซึ่งแม้จะเคยปรากฏในชื่อ 佐藤 ที่เป็นคำถามก่อนหน้าแต่มีเสียงอ่านที่ต่างกัน ผู้ที่ไม่ทราบเสียงอ่านนอกจาก とら จะตอบว่า とら หรือ どう ในขณะที่ผู้ที่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อนจะสามารถตอบเสียง ふじ ได้ นอกจากนี้จากคำตอบยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งเลือกใช้วิธีการคาดเดาเสียงโดยนำเสียงมาจากอักษรอื่นที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกับ 藤 อาทิ 様 勝 อีกด้านหนึ่งอักษร 原 ในชื่อนี้เป็นส่วนที่มีผู้ตอบว่า はら けん げん เป็นจำนวนมาก ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการถอดเสียงอ่านแบบตรงจากตัวคันจิ แต่ชื่อนี้มีความซับซ้อนเนื่องจากเกิดการเปลี่ยนเสียง は เป็น かわ ฉะนั้นผู้ที่ไม่เคยเห็นมาก่อนจึงไม่น่าจะคาดเดาเสียงอ่านในชื่อนี้ได้

14) 村上 (36 คำตอบ)

むらう え(49) むらかみ(23) むらじょう(14) むらさき(3)
 たいじょう(2) たけう え(2) むらえ(2) むらがみ(2) むらの(2) きう え(1) きしょう(1)
 きじょう(1) さいう え(1) さいじょう(1) さとう(1) つきえ(1) つじょう(1) つよく(1)
 のびた(1) はやちょう(1) ふじょう(1) まつう え(1) みつう え(1) むからし(1)
 むじょう(1) むたじょう(1) むらげ(1) むらご(1) むらし(1) むらちょう(1) むらど(1)
 むらのう え(1) むらまさ(1) もりう(1) もりど(1) よしだ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อหนึ่งที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมีผู้ตอบถูกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากชื่อสกุล 村上 ปรากฏใช้ในชื่อของนักเขียน 村上春樹【むらかみはるき】²⁹ซึ่งปรากฏในวิชาประวัติศาสตร์คณิตญี่ปุ่นที่ผู้เรียนทั้งหมดเรียนจนจบหลักสูตรแล้ว แต่กลับกลายเป็นว่ามีผู้ตอบถูกเพียง 23 คน สาเหตุหนึ่งน่าจะเป็นเพราะผู้เรียนอาจจะเคยได้ยินชื่อ むらかみ แต่ไม่ได้จำตั้งแต่แรกว่ามีรูปเขียนเป็นอักษรคันจิอย่างไร เมื่อเห็น 上 ในชื่อก็ตอบเสียงที่คุ้นเคยมากที่สุดคือ う え ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงมีผู้ที่มีนามสกุลว่า むらう อยู่แต่เป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก ผู้วิจัยจึงถือว่า むらかみ เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนให้เห็นว่ามีผู้เรียนที่ยังจำเสียงอ่านแบบจีนของ う え ไม่แม่นยำ เพราะมีผู้ที่ตอบว่า ちょう ซึ่งเป็นเสียงที่ใกล้เคียงกับ じょう ส่วน 村 พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถอ่านได้ถูกต้อง มีเพียงบางส่วนที่จำ 村 สับสนกับ 材

²⁹ มุระกะมิ ฮะรุกิ(村上春樹) เกิด 12 มกราคม ค.ศ. 1949 เป็นนักเขียนและนักแปลชาวญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียง ผลงานที่เป็นที่รู้จักระดับนานาชาติคือ 『ノルウェイの森』 (Norwegian Wood)

15) 祐子 (79 คำตอบ)

ゆうこ(16) しょうこ(5) さこ(4) さだこ(3) みきこ(3) みこ(3)
 みじこ(3) ようこ(3) あきこ(2) いしこ(2) かなこ(2) きこ(2) さえこ(2) さとこ(2)
 さんこ(2) しこ(2) ねこ(2) はなこ(2) みぎこ(2) みご(2) みしこ(2) みなこ(2) ゆこ(2)
 あいこ(1) あご(1) あなこ(1) いしご(1) いちご(1) いのこ(1) ええこ(1) えつこ(1)
 えりこ(1) おこ(1) かなご(1) きょうこ(1) こうじ(1) ことみ(1) さきこ(1) ぎきこ(1)
 さご(1) さちこ(1) さやこ(1) さゆこ(1) さわこ(1) すみこ(1) せいこ(1) せきこ(1)
 そのこ(1) だんこ(1) どのこ(1) นานาこ(1) にしこ(1) ねいちこ(1) はじこ(1) はねこ
 (1) ひがし(1) ひでこ(1) まいご(1) まみこ(1) みぎし(1) みすこ(1) みちご(1) みっこ
 (1) みつご(1) み야こ(1) みゆこ(1) みわこ(1) มุすこ(1) めいご(1) ゆいこ(1) ゆえこ
 (1) ゆかこ(1) ゆご(1) ゆじ(1) ようご(1) ようし(1) よこ(1) りこ(1) わなこ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อตัวของผู้หญิงที่มีส่วนประกอบเป็นอักษรคันจิในกลุ่มจิมเมโยคันจิ 1 ตัวคือ 祐 ซึ่งชื่อ「ゆうこ」เป็นชื่อที่มีรูปเขียนที่หลากหลายเป็นอย่างมาก แต่สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือก 祐 มาใช้เป็นคำถามเพราะคาดหวังให้ผู้เรียนคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิ 右 เพื่อให้ได้คำตอบ ซึ่งผู้เรียนที่ตอบถูก 16 คนแทบทั้งหมดไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน จึงพิจารณาได้ว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งสามารถใช้กลวิธีการคาดเดาได้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้คำตอบอื่น ๆ มีจุดร่วมคือส่วนใหญ่จะเป็นสามพยางค์แม้มีรูปเขียนแค่สองตัวอักษร สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าโครงสร้างชื่อผู้หญิงญี่ปุ่นที่ลงท้ายด้วย 子 จะมีสามพยางค์

16) 正彦 (82 คำตอบ)

しょうさん(12) せいさん(8) しょうへい(5) せいじ(4)
 まさひこ(4) しょうご(3) せいき(3) ただお(3) ただみ(3) じょうみ(2) せいど(2)
 せいひこ(2) せいみ(2) ただ(2) ただし(2) ただひこ(2) まさひろ(2) いいい(1)
 こずか(1) しお(1) しかお(1) しきひこ(1) یشان(1) しまう(1) しゅうせい(1)
 しょうしょうい(1) しょうお(1) しょうか(1) しょうかお(1) しょうけ(1) しょうじ
 (1) じょうじ(1) しょうしゃ(1) しょうた(1) しょうだ(1) しょうたつ(1)
 しょうちょう(1) しょうひで(1) しょうまい(1) じょうみつ(1) しんいち(1) しんそ
 (1) すかお(1) せい(1) せいいち(1) せいか(1) せいこ(1) せいご(1) せいこう(1)

せいさみ(1) せいしゅん(1) せいしょう(1) せいち(1) せいちょう(1) せいと(1)
 せいや(1) せいり(1) せさき(1) たえい(1) たかだ(1) たし(1) ただか(1) ただかた(1)
 ただかな(1) ただけ(1) ただこ(1) たださん(1) たたし(1) ただす(1) ただたつ(1)
 ただち(1) だち(1) たなみ(1) たみぎ(1) ていまき(1) ひで(1) ひとみつ(1) ひなた(1)
 まさお(1) まさひ(1) ゆた(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อตัวของผู้ชายที่มีส่วนประกอบในลักษณะเดียวกันกับ 祐子 คือ มีอักษรคันจิที่อยู่ในกลุ่มจิมเมโยคันจิคือ 彦 ถือเป็นจิมเมโยคันจิที่พบในชื่อตัวของผู้ชายญี่ปุ่นมากที่สุด ทว่าชื่อนี้จะไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านจากการเดาส่วนประกอบคันจิได้ จำเป็นจะต้องเคยเห็นและ ทราบเสียงอ่านอยู่แล้ว ทำให้มีผู้ที่ตอบถูกเพียง 4 คนเท่านั้น นอกจากนี้ 彦 ที่ยากเพราะเป็นอักษรคันจิ ที่ไม่ปรากฏในคำศัพท์ทั่วไปแล้ว อักษร 正 ยังเป็นปัญหาในการคาดเดาเสียงอ่าน เนื่องจากตอนที่ ปรากฏในตำราเรียนครั้งแรกจะมาพร้อมกับเสียงอ่านว่า ただし しょう และ せい แต่ไม่มีการ พุดถึงเสียงอ่านว่า まさ เนื่องจากเป็นเสียงอ่านที่ไม่ค่อยพบและยังยากเกินไปสำหรับผู้เรียน ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น ส่งผลให้ผู้ตอบว่า ただ せい しょう มีมากกว่า まさ ในขณะที่เดียวกันพบ คำตอบที่เป็นเสียงอื่นนอกเหนือจากเสียงเหล่านี้อยู่น้อย นอกจากนี้ 彦 พบความพยายามในการคาด เดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบ โดยแยกส่วนประกอบ 立 หรือ ミ ออกมาจาก 彦 แล้วนำมาคาดเดา เสียงเป็น たつ และ み ตามลำดับ

17) 英雄 (60 คำตอบ)

えいゆう(14) えいだ(10) えいじ(9) えい(7) えいみ(7) えいち
 (6) えいご(5) えいた(4) えいよう(3) えいり(3) えいか(2) えいど(2) えいなん(2)
 えいべん(2) えいむ(2) えだ(2) えみ(2) ひでお(2) あかこ(1) えいいち(1) えいお(1)
 えいが(1) えいがわ(1) えいき(1) えいさ(1) えいさつ(1) えいぎつ(1) えいさん(1)
 えいじょう(1) えいしん(1) えいすけ(1) えいせい(1) えいや(1) えいゆい(1)
 えいだい(1) えいつ(1) えいのう(1) えいはん(1) えいみ(1) えいみり(1) えいや(1)
 えいゆい(1) えいよ(1) えいりか(1) えいりん(1) えがわ(1) えちろ(1) えとう(1)
 えどがわ(1) えな(1) えなん(1) えやみ(1) えゆ(1) えりこ(1) けいご(1) けいせい(1)
 けんたろう(1) ごきん(1) しょうへい(1) ひろ(1) みゆぎ(1) ゆきお(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อตัวผู้ชายที่มีรูปเขียนเหมือนกับคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นคำว่า 英雄
 【えいゆう】 ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่จะได้เรียนในภาษาญี่ปุ่นชั้นกลาง คำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ
 えいゆう แต่นี่เป็นเสียงอ่านในคำศัพท์มิใช่ชื่อคน ผู้ที่ตอบถูกมีเพียงแค่สองคน เมื่อพิจารณาจุดรวม
 ของคำตอบที่ผิดพลาดว่าส่วนใหญ่ตอบ 英 ว่า えい หรือมีบางส่วนที่ตัดทอนเหลือ え ซึ่งเป็นผลพวงมา
 จากการจำเสียงจากคำศัพท์เพียงเสียงเดียว ทำให้ทราบว่า 英 อ่านว่า えい เท่านั้น แต่หากสืบค้น 英
 ที่ปรากฏในชื่อคน (ยกเว้น Kirakira Name) จะพบว่าปรากฏเสียงอ่านว่า ひで มากที่สุด ผู้วิจัยจึงเห็น
 ว่าหากจะสอนการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นให้แก่ผู้เรียน สามารถเริ่มสอนจากอักษรคันจิง่าย ๆ ที่เรียนไปแล้ว
 เช่น 英 โดยเพิ่มเสียงอ่านอย่าง ひで ซึ่งเป็นเสียงอ่านที่พบบ่อยที่สุดในชื่อคนก็จะเป็นประโยชน์ใน
 การอ่านชื่อคนญี่ปุ่นอย่างมาก ส่วน 雄 เป็นอักษรคันจิที่ค่อนข้างยากทำให้มีผู้ที่ไม่เคยเห็นเป็นจำนวนมาก
 แต่หากเห็นชื่อคนญี่ปุ่นมาก่อนจำนวนหนึ่งจะพบว่าชื่อผู้ชายที่ลงท้ายด้วย 雄 มีจำนวนมาก หาก
 ไม่ใช่ตัวนี้ก็จะใช้ 男 หรือ 夫 ซึ่งอ่านว่า お เช่นเดียวกัน

18) 長谷川 (84 คำตอบ)

ながたにかわ(9) ながたにかわ(8) ながかわ(6)
 ちょうようがわ(5) ちょうようかわ(3) ながゆかわ(3) ながよがわ(3) はせがわ(3)
 かながわ(2) ちょうかわ(2) ちょうしかわ(2) なが(2) なたかかわ(2) ながたかわ(2)
 なかむら(2) ながやがわ(2) ながようかわ(2) ながよかわ(2) いしがわ(1)
 えいどがわ(1) おいかわ(1) かなかわ(1) くらかわ(1) じょうあいがわ(1)
 しょうかわ(1) じょうこうみ(1) しょうつかわ(1) じょうないす(1) じょうようがわ
 (1) たかわ(1) たにかわ(1) ちょうこがわ(1) ちょうたがわ(1) ちょうたに(1)
 ちょうたりかわ(1) ちょうちかわ(1) ちょうないかわ(1) ちょうないがわ(1)
 ちょうびがわ(1) ちょうふうかわ(1) ちょうゆうがわ(1) ちょうようかわ(1)
 ちょうよかわ(1) ちょうりゅう(1) ちょちかわ(1) ながいかわ(1) ながいがわ(1)
 ながいちかわ(1) ながかかわ(1) ながかわ(1) ながこうべい(1) ながさかわ(1) ながさき
 (1) ながさわ(1) ながしがわ(1) ながしかわ(1) ながせがわ(1) ながたがわ(1)
 ながたにさわ(1) ながながわ(1) ながのかわ(1) ながひょうかわ(1) ながひらかわ
 (1) ながぶがわ(1) ながほがわ(1) ながみかわ(1) ながみかわ(1) ながむら(1)
 ながやかかわ(1) ながゆうがわ(1) ながゆがわ(1) ながようかわ(1) ながよがわ(1)
 ながよくがわ(1) ながよし(1) ながよどかわ(1) ながわかかわ(1) ながしがわ(1) ながほわ
 (1) ながまがわ(1) ながみかわ(1) なんゆうかわ(1) やながわ(1) わきかわ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อที่มีคำตอบมากถึง 84 คำตอบ คำตอบส่วนใหญ่มี 5-6 พยางค์ ซึ่งชื่อสกุลคนญี่ปุ่นที่มีความยาวถึง 5-6 พยางค์มีจำนวนน้อยมาก จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับชื่อคนญี่ปุ่นที่ใช้โดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม 長谷川 แม้จะเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากเป็นอันดับที่ 33 แต่หากไม่เคยเห็น 長谷【はせ】 ก็ไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านได้ เมื่อพิจารณาคำตอบที่ผิดพลาด พบว่า 谷 เป็นส่วนที่ส่งผลให้คำตอบหลากหลายมากที่สุด สาเหตุอาจเป็นเพราะ 谷 ที่แม้ว่าเป็นอักษรคันจิที่เรียนไปตั้งแต่ชั้นต้น แต่เมื่อเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไปก็จะไม่ปรากฏอีก ยิ่งไปกว่านั้นตอนที่ปรากฏครั้งแรกก็ปรากฏในคำศัพท์ว่า 谷【たに】 และชื่อสถานที่ 渋谷【しぶや】 เท่านั้น ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบเสียงอ่านแบบจีนซึ่งอ่านว่า こく ผู้เรียนที่พยายามคาดเดาเสียงอ่านแบบจีนของ 谷 ให้สอดคล้องกับเสียงอ่านแบบจีนว่า ちよう ของ 長 จึงคาดเดาเสียงอ่านโดยนำเสียงอ่านมาจากอักษรคันจิที่มี 谷 ปรากฏอยู่ ได้แก่ 容【よう】 แต่มีผู้ที่ตอบว่า ない จึงคาดว่าน่าจะจำเสียงอ่านสับสนจากคำศัพท์ 内容【ないよう】 หรือนำเสียงอ่านมาจาก 浴【よく】 จะเห็นได้ว่า 谷 เมื่อปรากฏเป็นส่วนประกอบในอักษรคันจิอื่นแล้วจะแสดงเสียงอ่านที่ต่างกันออกไป นอกจากนี้เมื่อพิจารณา 谷 ที่ปรากฏในชื่อสกุลที่พบเห็นบ่อยที่สุด 3 ชื่อพบว่ามีเสียงอ่านแตกต่างกัน ได้แก่ 長谷川【はせがわ】 谷口【たにぐち】 และ 熊谷【くまがい】 แสดงให้เห็นว่า 谷 เป็นอักษรคันจิที่มีเสียงอ่านที่หลากหลายและจำเป็นจะต้องเคยเห็นมาก่อนเพื่อที่จะทราบว่าในชื่อใดจะอ่านอย่างไร อย่างไรก็ตามจากคำตอบบางส่วนที่ไม่ได้ยาวเท่าใดนัก สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งสังเกตเห็นถึงความผิดธรรมชาติหากจะถอดเสียงอ่านคันจิที่ละตัวจนได้เสียงอ่านที่ยาวเกินไป จึงเปลี่ยนมาตอบเป็นชื่ออื่นที่มีเสียงอ่านไม่ตรงตัวแทน

19) 一男 (45 คำตอบ)

いちろう(27) いちだん(17) いちご(12) いちお(8) いちお(8)
 いちなん(5) いっこう(5) かずお(4) いちろう(2) いちた(2) いちよう(2) いかい(1)
 いたん(1) いち(1) いちおう(1) いちおと(1) いちおとこ(1) いちおん(1) いちじょう
 (1) いちぜん(1) いちだい(1) いちちょう(1) いちと(1) いちとこ(1) いちねん(1)
 いちまん(1) いちらん(1) いら(1) かずま(1) じょうなん(1) しんいち(1) すうお(1)
 だいいち(1) だいいち(1) たんと(1) はじめ(1) ひとおと(1) ひとおとこ(1) ひとこ(1)
 ひとだん(1) ひとなん(1) ふう(1) ほん(1) まいき(1) まさき(1) みじもと(1) みど(1)
 みもと(1) むほん(1) やまき(1) やまだ(1) やわもと(1) ゆきお(1) よしお(1) よぼ(1)
 りっぼん(1) りょうほん(1) わんまん(1) わんもと(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อตัวของผู้ชายที่เกิดในช่วงสมัยไทโช แม้จะเขียนด้วยอักษรคันจิที่ผู้เรียนได้เรียนไปเป็นลำดับแรก ๆ อย่าง — กับ 男 แต่การจะตอบเสียงอ่านได้นั้นจำเป็นจะต้องรู้เสียงอ่านที่ใช้ในชื่อคนระดับหนึ่ง สาเหตุที่มีผู้ตอบ いちろう มากที่สุดเนื่องจากเป็นชื่อที่ปรากฏในตำราเรียนและเอกสารประกอบการเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น โดยเฉพาะวิชาฟังพูดภาษาญี่ปุ่นระดับต้น แต่ いちろう ที่ถูกต้องต้องเขียนว่า 一郎 กระนั้นก็ตามผู้เรียนก็เลือกกว่า “เคยเห็น” แล้วตอบว่า いちろう แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนจำอักษรคันจิได้ไม่แม่นยำ ส่วน 男 มีคำตอบที่หลากหลาย อาทิ おとこ お だん なん เมื่อพิจารณาคำตอบอื่น ๆ พบว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งเลือกที่จะตอบชื่อที่เคยได้ยินโดยไม่ได้อิงตามเสียงอ่านคันจิที่ใช้ในคำศัพท์ที่เรียนแล้ว ในขณะเดียวกันก็ยังมีผู้เรียนที่พยายามตอบเสียงอ่านของชื่อนี้ให้เป็นแบบ Kirakira Name โดยตอบว่า わんまん อยู่ด้วย

20) 岡本 (60 คำตอบ)

おかもと(42) ふくもと(5) やまもと(5) さかもと(4) みなもと(4) きほん(3) まつもと(3) やまほん(3) おかき(2) かんほん(2) しずもと(2) ふかもと(2) みほん(2) あおもと(1) いっぽん(1) えりもと(1) おおかもと(1) おかだ(1) おかほん(1) おずもと(1) かいもと(1) かしもと(1) かなほん(1) きしもと(1) きもと(1) くまもと(1) けんもと(1) こほん(1) ごほん(1) さいほん(1) さかほん(1) さもと(1) さわべ(1) さんほん(1) しおん(1) しまもと(1) しょうき(1) しろとり(1) せいほん(1) たかぎ(1) たつき(1) たんき(1) なえき(1) なかむら(1) なんほん(1) のうほん(1)

ชื่อนี้มีผู้ตอบถูกราว 1 ใน 3 ของผู้เรียนทั้งหมด ในบรรดาคำตอบที่ผิดมีจุดที่น่าสนใจคือผู้เรียนจำนวนหนึ่งไม่ทราบว่า 本 มักอ่านว่า もと ในชื่อคน จึงใช้การเติม “ ” หรือ “ ” ใน ほん นอกจากนี้จากคำตอบที่ตอบว่า ふくもと しずもと ทำให้ทราบว่าผู้เรียนเคยเห็น 岡 จากชื่อจังหวัด ได้แก่ 福岡 กับ 静岡 แต่เกิดการจำสับสน แทนที่จะตอบว่า かわ กลับตอบเป็นเสียงของคันจิที่อยู่คู่กันแทน อย่างไรก็ตามแม้ 岡 จะเป็นอักษรคันจิที่จัดอยู่ใน JLPT N1 แต่ผู้เรียนพบเห็นจากชื่อจังหวัดของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ผู้เรียนจำนวนไม่น้อยสามารถตอบเสียงอ่านว่า かわ ได้ นอกจากนี้ยังพบลักษณะการจดจำอักษรคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกันสลับกันดังปรากฏในชื่ออื่น ๆ พิจารณาได้จากคำตอบ たつき たんき ฯลฯ จะเห็นว่าผู้ที่ตอบเสียงอ่านของ 本 ว่า き ราวกับว่าผู้เรียนเห็น 本 เป็น 木 จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนบางส่วนยังขาดความรอบคอบในการพินิจเส้นอักษรให้ถี่ถ้วน

21) 茶奈 (76 คำตอบ)

ちな(19) さな(10) ちゃしょう(5) ちゃこう(4) さとう(3)
 ちゃき(3) かな(2) さき(2) さどう(2) ちゃ(2) ちゃしん(2) ちゃとう(2) ちゃどう(2)
 ちなら(2) ちゃよう(2) นานา(2) รินา(2) きし(1) きしもと(1) さか(1) さくまつ(1)
 さじ(1) さとし(1) さなら(1) さはし(1) さやか(1) さゆり(1) さよ(1) さら(1) さらら
 (1) しみつ(1) しゃおる(1) しゃら(1) しゃわん(1) せんねら(1) そそと(1) ちゃあ(1)
 ちゃいち(1) ちゃいろ(1) ちゃう(1) ちゃえ(1) ちゃえい(1) ちゃおう(1) ちゃかい(1)
 ちゃきじ(1) ちゃきょう(1) ちゃけ(1) ちゃげ(1) ちゃけん(1) ちゃご(1) ちゃさい(1)
 ちゃざい(1) ちゃし(1) ちゃた(1) ちゃたる(1) ちゃつり(1) ちゃと(1) ちゃはら(1)
 ちゃはん(1) ちゃほう(1) ちゃみ(1) ちゃもと(1) ちゃやま(1) ちゃら(1) ちゃりょう
 (1) ちゃるい(1) ちゃろう(1) ちゆ(1) なら(1) หารนา(1) まりん(1) もり(1) ゆみ(1)
 りょうや(1) れいな(1)

ดังที่ผู้วิจัยระบุไว้ว่าจะไม่นับคะแนนของ Kirakira Name ซึ่งอยู่ในคำถามข้อ
 ที่ 21-23 ฉะนั้นคำตอบที่ผู้เรียนตอบมาทั้งสิ้นจะมีได้ถือว่าเป็นคำตอบที่ผิด เนื่องจากลักษณะทั่วไป
 ของ Kirakira Name มีเสียงอ่านที่กำหนดโดยผู้ที่ตั้งชื่อ อาจไม่ได้ยึดหลักตามเสียงอ่านเดิมของอักษร
 คันจิที่ใช้เขียน คำตอบที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ ちな จำนวน 19 คน ซึ่งใช้กลวิธีคาดเดาเสียงอ่าน
 แบบถอดเสียงอ่านจากอักษรคันจิที่ละตัว เนื่องจาก 茶 เมื่อปรากฏในตารางคันจิในตำราเรียนจะมา
 พร้อมกับเสียงอ่าน 2 แบบคือ ちゃ และ さ จึงส่งผลให้ผู้เรียนจำนวน 10 คนตอบว่า さな อย่างไรก็ตาม
 ก็ตามเมื่อพิจารณาคำตอบอื่น ๆ ด้วย พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่จะอ่าน 茶 ว่า ちゃ มากกว่า さ อย่าง
 เห็นได้ชัด ซึ่งคาดว่าผู้เรียนใช้วิธีการจดจำเสียงอ่านคันจิตั้งแต่แรกเห็นว่า ちゃ = ชา ซึ่งเป็นการ
 เชื่อมโยงกับเสียงที่ใกล้เคียงกับภาษาแม่ ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งอาจสับสนไปว่า 茶 มีเสียงอ่าน
 แบบอื่นด้วย ในขณะที่ผู้เรียนจำนวนหนึ่งเลือกที่ตอบว่า さ อาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนไม่คุ้นเคยชื่อคน
 ญี่ปุ่นที่มีเสียงอ่านแบบเสียงควบ ちゃ จึงหลีกเลี่ยงการตอบเสียงที่คิดว่าผิดธรรมชาติ ในขณะที่ 奈 เป็น
 อักษรคันจิที่มักพบในชื่อเฉพาะ เช่น จังหวัดนาระ 【奈良】 ส่งผลให้มีผู้ที่ตอบออกมาทั้ง なら และ
 なら เมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 奈 อย่างไรก็ตามไม่มีผู้ที่ตอบว่า
 ていな ซึ่งเป็นเสียงอ่านตามภาพที่ 2.2

22) 優央良 (102 คำตอบ)

ゆうえい(6) ゆうえいりょう(4)しょうえいよ(3) ゆうえいこ
 (3) ゆうおうりょう(3) やさえいよ(2) やよい(2) ゆうい(2) ゆういち(2)
 ゆうえいよ(2) ゆうえの(2) ゆうおい(2) ゆうちゅうら(2) ゆうな(2) ゆえな(2)
 あいえいよ(1) あいが(1) あいし(1) あいじゅうい(1) あいじょうめ(1)
 あいちゅうい(1) あいちゅうよう(1) いちよ(1) いとえよ(1) うえはら(1)
 うえまき(1) うれなかよう(1) えいよう(1) えよ(1) かうたろう(1) かんえよう(1)
 さしえいよ(1) さんえいよう(1) しえい(1) しょう(1) しいち(1) しいえい(1)
 すえご(1) せいえいよ(1) たかぎ(1) たきかわ(1) なかの(1) なつおうよ(1)
 なんじょくし(1) ひえいこ(1) ひえよ(1) まきよ(1) みうら(1) みえど(1) みえよ(1)
 みさえ(1) みせだ(1) みつうら(1) みつよ(1) みない(1) みゆき(1) やこよ(1) やさ
 (1) やさえよし(1) やさむよ(1) ゆい(1) ゆういじ(1) ゆういちろ(1) ゆういちろう(1)
 ゆういら(1) ゆううつりょう(1) ゆうえいちょう(1) ゆうえいと(1) ゆうえいなが
 (1) ゆうえいら(1) ゆうえこ(1) ゆうえら(1) ゆうえんりょう(1) ゆうおう(1)
 ゆうおうふく(1) ゆうおうや(1) ゆうおうら(1) ゆうおうりゅう(1) ゆうおなら(1)
 ゆうおり(1) ゆうかお(1) ゆうきこ(1) ゆうじろう(1) ゆうせい(1) ゆうちゅうな(1)
 ゆうちゅうりょう(1) ゆうとら(1) ゆうへい(1) ゆうみ(1) ゆうみこ(1) ゆうよ(1)
 ゆうら(1) ゆうり(1) ゆうりご(1) ゆうりょう(1) ゆえく(1) ゆおら(1) ゆおり(1) ゆき
 (1) ゆみえ(1) ゆりえ(1) わたなべ(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อที่มีคำตอบหลากหลายมากเป็นอันดับ 2 จากทั้งหมด
 และมีผู้เรียนที่เคยเห็นน้อยที่สุดร่วมกับ 騎士 หากมองแค่รูปเขียนจะเห็นว่าอักษรคันจิทั้งหมดในชื่อ
 จะได้เรียนครบตั้งแต่ภาษาญี่ปุ่นชั้นกลาง แต่เมื่อผู้เรียนไม่เคยเห็นทั้งสามตัวมาเรียงต่อกัน การจะคาด
 เสี่ยงอ่านก็เป็นเรื่องยาก ในบรรดาคำตอบที่หลากหลายสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มที่พยายามถอด
 เสียงให้ยาวกับกลุ่มที่พยายามถอดเสียงให้สั้น เมื่อพิจารณาถึงเรื่องความสั้นยาวของชื่อ จะเห็นได้ว่า
 ผู้เรียนที่พยายามถอดเสียงให้สั้นมีแนวโน้มคำตอบที่ดูเป็นชื่อที่มีผู้ใช้จริงได้มากกว่า คำตอบที่มีผู้ตอบ
 มากที่สุดคือ ゆうえい แต่ก็มีผู้ตอบเพียง 6 คนเท่านั้น ลำดับถัดมาคือ ゆうえいりょう เมื่อ
 พิจารณาทั้งสองชื่อจะพบสิ่งผิดปกติที่เสียง え กับ えい เนื่องจาก 央 ไม่มีเสียงอ่านว่า えい หรือ
 え จึงคาดว่าผู้เรียนไปนำเสียงมาจากอักษรคันจิที่มี 央 เป็นส่วนประกอบอยู่ คือ 英 หรือ 映 ส่วน 優
 พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบว่า ゆう ซึ่งเป็นเสียงอ่านแบบจีนที่ผู้เรียนเรียนไปแล้ว ในขณะที่ 良 ซึ่ง

เป็นคันจิที่มีเสียงอ่านจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้เรียนตอบเสียงอ่านมาแทบทุกรูปแบบ แต่ที่น่าสนใจคือเสียงอ่านว่า ら เนื่องจากเป็นเสียงอ่านที่จะพบในชื่อเฉพาะเท่านั้น อนุมานได้ว่าผู้เรียนอาจเคยเห็น 良 ในชื่อคนญี่ปุ่นมาก่อน หรือเห็นจากชื่อจังหวัดนาระะ 【奈良】 อย่างไรก็ตามไม่มีผู้ที่ตอบว่า やおい ซึ่งเป็นเสียงที่จัดอยู่ในความผิดธรรมชาติระดับ 1 ตามตารางที่ 2.5

23) 騎士 (108 คำตอบ)

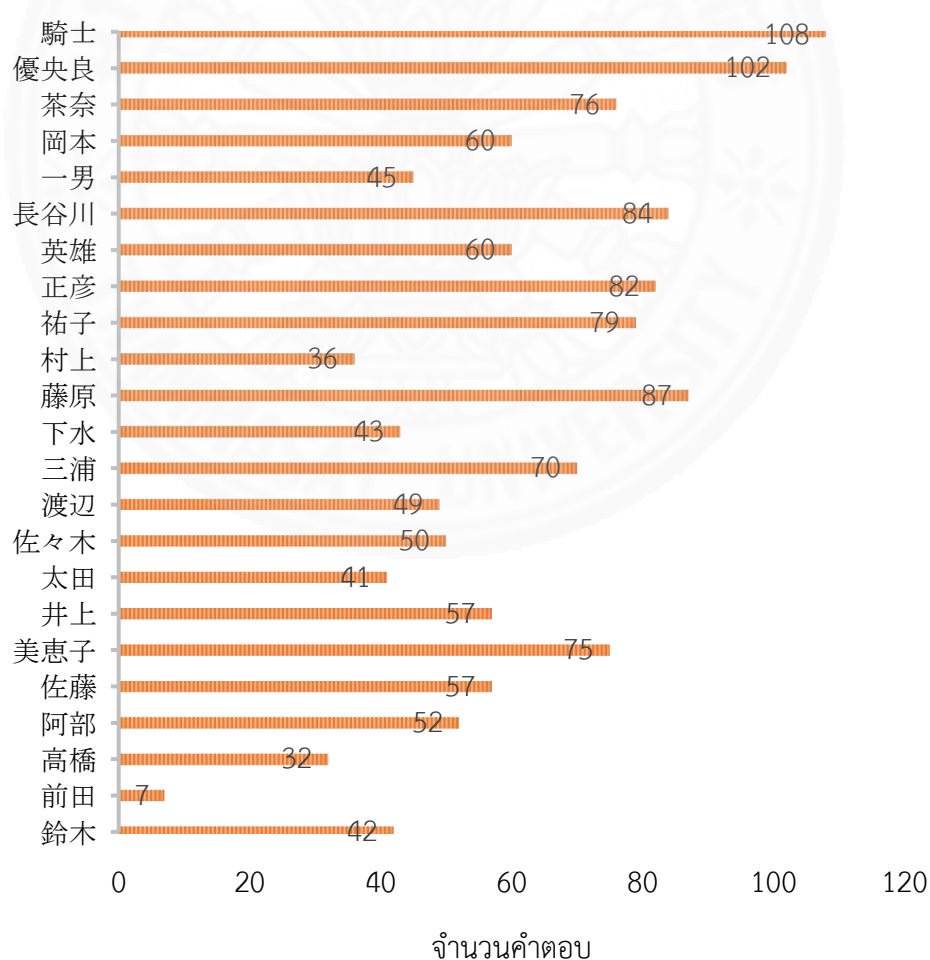
きし(6) たけし(3) よし(3) うまし(2) かし(2) さきし(2) さきど(2) せんし(2) とち(2) はし(2) はしつち(2) まさし(2) うし(1) うばし(1) うまい(1) うまち(1) うまと(1) うるし(1) えいそう(1) えいど(1) えきし(1) えまど(1) えみ(1) えんし(1) えんど(1) えんとう(1) かけし(1) かこし(1) かわさき(1) きだい(1) きち(1) きど(1) きょうし(1) くどう(1) くろし(1) けいし(1) けんいち(1) けんじ(1) けんち(1) ごうと(1) こんど(1) さいち(1) さきじ(1) さきち(1) さぎち(1) さきと(1) さっし(1) さとう(1) さとし(1) さみゅう(1) しんいち(1) しんし(1) しんち(1) しんど(1) すち(1) そうมา(1) そど(1) たいと(1) たいど(1) たかし(1) たちょう(1) だんじょう(1) たندوق(1) ちゅうし(1) てんし(1) とうし(1) とし(1) となか(1) とぶし(1) ながと(1) なかどう(1) なきとち(1) なし(1) นานะเซ(1) にし(1) にしど(1) ばし(1) はしこ(1) はじこ(1) はしど(1) ぼつち(1) ほとち(1) ひろし(1) ふじ(1) べんし(1) まいご(1) まいど(1) まお(1) まごと(1) まど(1) まぶ(1) みちさむ(1) みど(1) みゆき(1) みわご(1) むつみ(1) よういち(1) ようし(1) ようじ(1) ようど(1) よじこ(1) よしだ(1) よしのり(1) よち(1) よど(1) よとぼし(1) よるし(1) りか(1)

ชื่อนี้เป็นชื่อที่มีคำตอบหลากหลายมากที่สุด ในบรรดา 23 ชื่อ ชื่อที่มีผู้ตอบมากที่สุดคือ きし ซึ่งเป็นเสียงอ่านแบบปกติที่พบในคำศัพท์ ในขณะที่ชื่ออื่น ๆ จะมีผู้ตอบแค่ 1-3 คนเท่านั้น จุดร่วมของคำตอบที่เห็นได้ชัดที่สุดคือผู้เรียนส่วนใหญ่จะตอบ 士 ว่า し แต่มีผู้ที่ตอบว่า ち ซึ่งน่าจะเป็นการจำเสียงอ่านผิดเพี้ยนไป ในขณะที่เดียวกันมีผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่ตอบว่า ど ทั้ง ๆ ที่ 士 ไม่มีเสียงอ่านว่า ど จึงเป็นไปได้ว่าผู้เรียนจำอักษรคันจิสับสนระหว่าง 士 และ 土 ซึ่งทางด้านรูปเขียนแตกต่างกันเพียงความยาวของขีดเท่านั้น ส่วน 騎 มีคำตอบที่หลากหลายมาก พิจารณาได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่เคยเห็นและไม่ทราบเสียงอ่านของ 騎 เนื่องจากเป็นอักษรคันจิที่ไม่ค่อยพบและปรากฏในภาษาญี่ปุ่นระดับสูง ผู้เรียนจึงต้องคาดเดาเสียงอ่านจากอักษรคันจิอื่นที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกัน อาทิ 馬 駅 崎 寄 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่มีผู้ตอบเสียงอ่านว่า ないと

จากการวิเคราะห์รูปแบบคำตอบทั้ง 23 ข้อ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความแม่นยำในการจดจำอักษรคันจิทั้งในด้านรูปเขียนและเสียงอ่าน แม้จะจำเสียงอ่านอักษรคันจิจากคำศัพท์ที่เป็นคำประสมคันจิ แต่หากไม่จดจำให้แม่นยำตั้งแต่แรก เมื่อพบเห็นอักษรคันจิตัวเดิมไปปรากฏร่วมกับคันจิตัวอื่นก็จะส่งผลให้นึกเสียงอ่านคันจิสลับกัน เช่น 福岡 ผู้เรียนจำเสียงอ่านได้ว่า ぶく おか แต่เมื่อผู้เรียนเห็นชื่อ 岡本 เป็นครั้งแรก ผู้เรียนกลับตอบเสียงอ่านของ 岡 ว่า ぶく แทนที่จะเป็น おか นอกจากนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะชื่อคนญี่ปุ่นที่ใช้กันโดยทั่วไป เมื่อไม่สามารถอ่านชื่อในคำถามได้จึงก็ตอบออกมาเป็นชื่อที่เห็นได้ชัดว่าแปลก เช่น 優央良 ตอบว่า ゆう うつり よう

ประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยคิดว่าจำเป็นต้องวิเคราะห์ในภาพรวมอีกครั้งคือ “จำนวนคำตอบ” ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดคำตอบที่หลากหลาย พิจารณาได้ดังภาพที่

4.7

ภาพที่ 4.7 แผนภูมิแท่งแสดงจำนวนคำตอบของชื่อในแบบสอบถาม

จากภาพที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าชื่อที่มีจำนวนคำตอบมากกว่า 50 คำตอบจะประกอบด้วยอักษรคันจิที่ไม่ได้อยู่ในขั้นต้นหรือช่วง JLPT N5-N4 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังมีความรู้เกี่ยวกับอักษรคันจิในระดับหนึ่งเท่านั้น หากเป็นอักษรที่จะพบตั้งแต่ N3 เป็นต้นไปจะเกิดความไม่แม่นยำหรือไม่คุ้นเคยทำให้ไม่สามารถตอบได้ถูกนอกจากนี้อักษรคันจิที่มีความซับซ้อนหรือมีจำนวนเส้นมากส่งผลให้เกิดคำตอบที่หลากหลายมากขึ้นเช่นกัน เห็นได้จาก 佐藤 หรือ 藤原 ที่มีอักษรคันจิ 藤 อยู่ แม้ว่า 佐藤 จะเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดในประเทศญี่ปุ่นแต่ก็ยังมีผู้ที่ไม่ทราบเสียงอ่านหรือไม่เคยเห็นจนตอบเป็นคำตอบต่าง ๆ มากถึง 57 คำตอบ ในขณะที่เดียวกันชื่อที่มีความซับซ้อนทางเสียงอ่านต่ำ มีจำนวนเส้นน้อย และเป็นอักษรคันจิที่อยู่ในขั้นต้นหรือจัดอยู่ใน JLPT N5-N4 อย่าง 前田 村上 ส่งผลให้เกิดคำตอบที่ไม่หลากหลายเท่าใดนัก

นอกจากนี้พบว่าชื่อสกุลที่มีผู้ตอบถูกน้อยอย่าง 太田 หรือ 阿部 กลับมีคำตอบที่ไม่หลากหลายเท่าใดนักเมื่อเปรียบเทียบกับชื่ออื่น กลายเป็นว่าผู้เรียนมีแนวโน้มตอบผิดในทิศทางเดียวกัน อาจเป็นผลมาจากความคุ้นเคยต่อเสียงอ่านที่พบเห็นบ่อยที่สุดในคำศัพท์ประสมคันจิหรือใช้กลวิธีคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิแบบเดียวกัน ทว่ากลวิธีดังกล่าวก็มีใช้ว่าจะล้มเหลวเสมอไป เนื่องจากการคาดเดาอย่างมีหลักการดังเช่น การคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิที่ทราบจะเอื้อให้ตอบเสียงอ่านอย่าง 祐子 ได้ เป็นต้น

ในส่วนคำถามที่เป็นชื่อตัวทั้งหมดพบว่ามีความหลากหลายมากกว่า 50 คำตอบ ยกเว้น 一男 ที่มีคำตอบน้อยกว่า 50 คำตอบ เนื่องจากเป็นชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิที่ไม่ซับซ้อนและเป็นอักษรที่คุ้นเคย เมื่อพิจารณาชื่อตัวอื่น ได้แก่ 祐子 正彦 英雄 พบว่ามีส่วนที่เป็นอักษรคันจิ JLPT N3-N1 ทำให้ผู้เรียนจำนวนมากที่ยังไม่เคยเรียนไม่ทราบเสียงอ่าน หรือแม้จะใช้อักษรคันจิที่ง่าย ๆ แต่ก็มีเสียงอ่านที่ใช้ในชื่อเฉพาะหรือในคำศัพท์ที่ไม่พบในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้ผู้เรียนหันมาใช้กลวิธีในการคาดเดาต่าง ๆ จนเกิดเป็นคำตอบที่หลากหลายเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ชื่อที่เป็น Kirakira Name จำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ 優央良 และ 騎士 เป็นสองชื่อที่มีคำตอบหลากหลายมากที่สุด 2 อันดับแรก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับ Kirakira Name ส่งผลให้ผู้เรียนแต่ละรายคาดเดาเสียงอ่านด้วยกลวิธีที่แตกต่างกันออกไปตามความรู้เกี่ยวกับอักษรคันจิและความรู้เกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นที่ตนเองมี

อย่างไรก็ตามสามารถอนุมานได้ว่าชื่อใดที่มีจำนวนคำตอบมาก ชื่อนั้นมีเสียงอ่านที่คาดเดาให้ถูกต้องได้ยาก เช่น 藤原 เป็นชื่อที่มีคำตอบหลากหลายมากถึง 87 คำตอบ จึงพิจารณาได้ว่ายิ่งชื่อนั้นอ่านยากเท่าใด ความหลากหลายของคำตอบก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

4.2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

จากข้อมูลที่ผู้เรียนกรอกในแบบสอบถามประกอบกับผลคะแนนจากแบบทดสอบที่สะท้อนความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนแต่ละคน อาจวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ความสามารถภาษาญี่ปุ่น ประสบการณ์นอกชั้นเรียน (ประสบการณ์การเดินทางไปเยือนประเทศญี่ปุ่นกับประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาญี่ปุ่น) และความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

ผู้วิจัยจำแนกการวิเคราะห์ผลคะแนนตามปัจจัยต่าง ๆ โดยจัดกลุ่มผลคะแนนตามช่วงคะแนนเช่นเดียวกับในตารางที่ 4.6 อย่างไรก็ตามเนื่องจากไม่มีผู้เรียนที่ได้คะแนน 14 กับ 16 คะแนนซึ่งจัดอยู่ในช่วงคะแนนสูง และไม่มีผู้เรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ 17-20 คะแนนซึ่งอยู่ในช่วงคะแนนสูงมาก ตารางต่อไปนี้จึงไม่มีข้อมูลช่องแสดงผลคะแนน 14 16 17 18 19 และ 20 คะแนน นอกจากนี้ผู้วิจัยตัดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านเพศของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นออกไป เนื่องจากสัดส่วนของผู้เรียนระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกันเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4.6

ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ช่วงคะแนน ชั้นปีที่ศึกษา	น้อยมาก				น้อย				ปานกลาง				สูง		รวม (คน)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		15
ชั้นปีที่ 2	1	21	3	6	3	5	1	1	1	0	3	2	2	1	0	50
ชั้นปีที่ 3	2	4	9	5	3	6	8	3	2	2	1	2	0	1	0	48
ชั้นปีที่ 4	0	0	1	0	0	0	0	0	1	3	2	1	0	0	1	9
ชั้นปีที่ 5	0	1	0	1	1	3	4	5	1	0	1	1	1	0	0	19
รวม	3	26	13	12	7	14	13	9	5	5	7	6	3	2	1	126

จากตารางที่ 4.6 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนในช่วงน้อยมากที่มีจำนวนมากที่สุดคือผู้เรียนชั้นปีที่ 2 ในขณะที่ผู้เรียนที่ได้คะแนนในช่วงสูงเป็นผู้เรียนชั้นปีที่ 2 3 และ 4 จำนวนชั้นปีละ 1 คน ผลการวิเคราะห์จำนวนผู้เรียนที่ได้คะแนนในแต่ละช่วงคะแนนพบว่าผู้เรียนชั้นปีที่สูงกว่าไม่ได้มีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นมากกว่าผู้เรียนชั้นปีที่ต่ำกว่า เห็นได้จากผู้เรียนชั้นปีที่ 5 ส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อย ในขณะที่ผู้เรียนชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงปานกลาง ส่วนผู้เรียนชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อย

ตารางที่ 4.7

ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามผลการสอบ JLPT

ช่วงคะแนน JLPT	น้อยมาก				น้อย				ปานกลาง				สูง		รวม (คน)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		15
ไม่เคยสอบ	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ไม่ผ่าน N4	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
ผ่าน N4	1	12	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
ไม่ผ่าน N3	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
ผ่าน N3	0	4	3	5	4	3	3	0	0	0	1	1	0	0	0	24
ไม่ผ่าน N2	1	0	1	3	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	11
ผ่าน N2	0	2	5	1	1	9	9	5	3	4	4	4	2	2	0	51
ไม่ผ่าน N1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	4
ผ่าน N1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	3
รวม	3	26	13	12	7	14	13	9	5	5	7	6	3	2	1	126

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่สอบผ่าน N2 มีจำนวน 51 คนซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด ส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อย ถัดมาคือปานกลางซึ่งมีจำนวนมากที่สุดจากผู้เรียนทุกกลุ่ม กลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวนมากเป็นลำดับถัดมาคือผู้เรียนที่สอบผ่าน N3 จำนวน 24 คน ส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อยมาก แม้ว่าผู้เรียนที่สอบไม่ผ่าน N1 หรือสอบผ่าน N1 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นสูงที่สุดนั้นไม่มีผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงสูงเลย

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มของผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เรียนที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับสูง (สอบผ่านตั้งแต่ N2 ขึ้นไป) 2) ผู้เรียนที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับปานกลาง (สอบไม่ผ่าน N2 หรือสอบผ่าน N3) และ 3) ผู้เรียนที่มีความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับต่ำ (ตั้งแต่สอบไม่ผ่าน N3 ลงมา) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงกว่าสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่ต่ำกว่า

H_0 : ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงกับระดับปานกลางและระดับต่ำมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงกว่าสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่ต่ำกว่า

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่านัยสำคัญต่ำกว่า 0.05 แทนค่าผลคะแนนจากการทดสอบเท่ากับความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ตารางที่ 4.8

ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามระดับ JLPT

ตัวแปร	ระดับ JLPT	n	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ผลคะแนน	สูง	58	7.03	3.11	37.92	0.000*
	ปานกลาง	35	4.63	3.37		
	ต่ำ	33	1.67	1.29		
	ทุกระดับ	126	4.96	3.58		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่ามีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงกว่าสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่ต่ำกว่า สอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับในช่วงสูงได้คะแนนสอบเฉลี่ย 7.03 คะแนน ผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับในช่วงปานกลางได้คะแนนสอบเฉลี่ย 4.63 คะแนน ส่วนผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับในช่วงต่ำ ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 1.67 คะแนน ไต่เรียงจากมากไปน้อยเป็นขั้นบันได

ตารางที่ 4.9

ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการไปเยือนประเทศญี่ปุ่น

ช่วงคะแนน การไป ประเทศญี่ปุ่น	น้อยมาก					น้อย				ปานกลาง				สูง	รวม (คน)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		15
เคยไป	2	11	11	9	4	11	11	8	4	4	5	5	3	2	1	91
ไม่เคยไป	1	15	2	3	3	3	2	1	1	1	2	1	0	0	0	35
รวม	3	26	13	12	7	14	13	9	5	5	7	6	3	2	1	126

จากตารางที่ 4.9 ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มของผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่มตามระยะเวลาที่ไปประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ 1) ผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่น 2) ผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นระยะสั้น (1 วันถึง 2 สัปดาห์) 3) ผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นระยะปานกลาง (มากกว่า 2 สัปดาห์ถึง 3 เดือน) และ 4) ผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นระยะยาว(มากกว่า 3 เดือน) ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 2 ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่น

H_0 : ผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นกับผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นจะมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่สูงกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่น

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเช่นเดียวกับตารางที่ 4.8 โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อค่านัยสำคัญต่ำกว่า 0.05 ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10

ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามระยะเวลาในการไปประเทศญี่ปุ่น

ตัวแปร	ระยะเวลาที่ไปประเทศญี่ปุ่น	n	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ผลคะแนน	ไม่เคยไป	35	3.49	3.14	6.299	0.001*
	ระยะสั้น	42	4.40	3.52		
	ระยะปานกลาง	24	6.00	3.62		
	ระยะยาว	25	6.96	3.18		
รวม		126	4.96	3.58		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่าผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นจะมีผลคะแนนที่สูงกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยว่าคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11

ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ผลคะแนนของผู้เรียน จำแนกตามระยะเวลาในการไปประเทศญี่ปุ่น

ระยะเวลาที่ไปประเทศญี่ปุ่น	\bar{X}	ไม่เคยไป	ระยะสั้น	ระยะปานกลาง	ระยะยาว
ไม่เคยไป	3.49	-	-0.91 (0.23)	-2.51* (0.01)	-3.47* (0.00)
ระยะสั้น	4.40		-	-1.56 (0.07)	-2.55* (0.00)
ระยะปานกลาง	6.00			-	-0.96 (0.32)
ระยะยาว	6.96				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผลคะแนนของผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นมีความแตกต่างกับกลุ่มที่เคยไประยะปานกลางกับระยะยาว โดยมีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 และ 3.47 ตามลำดับ และผลคะแนนของผู้เรียนที่เคยไประยะสั้นมีความแตกต่างกับกลุ่มที่เคยไประยะยาวเช่นกัน โดยมีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 ในขณะที่ผู้ที่เคยไประยะปานกลางกับระยะยาวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.32 จึงพิจารณาได้ว่าหากผู้เรียนไปประเทศญี่ปุ่นระยะปานกลางหรือระยะยาวก็ได้ส่งผลให้มีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่มากขึ้นต่างกัน

ตารางที่ 4.12

ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น

ช่วงคะแนน	น้อยมาก				น้อย				ปานกลาง				สูง		รวม (คน)	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		15
เคยทำงาน	0	2	3	4	3	9	6	4	3	3	4	4	2	1	1	49
ไม่เคยทำงาน	3	24	10	8	4	5	7	5	2	2	3	2	1	1	0	77
รวม	3	26	13	12	7	14	13	9	5	5	7	6	3	2	1	126

จากตารางที่ 4.12 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่เคยทำงานมีจำนวน 49 คน และผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานมีจำนวน 77 คน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานมีมากกว่าผู้เรียนที่เคยทำงานระดับหนึ่ง แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้เรียนที่ได้คะแนนในช่วงน้อยมาก พบว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานมีจำนวนที่มากกว่าผู้เรียนที่เคยทำงานอย่างเห็นได้ชัด

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงจำแนกกลุ่มของผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้เรียน ได้แก่ 1) ผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น 2) ผู้เรียนที่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 3 ผู้เรียนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น

H_0 : ผู้เรียนที่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นกับผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้เรียนที่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นจะมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent (Independent t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อนัยสำคัญแบบสองข้าง (Sig 2-tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13

ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปร	การทำงาน	n	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ผลคะแนน	เคยทำงาน	48	6.63	3.36	4.381	124	0.000*
	ไม่เคยทำงาน	78	3.94	3.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่ามีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ผู้เรียนที่เคยทำงานจะมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนที่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 6.36 ส่วนผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 3.94

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตจากผลคะแนนของกลุ่มผู้ที่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น พบว่ากลุ่มผู้ที่ได้คะแนนค่อนข้างสูงจำนวนหนึ่งระบุว่าทำงานประเภทล่าม/แปล รวมถึงอาชีพล่าม เรียกได้ว่าเป็นอาชีพที่มีโอกาสพบปะและพูดคุยกับคนญี่ปุ่นสูงที่สุดในสายงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น และ อาชีพนักแปลก็เป็นอาชีพที่มีโอกาสพบเห็นวรรณกรรมหรืองานเขียนภาษาญี่ปุ่นที่มักปรากฏชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อคนหรือชื่อสถานที่ที่มีรูปเขียนเป็นอักษรคันจิอยู่บ่อยครั้ง ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพิ่มเติมจาก สมมติฐานที่ว่า 3 ว่าผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทล่าม/แปลน่าจะมีผลคะแนนที่สูงกว่าผู้เรียนที่เคย ทำงานประเภทอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงจำแนกกลุ่มของผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่มตามประเภทงาน ได้แก่ 1) ล่าม/แปล 2) งานประเภทอื่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

H_0 : ผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทล่าม/แปล กับผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทอื่น ๆ มีคะแนนผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทล่าม/แปลน่าจะมีผลคะแนนที่สูงกว่าผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทอื่น ๆ

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent (Independent t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ก็ต่อเมื่อนัยสำคัญแบบสองข้าง (Sig 2-tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14

ตารางแสดงความแตกต่างของผลคะแนนของผู้เรียนที่เคยทำงานจำแนกตามลักษณะงาน

ตัวแปร	ประเภทงาน	n	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ผลคะแนน	ล่าม/แปล	24	7.17	2.82	1.121	46	0.268
	งานประเภทอื่น	24	6.08	3.79			

จากตารางที่ 4.14 พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.268 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทล่าม/แปล และผู้เรียนที่เคยทำงานประเภทอื่น ๆ มีคะแนนผลสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานทางการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าแม้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นมากกว่าผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น แต่ประเภทของงานที่ทำไม่มีผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ตารางที่ 4.15

ตารางแสดงช่วงคะแนนของผู้เรียนจำแนกตามความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

หัวข้อ	น้อยมาก					น้อย				ปานกลาง				สูง		รวม (คน)
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	
ภาษาญี่ปุ่น	0	18	12	10	6	13	12	7	5	5	6	4	2	2	0	102
สังคมและวัฒนธรรม	2	19	11	11	2	9	8	4	2	4	4	4	2	0	1	83
อาหาร ขนม	2	23	11	9	7	13	9	7	4	2	3	4	1	2	0	97
นักร้อง นักแสดง	0	6	5	2	1	8	4	1	1	4	3	3	2	2	1	43
การท่องเที่ยว	3	21	11	12	3	13	8	7	5	3	5	5	2	2	0	100
เศรษฐกิจ การเมือง	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	6
ประวัติศาสตร์	0	10	4	3	2	1	4	0	0	0	1	3	0	0	1	29
การ์ตูน อนิเมชั่น	0	18	6	6	7	8	7	5	4	5	4	6	1	1	1	79
วรรณคดี นวนิยาย	0	5	3	3	4	5	5	3	3	3	4	3	0	0	1	42
เทคโนโลยี	0	10	4	2	1	2	3	2	1	2	1	0	0	1	1	30
การคบหากับคนญี่ปุ่น	0	4	2	2	1	3	3	3	0	0	3	1	1	1	0	24
บริษัทญี่ปุ่น	0	1	2	3	0	5	4	2	2	2	2	0	0	0	0	23

จากตารางที่ 4.15 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อยมากมีความสนใจเกี่ยวกับอาหาร ขนมมากที่สุด ลำดับถัดมาคือการท่องเที่ยว และภาษาญี่ปุ่น หากนับจำนวนผู้เรียนที่ได้คะแนนครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มหรือตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป พบว่าผู้ที่มีความสนใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นและการท่องเที่ยวมีจำนวนมากที่สุด ลำดับถัดมาคือการ์ตูน อนิเมชั่น สังคมและวัฒนธรรม และนักร้อง นักแสดงตามลำดับ ในขณะที่หัวข้อเรื่องเศรษฐกิจ การเมืองกับบริษัทญี่ปุ่นเป็นเพียง 2 หัวข้อที่ผู้เรียนที่ได้คะแนนช่วงสูงไม่มีความสนใจ อย่างไรก็ตามพบว่าคุณภาพความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นมิได้ส่งผลต่อความแตกต่างทางด้านความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

4.3 กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนที่พบจากการสัมภาษณ์รายบุคคล ในกรณีที่เป็นชื่อที่เลือกตอบว่า “เคยเห็น” แต่ไม่แน่ใจเสียงอ่านให้ระบุว่าใช้กลวิธีในการคาดเดาอย่างไรถึงได้คำตอบนั้นมา ส่วนในกรณีที่เป็นชื่อที่เลือกตอบว่า “ไม่เคยเห็น” ให้ระบุกลวิธีที่ใช้ในการคาดเดามาอย่างชัดเจนซึ่งบางชื่ออาจใช้ประเภทของกลวิธีที่มากกว่า 1 วิธี จากนั้นจึงวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อจำนวนและประเภทของกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยใช้ในการคาดเดาชื่อคนญี่ปุ่นโดยแบ่งออกเป็น 1) ประเภทของกลวิธีในการคาดเดา 2) กลวิธีรายบุคคลและ 3) กลวิธีรายชื่อ

4.3.1 ประเภทของกลวิธีในการคาดเดา

จากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่ากลวิธีในการคาดเดาสามารถจัดประเภทเป็นกลวิธีต่าง ๆ ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

1) เดจาจากส่วนประกอบ

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิ(部首) หรือส่วนประกอบที่ปรากฏในอักษรคันจินั้น เช่น S9³⁰ ตอบเสียงอ่านของ 鈴木 ว่า さいき โดยให้เหตุผลว่า 鈴 มีส่วนประกอบเป็น 令 【れい】 ปรากฏอยู่ S5 ตอบเสียงอ่านของ 祐子 ว่า ゆうこ โดยให้เหตุผลว่า 祐 มีส่วนประกอบเป็น 右 【ゆう】 ปรากฏอยู่ S12 ตอบเสียงอ่านของ 渡辺 ว่า どきん โดยให้เหตุผลว่า 渡 มีส่วนประกอบเป็น 度 【ど】 ส่วน 辺 ทราบเสียงอ่านว่า きん S111 ตอบเสียงอ่านของ 阿部 ว่า あべ โดยให้เหตุผลว่า 阿 มีส่วนประกอบเป็น 可 【か】 ส่วน 部 ทราบเสียงอ่านว่า べ

2) นำเสียงมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยนำเสียงอ่านมาจากอักษรคันจิอื่นที่ทราบเสียงอ่านซึ่งมีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับอักษรคันจิที่ปรากฏในคำถาม เช่น S9 ตอบเสียงอ่านของ 阿部 ว่า あべ โดยให้เหตุผลว่า 阿 มีรูปเขียนที่ใกล้เคียงกับ 阿 【あ】 S57 ตอบเสียงอ่านของ 三浦 ว่า さんぷ โดยให้เหตุผลว่า 浦 มีรูปเขียนที่ใกล้เคียงกับ 用 【よう】 S91 ตอบเสียงอ่านของ 正彦 ว่า せいさん โดยให้เหตุผลว่า 彦 มีรูปเขียนคล้ายคลึงกับ 産 【さん】 S34 ตอบเสียงอ่านของ 藤原 ว่า かつばら โดยให้เหตุผลว่า 藤 มีรูปเขียนที่ใกล้เคียงกับ 勝 【かつ】

³⁰ Sตัวเลข ที่ปรากฏในหัวข้อ 4.3 หมายถึง หมายเลขของผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบ มีตั้งแต่ S1-S126

3) ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับอักษรคันจิที่ตนเองมี ผู้เรียนทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิแต่ละตัวที่ปรากฏในชื่ออย่างน้อย 1 เสียง จากนั้นถอดเสียงนั้นออกมาตามที่เข้าใจ เช่น S34 ตอบเสียงอ่านของ 前田 ว่า まえだ โดยให้เหตุผลว่า 前 อ่านว่า まえ ส่วน 田 อ่านว่า だ S6 ตอบเสียงอ่านของ 渡辺 ว่า なみべ โดยให้เหตุผลว่า 渡 อ่านว่า なみ ส่วน 辺 อ่านว่า べ S21 ตอบเสียงอ่านของ 岡本 ว่า おかもと โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็น 岡 ในชื่อจังหวัดของญี่ปุ่นจึงจำได้ว่าอ่านว่า おか ส่วน 本 จำเสียงอ่านที่มักพบในชื่อคนได้ว่า もと S9 ตอบเสียงอ่านของ 村上 ว่า くらう え โดยให้เหตุผลว่า 村 อ่านว่า くら ส่วน 上 อ่านว่า うえ

4) ตอบชื่อที่นึกออก

ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีนี้จะเขียนคำตอบโดยใช้ชื่ออื่นที่ไม่เชื่อมโยงกับคำถาม เช่น S111 ตอบเสียงอ่านของ 佐藤 ว่า えいしよ う โดยให้เหตุผลว่ามีเคยเห็นชื่อนี้มาก่อนแต่คิดว่าน่าจะอ่านแบบนี้ S5 ตอบเสียงอ่านของ 岡本 ว่า やまだ โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของชื่อในคำถามจึงตอบชื่อที่ได้ยินบ่อย ๆ S12 ตอบเสียงอ่านของ 藤原 ว่า しんど う โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งหมดในคำถาม จึงนำชื่อสกุลของเพื่อนที่เป็นลูกครึ่งไทย-ญี่ปุ่นมาตอบ S110 ตอบเสียงอ่านของ 茶奈 ว่า せんねら โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็นอักษรคันจิแต่ละตัวมาก่อน จากคำศัพท์ที่เรียนในชั้นเรียน แต่ไม่มั่นใจว่าอ่านว่าอะไร เมื่อนึกเสียงอ่านไม่ออกจึงจำเป็นต้องตอบชื่อที่นึกออกในขณะนั้น จุดเด่นของคำตอบที่ใช้กลวิธีนี้คือเสียงอ่านที่ตอบมาไม่สัมพันธ์กับเสียงอ่านที่ถูกต้องของอักษรคันจินั้นเลย ชื่อที่ตอบมาส่วนใหญ่ก็เป็นชื่อที่ผู้เรียนให้สัมภาษณ์ว่าไม่เคยเห็นมาก่อน แต่เป็นชื่อที่นึกออกในชั่ววินาทีจากการมองเห็นอักษรคันจิทั้งหมดในคำถาม มิได้แยกอ่านตามแต่ละตัว

5) เติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น

ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีนี้ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิในคำถามตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไปแต่ไม่ทราบเสียงอ่านในส่วนที่เหลือจึงเติมเสียงอ่านในส่วนนั้นให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมาก่อน ต่างจากชื่อที่ตอบโดยใช้กลวิธีแบบตอบชื่อที่นึกออก เช่น S59 ตอบเสียงอ่านของ 長谷川 ว่า はせがわ โดยให้เหตุผลว่ามั่นใจเสียงอ่านของ 川 เพียงตัวเดียว จึงพยายามนึกชื่อที่ลงท้ายด้วยเสียง ~ がわ พบว่า はせがわ เป็นชื่อแรกที่นึกออก S97 ตอบเสียงอ่านของ 英雄 ว่า えいり ん โดยให้เหตุผลว่า 英 เคยเห็นในคำว่า 英語 มาก่อนจึงทราบเสียงอ่าน ส่วน 雄 เป็นอักษรคันจิที่ไม่เคยเห็นมาก่อน จึงพยายามเติมชื่อให้สมบูรณ์ เมื่อนึกชื่อที่ขึ้นต้นด้วย えい มีเพียงหนึ่งชื่อที่นึกออกคือ えいり ん S114 ตอบเสียงอ่านของ 阿部 ว่า しき ぶ โดยให้เหตุผลว่าทราบเสียงอ่านของ 部 เพียงตัวเดียวจึงพยายามเติมชื่อให้สมบูรณ์ ชื่อที่นึกออกมีเพียง しき ぶ เท่านั้น

6) คิดเสียงเอง

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยคิดเสียงขึ้นมาเอง มิได้วิเคราะห์หรือคาดเดาจากส่วนประกอบใด ๆ แต่มีอักษรคันจิในชื่อที่ทราบเสียงอ่านอย่างน้อยหนึ่งตัว ต่างจากกลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นคือ การคิดเสียงเองจะไม่ได้คำนึงถึงชื่อคนญี่ปุ่นแต่มุ่งเน้นการเติมให้คำตอบสนองบุรุษเท่านั้น ชื่อที่ตอบมากก็เป็นชื่อที่ไม่เคยเห็นด้วย เช่น S28 ตอบเสียงอ่านของ 藤原 ว่า けんげん โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 藤 จึงคิดเสียงขึ้นมาเองว่า けん S34 ตอบเสียงอ่านของ 茶奈 ว่า ちゃざい โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 奈 เนื่องจากไม่เคยเห็นมาก่อน จึงจำเป็นต้องคิดเสียงขึ้นมาเอง S60 ตอบเสียงอ่านของ 正彦 ว่า せいこう โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 彦 และไม่สามารถเดาจากรูปเขียนได้ ส่งผลให้ต้องคิดเสียงเอง

7) เปลี่ยนเสียงเอง

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยปรับเปลี่ยนเสียงบางส่วนหรือเปลี่ยนทั้งหมด แต่ไม่ได้ระบุว่าชื่อที่ตอบมานั้นเคยเห็นหรือไม่ เช่น S21 ตอบเสียงอ่านของ 一男 ว่า わんまん โดยให้เหตุผลว่าเห็นชื่อคนญี่ปุ่นสมัยใหม่มีชื่อแปลก ๆ ที่อ่านด้วยเสียงที่มาจากภาษาต่างประเทศ อีกทั้งไม่เคยเห็นชื่อ 一男 มาก่อนจึงคิดว่าอาจพลิกแปลงวิธีการอ่านด้วยการเปลี่ยน 一 เป็น わん(ONE)กับ 男 เป็น まん(MAN) S52 ตอบเสียงอ่านของ 下水 ว่า しずず โดยให้เหตุผลว่าไม่น่าจะมีคนชื่อ したみず จึงปรับเสียงกลางชื่อให้ดูเหมือนชื่อคนที่น่าจะมีอยู่จริง

8) ตอบเท่าที่ทราบ

เป็นกลวิธีที่ตอบเสียงอ่านเพียงส่วนที่ทราบเสียงอ่านเท่านั้น อาจดูเหมือนไม่ใช่การคาดเดา แต่มีผู้เรียนที่ให้สัมภาษณ์ว่าคันจิบางตัวที่ปรากฏอาจจะไม่แสดงเสียง แต่ใส่มาเพื่อเน้นความหมาย เช่น S53 ตอบเสียงอ่านของ 正彦 ว่า しょう โดยให้เหตุผลว่า 正 ทราบเสียงอ่านว่า しょう ส่วน 彦 ไม่ทราบเสียงอ่าน แต่เมื่อนึกชื่อที่เคยได้ยินพบว่าไม่เคยเห็นคนที่ชื่อ しょう แล้วมีเสียงอื่นต่อท้าย จึงเป็นไปได้ว่าจะอ่านออกเสียงเพียงอักษรแรกเท่านั้น S106 ตอบเสียงอ่านของ 三浦 ว่า みつ โดยให้เหตุผลว่า 三 อ่านได้ว่า み หรือ みつ ส่วน 浦 ไม่ทราบเสียงอ่าน

9) ตัดเสียงออกไป

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงด้วยการตัดเสียงบางส่วนออกไป เช่น S34 ตอบเสียงอ่านของ 太田 ว่า いた โดยให้เหตุผลว่า 太 อ่านว่า いた ส่วน 田 อ่านว่า だ แต่คิดว่าคงไม่มีคนชื่อ いただ จึงตัดเสียง だ ออกไป S9 ตอบเสียงอ่านของ 下水 ว่า さず โดยให้เหตุผลว่า 下 สามารถอ่านว่า さ เห็นได้จากคำว่า 下げる【さげる】 ส่วน 水 โดยทั่วไปอ่านว่า みず แต่ไม่เคยได้ยินคนชื่อ さみず จึงตัดเสียง み ออกไป S111 ตอบเสียงอ่านของ 一男 ว่า いちとこ โดยให้เหตุผลว่าหากตอบว่า いちおとこ จะยาวจนเกินไปจึงตัดเสียง お ออกไปหนึ่งเสียง

10) เติมเสียงเพิ่มเข้ามา

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงด้วยการเติมเสียงบางส่วนเพิ่มเข้ามา เช่น S91 ตอบเสียงอ่านของ 太田 ว่า たかだ โดยให้เหตุผลว่าทั้ง 太 และ 田 อ่านว่า た ทั้งคู่ แม้ 田 เมื่ออยู่ด้านหลังแล้วมักอ่านว่า た แต่ไม่เคยได้ยินคนชื่อ ただ มาก่อน จึงเติมเสียง か แทรกตรงกลางให้เป็นชื่อที่น่าจะมีผู้ใช้จริง S106 ตอบเสียงอ่านของ 村上 ว่า くらのう え โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นสมัยโบราณมักจะมีการแทรกเสียง の จึงตัดสนใจเติมเสียง の ระหว่างคันจิทั้งสองตัว S53 ตอบเสียงอ่านของ 騎士 ว่า まごと โดยให้เหตุผลว่าเริ่มจากการใช้กลวิธีเดาจากส่วนประกอบของ 騎 ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น 馬 【ま】 ส่วน 士 ทราบว่าอ่านว่า と แต่เมื่อเติมเป็น まと คิดว่าไม่เหมือนชื่อคนญี่ปุ่นที่มีผู้ใช้จริง จึงตัดสนใจเติมเสียงเพิ่มเข้ามาระหว่างกลาง

11) กลวิธีอื่น ๆ ได้แก่ ตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบ คำนึงถึงความหมายก่อน ใช้เสียงอ่านของอักษรตัวเดียวกำหนดทั้งชื่อ และเกิดการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่น พบตัวอย่างดังต่อไปนี้

(S116) ตอบเสียงอ่านของ 阿部 ว่า あべ โดยให้เหตุผลว่าทราบว่าจะจังหวัดฟูกุชิมะมีแม่น้ำที่ชื่อ あべかわ ซึ่งเคยเห็นอักษรคันจิผ่าน ๆ ถ้าจำไม่ผิด あべ น่าจะใช้ตัวเดียวกับในคำถาม จึงนำมาตอบ S28 ตอบเสียงอ่านของ 鈴木 ว่า すずき โดยให้เหตุผลว่าไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน แต่เคยเห็นอักษรคันจิทั้งสองตัวในคำศัพท์ เมื่อคำนึงถึงความหมายของ 鈴 ทำให้นึกออกว่าหมายถึง “กระดิ่ง” จากนั้นพยายามนึกว่ากระดิ่งเรียกเป็นภาษาญี่ปุ่นว่าอะไร จนกระทั่งนึกเสียงอ่านว่า すず ออก จึงลองถอดเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งสองตัวเป็น すずき S108 ตอบเสียงอ่านของ 美恵子 ว่า めいぐみ โดยให้เหตุผลว่าทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้ง 3 ตัวเมื่อไม่ได้อยู่เรียงกัน จำได้ว่า 恵 มีเสียงอ่านว่า めいぐみ ซึ่งมีจำนวนฮิระงะนะมากถึง 4 ตัวแล้ว ฉะนั้น 恵 เพียงตัวเดียวก็อาจจะกำหนดเสียงทั้งชื่อได้ S56 ตอบเสียงอ่านของ 前田 ว่า まえだ โดยให้เหตุผลว่า 前 อ่านว่า まえ ส่วน 田 อ่านว่า た แต่เมื่อลองออกเสียงว่า まえた แล้วรู้สึกแปลก ๆ จึงเติมเครื่องหมาย “” เปลี่ยนจาก た เป็น だ ให้ออกเสียงง่ายขึ้น

นอกจากกลวิธี 11 วิธี ผู้เรียนจำนวนหนึ่งให้เหตุผลในการตอบคำถามส่วนหนึ่งว่า “เคยเห็น” มาก่อน ส่งผลให้เมื่อเห็นชื่อที่ปรากฏในคำถามก็ลงมือเขียนคำตอบทันทีโดยไม่ได้ใช้กลวิธีใด ๆ ในการคาดเดาเสียงอ่าน อย่างไรก็ตามไม่ใช่ที่ผู้เรียนที่เคยเห็นจะตอบคำถามได้ถูกต้องเห็นได้จาก S110 ตอบเสียงอ่านของ 佐藤 ว่า さいと う S108 ตอบเสียงอ่านของ 井上 ว่า てんじょう S107 ตอบเสียงอ่านของ 佐々木 ว่า さざき เป็นต้น จากตัวอย่างเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งจดจำเสียงอ่านไม่แม่นยำ หรือได้รับอิทธิพลจากการจดจำเสียงอ่านคันจิจากการจำเป็นคำศัพท์ ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างรูปเขียนกับเสียงอ่านไม่ตรงกัน

4.3.2 กลวิธีรายบุคคล

จากคำตอบที่ผู้เรียนตอบในแบบทดสอบและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น สามารถจัดกลุ่มและนับจำนวนครั้งที่ผู้เรียนแต่ละรายใช้ในการตอบคำถามแต่ละข้อดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16

ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายบุคคล

หมายเลข	กลวิธีในการคาดเดา											
	รู้อยู่แล้ว	เดาจากส่วนประกอบ	นำเสียงมาจากคันจิที่ รูปเขียนคล้ายคลึงกัน	ถอดเสียงอ่านจากคันจิที่คล้าย	ตอบชื่อที่นึกออก	เดาให้เป็นชื่อที่เคยเห็น	คิดเสียงเอง	เปลี่ยนเสียงเอง	ตอบเท่าที่ทราบ	ตัดเสียงออกไป	เดาเสียงเพิ่มเข้า	อื่นๆ
S5	3	2	0	3	5	0 ³¹	2	0	2	0	0	0
S6	7	2	1	8	0	5	1	0	0	0	0	0
S9	1	3	3	8	0	5	1	1	0	1	0	0
S12	1	6	0	6	0	8	3	0	1	0	0	0
S21	7	1	0	9	0	5	1	1	0	0	0	0
S28	3	1	2	6	2	6	3	1	0	0	0	1
S33	11	0	0	8	0	4	0	0	0	1	0	0
S34	4	4	1	7	0	4	1	1	0	2	0	0
S35	7	1	1	10	0	4	0	1	0	0	0	0
S49	8	0	0	6	0	6	1	2	0	0	0	0
S50	5	1	0	7	3	6	1	0	0	0	0	0
S52	1	4	2	4	1	8	2	2	0	1	0	0
S53	5	1	0	12	1	4	0	0	1	0	1	0
S54	4	2	2	6	2	8	0	0	0	0	0	0

³¹ ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง จำนวนกลวิธีในการคาดเดาที่ผู้เรียนหมายเลขดังกล่าวใช้มากที่สุด ไม่นับข้อมูลในช่อง “รู้อยู่แล้ว” เนื่องจากเป็นประสบการณ์และความทรงจำมิใช่กลวิธี (ใช้ในตารางที่ 4.16 และ 4.18)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายบุคคล

หมายเลข	กลวิธีในการคาดเดา											
	รู้อยู่แล้ว	เดาจากส่วนประกอบ	นำเสียงมาจากคันจิที่ รูปเขียนคล้ายคลึงกัน	ถอดเสียงอ่านจากคันจิที่คล้าย	ตอบชื่อที่นึกออก	เติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น	คิดเสียงเอง	เปลี่ยนเสียงเอง	ตอบเท่าที่ทราบ	ตัดเสียงออกไป	เติมเสียงเพิ่มเข้า	อื่น ๆ
S55	6	0	0	7	8	6	0	0	0	1	0	1
S56	2	1	1	5	1	11	1	1	0	1	0	1
S57	3	3	3	8	0	4	2	0	0	1	0	0
S59	7	0	0	5	2	6	2	0	0	1	0	0
S60	3	3	1	8	0	6	1	0	0	3	0	0
S91	10	0	3	3	0	4	0	1	0	3	1	0
S97	6	2	1	2	0	10	0	0	1	2	0	0
S98	12	1	1	5	2	1	0	0	0	2	0	0
S106	7	1	0	1	0	3	0	2	1	0	1	0
S107	12	1	1	4	0	2	1	1	0	1	0	0
S108	4	2	2	5	1	5	2	1	1	0	0	1
S110	6	0	0	7	1	7	2	0	0	0	0	0
S111	4	1	2	6	2	8	0	0	0	1	0	0
S114	3	0	1	10	0	7	0	2	0	0	0	0
S115	8	2	1	8	0	4	1	0	0	0	0	0
S116	9	0	1	5	0	4	1	1	1	0	0	1
รวม	169	45	30	189	31	167	29	18	8	21	3	5

จากตารางที่ 4.16 จะเห็นว่ากลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดคือแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว 189 ครั้ง ผู้เรียนที่ใช้มากที่สุดคือ S53 จำนวน 12 ครั้ง กลวิธีที่มีผู้ใช้มากเป็นอันดับ 2 คือกลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น 167 ครั้ง ผู้เรียนที่ใช้มากที่สุดคือ S56 จำนวน 11 ครั้ง กลวิธีที่มีผู้ใช้มากเป็นอันดับ 3 คือกลวิธีแบบเดาจากส่วนประกอบ 45 ครั้ง ผู้เรียนที่ใช้มากที่สุดคือ S12 จำนวน 6 ครั้ง ในขณะที่ชื่อที่ “รู้อยู่แล้ว” พบว่าผู้เรียนแต่ละรายตอบตั้งแต่ 1 ถึง 12 ครั้ง

จากจำนวนครั้งที่ใช้กลวิธีในแต่ละแบบจะเห็นได้ว่าผู้เรียนแต่ละรายมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้กลวิธีซ้ำ ๆ อยู่เพียงวิธีเดียวบ่อยครั้งจนเห็นได้ชัด หากไม่นับจำนวนของชื่อที่รู้อยู่แล้ว พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้กลวิธีแบบใดแบบหนึ่งในการคาดเดาเสียงอ่านในคำถามมากกว่าครึ่งหนึ่งของคำถามทั้งหมด เช่น S53 ใช้กลวิธีในการคาดเดาแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวจำนวน 12 ครั้งจากคำถาม 23 ข้อ โดยเป็นชื่อที่รู้อยู่แล้ว ไม่ได้ใช้กลวิธีในการคาดเดาจำนวน 5 ข้อ S56 ใช้กลวิธีในการคาดเดาแบบเติมให้ เป็นชื่อที่เคยเห็นจำนวน 11 ครั้ง ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว 5 ครั้ง ส่วนการคาดเดาแบบอื่นใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในทางกลับกันผู้เรียนที่มีจำนวนชื่อที่ “รู้อยู่แล้ว” มากกว่า 9 ชื่อจะใช้กลวิธีที่หลากหลาย ได้แก่ S91 S98 S107 S116 ยกเว้น S33 ซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีประเภทของกลวิธีที่ใช้ในการคาดเดาน้อยที่สุดคือเพียง 3 วิธี

นอกจากนี้หากจำแนกกลุ่มผู้เรียนตามจำนวนกลวิธีที่ใช้โดยไม่นับชื่อที่ระบุ ว่า “รู้อยู่แล้ว” พบว่ามีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17

ตารางแสดงจำนวนกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

จำนวนกลวิธี (วิธี)	หมายเลขผู้เรียน	จำนวนผู้เรียน (คน)
3	S33	1
4	S49 S110 S114	3
5	S6 S12 S21 S35 S50 S54 S55 S59 S115	9
6	S5 S53 S57 S60 S91 S97 S98 S106 S111	9
7	S9 S34 S107 S116	4
8	S28 S52	2
9	S56 S108	2
รวม		30

จากตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่าผู้เรียนกลุ่มที่ใช้กลวิธี 5 หรือ 6 วิธีมีจำนวนมากที่สุดจำนวน 9 คนเท่ากัน ลำดับถัดมาคือใช้กลวิธี 7 วิธีจำนวน 4 คน ใช้กลวิธี 4 วิธี จำนวน 3 คน ในขณะที่ผู้เรียนที่ใช้กลวิธี 3 วิธีมีเพียง 1 คน ไม่มีผู้ที่ใช้กลวิธี 1-2 วิธีและ 10 วิธีขึ้นไป อย่างไรก็ตามพบว่าผู้เรียนจำนวน 2 คนที่ใช้กลวิธีหลากหลายมากถึง 9 วิธี จากข้อมูลนี้สรุปได้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความหลากหลายของการใช้กลวิธีในการคาดเดาคนละประมาณ 5 ถึง 6 วิธีเท่านั้น

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4.16 ร่วมกับตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่าไม่
 ว่าจะเป็นผู้เรียนที่ใช้กลวิธีที่วิธีก็ตาม ผู้เรียนแต่ละคนมักจะใช้กลวิธีแบบใดแบบหนึ่งมากที่สุดอย่างเห็น
 ได้ชัด อาจกล่าวได้ว่าเป็นความคุ้นเคยในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิผ่านการเรียนภาษาญี่ปุ่นเฉพาะตัว
 ของผู้เรียนแต่ละรายที่แตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาคำตอบที่ผู้เรียนตอบมาพร้อมกับการเลือกตอบ
 ว่า “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” จะพบว่าผู้เรียนจำนวนไม่น้อยสามารถใช้กลวิธีในการคาดเดา
 เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นไปได้มากที่สุด เช่น S53 ตอบว่าไม่เคยเห็นชื่อ
 井上 ที่เขียนด้วยอักษรคันจิมาก่อนจึงไม่ทราบเสียงอ่าน ใช้กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่าน 2 วิธี คือ
 กลวิธีแรกถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัว 井 เป็น い และ 上 เป็น う え เมื่อเติม い う え แล้วนึกขึ้นได้
 ว่าไม่เคยได้ยินชื่อดังกล่าวมาก่อน จึงใช้กลวิธีที่สองคือเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ซึ่งผู้เรียนเคยได้ยินคน
 ชื่อ いのう え มาก่อน จึงเสียงเติม の แทรกเข้าไปให้เป็นชื่อที่เคยได้ยินมาก่อน ทำให้ตอบข้อนี้ได้
 ถูกต้อง S97 ตอบว่าไม่เคยเห็นชื่อ 渡辺 ที่เขียนด้วยอักษรคันจิมาก่อนจึงไม่ทราบเสียงอ่าน และไม่
 ทราบเสียงอ่านของ 辺 ด้วย จึงใช้กลวิธีในการคาดเดาแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น เมื่อเห็น 渡
 【わた】 จึงตอบ わた な べ เนื่องจากเป็นชื่อที่ขึ้นต้นด้วย わた ที่เคยได้ยินบ่อยที่สุด

นอกจากนี้จากกลวิธีที่จัดอยู่ในกลวิธีแบบอื่น ๆ ซึ่งกลวิธีแต่ละวิธีที่พบใน
 กลุ่มนี้มีผู้เรียนที่ใช้เพียงแค่หนึ่งถึงสองรายและแต่ละรายใช้เพียงครั้งเดียว เช่น S116 ใช้กลวิธีตัดทอน
 มาจากชื่อที่ทราบ ระบุว่าไม่เคยเห็นชื่อ 阿部 แต่ตอบเสียงอ่านว่า あべ โดยให้เหตุผลว่า ตนเองเคย
 เป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่จังหวัดฟุกุชิมะซึ่งมีแม่น้ำที่ชื่อ あべかわ จึงจำได้ว่าส่วนที่เขียนว่า あべ
 จะเป็นอักษรคันจิตัวเดียวกันกับในคำถาม ทำให้สามารถตอบข้อนี้ได้ถูกต้อง แต่แท้จริงแล้ว あべかわ
 เขียนเป็นอักษรคันจิว่า 安倍川 ซึ่งใช้อักษรคันจิที่ต่างไปจากอักษรคันจิในคำถาม จึงคาดว่า
 ผู้เรียนน่าจะเคยเห็นทั้ง 阿部 และ 安倍 รวมถึงทราบเสียงอ่านของทั้งคู่ว่าอ่านว่า あべ แต่จำสับสน
 หรืออาจเคยเห็นแต่จำไม่ได้ว่าเคยเห็นมาก่อนหรือไม่ อย่างไรก็ตามตัวอย่างกลวิธีในการคาดเดานี้
 แสดงให้เห็นว่ามีผู้เรียนที่สามารถเชื่อมโยงเสียงอ่านจากประสบการณ์ในการใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น
 อีกตัวอย่างหนึ่งคือ S55 ใช้กลวิธีตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบเช่นกัน สามารถตอบเสียงอ่านของ 長谷
 川 ได้ถูกต้อง เนื่องจากนำเสียง 長谷 【はせ】 มาจากชื่อสถานที่ที่รู้จักคือ 長谷山 อีกกลวิธีหนึ่ง
 ที่น่าสนใจคือ S28 ใช้กลวิธีแบบเดาความหมาย ระบุว่าเมื่อเห็นชื่อ 鈴木 ในคำถามข้อแรกรู้สึกว่าจะ
 เห็นมาก่อน แต่ไม่สามารถนึกเสียงอ่านได้ทันที จึงพยายามจดจำอักษร 鈴 แล้วนึกถึงความหมายจน
 นึกออกว่ารูปเขียนนี้สื่อถึง “กระดิ่ง” จากนั้นจึงพยายามนึกว่ากระดิ่งเรียกเป็นภาษาญี่ปุ่นว่าอะไร
 จนกระทั่งนึกออกว่าอ่านว่า すず

4.3.3 กลวิธีรายชื่อ

จากคำตอบที่ผู้เรียนตอบในแบบทดสอบและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่น สามารถวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นที่ผู้เรียนจำนวน 30 คนใช้ในการตอบคำถามทั้ง 23 ข้อได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18

ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายชื่อ

ชื่อ	กลวิธีในการคาดเดา											
	รู้อยู่แล้ว	เดาจากส่วนประกอบ	นำเสียงจากคันจิที่รู้ไปเชื่อมคล้ายคลึงกัน	ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว	ตอบชื่อที่นึกออก	เดิมนำไปเป็นชื่อที่เคยเห็น	คิดเสียงเอง	เปลี่ยนเสียงเอง	ตอบเท่าที่ทราบ	ตัดเสียงออกไป	เติมเสียงเพิ่มเข้ามา	อื่น ๆ
鈴木	18	7	0	1	2	2	0	0	0	0	0	1
前田	19	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	1
高橋	22	0	0	7	0	1	0	0	0	0	0	0
阿部	6	16	1	1	0	5	4	0	0	0	0	1
佐藤	21	4	1	0	1	6	0	0	0	0	0	0
美恵子	1	0	0	3	0	25	0	1	0	0	0	1
井上	13	0	0	7	4	6	1	0	1	0	0	0
太田	4	0	0	19	0	4	0	1	0	1	1	0
佐々木	11	0	0	15	0	3	0	0	0	1	0	0
渡辺	16	1	0	1	2	10	1	0	0	0	0	0
三浦	4	0	8	1	0	13	2	0	1	0	0	0
下水	0	0	0	22	1	2	0	2	0	4	0	0
藤原	5	0	6	8	2	7	1	1	0	0	0	0
村上	12	0	0	16	0	2	0	0	0	0	1	0
祐子	0	6	1	2	0	23	0	0	0	1	0	0
正彦	3	6	1	4	1	13	2	0	2	0	0	0
英雄	1	1	0	6	2	18	0	2	1	0	0	0

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ตารางแสดงกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นรายชื่อ

ชื่อ	กลวิธีในการคาดเดา											
	รู้อยู่แล้ว	เดาจากส่วนประกอบ	นำเสียงมาจากคันจิที่เขียนคล้ายคลึงกัน	ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว	ตอบชื่อที่นึกออก	เดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น	คิดเสียงเอง	เปลี่ยนเสียงเอง	ตอบเท่าที่ทราบ	ตัดเสียงออกไป	เดิมเสียงเพิ่มเข้ามา	อื่น ๆ
長谷川	0	0	0	<u>21</u>	0	5	0	1	3	0	0	1
一男	2	0	0	<u>13</u>	1	3	0	6	0	6	0	0
岡本	11	0	1	<u>11</u>	1	5	0	0	0	0	0	0
茶奈	0	1	0	<u>11</u>	2	5	8	4	0	0	0	0
優中央	0	0	6	<u>7</u>	5	6	<u>7</u>	0	0	5	0	0
騎士	0	3	5	3	7	<u>13</u>	3	0	0	3	1	0
รวม	169	45	30	<u>189</u>	31	167	29	18	8	21	3	5

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นได้ว่าชื่อที่มีผู้ตอบว่า “รู้อยู่แล้ว” จึงไม่ได้ใช้กลวิธีในการคาดเดามีจำนวนมากที่สุดคือชื่อ 高橋 จำนวน 22 คน ลำดับถัดมาคือ 佐藤 จำนวน 21 คน และ 前田 จำนวน 19 คน ชื่อที่มีผู้คาดเดาส่วนประกอบมากที่สุดคือ 阿部 จำนวน 16 คน ชื่อที่มีผู้นำเสียงอ่านมาจากคันจิที่เขียนคล้ายคลึงกันมากที่สุดคือ 三浦 จำนวน 8 คน ชื่อที่มีผู้ถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมากที่สุดคือ 下水 จำนวน 22 คน ชื่อที่มีผู้ตอบด้วยการเขียนชื่อที่นึกออกมากที่สุดคือ 騎士 จำนวน 7 คน ชื่อที่มีผู้เดิมให้เป็นชื่อที่คนเห็นมากที่สุดคือ 美恵子 จำนวน 25 คน ชื่อที่มีผู้คิดเสียงเองมากที่สุดคือ 茶奈 จำนวน 8 คน ชื่อที่มีผู้เปลี่ยนเสียงเองมากที่สุดคือ 一男 จำนวน 6 คน ชื่อที่มีผู้ตอบเท่าที่ทราบมากที่สุดคือ 長谷川 จำนวน 3 คน ชื่อที่มีผู้ตัดเสียงออกไปมากที่สุดคือ 一男 จำนวน 6 คน ชื่อที่มีผู้เดิมเสียงเพิ่มเข้ามาพบเพียง 3 ชื่อและมีผู้ใช้กลวิธีนี้เพียงแค่ 3 คน ได้แก่ 太田 村上 และ 騎士 นอกจากนี้ชื่อที่ใช้วิธีอื่น ๆ ได้แก่ ตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบ คำนิ่งถึงความหมายก่อน ใช้เสียงอ่านของอักษรตัวเดียวกำหนดทั้งชื่อ และเกิดการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่น พบผู้ใช้เพียงแค่วิธีละ 1 คนเท่านั้น นอกจากนี้ในชื่อที่ไม่ได้نبคคะแนน ได้แก่ 茶奈 優中央 และ 騎士 ซึ่งเป็น Kirakira Name พบว่าเป็นกลุ่มชื่อที่ผู้เรียนใช้กลวิธีในการคาดเดาได้หลากหลายมากที่สุด อีกทั้งไม่มีผู้ที่ตอบว่าเคยเห็นมาก่อนด้วย

กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่ปรากฏในคำถามทั้ง 23 ข้อ สามารถวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่ปรากฏในแต่ละข้อ เรียงตามลำดับตั้งแต่ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 23 ได้ดังต่อไปนี้

1) 鈴木【すずき】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา 18 คน ในขณะที่กลวิธีที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือเดาจากส่วนประกอบ มีผู้ใช้จำนวน 7 คน ซึ่งในจำนวนนั้นผู้เรียน 5 คน ได้แก่ S9 S12 S34 S57 และ S97 ตอบคำตอบที่เหมือนกันคือ きんき โดยทั้ง 5 คนให้เหตุผลตรงกันว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 鈴木 จึงคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบที่ปรากฏด้านซ้ายคือ 金【きん】ในขณะที่ผู้เรียนอีก 2 คน ได้แก่ S60 และ S108 ตอบคำตอบที่เหมือนกันคือ せいき โดยใช้การคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบที่ปรากฏด้านขวาคือ 令【せい】จากตัวอย่างดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแม้การคาดเดาจากส่วนประกอบจะดูเหมือนเป็นกลวิธีที่มีหลักการ แต่กลับส่งผลให้ได้คำตอบที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากส่วนประกอบในอักษรคันจิซึ่งมักแสดงเสียงอ่านแบบจีน แต่ชื่อ 鈴木 เป็นเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นทั้งหมด อย่างไรก็ตามอักษร 鈴 ไม่มีเสียงอ่านว่า きん หรือ せい ปรากฏในตารางโจโยคันจิ นอกจากนี้มีผู้ใช้กลวิธีแบบเฉพาะตัวที่ไม่ปรากฏในชื่ออื่นอีกคือการเดาความหมาย ซึ่ง S28 พยายามนึกความหมายของ 鈴木 ว่าหมายถึง “กระดิ่ง” จากนั้นนึกคำว่ากระดิ่งเป็นภาษาญี่ปุ่น จนสามารถคาดเดาเสียงอ่านได้ถูกต้อง ในทางกลับกันคำตอบที่ผิดอาจไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงจากกลวิธีที่ผู้เรียนเลือกใช้ หากแต่เกิดจากความผิดพลาดจากความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่มีอยู่ของผู้เรียนหรือเกิดจากความไม่รอบคอบ เช่น S56 ตอบเสียงอ่านว่า さかもと ซึ่งใช้กลวิธีเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ระบุว่า 木 อ่านว่า もと แต่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 鈴木 จึงพยายามนึกชื่อที่ลงท้ายด้วยเสียง もと เช่นเดียวกับ S59 ที่ตอบเสียงอ่านว่า よしもと โดยใช้กลวิธี อย่างไรก็ตาม 木 ไม่มีเสียงอ่านว่า もと จึงคาดว่าผู้เรียนจำสับสนกับ 本【もと】 ทำให้ตอบมาเช่นนั้น หรือกรณีของ S110 ที่ตอบเสียงอ่านว่า すずき แม้จะระบุว่าเคยเห็นชื่อนี้มาก่อน แต่ก็ไม่สามารถตอบได้ถูกต้อง เนื่องจากใส่เครื่องหมาย // ผิดตำแหน่ง หรืออาจจำผิดมาตั้งแต่แรก ในขณะที่เดียวกันมีกลวิธีหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดว่าเป็นกลวิธีที่มีโอกาสประสบความสำเร็จในการคาดเดาได้ยากคือการตอบชื่อที่นึกออก S52 ตอบเสียงอ่านว่า たんき โดยระบุว่าไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน รวมถึงเมื่อฟังอักษรคันจิทั้งสองตัวในชื่อนี้แล้วไม่ทราบว่าจะใช้เสียงอ่านอย่างไรหรือมีเสียงอ่านแบบใด จึงตัดสินใจเขียนตอบชื่อที่นึกออกในขณะนั้นโดยไม่ได้เชื่อมโยงกับรูปเขียนของอักษรคันจิในชื่อ อีกทั้งชื่อที่ตอบมาก็ไม่แน่ใจว่ามีผู้ใช้จริงหรือไม่ เพราะไม่เคยได้ยินมาก่อน

2) 前田【まえだ】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา 19 คน ในขณะที่มีผู้ใช้กลวิธีในการคาดเดาเพียงสองแบบ คือ ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว มีผู้ใช้จำนวน 10 คน และอีกกลวิธีหนึ่ง S56 เป็นผู้เรียนเพียงคนเดียวที่กล่าวถึงการใช้กลวิธีการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่น ซึ่งระบุว่าตนทราบเสียงอ่านของ 田 ว่าอ่านว่า た เพียงเสียงเดียวแต่เมื่อปรากฏต่อท้ายอักษรคันจิอื่นน่าจะเกิดการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่นด้วยการเติม // ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น จึงเปลี่ยนเสียง た เป็น だ ในขณะที่ผู้เรียนที่เหลือถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวโดยระบุชัดเจนว่า ัทึ อ่านว่า ま え ส่วน 田 นั้นอ่านว่า だ อยู่แล้ว ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่น นอกจากนี้ S9 ซึ่งไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อนระบุว่าในวินาทีแรกตั้งใจจะตอบว่า せん だ แต่เมื่อนึกถึงชื่อคนญี่ปุ่นชื่ออื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เสียงอ่านแบบญี่ปุ่นทั้งหมด จึงตัดสินใจเปลี่ยนเสียงอ่านของ ัทึ จากเสียงอ่านแบบจีนคือ せん เป็นแบบญี่ปุ่นคือ ま え อีกกรณีหนึ่ง S35 ระบุว่าเคยเห็นชื่อนี้เป็นชื่อสกุลของหนึ่งในสมาชิกวง AKB48 แสดงให้เห็นว่าความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นนอกเหนือไปจากการเรียนภาษาญี่ปุ่นในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนพบเห็นชื่อคนญี่ปุ่นได้มากยิ่งขึ้น

3) 高橋【たかはし】

มีผู้ที่ตอบว่า “รู้อยู่แล้ว” มากที่สุดในบรรดาชื่อทั้งหมดจำนวน 22 คน และพบกลวิธีเพียง 2 วิธีที่ผู้เรียนใช้คือ ถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว มีผู้ใช้จำนวน 7 คน และเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น มีผู้ใช้จำนวน 1 คน ในขณะที่ S49 S52 S56 เป็นผู้เรียนที่ตอบว่า “รู้อยู่แล้ว” โดยระบุว่าเคยเห็นชื่อนี้บ่อยครั้งจากสื่อบันเทิง ตำราเรียนและการดูตามลำดับ สามารถตอบได้ทันทีโดยไม่ต้องพึ่งพากลวิธีในการคาดเดา แต่ S52 กลับตอบว่า こ げ や し ซึ่งไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง ในขณะที่ S60 ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ตอบเสียงอ่านว่า こ げ や し โดยให้เหตุผลว่าเมื่อเห็น 高 แล้วนึกถึงเสียงอ่านว่า こ げ ก่อน เนื่องจากปรากฏในคำแรกที่เรียนคือ 高校 เมื่ออยู่ติดกับตัว 橋 แล้ว ส่งผลให้คิดว่าน่าจะอ่านว่า こ หรือ こ げ จากคำให้สัมภาษณ์นี้จะเห็นได้ว่าผู้เรียนคุ้นเคยกับเสียงอ่านแบบจีนของ 高 มากกว่าเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นด้วยอิทธิพลจากคำศัพท์ประสมคันจิที่เรียนในชั้นเรียน และยังพบว่า S110 ตอบว่าเคยเห็นชื่อนี้มาก่อนแต่กลับเขียนคำตอบว่า こ げ こ げ รวมถึงไม่ทราบว่าตนเองตอบผิดจนกระทั่งผู้วิจัยเฉลยคำตอบหลังสัมภาษณ์ ส่วนผู้เรียนอื่นที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวสามารถตอบได้ถูกต้อง ยกเว้น S12 ที่ตอบว่า た か さ き เมื่อผู้วิจัยเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง ผู้เรียนก็ให้ข้อมูลว่ายังไม่เคยเรียนอักษร 橋 มาก่อน แม้จะตอบว่าเคยเห็นชื่อนี้แต่ด้วยเหตุที่ยังไม่ได้เรียนจึงทำให้อาจจำสับสน

4) 阿部【あべ】

ชื่อนี้มีผู้ไม่ได้คาดเดาจำนวน 6 คนซึ่งสามารถตอบได้ถูกต้องทั้งหมด ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเดาจากส่วนประกอบมีจำนวนมากที่สุดคือ 16 คน เป็นชื่อที่ปรากฏการใช้กลวิธีดังกล่าวมากที่สุดในการตอบทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาคำตอบจะพบว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีเดาจากส่วนประกอบไม่มีผู้ใดตอบได้ถูกต้อง แต่กลับมีลักษณะร่วมของคำตอบที่ตอบมา เช่น S6 S28 S35 S50 S56 S57 S60 S106 S108 S111 และ S115 ต่างตอบเสียงอ่านของ 阿 ว่า か โดยให้เหตุผลคล้ายกัน คือเห็นส่วนประกอบ 可【か】 อยู่ด้านขวา ในขณะที่ S5 ใช้วิธีเดียวกันแต่ตอบเสียงอ่านของ 阿 ว่า の り โดยให้สาเหตุว่าเคยเห็น 阿 จากคำว่า 可能【かのり】 แต่ S5 กลับตอบว่า の り ส่วน S54 ให้เหตุผลเหมือนกับ S5 แต่ตอบว่า の สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจดจำได้ว่าเคยเห็นอักษรคันจิตัวใดมาก่อนซึ่งใช้วิธีจำพร้อมคำศัพท์ทั้งคำ เมื่ออักษรคันจิตัวใดตัวหนึ่งในคำศัพท์ดังกล่าวมาปรากฏในบริบทอื่นทำให้สับสนว่าอักษรลำดับใดอ่านว่าอย่างไรบ้าง หากไม่ใส่ใจกับเรื่องเสียงสั้นเสียงยาวที่ปรากฏในคันจิหรือคำศัพท์ก็จะส่งผลให้ตอบผิดเช่นกัน ในขณะเดียวกัน S9 เป็นผู้เรียนเพียงคนเดียวที่ใช้กลวิธีนำเสียงอ่านมาจากคันจิที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกันในคำถามนี้ ตอบเสียงอ่านของ 阿 ว่า ぶん โดยให้เหตุผลว่า 阿 มีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 阿 นอกจากนี้ยังมีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีคิดเสียงเอง เช่น S110 คิดว่า 阿 อ่านว่า た ぬ โดยไม่มีสาเหตุ ในขณะที่ส่วนอักษรคันจิ 部 ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบเสียงอ่านว่า ぶ ทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นเสียงอ่านที่พบมากในคำศัพท์ประสมคันจิ ส่งผลให้ผู้เรียนที่ไม่คาดเดาเสียงอ่านของ 阿 ต้องใช้กลวิธีเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น เช่น S12 ตอบว่า し の ぶ S34 ตอบว่า ま ぬ ぶ S114 ตอบว่า し き ぶ เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเฉพาะของตนเอง คือ S116 เป็นผู้เรียนเพียงคนเดียวที่ระบุว่าไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อนแต่กลับตอบได้ถูกต้องด้วยการใช้กลวิธีตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบ ดังได้กล่าวรายละเอียดไปแล้วใน 4.3.1 จึงกล่าวได้ว่ากลวิธีดังกล่าวเป็นกลวิธีที่เอื้อให้คาดเดาได้แม่นยำ แต่ก็ต้องอาศัยความรู้จากชื่อคน ชื่อสถานที่ ชื่อผลิตภัณฑ์ที่ผู้เรียนเคยเห็นมาก่อน

5) 佐藤【さとろ】

มีผู้ตอบว่า “รู้อยู่แล้ว” มากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 จากคำถามทั้งหมดจำนวน 21 คน ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 6 คน พบว่า 2 คน ได้แก่ S5 กับ S50 เลือกทำเครื่องหมายในช่อง “เคยเห็น” อักษรคันจิในชื่อนี้ แต่ไม่มั่นใจจึงใช้กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่าน ทั้งสองคนระบุว่าทราบเสียงอ่านของ 佐【さ】 แต่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 藤 จึงพยายามนึกชื่อที่ขึ้นต้นด้วย さ โดยชื่อที่เห็นบ่อยที่สุดคือ さ と り นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ทราบเสียงอ่านของ 佐 ซึ่งเกิดจากความรู้ที่มีอยู่แล้วหรือใช้กลวิธีคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิ ขณะเดียวกัน S52 ใช้กลวิธี 2 วิธีในการตอบชื่อนี้คือคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิของ 佐 พบว่ามี 左 ปรากฏอยู่ แต่ S52 อ่านว่า み ぎ ส่วน 藤 ใช้กลวิธีคาดเดาเสียงอ่านจากอักษรคันจิที่

รูปเขียนคล้ายคลึงกันคือ 様【さま】 ทำให้ตอบว่า みぎさま สะท้อนให้เห็นว่าแม้จะใช้กลวิธีที่มีหลักการแต่หากปราศจากความจำที่แม่นยำหรือการใส่ใจในรายละเอียดก็จะส่งผลให้ตอบผิด นอกจากนี้ S111 ตอบว่า えいしょう โดยให้เหตุผลว่าไม่เคยเห็นอักษรคันจิทั้งสองตัวในชื่อนี้มาก่อนจึงไม่รู้จะคาดเดาเสียงอ่านด้วยวิธีใด สุดท้ายจึงใช้กลวิธีแบบตอบชื่อนี้กออกโดยไม่ได้คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างเสียงอ่านกับรูปเขียน

6) 美恵子【みえこ】

มีผู้ที่ตอบว่าไม่ได้คาดเดาเพียงแคคนเดียวคือ S108 แต่ตอบว่า みちこ ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 25 คน เป็นชื่อที่พบการใช้กลวิธีดังกล่าวมากที่สุด พบว่ามีเพียง 3 คน ได้แก่ S49 S91 และ S116 ที่ใช้กลวิธีเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นแล้วตอบได้ถูกต้อง ทั้งสามคนระบุตรงกันว่าทราบเสียงอ่านของ 美 และ 子 แต่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 恵 จึงพยายามนึกชื่อที่เคยเห็นที่ขึ้นต้นด้วย み และลงท้ายด้วย こ ในขณะที่ผู้เรียนคนอื่นที่ใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นต่างตอบชื่อกที่ลงท้ายด้วย こ เช่น S6 ตอบว่า りえこ S50 ตอบว่า みしこ เป็นต้น ส่วนผู้เรียนที่ตอบถูกคนอื่น ได้แก่ S21 S33 S98 ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิที่ละตัว นอกจากนี้มีผู้เรียนคนหนึ่งคือ S108 ใช้กลวิธีแบบเฉพาะตัวที่ไม่มีผู้เรียนคนอื่นใช้ คือการใช้เสียงอ่านของคันจิตัวเดียวกำหนดเสียงอ่านทั้งชื่อ คำตอบที่ตอบมาคือ めいぐみ โดยเป็นเสียงอ่านที่มาจาก 恵【めぐみ】 ซึ่งคาดว่า S108 น่าจะเคยเห็นผู้หญิงญี่ปุ่นที่มีชื่อนี้แต่จำได้ไม่แม่นยำ อีกทั้งกลวิธีดังกล่าวเมื่อลองพิจารณานำไปใช้กับชื่อกอื่นแล้ว พบว่าเป็นกลวิธีที่ไม่สามารถคาดเดาคำตอบที่ถูกต้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) 井上【いのうえ】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 13 คน ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 7 คน พบว่าในกลุ่มนี้มีผู้ที่ตอบถูก 2 คนคือ S33 กับ S35 แต่ทั้งสองคนใช้กลวิธี 2 วิธี อีกวิธีหนึ่งคือเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ทั้งสองให้เหตุผลว่าเมื่อถอดเสียง 井【い】กับ 上【うえ】 ออกมาเป็น いうえ พบว่าเป็นชื่อที่ไม่เคยเห็นมาก่อนและไม่คุ้นหูจึงเดิม の แทรกระหว่างกลางให้เป็นชื่อ いのうえ ซึ่งเคยได้ยินมาก่อน ในขณะที่ผู้เรียนอีก 4 คน ได้แก่ S6 S9 S110 S114 ตอบเพียง いうえ และอีก 1 คน คือ S111 ตอบว่า どんうえ สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนจดจำอักษรคันจิ 井【い】 สับสนกับ 井【どん】 นอกจากนี้มีผู้เรียน 6 คนใช้กลวิธีตอบชื่อนี้กออกซึ่งมีคำตอบที่แตกต่างกันและไม่สามารถเชื่อมโยงกับรูปเขียนได้ เช่น まごた ももい สะท้อนให้เห็นว่าเป็นกลวิธีที่ไม่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามหากไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน การใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวเพียงวิธีเดียวจะไม่สามารถตอบได้ถูกต้อง เนื่องจากชื่อนี้มีการแทรกเสียง の ส่งผลให้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ

8) 太田【おおた】

ชื่อนี้มีผู้ไม่ได้คาดเดาจำนวน 4 คน แต่ S6 เป็นผู้เรียนรายเดียวที่ตอบถูก จากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 30 คน โดยระบุว่า เป็นชื่อของตัวละครในหนังสือการ์ตูนที่เคยอ่าน ส่วนผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 19 คน S28 S52 S54 S98 S108 S111 และ S114 ตอบว่า 太とた โดยให้เหตุผลที่เหมือนกันทั้งสิ้นคือทราบเสียงอ่านของ 太 จากคำว่า 太い【おおい】เพียงเสียงเดียว ส่งผลให้ต้องนำเสียงดังกล่าวมาตอบ ในขณะที่ S9 S53 ตอบว่า たいだ โดยให้เหตุผลว่านำเสียง たい มาจากคำว่า 太陽【たいよう】สาเหตุที่ไม่ตอบว่า 太とた เนื่องจากไม่เคยได้ยินชื่อนั้นมาก่อนและไม่คิดว่าจะมีผู้ใช้ชื่อนั้นอยู่จริง หรือถ้าตอบว่า ただ ก็ยังดูไม่เหมือนชื่อคน ฉะนั้น たいだ จึงเป็นเสียงที่คิดว่าใกล้เคียงกับชื่อสกุลที่มีผู้ใช้อยู่จริง มากที่สุด นอกจากนี้ S106 เป็นผู้เรียนเพียงรายเดียวที่ใช้กลวิธีเปลี่ยนเสียงเองด้วยการเปลี่ยนจาก 太とた เป็น 太かた โดยให้เหตุผลว่าชื่อ 太とた ไม่น่าจะมีผู้ใช้อยู่จริง แต่เคยได้ยินชื่อ 太かた มาก่อน จึงตัดสินใจเปลี่ยนเสียง と เป็น か จากบทสัมภาษณ์นี้จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจำนวนหนึ่งมีความรู้เกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นในระดับหนึ่ง เมื่อเกิดความรู้สึกว่าชื่อที่ตนเองถอดเสียงอ่านจากคันจิออกมาแล้วผิดธรรมชาติ จึงพยายามคิดเสียงอ่านอื่น ๆ เท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตามกลวิธีดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จในการคาดเดาชื่อนี้

9) 佐々木【ささき】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 11 คน ซึ่ง 9 คนสามารถตอบได้ถูกต้อง ในขณะที่ S5 ตอบผิดเป็น すすき และ S107 ตอบว่า ささき กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมีผู้ใช้จำนวน 15 คน จากกลุ่มที่ใช้กลวิธีนี้พบว่า มีผู้เรียนเพียง 5 คนที่ตอบได้ถูกต้อง ในขณะที่อีก 10 คน เช่น S9 ตอบว่า ささき S21 ตอบว่า ささき เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผู้เรียนตอบผิดเพียงเล็กน้อยในส่วนที่เติม // อีกด้านหนึ่ง S57 ตอบว่า さいさいき S108 ตอบว่า そろそろき และ S111 ตอบว่า しよろしよろき จากคำตอบทั้ง 3 คำตอบนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจการใช้เครื่องหมายซ้ำเสียง(々) เพียงแต่คาดเดาหรือจดจำเสียงอ่านของ 佐 ไม่ถูกต้อง ทำให้ตอบผิด ในขณะเดียวกันก็มีผู้เรียนที่ไม่เข้าใจการใช้เครื่องหมายซ้ำเสียง เช่น S110 ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นจนกระทั่งได้คำตอบว่า ささき โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 々 จึงต้องเติมเสียงในส่วนที่ไม่ทราบให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมาก่อน หรือ S52 ตอบว่า ひだだき ทราบเสียงอ่านของ 木 เพียงตัวเดียวจึงต้องคาดเดาเสียงอ่านของ 佐々 ด้วยการเติมชื่อที่เคยเห็นที่ลงท้ายด้วยเสียง き นอกจากนี้ยังกล่าวว่า 佐 อ่านว่า ひだり ได้ แต่หากอ่านว่า ひだり ひだり き จะยาวจนเกินไปจึงต้องตัดทอนเสียงบางส่วนออกไป

10) 渡辺【わたなべ】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 16 คนซึ่งตอบถูกต้องทั้งหมด ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 10 คนซึ่งสามารถตอบถูกต้องทั้งหมดเช่นกัน แสดงให้เห็นว่ากลวิธีเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นเป็นกลวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจะใช้กลวิธีนี้ได้ผู้เรียนจะต้องทราบเสียงอ่านคันจิในชื่อนั้นอย่างน้อย 1 อักษร ส่วนคันจิที่ไม่ทราบเสียงอ่านอาจจะใช้กลวิธีอื่นเสริมหรือเพียงเติมชื่อให้สมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนที่ตอบผิดจะใช้กลวิธีแบบอื่นทั้งสิ้น อาทิ S6 ใช้การถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวตอบว่า なみべ ซึ่งเกิดจากการจำเสียงอ่านของ 渡 ผิดพลาด S12 ใช้กลวิธีเดาจากส่วนประกอบ 渡す→度【ど】และ 辺 ผู้เรียนเข้าใจว่าส่วนประกอบ 亠 อ่านว่า きん เนื่องจากเคยเห็นอักษรคันจิ 近【きん】ทำให้ตอบว่า どきん S50 ไม่ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งหมดในข้อนี้จึงใช้กลวิธีแบบตอบชื่อนี้กออกซึ่งก็คือ へんと う โดยให้เหตุผลว่าน่าจะมีคนชื่อแบบนี้ นอกจากนี้ S108 ใช้กลวิธีแบบคิดเสียงเอง ตอบว่า なんし โดยระบุว่าไม่สามารถอ่านคันจิที่ปรากฏในคำถามได้ จึงใช้สัญชาตญาณในการคิดคำตอบ แต่คำตอบที่ตอบมาก็เป็นชื่อที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนจึงเข้าข่ายเป็นกลวิธีการคาดเดาแบบคิดเสียงเอง มิใช่เติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น และ S28 ใช้กลวิธีแบบตอบชื่อนี้กออก ตอบว่า さあらあ โดยให้เหตุผลว่าไม่เคยเห็นชื่อในคำถามมาก่อนและเหลือข้อนี้เป็นข้อสุดท้ายที่ตอบไม่ได้ จึงตอบชื่อนี้กออกในขณะนั้นโดยมิได้คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปเขียนกับเสียงอ่าน

11) 三浦【みうら】

ข้อนี้มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 4 คนซึ่งเป็นผู้เรียนที่ตอบถูกต้องทั้งสิ้น ในขณะที่ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีในการคาดเดาต่าง ๆ มีเพียงรายเดียวที่ตอบถูก ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 13 คน สาเหตุที่ผู้เรียนกลุ่มนี้ใช้วิธีดังกล่าว เนื่องมาจากผู้เรียนจำนวนมากไม่ทราบเสียงอ่านของ 浦 อีกทั้งไม่สามารถคาดเดาได้จากรูปเขียน จึงหันมาวิเคราะห์เสียงอ่านของ 三 ซึ่งมีเสียงอ่านหลายเสียงก่อน พบว่ามีผู้เรียนที่ตอบเสียงอ่านของ 三 ว่า み มากที่สุด S33 เป็นผู้เรียนเพียงรายเดียวที่ใช้กลวิธีในการคาดเดาจนตอบได้ถูกต้อง โดยให้เหตุผลว่า 三 ปกติอ่านว่า さん แต่ไม่เคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ 三 แล้วมีเสียงอ่านว่า さん จึงพยายามเลียนหันมาใช้เสียงอ่านแบบอื่นคือ み ส่วน 浦 เป็นอักษรคันจิที่ไม่เคยเรียนมาก่อนจึงพยายามเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นที่ขึ้นต้นด้วย み ซึ่งมีเพียงชื่อเดียวคือ みうら นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีนำเสียงอ่านมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน ได้แก่ S6 S57 S60 นำเสียง 用【よ う】มาจาก 浦 หรือ S28 S54 S114 S116 นำเสียง 捕【ほ】มาจาก 浦 และ S12 ใช้กลวิธีแบบคิดเสียงเองทำให้ตอบว่า さんじょ う โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบเสียงอ่านของ 浦 จึงตอบเสียงอ่านแบบจินที่พบบ่อยคือ じょ う

12) 下水【しもみず】

ไม่มีผู้รู้คำตอบชื่อนี้ ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว มีจำนวนมากที่สุดคือ 22 คน ผู้ที่ตอบได้ถูกต้องจำนวน 4 คน ใช้กลวิธีดังกล่าวทั้งสิ้น โดยให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันว่าเคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ 下 แต่อ่านว่า しも เช่น 下山【しもやま】 รวมถึงเป็นเสียงอ่านที่ปรากฏในคำศัพท์ที่ยาก ๆ ด้วย และมีผู้เรียนหนึ่งรายคือ S55 ที่ตอบเสียงอ่านของ 下 ว่า もと ซึ่งเป็นเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นอีกเสียงหนึ่ง ในขณะที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ตอบว่า したみず โดยที่ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นชื่อที่แปลก แต่ S91 และ S111 กลับเห็นว่าชื่อคนที่มีคำว่า した ผิดแปลกไปจากชื่อทั่วไป ไม่เคยได้ยินเช่นนั้นมาก่อน จึงหันมาใช้เสียงอ่านแบบจีนของ 下 คือ ภา แทน นอกจากนี้มีผู้เรียนจำนวน 4 คนที่ใช้กลวิธีตัดเสียงออกไป S9 ตอบเสียงอ่านของ 下 ว่า さ โดยตัดมาจากคำว่า 下げる【さげる】 S60 ตอบเสียงอ่านของ 下 ว่า し โดยให้เหตุผลว่าลำดับแรกถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวออกเป็น したみず ก่อน จากนั้นตัดเสียง た ออกไปจนเป็นชื่อ しみず ซึ่งเคยได้ยินมาก่อน

13) 藤原【ふじわら】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 5 คนซึ่งตอบถูกต้องเพียง 3 คน S21 ตอบว่า ふじはら ซึ่งเป็นคำตอบที่ผิดเนื่องจากมิได้เปลี่ยนเสียง は เป็น ภา ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 8 คน ในกลุ่มนี้พบว่าไม่มีผู้ที่ตอบถูก เช่น S6 และ S53 ตอบว่า とらげん โดยให้เหตุผลว่า 藤 ทราบเสียงอ่านว่า とら ดังปรากฏในชื่อ 佐藤 ที่เป็นคำถามก่อนหน้านี้ ฉะนั้น 原 ก็ต้องตอบเสียงอ่านแบบจีนให้สอดคล้องกันคือ げん S60 ตอบว่า さげん โดยให้เหตุผลว่า 藤 เคยเห็นในชื่อ 佐藤 จึงคาดว่าน่าจะมีเสียงอ่านว่า さ ส่วน 原 เคยเห็นในคำว่า 資源【しげん】 ทำให้ทราบว่าอ่านว่า げん นอกจากนี้มีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบนำเสียงอ่านมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน S108 ตอบว่า かつげん อันดับแรกเนื่องจากไม่ทราบเสียงอ่านของ 藤 จึงเชื่อมโยงเสียงอ่านจากคันจิที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกันคือ 勝【かつ】 จากนั้นผันเป็น 連用形³² ส่วน 原 ผู้เรียนเคยเห็นในคำศัพท์ 原料【げんりょう】 แต่จำการเติม // ไม่ถูกต้องทำให้ตอบว่า げん เช่นเดียวกับ S34 S35 S37 ที่ตอบเสียงอ่านของ 藤 ว่า かつ เนื่องจากเชื่อมโยงเสียงจาก 勝 ในขณะที่ S52 อ่าน 藤 ว่า さま เนื่องจากเชื่อมโยงเสียงจาก 様【さま】 ที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน

³² 連用形【れんりょうけい】 หมายถึงรูปผันชนิดหนึ่งของคำกริยาในภาษาญี่ปุ่นเพื่อเชื่อมในระดับวลีหรือระดับประโยค ในกรณีนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นรูป ます ตัด ます ทิ้ง

14) 村上【むらかみ】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดามากถึง 12 คน ผู้เรียนจำนวนหนึ่ง ได้แก่ S6 S28 S33 S34 S59 S114 และ S116 ให้ข้อมูลเสริมว่าจำได้จากชื่อของ 村上春樹 ซึ่งเป็นนักเขียนที่ปรากฏในเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์คดียุ่ญี่ปุ่น ในขณะที่มีผู้ที่ตอบผิดอยู่ในกลุ่มนี้ 2 คน ได้แก่ S97 และ S111 ตอบว่า たけうえ เกิดจากการจำเสียงอ่านของ 村 ผิดเป็น 竹 เนื่องจากเมื่อมองอักษรไม่ละเอียดจะเห็นว่ามิลักษณะคล้ายกัน ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 16 คน จากกลุ่มนี้มีผู้ตอบถูกเพียงรายเดียวคือ S5 ในขณะที่ S9 S35 S50 S53 S55 S56 S57 S91 S107 S108 S110 และ S115 ต่างตอบว่า くらうえ ทั้งสิ้น ส่วน S12 ตอบว่า くらじよう และ S60 ตอบว่า さいじよう ซึ่งจำอักษร 村 สับสนกับ 才 ด้วย สาเหตุหลักที่ผู้เรียนกลุ่มนี้ตอบผิด เนื่องจากผู้เรียนทราบเสียงอ่านของ 上 ว่า うえ หรือ じよう เท่านั้น ในขณะที่เสียงอ่าน かみ หากผู้เรียนไม่เคยเห็นปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นมาก่อน จะต้องเรียนภาษาญี่ปุ่นจนถึงขั้นสูงถึงจะปรากฏให้เห็นบ้าง นอกจากนี้ยังมีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีเดิมเสียงเพิ่มเข้ามาคือ S106 ตอบว่า くらのうえ โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็นชื่อลักษณะนี้มาจากวิชาประวัติศาสตร์คดียุ่ญี่ปุ่นที่ว่าชื่อคนญี่ปุ่นโบราณจะมีเสียง の โดยไม่ได้มีคันจิกำกับเสียง จึงแทรก の เข้ามา และ S49 ใช้กลวิธีเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ตอบว่า くらの โดยให้เหตุผลว่าไม่เคยได้ยินคนที่ชื่อ くらうえ จึงคิดว่า 上 อาจจะมีเสียงอ่านแบบอื่น เมื่อนึกถึงชื่อที่ขึ้นต้นด้วย くら ที่เคยได้ยินมาก่อน พบว่าเคยได้ยิน くらの กับ くらさき จึงตัดสินใจเลือกตอบมาหนึ่งชื่อ

15) 祐子【ゆうこ】

ไม่มีผู้ที่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อน ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 23 คน จากบทสัมภาษณ์พบว่าผู้เรียนทุกคนที่ใช้กลวิธีดังกล่าวตอบเหมือนกันทั้งสิ้น คือไม่ทราบเสียงอ่านของ 祐 เนื่องจากไม่เคยเห็นมาก่อน รวมถึงไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านได้ในขณะที่ 子 เป็นอักษรคันจิที่เรียนมาตั้งแต่ช่วงแรก และได้ยินชื่อคนญี่ปุ่นที่ลงท้ายด้วย こ บ่อยครั้ง ทำให้เดิมชื่อที่เคยเห็นที่ลงท้ายด้วย こ จะเห็นได้ว่าการใช้กลวิธีนี้มีโอกาสประสบความสำเร็จต่ำมาก เนื่องจากผู้เรียน 23 คนต่างใช้กลวิธีเดียวกันแต่กลับมีผู้ตอบถูกเพียงรายเดียวคือ S55 ในขณะที่มีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีเดาจากส่วนประกอบจำนวน 6 คน พบว่า 4 คน ได้แก่ S5 S34 S98 และ S107 สามารถตอบได้ถูกต้อง ทั้ง 4 คนให้เหตุผลว่าทราบที่ 右 มีเสียงอ่านแบบจีนว่า ゆう ซึ่งปรากฏเป็นส่วนประกอบในอักษรคันจิ 祐 ในขณะที่ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบอื่น ๆ ตอบผิดทั้งหมด เช่น S97 ใช้กลวิธีนำเสียงมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกันโดยมองว่า 祐 มีรูปเขียนที่คล้ายกับ 石【いし】 ทำให้ตอบว่า いしこ เป็นต้น

16) 正彦【まさひこ】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 3 คนซึ่งเป็นผู้ตอบถูกต้อง ในขณะที่ผู้เรียนที่ใช้
 กลวิธีต่าง ๆ ไม่ประสบความสำเร็จในการคาดเดาทั้งสิ้น เป็นชื่อหนึ่งที่พบกลวิธีที่หลากหลายเป็นอย่างมาก
 มาก กลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดคือเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นจำนวน 13 คน จากการสัมภาษณ์เห็นได้ชัด
 ว่า 正 เป็นปัญหาหลักในการคาดเดาของชื่อนี้เนื่องจากมีเสียงอ่านหลายเสียง ได้แก่ せい しょ う
 ま さ และ た だ し い ผู้เรียนทราบเสียงอ่านมากกว่า 1 เสียงจึงจำเป็นต้องใช้การตัดสินใจเลือกตอบ
 เสียงใดเสียงหนึ่ง นอกจากนี้ ま さ ที่เป็นเสียงอ่าน ที่ถูกต้องในชื่อนี้เป็นเสียงอ่านที่ปรากฏในคำศัพท์
 ที่มีความถี่ปรากฏต่ำที่สุดจาก 4 เสียงข้างต้น ผู้เรียนจึงคาดเดาได้ยาก S17 ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่าน
 คำนึงที่ละตัว โดยทราบว่า 彦 อ่านว่า ひ こ ส่วน 正 มีเสียงอ่านเป็นจำนวนมากแต่เท่าที่นึกออกมี
 เพียง 2 เสียง จึงลองพิจารณาว่าระหว่าง せい ひ こ กับ た だ ひ こ ชื่อใดน่าจะมีผู้ใช้จริงมากกว่า
 จนกระทั่งตัดสินใจเลือก せい ひ こ ในขณะที่ผู้เรียนอื่นไม่ทราบเสียงอ่านของ 彦 ด้วยจึงจำเป็นต้อง
 ตอบเสียงอ่านของ 正 ก่อนแล้วจึงใช้กลวิธีที่แตกต่างกันออกไปในการเดาเสียงอ่านของ 彦 เช่น S9
 ตอบว่า た だ た つ จากการใช้กลวิธีเดาจากส่วนประกอบ ผู้เรียนตอบเสียงอ่าน 正【ただ】จาก
 คำว่า 正しい【ただしい】 ส่วน 彦 ผู้เรียนเห็นว่า 立【たつ】เป็นส่วนประกอบด้านบนของ
 อักษรจึงนำเสียงนั้นมาตอบ อีกตัวอย่างหนึ่งในกรณีเดียวกันคือ S115 ตอบว่า た だ み โดยเห็นว่า 三
 【み】เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ปรากฏใน 彦 S50 และ S108 ตอบว่า しょ う ご โดยให้เหตุผล
 คล้ายกันว่า 正 ในชื่อนี้น่าจะอ่านว่า しょ う ส่วน 彦 ไม่เคยเห็นมาก่อน จึงต้องพยายามเติมให้เป็น
 ชื่อที่เคยเห็นโดยไม่ได้คำนึงถึงรูปเขียน นอกจากนี้ S98 ตอบว่า ま さ ひ こ ซึ่งถือเป็นคำตอบที่ผิดที่
 ใกล้เคียงคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าทราบว่า 正 มีเสียงอ่านมากมาย แต่เคยเห็นชื่อคน
 ญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิตัวนี้แต่อ่านว่า ま さ ส่วน 彦 ก็เคยเห็นแต่ไม่ทราบเสียงอ่าน จึงพยายาม
 เติมให้เป็นชื่อคนที่เคยเห็นที่ขึ้นต้นด้วย ま さ อย่างไรก็ตามมีผู้เรียนสองคนใช้กลวิธีตอบเท่าที่ทราบ
 ได้แก่ S53 ตอบว่า しょ う และ S97 ตอบว่า せい คือเลือกตอบเสียงของ 正 เพียงอย่างเดียว โดย
 ให้เหตุผลว่าชื่อที่ตนเองไม่เคยเห็นมาก่อนอาจจะมีลักษณะการอ่านแบบพิเศษ ดังเช่นคำศัพท์ 今日
 【きょう】ที่เขียนด้วยอักษรคันจิสองตัวแต่อ่านเป็นเสียงควบแบบพิเศษ ฉะนั้นจึงเป็นไปได้ว่าชื่อ
 อย่าง 正彦 ก็อาจใช้เสียงอ่านแบบพิเศษเช่นกัน และอีกหนึ่งกลวิธีที่พบคือนำเสียงมาจากคันจิที่รูป
 เขียนคล้ายคลึงกัน S91 ตอบว่า せいさん โดยให้เหตุผลว่า 彦 ซึ่งเป็นอักษรที่ไม่ทราบเสียงอ่านมี
 รูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 産【さん】จึงนำเสียงอ่านของ 産 ซึ่งเป็นอักษรที่ทราบเสียงอ่านมาตอบ

17) 英雄 【ひでお】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาเพียงรายเดียวที่ตอบได้ถูกต้อง ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 18 คน พบว่าผู้เรียนแทบทั้งหมดตอบเสียงอ่านของ 英 ว่า えい แต่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 雄 จึงพยายามเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น เช่น S6 ตอบว่า えいま S53 ตอบว่า えいち S57 ตอบว่า えいど S97 ตอบว่า えいりん เป็นต้น ในขณะที่มีผู้เรียนเพียงรายเดียวที่ใช้กลวิธีนี้แล้วได้คำตอบที่ถูกต้องคือ S54 โดยให้เหตุผลว่าแม่ 英 จะอ่านในคำศัพท์ว่า えい แต่คิดว่าเคยเห็นในชื่อคนญี่ปุ่นแล้วไม่อ่านเช่นนั้น จึงหันความสนใจไปที่ 雄 ซึ่งทราบเสียงอ่านว่า ໐ เนื่องจากมีเพื่อนที่ชื่อ 道雄 【みちお】 จึงพยายามนึกชื่อที่ลงท้ายด้วยเสียง ໐ มาตอบ ซึ่งเท่าที่นึกออกมีเพียงชื่อ ひでお ซึ่งกลับกลายเป็นคำตอบที่ถูกต้องด้วยความบังเอิญ นอกจากนี้ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวจำนวนหนึ่ง ได้แก่ S21 S33 S35 และ S106 ตอบว่า えいぢ ໐ ซึ่งเป็นเสียงอ่านที่ถูกต้องในกรณีปรากฏเป็นคำศัพท์ที่หมายถึงวีรบุรุษ สาเหตุที่ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถตอบหรือคาดเดาเสียงอ่านของ 英 ว่า ひでお ได้ เนื่องจากเป็นเสียงอ่านที่ใช้เฉพาะในชื่อนั้น ไม่ปรากฏในคำศัพท์

18) 長谷川 【はせがわ】

ไม่มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 21 คน พบว่าผู้ที่ใช้กลวิธีนี้ไม่สามารถตอบคำตอบที่ถูกต้องได้และเขียนคำตอบที่ค่อนข้างยาวระหว่างอักษรฮิระงานะ 4 ถึง 6 ตัว ในขณะที่ผู้เรียนที่ตอบถูกใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ได้แก่ S59 และ S107 โดยให้เหตุผลว่าหากถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัวจะได้ชื่อที่ยาวจนผิดธรรมชาติ จากประสบการณ์ส่วนตัวเคยเห็นว่าชื่อคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ 3 ตัวขึ้นไปก็ไม่ได้มีเสียงอ่านที่ยาวไปกว่าชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิ 2 ตัว อย่างไรก็ตาม 川 เป็นส่วนที่มักอ่านว่า かわ เสมอเมื่ออยู่ท้ายสุด จึงพยายามนึกชื่อที่ลงท้ายด้วยเสียง かわ ซึ่งชื่อ はせがわ เป็นชื่อที่ได้ยินบ่อยที่สุด นอกจากนี้มีผู้เรียนอีกหนึ่งคนที่สามารถตอบได้ถูกต้องใช้กลวิธีแบบตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบคือ S55 โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็นชื่อสถานที่ในประเทศญี่ปุ่นที่ชื่อ 長谷山 【はせやま】 จึงจดจำได้ว่า 長谷 อ่านว่า はせ เมื่อเห็นชื่อ 長谷川 ในคำถามจึงตอบได้โดยทันที รวมถึงชื่อ はせがわ ก็เป็นชื่อที่ได้ยินบ่อยครั้ง นอกจากนี้มีผู้เรียนส่วนหนึ่งที่พยายามตอบให้เป็นชื่อที่สั้น เช่น S5 กับ S12 ใช้กลวิธีตอบเท่าที่ทราบ ตอบว่า ㇿがわ ໐ โดยให้เหตุผลว่าไม่เคยได้ยินชื่อคนญี่ปุ่นที่มีเสียงอ่านยาว ฉะนั้นจึงตอบเสียงอ่านแค่ 長 กับ 川 อย่างไรก็ตามผู้เรียนส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าเคยเรียนอักษร 谷 มาก่อน แต่ไม่มั่นใจเสียงอ่านเนื่องจากเป็นอักษรที่ไม่ค่อยพบ รวมถึงจำความหมายไม่ได้ด้วยเช่นกัน ส่งผลให้ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวส่วนใหญ่ตอบเสียงอ่านของ 谷 แตกต่างกัน

19) 一男 【かずお】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 2 คนซึ่ง S33 เป็นผู้เรียนเพียงรายเดียวที่ตอบได้ถูกต้อง ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 13 คน พบว่าผู้เรียนตอบเสียงอ่านแตกต่างกันออกไปเนื่องจากทั้ง 一 และ 男 ต่างมีเสียงอ่านในคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นมากกว่า 3 เสียง เช่น S5 ตอบว่า いちだん ซึ่งถอดเสียงอ่านแบบจีนจากคันจิทีละตัว S6 ตอบว่า ひとなん ซึ่งถอดเสียงอ่าน 一 เป็นเสียงอ่านแบบญี่ปุ่นกับ 男 เป็นเสียงอ่านแบบจีน อย่างไรก็ตามเสียงอ่านว่า 一 【かず】 กับ 男 【お】 เป็นเสียงอ่านที่ใช้เฉพาะในชื่อคนไม่ปรากฏในคำศัพท์ ผู้เรียนที่ถอดเสียงอ่านโดยอาศัยความรู้จากคำศัพท์ที่เคยเรียนจึงไม่สามารถตอบได้ถูกต้อง ในขณะที่ผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่ใช้กลวิธีแบบตัดเสียงออกไปสามารถคาดเดาเสียงของ 男 ได้ถูกต้องโดยบังเอิญ ได้แก่ S91 S97 และ S98 ตอบว่า いちお โดยให้เหตุผลว่าหากตอบว่า いちおとこ ชื่อจะยาวจนผิดธรรมชาติ จึงตัด おとこ เหลือเพียง お เท่านั้น นอกจากนี้มีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีเปลี่ยนเสียงเอง เช่น S49 ตอบว่า かずま โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็น 一 ในชื่อคนทำให้ทราบเสียงอ่านว่า かず ส่วน 男 ไม่น่าจะอ่านว่า おとこ จึงเปลี่ยนเสียงเองสามารถต่อจาก かず แล้วเป็นชื่อที่น่าจะมีผู้ใช้ อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้เรียนทั้งหมดทราบเสียงอ่านของ 一 ว่า いち อย่างน้อยหนึ่งเสียง แต่ผู้เรียนส่วนหนึ่งกลับตอบว่าเคยเรียนว่ามีเสียงอ่านแบบอื่นอีก แต่จำไม่ได้เช่นเสียงในคำว่าวันที่หนึ่ง (ついたち) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ไม่ค่อยได้ใช้ ต่างจาก 男 ที่ผู้เรียนจำเสียงอ่านได้อย่างน้อย 2 เสียงคือ おとこ กับ だん เนื่องจากคำว่า 男性 【だんせい】 ปรากฏใช้ค่อนข้างบ่อยในชั้นเรียน

20) 岡本 【おかもと】

มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดาจำนวน 11 คนซึ่งเป็นผู้ตอบถูกต้องทั้งสิ้น ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 11 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ตอบถูกต้องจำนวน 7 คน ในขณะที่ผู้ที่ใช้กลวิธีเดียวกันแต่กลับตอบผิด เช่น S60 กับ S115 ต่างตอบว่า しずもと โดยทั้งสองให้เหตุผลตรงกันว่าเคยเห็น 岡 ในชื่อจังหวัด 静岡 【しずおか】 จึงตอบว่า しず ส่วน 本 เคยเห็นในชื่อคนญี่ปุ่นอ่านว่า もと ไม่อ่านว่า ほん หรืออีกกรณีหนึ่ง S34 กับ S114 ตอบว่า ぶんもと โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็น 岡 ในชื่อจังหวัด 福岡 【ぶんおか】 จึงตอบว่า ぶん จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เรียนสามารถดึงเสียงอ่านจากความรู้เกี่ยวกับชื่อจังหวัดมาใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่น แต่เนื่องจากความไม่แม่นยำในการจดจำลำดับของอักษรคันจิในคำหรือชื่อนั้นส่งผลให้ผู้เรียนดึงเสียงอ่านของอักษรคันจิอื่นที่อยู่ติดกันมาแทน กลวิธีอื่น ๆ ไม่มีผู้คาดเดาเสียงอ่านได้ถูกต้อง อาทิ S111 ตอบว่า かんほん โดยใช้กลวิธีนำเสียงอ่านมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน โดยมองว่า 岡 คล้าย 缶 【かん】 เป็นต้น

21) 茶奈【ていな】

ไม่มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมีจำนวนมากที่สุดคือ 11 คน พบว่ามีผู้เรียนที่ตอบคำตอบเหมือนกัน คำตอบละ 2-4 คน เช่น S2 S33 S98 และ S115 ตอบว่า さ な โดยให้เหตุผลว่าทราบที่ 茶 อ่านได้ทั้ง ちゃ และ さ แต่ไม่เคยเห็นชื่อคนญี่ปุ่นที่อ่านว่า ちゃ จึงเลือกตอบ さ ส่วน 奈 เคยเห็นในชื่อจังหวัด 奈良【なら】 ทำให้ทราบที่อ่านว่า な ในขณะที่ S53 S106 และ S107 ตอบว่า ちゃ な โดยให้เหตุผลว่าทราบที่ 茶 อ่านว่า ちゃ เท่าที่จดจำได้ แต่ไม่ได้กล่าวถึงเสียงอ่าน さ นอกจากนี้ยังพบการตอบที่ต่างออกไปในส่วน 奈 S55 ตอบว่า ちゃ なら กับ S114 ตอบว่า さ なら โดยให้เหตุผลว่าเคยเห็น 奈 ในชื่อจังหวัดนาระแต่จำไม่ได้ว่าใช้คันจิตัวนี้เพียงตัวเดียวหรือมีคันจิอื่นอีก จึงยกเสียงจากชื่อจังหวัดมาตอบทั้งหมด อีกด้านหนึ่งมีผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบคิดเสียงเองจำนวน 8 คน พบว่าสาเหตุที่ใช้กลวิธีดังกล่าวมาจากที่ผู้เรียนไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านของ 奈 ได้ จึงต้องพยายามนึกชื่อที่ขึ้นต้นด้วย ちゃ ส่งผลให้ได้คำตอบที่แตกต่างกันออกไป เช่น S6 ตอบว่า ちゃ り よ う S9 ตอบว่า ちゃ し よ う S57 ตอบว่า ちゃ き よ う ซึ่งผู้เรียนทั้ง 3 คนตอบว่าเสียงควบ เช่น し よ う เป็นเสียงอ่านที่ปรากฏในอักษรคันจิจำนวนมาก หากตอบก็มีโอกาสที่จะถูกมากกว่าเสียงอ่านแบบอื่น ในขณะที่การให้สัมภาษณ์ของ S59 ซึ่งตอบว่า り よ う や สะท้อนให้เห็นถึงการจำเสียงอ่านในคำศัพท์ผิดตั้งแต่ต้น โดยให้เหตุผลว่า 茶 อ่านว่า り よ う เคยเห็นในคำว่า り よ う ちゃ แปลว่าชาเขียวซึ่งคำที่ถูกต้องคือ 緑茶【りょくちゃ】 เท่ากับว่าผู้เรียนจำเสียงอ่านผิดไปหนึ่งเสียงรวมถึงนำเสียงอ่านมาจากอักษรคันจิที่อยู่ติดกันอีกด้วย ส่วน 奈 ไม่เคยเห็นมาก่อนจึงใช้กลวิธีแบบคิดเสียงเองตอบว่า や

22) 優央良【やおい】

ไม่มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวกับคิดเสียงเองมีจำนวนมากที่สุดวิธีละ 7 คน พบว่าผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านทีละตัวตอบเสียงอ่านของ 良 แตกต่างกันไป ซึ่ง 良 เป็นอักษรที่ปรากฏในคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นขึ้นต้นและกลางโดยมีเสียงอ่านที่หลากหลาย เช่น 良い【い・よい】奈良【なら】良好【りょうこう】 เป็นต้น นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 央 ส่งผลให้ใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น เช่น S21 ตอบว่า ゆ う と ら โดยให้เหตุผลว่าทราบเสียงอ่านของ 優 กับ 良 แต่ไม่ทราบเสียงอ่านของ 央 จึงต้องเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ผู้เรียนจำนวนหนึ่งใช้กลวิธีเสียงอ่านมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกันและคิดเสียงเอง เช่น S115 ตอบว่า ゆ う え い こ โดยให้เหตุผลว่าทราบเสียงอ่านของ 優 ว่าอ่านว่า ゆ う ส่วน 央 ไม่ทราบจึงนำเสียงอ่านมาจาก 英【えい】ที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน ในขณะที่ 良 ไม่ทราบเสียงอ่านและเห็นว่าไม่คล้ายกับคันจิตัวใดจึงคิดเสียงเองว่า こ

23) 騎士【ないと】

ไม่มีผู้ที่ไม่ได้คาดเดา ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมีจำนวนมากที่สุดคือ 13 คน ผู้เรียนนอกเหนือจากนี้จะใช้กลวิธีที่แตกต่างกันออกไป พบว่าในกลุ่มผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวมี 2 คนที่ตอบเสียงอ่านเป็นเสียงเดียวกับคำศัพท์คือ き し ที่หมายถึง “อควิน” สาเหตุที่ผู้เรียนจำนวนมากใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น เนื่องจากไม่ทราบเสียงอ่านของ 騎 เช่น S21 ตอบว่า よどぼし โดยให้เหตุผลว่าทราบเสียงอ่านเฉพาะ 士 แต่ไม่เคยเห็น 騎 มาก่อน จึงพยายามนึกชื่อที่เคยได้ยินที่ลงท้ายด้วย し S114 ตอบว่า えまど โดยให้เหตุผลว่าทราบว่า 士 อ่านว่า ど จากคำว่า どよろび ส่วน 騎 ไม่ทราบเสียงอ่านจึงพยายามนึกชื่อที่เคยได้ยินที่ลงท้ายด้วย ど จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจำสับสนระหว่าง 士【し】กับ 士【ど】 จึงทำให้ตอบเช่นนั้น ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนจำนวน 5 คนใช้กลวิธีนำเสียงมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน เช่น S9 ตอบว่า よるし โดยให้เหตุผลว่า 騎 มีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 寄【よる】 S28 ตอบว่า けんじ โดยให้เหตุผลว่า 騎 มีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 験【けん】 S91 ตอบว่า さきじ โดยให้เหตุผลว่า 騎 มีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับ 崎【さき】 นอกจากนี้พบว่าผู้เรียนที่รู้สีกว่าชื่อนี้อาจมีเสียงอ่านแบบพิเศษที่ไม่อ่านตามกฎทั่วไป เนื่องจากเป็นคำถามข้อสุดท้าย จึงใช้กลวิธีแบบตอบชื่อนี้ก่อนออก เช่น S98 ตอบว่า ななせ S108 ตอบว่า そらま S59 ตอบว่า さきと เป็นต้น

จากการวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่ใช้เป็นคำถาม ทั้ง 23 ข้อของผู้เรียน พบประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1) ชื่อที่ใช้เสียงอ่านเฉพาะในชื่อคน(名乗り読み) หรือเสียงอ่านอักษรประสม(熟字訓) แม้เป็นอักษรคันจิที่อยู่ในภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นหรือจัดอยู่ใน JLPT N5-N4 พบว่าหากผู้เรียนไม่เคยเห็นชื่อนั้นมาก่อน หรือไม่เคยพบเห็นชื่อที่ใช้เสียงอ่านเฉพาะในชื่อคนก็จะไม่สามารถคาดเดาได้ เนื่องจากเป็นเสียงอ่านที่ไม่ปรากฏในตารางโจโยคันจิ ไม่ปรากฏในคำศัพท์ระหว่างบทเรียน เช่น 太【おお】ใน 太田, 英【ひで】ใน 英雄, 一【かず】ใน 一男, 長谷【はせ】ใน 長谷川 เป็นต้น

2) ชื่อที่มีอักษรคันจิที่จัดอยู่ในภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางเป็นต้นไปหรือจัดอยู่ใน JLPT N3-N1 เช่น 佐藤, 藤原, 三浦, 騎士 เป็นต้น พบว่าผู้เรียนไม่นิยมใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัว เนื่องจากเป็นอักษรคันจิที่ไม่คุ้นเคย มีความถี่ในการปรากฏใช้ต่ำ หรือยังไม่ได้เรียนในชั้นเรียน ในกรณีที่มีชื่อนั้นมีอักษรคันจิที่ทราบเสียงอ่านอย่างน้อยหนึ่งตัว ผู้เรียนก็จะใช้กลวิธีแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นหรือใช้กลวิธีนำเสียงอ่านมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน เช่น 藤→勝, 浦→用, 騎→験 เป็นต้นหากไม่ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งหมดในชื่อนั้นก็จะใช้กลวิธีแบบคิดเสียงเอง

3) ชื่อที่มีการแทรกเสียง の หรือ な ที่พบบ่อยอย่าง 井上 กับ 渡辺 พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความมั่นใจที่จะเติม の หรือ な ด้วยการใช้กลวิธีแทรกเสียงเพิ่มเข้ามาในทันที อย่างไรก็ตามผู้เรียนจำเป็นต้องทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งหมดในชื่อก่อนอย่างน้อยหนึ่งเสียงจึงจะใช้กลวิธีดังกล่าวได้

4) ชื่อที่มีจิมเมโยคันจิ พบว่าผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะคาดเดาโดยใช้กลวิธีแบบเดาจากส่วนประกอบ เช่น 阿→可, 祐→右, 彦→立 เป็นต้น

5) การที่ผู้เรียนตอบว่า “รู้อยู่แล้ว” จึงไม่ได้ใช้กลวิธีในการคาดเดานั้นไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนจดจำชื่อนั้นได้ถูกต้องเสมอไป ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่ตอบว่า “เคยเห็น” แต่ไม่มั่นใจคำตอบที่นี้ก็ออกจึงใช้กลวิธีในการคาดเดาแบบต่าง ๆ หรือผู้เรียนจำนวนหนึ่งที่ตอบว่ารู้อยู่แล้วและมั่นใจในคำตอบก็อาจจะตอบผิดเนื่องจากจำผิดมาตั้งแต่แรก

6) กลวิธีการคาดเดาเสียงอ่านคันจิในชื่อคนญี่ปุ่นอาจแบ่งออกเป็นกลวิธีที่ประสบความสำเร็จกับกลวิธีที่ล้มเหลวได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยของผู้เรียนกับเงื่อนไขของแต่ละชื่อ เช่น 井上 หากผู้เรียนใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวเพียงวิธีเดียวจะไม่สามารถคาดเดาเสียงอ่านที่ถูกต้องได้ เนื่องจากชื่อนี้มีการแทรกเสียง の เข้ามา นอกจากผู้เรียนที่ทราบชื่อนี้อยู่แล้ว ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีแบบเติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นหรือเติมเสียงเพิ่มเข้ามาเท่านั้นถึงจะได้คำตอบที่ถูกต้อง ในขณะเดียวกันชื่อจำนวนมากสามารถคาดเดาแบบถอดเสียงอ่านจากคันจิทีละตัว แต่จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับเสียงอ่านคันจิที่ผู้เรียนแต่ละรายมีอยู่ เนื่องจากคันจิจำนวนมากมีเสียงอ่านที่มากกว่าหนึ่ง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มุ่งสำรวจความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยและวิเคราะห์กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย ผลการศึกษาสามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ดังหัวข้อต่อไปนี้

5.1.1 ความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย สามารถสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประสบการณ์ที่มีต่อชื่อคนญี่ปุ่น ผลคะแนนจากการทดสอบ การตอบถูกผิดในแต่ละข้อ คำตอบและจำนวนรูปแบบคำตอบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ประสบการณ์ที่มีต่อชื่อคนญี่ปุ่น

จากการตอบแบบทดสอบโดยทำเครื่องหมายในช่อง “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” ชื่อที่ปรากฏในคำถามทั้ง 23 ข้อ ซึ่ง 14 ชื่อเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ใช้มากที่สุดใน 50 อันดับแรก แต่มีเพียง 前田 高橋 และ 佐藤 จำนวน 3 ชื่อที่มีผู้ตอบว่า “เคยเห็น” มากกว่า คิดเป็นร้อยละ 74.60 71.43 และ 53.97 ตามลำดับ ในขณะที่ชื่ออื่นอีก 20 ชื่อ อาทิ 鈴木 ที่เป็นชื่อที่มีผู้ใช้มากที่สุดเป็นอันดับ 2 กลับมีผู้ตอบว่า “ไม่เคยเห็น” มากกว่า

ชื่อที่มีผู้ตอบว่า “เคยเห็น” มากที่สุด คือ 前田 จำนวน 94 คน ชื่อที่มีผู้ตอบว่า “เคยเห็น” น้อยที่สุด คือ 優央良 กับ 騎士 จำนวน 2 คน ในทางกลับกัน ชื่อที่มีผู้ตอบว่า “ไม่เคยเห็น” มากที่สุด คือ 優央良 กับ 騎士 จำนวน 124 คน ชื่อที่มีผู้ตอบว่า “ไม่เคยเห็น” น้อยที่สุด คือ 前田 จำนวน 32 คน

ผลการสัมภาษณ์พบว่าตำราเรียนมีผลต่อประสบการณ์ที่มีต่อชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน สาเหตุหนึ่งที่ผู้เรียนที่เคยเห็นชื่อ 高橋 และ 佐藤 มีจำนวนมาก เนื่องจากเป็นชื่อที่มักปรากฏในรูปเขียนคันจิในตำราเรียนภาษาญี่ปุ่น ส่วน 前田 เป็นชื่อที่ไม่ปรากฏในตำราเรียนแต่เขียนด้วยอักษรคันจิที่เรียนตั้งแต่ช่วงแรก ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนหนึ่งเข้าใจไปว่าเห็นชื่อนี้มาก่อน ในขณะที่ 鈴木 แม้จะปรากฏในตำราเรียนแต่ปรากฏในรูปของอักษรฮิระงานะ ทำให้ผู้เรียนจำได้เพียงเสียงอ่าน

2) ผลคะแนนจากการทดสอบ

จากการทดสอบพบว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกชั้นปีจำนวน 126 คน เท่ากับ 4.96 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อจำแนกตามชั้นปีพบว่าผู้เรียนชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 9.22 คะแนน ในขณะที่ผู้เรียนชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 3.84 ผู้เรียนที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้คะแนน 15 คะแนน ในขณะที่ผู้เรียนที่ได้คะแนนต่ำที่สุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 กับ 3 คือ 0 คะแนน กระนั้นก็ตามไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนที่ชั้นปีสูงกว่าจะได้คะแนนมากกว่า เนื่องจากผู้เรียนชั้นปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย 6.47 คะแนนซึ่งต่ำกว่าผู้เรียนชั้นปีที่ 4 อย่างเห็นได้ชัด

เมื่อจำแนกคะแนนออกเป็นช่วงคะแนน ได้แก่ น้อยมาก (0-4) คะแนน น้อย (5-8) ปานกลาง (9-12) สูง (13-16) และสูงมาก (17-20) พบว่าไม่มีผู้เรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงคะแนนสูงมาก ช่วงคะแนนที่มีจำนวนผู้เรียนมากที่สุดคือช่วงคะแนนน้อยมากจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.41 ลำดับถัดมาคือช่วงคะแนนน้อยจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.54 เท่ากับว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในช่วงระหว่างน้อยมากถึงน้อยเท่านั้น

จากผลคะแนนสรุปได้ว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นค่อนข้างต่ำจนถึงต่ำมาก แม้ชื่อคนที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาใช้เป็นคำถามส่วนหนึ่งเกิดจากความตั้งใจเลือกชื่อที่เป็นปัญหา แต่เมื่อพิจารณาด้านความถี่ปรากฏใช้ที่จัดอยู่ในชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงสุดอยู่ใน 50 อันดับแรกกว่า 14 ชื่อ ถือได้ว่าผลคะแนนยังต่ำกว่าที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้

3) การตอบถูกผิดในแต่ละข้อ

เมื่อแบ่งจำนวน “ผู้เรียนที่ตอบถูก” และจำนวน “ผู้เรียนที่ตอบผิด” ในคำถามแต่ละข้อพบว่าชื่อที่มีผู้เรียนที่ตอบถูกมากที่สุดคือ 前田 จำนวน 118 คน ลำดับถัดมาคือ 高橋 จำนวน 82 คน และ 佐藤 กับ 渡辺 จำนวน 67 คนเท่ากัน อีกด้านหนึ่งชื่อที่มีผู้เรียนตอบผิดมากที่สุดคือ 茶奈 優央良 และ 騎士 จำนวน 126 คนซึ่งล้วนแต่เป็น Kirakira Name ทั้งสิ้น ลำดับถัดมาเป็นชื่อตัวคือ 英雄 จำนวน 124 คน และชื่อสกุลคือ 長谷川 กับ 太田 จำนวน 123 คนเท่ากัน โดยชื่อสกุลทั้งสองชื่อเป็นชื่อสกุลที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดตรงกับผลการวิจัยของ 半田 (2013) ซึ่ง 太田 เป็นชื่อสกุลที่มีผู้เรียนที่ตอบถูกจำนวนน้อยที่สุดในชื่อสกุลที่มีผู้ใช้สูงสุด 50 อันดับแรก

สิ่งที่เห็นได้ชัดจากการวิเคราะห์จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกและผู้เรียนที่ตอบผิดคือคำถามที่เป็นชื่อตัวทั้งหมดจะมีผู้เรียนที่ตอบถูกน้อยมาก มีอัตราการตอบถูกต่ำกว่าร้อยละ 15 ในกรณีที่ไม่เคยเห็นชื่อดังกล่าวมาก่อน ผู้เรียนส่วนใหญ่ก็จะไม่สามารถตอบได้ อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่ากลวิธีในการคาดเดาแบบเดิมให้เป็นชื่อที่เคยเห็นเอื้อให้ผู้เรียนที่พบเห็นชื่อคนญี่ปุ่นมากในระดับหนึ่งจะสามารถคาดเดาจนได้คำตอบที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงมากที่สุด

4) คำตอบและจำนวนรูปแบบคำตอบ

จากการวิเคราะห์คำตอบที่ผู้เรียนตอบในคำถามแต่ละข้ออย่างถี่ถ้วนแล้ว สิ่งที่ได้ชัดที่สุดคือความผิดพลาดของผู้เรียนที่เกิดจากการจำลำดับของอักษรคันจิในคำศัพท์ไม่แม่นยำ ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงรูปเขียนกับเสียงอ่านไม่ถูกต้อง เช่น 福岡 ผู้เรียนจดจำเสียงอ่านได้ว่า ㄉ< ㄉ<ㄉ แต่เมื่อผู้เรียนเห็นชื่อ 岡本 เป็นครั้งแรก ผู้เรียนกลับตอบเสียงอ่านของ 岡 ว่า ㄉ< แทนที่จะเป็น ㄉ<ㄉ ในทางกลับกันหากผู้เรียนใส่ใจหรือจดจำคำศัพท์ได้แม่นยำก็จะเป็นประโยชน์และส่งผลให้โอกาสที่คาดเดาชื่อคนญี่ปุ่นได้ถูกต้องมีมากขึ้น

ชื่อที่มีจำนวนรูปแบบคำตอบมากที่สุดคือ 騎士 จำนวน 108 คำตอบ 優央良 จำนวน 102 คำตอบ และ 藤原 จำนวน 87 คำตอบ อีกด้านหนึ่งชื่อที่มีจำนวนรูปแบบคำตอบน้อยที่สุดคือ 前田 จำนวน 7 คำตอบ 高橋 จำนวน 32 คำตอบและ 村上 จำนวน 36 คำตอบ จะเห็นได้ว่าชื่อที่มีจำนวนรูปแบบคำตอบมากจะมีส่วนประกอบเป็นอักษรคันจิที่ค่อนข้างยากซึ่งผู้เรียนจำนวนหนึ่งไม่เคยเห็นในชั้นเรียน หรือเป็นชื่อที่มีจำนวนอักษรคันจิที่ใช้เขียนในชื่อตั้งแต่ 3 อักษรขึ้นไป ฉะนั้นหากไม่เคยเห็นชื่อดังกล่าวมาก่อนก็จำเป็นต้องใช้กลวิธีในการคาดเดา ยิ่งเป็นอักษรคันจิที่ไม่สามารถคาดเดาได้จากส่วนประกอบก็จะยิ่งส่งผลให้เกิดจำนวนรูปแบบคำตอบหลากหลายมากยิ่งขึ้น ในทางกลับกันชื่อที่มีจำนวนรูปแบบคำตอบน้อยเป็นชื่อที่ใช้อักษรคันจิง่าย ๆ ที่เรียนตั้งแต่ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น ส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิทั้งหมดในชื่อนั้นอย่างน้อย 1 เสียงและตอบออกมาเป็นคำตอบที่เหมือนกันหรือมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน จากการศึกษาสรุปได้ว่าชื่อที่มีความหลากหลายของคำตอบมากเท่าใด ชื่อนั้นยังมีระดับความยากสูงเท่านั้น การใช้กลวิธีการคาดเดาเพื่อให้ได้คำตอบก็จะยิ่งซับซ้อน

5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัจจัยของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นในตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ผลการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ประสบการณ์ในการไปเยือนประเทศญี่ปุ่น ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาญี่ปุ่น และความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น

เมื่อพิจารณาผลการสอบ JLPT ของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนกลุ่มที่มีผลสอบวัดระดับตั้งแต่ N2 ขึ้นไปสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับ N3 หรือสอบระดับ N2 แต่ไม่ผ่าน และผู้เรียนกลุ่มนี้สามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลสอบวัดระดับ N4 หรือสอบระดับ N3 N4 แต่ไม่ผ่าน หรือไม่เคยสอบ ผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่มจึงมีความสามารถที่แตกต่างกันเป็นขั้นบันได จึงสรุปได้ว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าผู้เรียนที่มีผลคะแนนสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงกว่าสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่มีผลคะแนนสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นในระดับที่ต่ำกว่า

เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ในการไปเยือนประเทศญี่ปุ่นพบว่าผู้เรียนที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นมีผลคะแนนทดสอบที่ดีกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่น สอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยที่ว่าผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการเยือนประเทศญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามเมื่อจำแนกระยะเวลาที่ไปเยือนประเทศญี่ปุ่นของผู้เรียนออกเป็น 4 ช่วง คือ 1) ไม่เคยไป 2) ระยะสั้น (1 วันถึง 2 สัปดาห์) 3) ระยะปานกลาง (มากกว่า 2 สัปดาห์ถึง 3 เดือน) 4) ระยะยาว (3 เดือนขึ้นไป) พบว่าผู้เรียนที่เคยไประยะยาวมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่สูงกว่าผู้เรียนที่เคยไประยะปานกลาง และผู้เรียนที่เคยไประยะยาวมีความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่สูงกว่าผู้เรียนที่เคยไประยะสั้นเป็นอย่างมาก แต่ผู้เรียนที่ไประยะปานกลางกับระยะยาวไม่มีความสามารถที่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่าการพำนักในประเทศญี่ปุ่นมากกว่า 3 เดือนไม่ได้ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าการพำนักอยู่เพียง 2 สัปดาห์ถึง 3 เดือน

เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียนที่เคยทำงานมีแนวโน้มที่จะทำคะแนนได้สูงกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงาน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าผู้เรียนที่มีประสบการณ์การทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นสามารถอ่านชื่อคนญี่ปุ่นได้มากกว่าผู้เรียนที่ไม่เคยทำงานที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามประเภทของงานที่ทำไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

นอกจากนี้ด้านความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น พบว่าหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจมากที่สุดคือภาษาญี่ปุ่นจำนวน 102 คน การท่องเที่ยวจำนวน 100 คนและอาหาร ขนมจำนวน 97 คน อีกด้านหนึ่งหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจน้อยที่สุดคือเศรษฐกิจ การเมืองจำนวน 6 คน บริษัทญี่ปุ่นจำนวน 23 คนและการคบหากับคนญี่ปุ่นจำนวน 24 คน ผู้เรียนที่ได้ 10 คะแนนขึ้นไปมีความสนใจเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นและการท่องเที่ยวมากที่สุด ลำดับถัดมาคือการ์ตูน อนิเมชัน สังคมและวัฒนธรรม และนักร้อง นักแสดงตามลำดับ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นไม่มีผลต่อความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นที่ชัดเจน

5.1.2 กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนจำนวน 30 คนจากกลุ่มผู้ทำแบบทดสอบจำนวน 126 คน สามารถจัดกลุ่มกลวิธีในการคาดเดาที่ผู้เรียนใช้ได้ดังต่อไปนี้

1) เดจาจากส่วนประกอบ

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบคันจิที่ปรากฏในอักษรคันจินั้น

เช่น 鈴木→令→れい→れいき, 祐子→右→ゆう→ゆうこ, 渡辺→度→ど→どきん, 阿部→可→か→かぶ, 茶奈→示→じ→さじ เป็นต้น

2) นำเสียงมาจากคันจิที่รูปเขียนคล้ายคลึงกัน

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยนำเสียงอ่านมาจากอักษรคันจิอื่นที่ทราบเสียงอ่านซึ่งมีรูปเขียนที่คล้ายคลึงกับอักษรคันจิที่ปรากฏในคำถาม เช่น 阿部→阿→何→なん→なんぶ, 三浦→浦→用→よう→さんよう, 正彦→彦→産→さん→せいさん, 藤原→藤→勝→かつ→かつばら เป็นต้น

3) ถอดเสียงอ่านจากคันจิที่ละตัว

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยใช้ความรู้ที่ตนเองมี ผู้เรียนทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิที่ปรากฏในคำถามอย่างน้อย 1 เสียง และถอดเสียงนั้นออกมาตามที่จดจำได้ เช่น 前田(前=まえ, 田=だ), 渡辺(渡=なみ, 辺=べ), 井上(井=い, 上=うえ), 岡本(岡=おか, 本=もと), 村上(村=むら, 上=うえ), 高橋(高=こう, 橋=はし) เป็นต้น

4) ตอบชื่อที่นึกออก

เป็นกลวิธีที่เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนไม่สามารถอ่านอักษรคันจิทั้งหมดที่ปรากฏในคำถาม คาดเดาเสียงอ่านโดยไม่สนใจส่วนประกอบของอักษรคันจิ รูปเขียนหรือจำนวนคันจิที่ปรากฏในคำถาม ผู้เรียนนึกถึงชื่อคนญี่ปุ่นที่เคยได้ยินหรือเคยเห็นมาก่อน จากนั้นจึงลงมือตอบทันที เช่น 佐藤→?→えいしょう, 岡本→?→やまだ, 藤原→?→しんどう, 茶奈→?→せんねら, 優央良→?→ゆうじろう, 騎士→?→ななせ เป็นต้น

5) เติมให้เป็นชื่อที่เคยเห็น

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยเติมส่วนที่ไม่ทราบเสียงอ่านให้เป็นชื่อที่เคยเห็น ผู้เรียนที่ใช้กลวิธีนี้ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิในคำถามตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไปแต่ไม่ทราบเสียงอ่านของอักษรคันจิในส่วนที่เหลือจึงเติมเสียงอ่านในส่วนนั้นให้เป็นชื่อที่เคยเห็นมาก่อน หรือใช้หลังจากใช้กลวิธีถอดเสียงอ่านคันจิที่ละตัว ในกรณีที่รู้สึกชื่อที่นึกออกไม่เคยได้ยินมาก่อน เช่น 長谷川(長=?, 谷=?, 川=がわ)→.....がわ→はせがわ, 英雄(英=えい, 雄=?)→えい.....→えいりん, 阿部(阿=?, 部=ぶ)→.....ぶ→しきぶ, 佐藤(佐=さ, 藤=?)→さ.....→さとう, 美恵子(美=み, 恵=?, 子=こ)→み.....こ→みさこ, 井上(井=い, 上=うえ)→いうえ?→いのうえ เป็นต้น

6) คิดเสียงเอง

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยคิดเสียงจากอักษรคันจิตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไปด้วยตนเอง มิได้วิเคราะห์หรือคาดเดาจากส่วนประกอบใด ๆ ไม่ได้คำนึงว่าเสียงที่ตอบมาเป็นชื่อที่เคยได้ยินหรือไม่ เช่น 藤原(藤=?, 原=げん)→けんげん, 茶奈(茶=ちや, 奈=?)→ちやざい, 優央良(優=ゆう, 央=?, 良=?)→ゆうかお เป็นต้น

7) เปลี่ยนเสียงเอง

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงอ่านโดยปรับเปลี่ยนเสียงบางส่วนหรือเปลี่ยนทั้งหมด แต่ไม่ได้ระบุว่าชื่อที่ตอบมานั้นเคยเห็นหรือไม่ เช่น 一男→いちおとこ→わんまん, 下水→したみず→しずず, 太田→ふとだ→ふかだ, 藤原→かつはら→かたはら, 茶奈→さな→なな, 長谷川→ながたにかわ→ながさわ เป็นต้น

8) ตอบเท่าที่ทราบ

เป็นกลวิธีที่ตอบเสียงอ่านเพียงส่วนที่ทราบเสียงอ่านเท่านั้น อาจดูเหมือนไม่ใช่การคาดเดา แต่มีผู้เรียนที่ให้สัมภาษณ์ว่าคันจิบางตัวที่ปรากฏอาจจะไม่แสดงเสียง แต่ใส่มาเพื่อเน้นความหมาย เช่น 正彦(正=しょう, 彦=?)→しょう, 三浦(三=みつ, 浦=?)→みつ, 英雄(英=えい, 雄=?)→えい, 井上(井=?, 上=うえ)→うえ, 長谷川(長=なが, 谷=?, 川=かわ)→ながかわ เป็นต้น

9) ตัดเสียงออกไป

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงด้วยการตัดเสียงบางส่วนออกไปมักใช้หลังจากใช้กลวิธีแบบถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัว 太田→太→たい→い→いだ, 一男→男→おとこ→とこ→いちとこ, 佐々木→佐々→ひだりひだり→ひだだ→ひだだき, 下水→水→みず→ず→しもず, 騎士→士→つち→ち→よち เป็นต้น

10) เติมเสียงเพิ่มเข้ามา

เป็นกลวิธีที่คาดเดาเสียงด้วยการเติมเสียงบางส่วนเพิ่มเข้ามา เช่น 太田→ただ→たかだ, 村上→むらうえ→むらのうえ, 騎士→まと→まごと เป็นต้น

11) กลวิธีอื่น ๆ ได้แก่ ตัดทอนมาจากชื่อที่ทราบ คือ การนำเสียงอ่านบางส่วนมาจากชื่อสถานที่ ชื่อผลิตภัณฑ์ เช่น 阿部→あべがわ→あべ, 長谷→はせやま→はせ เป็นต้น คำนี้ถึงความหมายก่อน คือ การนึกความหมายของอักษรคันจิที่ไม่ทราบเสียงอ่านเป็นลำดับแรก จากนั้นจึงนึกเสียงอ่านจากความหมายนั้นอีกครั้ง เช่น 鈴木→鈴→กระดิ่ง→すず→すずき เป็นต้น ใช้เสียงอ่านของอักษรตัวเดียวกำหนดทั้งชื่อ คือ การนำเสียงอ่านมาจากอักษรคันจิที่ปรากฏในชื่อนั้นเพียงตัวเดียว เช่น 美恵子→恵→めぐみ เป็นต้น และเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่น คือ การนำความรู้การเปลี่ยนเป็นเสียงขุ่นในอักษรคันจิตัวหลังมาใช้ในการคาดเดา เช่น 前田→まえた→まえだ เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปกระบวนการในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นจากการวิจัย โดยยกตัวอย่างกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านของชื่อ 鈴木 ของผู้เรียนดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 แผนภาพแสดงกระบวนการคาดเดาเสียงอ่านของชื่อ 「鈴木」

จากภาพที่ 5.1 จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้เรียนเห็นชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิแล้ว ในลำดับแรกผู้เรียนจะประมวลข้อมูลว่า “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” ชื่อนี้มาก่อน ลำดับต่อมาผู้เรียนที่เคยเห็นจะนึกถึงเสียงอ่านเชื่อมโยงกับรูปเขียนที่ปรากฏแก่สายตา กรณีที่นึกออกก็จะตอบได้ในทันที แต่คำตอบที่ตอบมาอาจเป็นคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดขึ้นอยู่กับความจำของผู้เรียน กรณีที่เคยเห็นแต่นึกเสียงอ่านไม่ออกหรือผู้เรียนไม่เคยเห็นชื่อนี้มาก่อนก็จะหันมาใช้กลวิธีในการคาดเดา กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ก็จะแตกต่างออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยของชื่อกับปัจจัยของผู้เรียน อาจใช้การคาดเดาทั้งชื่อหรือคาดเดาเพียงบางส่วน ผลจากการคาดเดาอาจประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้เช่นกัน

กลวิธีในการคาดเดาทั้ง 11 วิธีจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับ 1) เงื่อนไขทางโครงสร้างของชื่อนั้น เช่น 太田 แม้จะเป็นชื่อที่เขียนด้วยอักษรคันจิขั้นต้นทั้งสิ้น แต่มีเสียงอ่านที่ไม่ได้อยู่ในตารางไวยากรณ์คันจิคือ 太【おお】 หากผู้เรียนไม่ทราบมาก่อนก็ยากที่จะคาดเดาได้ หรือ 井上 เป็นชื่อที่มีโครงสร้างแบบแทรก の ระหว่างกลาง หากใช้กลวิธีถอดเสียงอ่านคันจิทีละตัวก็จะได้คำตอบที่ไม่ถูกต้อง หรือหากเป็นชื่อที่มีอักษรคันจิที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนในชั้นเรียน เช่น 藤 ใน 佐藤 กับ 藤原 ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เคยเห็นชื่อใดชื่อหนึ่งที่ใช้อักษรคันจิตั้งกล่าวมาก่อนก็จะไม่ทราบเสียงอ่าน 2) ความสามารถทางด้านอักษรคันจิของตัวผู้เรียน ผู้เรียนที่สามารถจดจำคันจิได้มากกว่าย่อมคาดเดาได้แม่นยำกว่าผู้ที่จดจำคันจิได้น้อย 3) ประสบการณ์ที่มีต่อชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน ผู้เรียนที่เคยได้ยินหรือจดจำชื่อคนญี่ปุ่นได้มากย่อมมีโอกาสที่จะคาดเดาชื่อที่ไม่เคยเห็นได้แม่นยำมากกว่าผู้ที่ไม่ค่อยมีข้อมูลเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามความสามารถทางด้านอักษรคันจิกับประสบการณ์ที่มีต่อชื่อคนญี่ปุ่นเป็น 2 ปัจจัยที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันเพื่อให้สามารถคาดเดาได้แม่นยำที่สุด ทว่าการคาดเดา Kirakira Name มีปัจจัยที่มากกว่าชื่อตัวหรือชื่อสกุลทั่วไป เช่น ความคาดหวังของพ่อแม่ กระแสสังคม ความนิยมในช่วงแต่ละยุคสมัย พลวัตของภาษา การคาดเดาให้ถูกต้องเป็นเรื่องที่ยากมาก เนื่องจากการกำหนดเสียงอ่านขึ้นอยู่กับคนที่ตั้งชื่อนั้น วิธีการเพียงหนึ่งเดียวที่จะอ่านชื่อ Kirakira Name ได้อย่างถูกต้องคือถามเจ้าของชื่อเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิชื่อคนญี่ปุ่นพบว่าหัวข้อเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นที่ตนเองสนใจมีผลต่อการตอบว่า “เคยเห็น” หรือ “รู้อยู่แล้ว” เช่น ผู้เรียนจำนวนมากสามารถอ่าน 日本 ได้ถูกต้อง ไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีในการคาดเดา เนื่องจากมีนักเรียน นักแสดงชาวญี่ปุ่นที่ชื่นชอบใช้ชื่อสกุลนี้ นอกจากนี้ผู้เรียนบางรายตอบว่า “เคยเห็น” ชื่อในแต่ละชื่อโดยให้เหตุผลว่า เคยอ่านเจอในอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ทว่าเมื่อพิจารณาพร้อมกับความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นในแบบสอบถาม พบว่าผู้เรียนจำนวนมากที่ตอบว่าสนใจนักเรียน นักแสดงได้คะแนนน้อยมาก จึงสรุปได้ว่าผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเลือกจำชื่อที่ตนเองให้ความสำคัญเท่านั้น หากเป็นชื่อของบุคคลที่ตนเองสนใจ แม้จะเขียนด้วยอักษรคันจิที่ยากก็จะพยายามสืบค้นเสียงอ่านจนสามารถอ่านได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 2 หัวข้อ คือ 1) การสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นและ 2) หัวข้อวิจัยที่มุ่งหวังให้นำไปศึกษาต่อ

5.2.1 การสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

ผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนต่อการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นและความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นในแบบสอบถาม ผลการสำรวจทัศนคติพบว่าผู้เรียนจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 ตอบว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นเป็นเรื่องค่อนข้างยาก ลำดับถัดมาคือคิดว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นเป็นเรื่องยากจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.98 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียนจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 คิดว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น จากจำนวนดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าผู้เรียนเห็นว่าการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นเป็นเรื่องที่ยากและเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลคะแนนจากการทดสอบซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนอยู่ในช่วงน้อยกับน้อยมาก สะท้อนให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยอยู่ในขั้นที่ต้องเร่งแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

การสอนการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น เท่าที่ผู้วิจัยสำรวจและสอบถามผู้สอนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและชาวญี่ปุ่น พบว่าแทบไม่มีการสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นแก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตามผู้สอนภาษาญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งยังมองว่าอักษรคันจิเป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรจดจำด้วยตนเองนอกชั้นเรียน การอ่านชื่อคนญี่ปุ่นจึงกลายเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องไขว่คว้าหาความรู้เอง แต่จากผลการวิจัยของ 大西 (1979) และ ศิริรินทร์ญา เปียกลิ่น (2557) สรุปได้ว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยไม่ค้นคว้าอักษรคันจินอกชั้นเรียนด้วยตนเอง อีกทั้งผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้เรียนกลับต้องการให้ผู้สอนเป็นฝ่ายสอนวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่น เนื่องจากรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากหากจะต้องศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงเห็นความจำเป็นในการนำความรู้ไปใช้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้สอนภาษาญี่ปุ่นควรหันมาใส่ใจกับการสอนเกี่ยวกับชื่อคนญี่ปุ่นและวิธีการอ่าน อาจเริ่มสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนจากการยกตัวอย่างชื่อนักร้อง นักแสดงที่ผู้เรียนสนใจ หรือชื่อของบุคคลสำคัญที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นควรรู้เป็นอันดับแรก ๆ ลำดับถัดมาจะต้องเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อสกุลที่มีความถี่ปรากฏสูง การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจการศึกษาคันจินอกจากจะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำรูปเขียนและเสียงอ่านของอักษรคันจิได้ ยังช่วยลดทอนความรู้สึกที่ปิดกั้นต่อการศึกษาคันจิที่มักถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ยาก อย่างไรก็ตามวิธีการอ่านชื่อคนญี่ปุ่นถือเป็นหัวข้อที่มีความ

ยากในระดับหนึ่ง จึงไม่ควรนำไปสอนตั้งแต่ช่วงเริ่มเรียนอักษรคันจิในภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น แต่ควรนำมาสอนควบคู่กับการเรียนคันจิในภาษาญี่ปุ่นชั้นกลาง นอกจากนี้จากงานวิจัยของ 加藤 (2007) กับ 加藤 (1999) กล่าวว่าวิธีการเรียนอักษรคันจิให้มีประสิทธิภาพจะต้องจำเป็นคำศัพท์ มิใช่จำแยกทีละตัว แม้ว่าอักษรคันจิที่ปรากฏในคำศัพท์นั้นจะค่อนข้างยาก เนื่องจากเป็นศัพท์เฉพาะทางหรือภาษาเขียนที่เป็นทางการ แต่หากพบคำศัพท์นั้นอยู่เป็นประจำก็ควรที่จะนำมาสอน มิใช่สอนแยกทีละตัวเรียงลำดับตามพจนานุกรมไวยากรณ์คันจิ ฉะนั้นในการสอนเกี่ยวกับอักษรคันจิที่ใช้ในชื่อคน ผู้วิจัยก็เห็นว่าควรจะหยิบยกชื่อใดชื่อหนึ่งมาสอนทั้งชื่อ เนื่องจากอักษรคันจิจำนวนมากมักใช้แค่ในชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อคนหรือชื่อสถานที่ รวมถึงอักษรคันจิที่ผู้เรียนอาจเรียนไปแล้วแต่เมื่อปรากฏในชื่อคนก็อาจมีเสียงอ่านที่ผิดแปลกออกไป หากผู้เรียนสามารถจดจำชื่อที่ยกตัวอย่างได้ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถอ่านชื่อนั้นได้โดยไม่ต้องใช้กลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่าน เช่นเดียวกับการจดจำเสียงอ่านคันจิในคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นให้ได้ทั้งคำ

5.2.2 หัวข้อวิจัยที่มุ่งหวังให้นำไปศึกษาต่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า “เสียงอ่านคันจิ” เป็นเรื่องที่ยากที่สุดของการศึกษาคันจิ หลังจากสัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิชื่อคนญี่ปุ่นแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าหัวข้อที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาคันจิอีกหัวข้อหนึ่งคือ การศึกษากลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคำศัพท์ประสมคันจิที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน เมื่อผู้เรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้นคำศัพท์ประสมคันจิใหม่ ๆ ก็จะมีปรากฏขึ้นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว หากวิจัยในหัวข้อนี้นอกจากจะเป็นการสำรวจความสามารถของผู้เรียนแล้ว ยังสามารถนำมาปรับใช้ในการสอนคันจิได้อีกด้วย จากประสบการณ์ส่วนตัวและผลการตอบแบบทดสอบที่พบข้อผิดพลาดในการจดจำเสียงอ่านคันจิของผู้เรียนยิ่งทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าผู้สอนควรเน้นย้ำอักษรคันจิที่มีแนวโน้มว่ายากต่อการจดจำหรืออาจจำสับสนกับอักษรอื่นที่มีรูปเขียนคล้ายคลึงกัน ในขณะเดียวกันก็ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าว

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการคาดเดาและความสามารถด้านคันจิของผู้เรียนส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการคาดเดาความหมาย เช่น 福本・印道 (2016) 桑原 (2014) เนื่องจากเล็งเห็นว่าความหมายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของคำศัพท์ แต่ในมุมมองของผู้วิจัย เสียงอ่านก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่จะมองข้ามได้ ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับอักษรคันจิในประเทศไทยก็ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับเสียงอ่านคันจิเช่นกัน

ทั้งนี้งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับชื่อแปลก ๆ หรือ Kirakira Name เป็นหัวข้อที่มีการศึกษาตลอดมา แต่ยังไม่มีการสร้างกรอบให้คำจำกัดความของ Kirakira Name อย่างเป็นรูปธรรม เช่นงานวิจัยของ 朱 (2014) มุ่งศึกษาเพียงชื่อแบบ Kirakira Name ที่เกิดการตัดเสียงบางส่วนออก

จนเกิดเป็นเสียงอ่านที่ผิดธรรมชาติเท่านั้น หรือ ชิมะ (2016) กล่าวว่าคำว่า Kirakira Name เป็นเพียงการเรียกชื่อที่ผิดแปลกไปจากชื่อคนญี่ปุ่นทั่วไปเท่านั้น แต่ยังไม่มีความชัดเจนในการตัดสินว่าชื่อใดเป็น Kirakira Name หรือชื่อใดไม่ใช่ Kirakira Name ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาคำจำกัดความของ Kirakira Name ก็เป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่น่าศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

บทความวารสาร

สาริสสา อุ่ณฑานนท์. (2553). การตั้งชื่อของคนลาว : คำและความหมาย, *มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์* 27 (3) ก.ย.- ธ.ค. 53, 86.

วิทยานิพนธ์

ชนัญญ์ธร รุ่งธัญญ์นิธิธรณ์. (2554). *การเปรียบเทียบกลยุทธ์การเรียนรู้คั่นจิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา.

นา วา จอน. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการตั้งชื่อและการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนเกาหลีกับชื่อคนไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาไทย.

เปรมวดี ณ นครพนม. (2548). *การวิเคราะห์กลวิธีการเรียนภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์.

ยูมิโกะ ชิเมะ. (2559). "Kirakira name" กับความเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 ถึงปัจจุบัน. (การค้นคว้าแบบอิสระในปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา.

ศิริรินทร์ญา เปี้ยกลีน. (2557). *การศึกษาการใช้และความต้องการสื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนคั่นจิจระดับอุดมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา.

สมชาย ไชยเชตรนัง. (2551). *ความเชื่อและกลยุทธ์ในการเรียนคั่นจิจของผู้เรียนชาวไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาตะวันออก สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ.

Books and Book Articles

- 上田正昭・西澤潤一・平山郁夫・三浦朱門 (2001) 『日本人名大辞典』, 講談社.
 円満字二郎 (2005) 『人名用漢字の戦後史』, 岩波新書.
- 加納千恵子 (2007) 「初級漢字の読み情報を探る：外国人日本語学習者の読み指導のために」 『大学における日本語教育の構築と展開』 ひつじ書房, pp.109-125.
- 川口義一 (1995) 「コミュニケーションアプローチと認知科学に基づく漢字指導の試み」 『日本語教師のための漢字指導アイデアブック』 創拓社, pp.250-262.
- 佐藤稔 (2007) 『読みにくい名前はなぜ増えたか』, 吉川弘文館.
- 杉藤美代子 (1998) 「柴田さんと今田さんー単語の聴覚的弁別についての一考察ー」 『日本語音声の研究 6 柴田さんと今田さん』 和泉書院, pp.3-15.
- 徳弘康代 (2015) 『日本語学習のためのよく使う順漢字 2200 = KANJI2200 Listed according to Frequency and Familiarity』, 三省堂.
- 日外アソシエーツ (1990) 『日本姓名よみふり辞典 姓の部』, 日外アソシエーツ株式会社.
- 日外アソシエーツ (1990) 『日本姓名よみふり辞典 名の部』, 日外アソシエーツ株式会社.
- 日米会話学院日本語研修所 (1991) 『日本語でビジネス会話 中級編』, 日米会話学院, 凡人者.
- 日外アソシエーツ (1994) 『増補改訂 人名よみかた辞典ー姓の部』, 日外アソシエーツ株式会社.
- 日外アソシエーツ (1994) 『増補改訂 人名よみかた辞典ー名の部』, 日外アソシエーツ株式会社.
- 丹羽基二 (2002) 『日本人の苗字三〇万姓の調査から見えたこと』, 光文社新書.
- 森岡浩 (2016) 『知っておきたい日本の名字 名字の歴史は日本の歴史』, 樞出版社.
- 李在鎬・石川慎一郎・砂川有里子 (2012) 『日本語教育のためのコーパス調査入門』, アルク.

Articles

- JIN Guanglin (2014) *A Comparison of the Korean and Japanese Approaches to Foreign Family Names*. *Journal of cultural interaction in East Asia*, Vol.5, pp.15-43.
- Graham W. Herd (1991) 「Characters for Use in Personal Names (人名用漢字, Jinmeiyo Kanji) A Study and Reference Guide」 『北見大学論集』 北海学園北見大学学術研究会, Vol.26, pp.13-62.
- Sasuke Miyazima, Youngki Lee, Tomomasa Nagamine and Hiroaki Miyajima (1999) *Family Name Distribution in Japanese Societies*, *Journal of the Physical Society of Japan*, Vol.68 No.10, pp.3244-3247.
- Yoshiko Mori (2014) *Review of Recent Research on Kanji Processing*. *Japanese Language and Literature*, American Association of Teachers of Japanese, Vol. 48 No. 2, pp. 403-430.
- 阿辻哲次 (2011) 「日本の個性(5)漢字で読み解く日本の歴史」 『歴史読本』 新人物往来社, Vol.56 No.5, pp.248-256.
- 飯島一彦 (2015) 「日本の姓名:その歴史・地域・民俗・文化」 『マテシス・ユニヴェルサリス』 獨協大学国際教養学部言語文化学科, Vol. 16 No. 2, pp.71-85.
- 五十嵐篤・輿水優・中根千枝・林大・野村雅昭 (1982) 「なまえよもやま話」 『言語生活』 筑摩書房, Vol.361, pp.2-14.
- 伊香左和子・藤野幸雄 (1996) 「*Index Translationum* に現れた日本人名記述の分析」 『図書館情報大学研究報告 : ULIS』 図書館情報大学, Vol.14 No.2, pp.1-8.
- 石田順子 (1995) 「生活の中の漢字を重視した初級漢字指導」 『日本語教師のための漢字指導アイデアブック』 創拓社, pp.173-192.
- 稲葉和栄・小林久美子 (2014) 「タイ人上級日本語学習者における漢字学習に対する意識 : PAC 分析による事例研究」 『常磐国際紀要』 常磐大学国際学部, Vol.18, pp.47-66.
- 岩淵匡 (1999) 「表外字使用に見られる一現象について」 『早稲田日本語研

- 究』早稲田大学国語学会, pp.77-88.
- ヴィモンヴィタヤー チョーラッタ (2011) 「タイ人の初級日本語学習者の漢字学習ストラテジー」 『日本語教育方法研究会誌』 日本語教育方法研究会, Vol.18 No.1, pp.60-61.
- ヴィモンヴィタヤー チョーラッター (2013) 「非漢字圏学習者の漢字字形の識別に関する事例研究: タイ人高校生日本語学習者を対象にして」 『筑波大学地域研究』 筑波大学大学院地域研究研究科, Vol.34, pp.247-270.
- 梅田三千雄 (1999) 「日本の苗字の計量的分析」 『情報処理学会論文誌』 一般社団法人情報処理学会, Vol.40 No.3, pp.796-804.
- ウンサーシュッツ ジャンカーラ (2015) 「キラキラネームといわないで!: 新しい名前に対する評価とその現象に取り巻く言説」 『立正大学心理学研究所紀要』 Vol.13, 35-48.
- 大越和美・徳田克己・水野智美・西館有沙・西村実穂・安心院朗子 (2013) 「名づけの心理 4: 読み間違えられる名前・読めないと言われる名前」 『日本教育心理学会総会発表論文集』 日本教育心理学会, Vol.55, p.297.
- 大西晴彦 (1979) 「タイにおける日本語教育: 現場からの問題点」 『日本語教育』 日本語教育学会, Vol.39, pp.17-33.
- 大村敦志 (2010) 「NHK 氏名読み方事件: マイノリティの利益(2)」 『法学教室』 Vol.359, pp.120-126.
- 岡野富美代 (2012) 「名前からみる世相: 近代 100 年における変遷」 『古事: 天理大学考古学・民俗学研究室紀要』 天理大学文学部歴史文化学科考古学・民俗学専攻, Vol.16, pp.47-60.
- 荻原祐二 (2015) 「近年の日本における個性的な名前の特徴とその類型」 『人間環境学研究』 Society for Human Environmental Studies, Vol.13 No.2, pp.177-183.
- 小田切隆 (1973) 「タマサート大学の日本語教育」 『日本語教育』 日本語教育学会, Vol.22, pp.45-52.
- 加藤由香里 (1997) 「漢字語彙の読みと意味の推測過程について」 『日本語教育方法研究会誌』 日本語教育方法研究会, Vol.4 No.1, pp.28-29.
- 加納千恵子・清水百合 (1992) 「漢字力の測定・評価に関する一試案」 『筑波大学留学生教育センター日本語教育論集』, Vol.7, pp.177-191.

- 加納千恵子 (1999) 「漢字教育の動向：情報処理科学や認知科学の視点から」
『月刊言語』 学術雑誌目次速報データベース由来, Vol.28 No.4, pp.70-76.
- 加納千恵子・酒井たか子 (2003) 「漢字処理能力測定テストの開発」 『筑波大学留学生センター日本語教育集』 筑波大学留学生センター, Vol.18, pp.59-80.
- 川岸克己 (2013a) 「人名における漢字使用の変化とその誘因」 『安田女子大学紀要』 安田女子大学, Vol.41, pp.1-14.
- 川岸克己 (2013b) 「名付け行為における漢字と読みと音との相関関係」 『国語国文論集』 安田女子大学日本文学会, Vol.43, pp.2794-2785.
- 桑原陽子 (2000) 「非漢字圏日本語学習者の漢字学習におけるイメージ媒介方略の有効性：漢字と英語単語の対連合学習課題による検討」 『教育心理学研究』 日本教育心理学会, Vol.48 No.4, pp.389-399.
- 桑原陽子 (2014) 「非漢字系上級日本語学習者による漢語動名詞の意味推測の困難点：「する」の有無が推測に及ぼす影響」 『福井大学国際交流センター紀要』 福井大学国際交流センター, pp.1-12.
- 小坂橋靖夫 (2008) 「『常用漢字表』見直しの動き」 『放送研究と調査』 日本放送出版協会, Vol.58 No.9, pp.64-77.
- 興水優 (2001) 「『表外漢字字体表』の意義」 『Science of Humanity Bensei』 勉誠出版, Vol.31, pp.5-15.
- 小林節 (1989) 「1.氏名を正確に呼称される利益 2.テレビ放送のニュース番組において在日韓国人の氏名を日本語読みによって呼称した行為が違法ではないとされた事例(最判昭和 63.2.16)」 『民商法雑誌』 Vol.99 No.5, pp.680-691.
- 小林大祐 (2001) 「名前の社会学的分析に向けて：漢字がつくる同一性のなかの異」 『評論・社会科学』 同志社大学, Vol.65, pp.23-41.
- 小林龍生 (2012) 「情報交換用符号化文字集合と人名用漢字使用の実情」 『情報管理』 国立研究開発法人 科学技術振興機構, Vol.55 no.3, pp.147-156.
- 小林康正(2004) 「『家』：『姓名学』・『乃木家再興問題』・をつくる『居所指定権』における姓名の近代一」 『人間学研究』 京都文教大学, Vol.5,

pp.1-49.

- コンラチャック ガルナー・佐藤礼子 (2009)「タイの大学生に対する遊びの要素を取り入れた漢字授業の試み」『日本語教育方法研究会誌』日本語教育方法研究会, Vol.16 No.1, pp.42-43.
- 崔峯 (2001)「日本語における漢字の読み方」『千葉工業大学研究報告. 人文編』千葉工業大学, Vol.38, pp.125-128.
- 酒井はるみ (2012)「在日韓国人の名前の名乗り方」『茨城大学教育学部紀要. 人文・社会科学・芸術』Vol.61, pp.31-39.
- 坂野永理・池田庸子 (2009)「非漢字圏学習者の漢字学習意識とストラテジー使用」『留学生教育』留学生教育学会, Vol.14, pp.13-21.
- 佐久間英 (1967)「人名からみた当用漢字：固有名詞用漢字の再検討を」『朝日ジャーナル』朝日新聞社, Vol.9 No.35, pp.110-113.
- 佐久間英(1975)「人名漢字のゆくえ」『言語生活』筑摩書房, Vol.285, pp.43-48.
- 佐藤稔 (2002)「『名乗り字』の逸脱／『名乗り字』からの逸脱」『日本語の文字・表記：研究会報告論集』国立国語研究所, pp.97-119.
- 佐藤若菜 (2001)「日本人の名前：現代にみられる特徴」『日本文学ノート』宮城学院女子大学日本文学会, Vol.36, pp.74-58.
- 佐脇貫一 (1983a)「佐伯地方の姓氏. 9:「藤」の字のつく苗字 その1」『佐伯史談』佐伯史談会, Vol.132, pp.4-13.
- 佐脇貫一 (1983b)「佐伯地方の姓氏. 10:「藤」の字のつく苗字 その2」『佐伯史談』佐伯史談会, Vol.133, pp.4-13.
- 佐脇貫一 (1983c)「佐伯地方の姓氏. 11:「藤」の字のつく苗字 その3」『佐伯史談』佐伯史談会, Vol.134, pp.11-18.
- 朱穎 (2014)「キラキラネームから見た日本人の命名文化の変化」『論文集：金沢大学人間社会学域経済学類社会言語学演習』Vol.9, pp.41-68.
- 修徳健 (2001)「人名と漢字について:日中の比較を通じて」『同志社国文学』同志社大学, Vol.54, pp.49-42.
- 鈴木義昭 (1987)「漢字教育に関する覚書」『早稲田大学日本語教育研究センター紀要』早稲田大学日本語教育研究センター, Vol.20, pp.53-70.
- 高信幸男 (2016)「地名と名字(23)珍地名にまつわる名字(14)」『登記情報』金

- 融財政事情研究会, Vol.56 No.9, pp.73-76.
- 高信幸男 (2017)「地名と名字(27)珍地名にまつわる名字(18)」『登記情報』金
融財政事情研究会, Vol.57 No.1, pp.95-98.
- 高橋克巳・岩瀬成人 (1992)「人名の読みからの検索法」『情報処理学会研究
報告自然言語処理(NL)』Vol.74, pp.25-32.
- 高橋克巳・梅村恭司 (1995)「人名のかな表記のゆれに基づく近似文字列照合
法」『情報処理学会論文誌』一般社団法人情報処理学会, Vol.36 No.8,
pp.1906-1915.
- 瀧口良景 (1943)「邦人姓氏の統計學的研究」『民族衛生』The Japanese Society
of Health and Human Ecology, Vol.11 No.4, pp.241-245.
- 武部良明 (1979)「漢字の読み方について」『講座日本語教育』早稲田大学語
学教育研究所, Vol.15 pp.75-93.
- 田中康仁 (1972)「日本人の姓と名の統計」『言語生活』筑摩書房, Vol.254,
pp.72-79.
- 田中康仁 (1973)「日本人の姓と名に使われる漢字の分析」『言語生活』筑摩
書房, Vol.267, pp.90-96.
- 谷口美穂 (2016)「日本留学志望のマレーシア人学習者の漢字学習ストラテジ
ー：学習期間にともなう変化と成績による使用傾向の特徴」『国際交
流基金日本語教育紀要』独立行政法人国際交流基金, Vol.12, pp.7-23.
- 玉井麻紀子・阿部純一 (1998)「漢字の読みを推測するメカニズムのモデル
化」『日本認知科学会大会発表論文集 = Annual meeting of the Japanese
Cognitive Science Society』Vol.15, pp.166-167.
- 多屋頼典・李元紅 (2009)「非漢字圏から来日した被験者の漢字の記憶と空書
の効果」『岡山大学文学部紀要』岡山大学文学部, Vol.51, pp.43-53.
- 丹保健一 (2012)「教育漢字外漢字『甘』について」『三重大学教育学部研究
紀要』三重大学教育学部, Vol.63, pp.33-44.
- 千種眞一 (2008)「常用漢字の認知文字論的考察:認知情報単位の類型と分布」
『型学研究』類型学研究会, Vol.2, pp.141-183.
- 長生命 (1982)「『よい名前のつけかた』に関する一考察(人の名まえ<特集>)」
『言語生活』筑摩書房, Vol.361, pp.52-55.
- 徳田克己 (2004)「名づけの心理 2：読みにくい名前の分析」『日本教育心理学

- 会総会発表論文集』日本教育心理学会, Vol.46, p.623.
- 徳田克己・水野智美・西館有沙・西村実穂・安心院朗子・大越和美 (2013) 「名づけの心理 3 : 10 年前の調査結果との比較」『日本教育心理学会総会発表論文集』日本教育心理学会, Vol.55, pp.296.
- 徳弘康代 (2005) 「中上級学習者のための漢字および漢字語彙学習資料の開発」『講座日本語教育』早稲田大学日本語研究教育センター, Vol.41, pp.41-63.
- 徳弘 康代・川村よし子 (2007) 「漢字 2,100 字の単語数調査と単語一覧表の作成」『早稲田日本語教育学』, 早稲田大学大学院日本語教育研究科, Vol.1, pp.1-10.
- 鳥山榛名 (1953) 「人名漢字に対する批判」『国語科教育』全国大学国語教育学会, Vol.2, pp.92-110.
- 豊島正之 (1998) 「『表外漢字字体表』の情報交換上の意義」国語施策懇談会, pp.1-8.
- 内外教育 (2009) 「教育法規あらかると(番外編)人名と漢字」『内外教育』時事通信社, Vol.5880, p.23.
- 中村實 (2003) 「科学技術と人名(苗字)、駅名、地名など」『東北文化学園大学科学技術学部年次報告』東北文化学園大学, Vol.3, pp.90-93.
- 丹羽基二 (1998) 「苗字と漢字」『月刊しにか』大修館書店, Vol.9 No.6, pp.72-78.
- 丹羽基二 (2003) 「ヒツジにまつわる人名・地名」『月刊しにか』大修館書店, Vol.14 No.1, pp.66-70.
- 林巨樹 (1999) 「『人名用漢字』とは何か(特集 日本の漢字を考える 常用漢字・人名漢字・JIS 漢字)」『月刊しにか』, Vol.10 No.7, pp.44-47.
- 林利充・大澤義明・小林隆史 (2009) 「全国における苗字の空間的偏在とその変化: 失われつつある地域性」『オペレーションズ・リサーチ: 経営の科学』公益社団法人日本オペレーションズ・リサーチ学会, Vol.54 No.1, pp.5-11.
- 半田淳子 (2013) 「日本人の名字の難易度と指導上の留意点」『ICU 日本語教育研究』国際基督教大学 日本語教育研究センター, Vol.9, pp.3-12.

- 潘蕾 (2014) 「名前から見る古代貴族の家族観」 『人文学論集』 大阪府立大学
人文学会, Vol.32, pp.51-63.
- 平山亜紀 (2011) 「名づけの変遷：人名用漢字と読みの相関に注目して」 『文
化環境研究』 長崎大学, Vol.5, pp.38-46.
- 福本和佳子・印道緑 (2016) 「文脈力をつける読解教育:推測能力の養成を中心
に」 『北九州市立大学国際論集』 北九州市立大学国際教育交流センタ
ー, Vol.14, pp.157-170.
- 藤田晋 (2017) 「サイバーエージェント社長藤田晋の成長論 30」 『日経ビジネ
ス Associe』 1月号, pp.16-17.
- 藤本灯 (2014) 「三巻本『色葉字類抄』名字部の研究」 『日本語学論集』 東京
大学大学院人文社会系研究科国語研究室, Vol.10, pp.1-21.
- 古川達也 (2013) 「現代の子どもの名前：読みにくさの原因はどこにあるのか」
『教育研究』 大阪大谷大学教育学会, Vol.39, pp.94-102.
- 編集部 (2003) 「『人名用漢字』の基礎知識」 『月刊しにか』 大修館書店,
Vol.14 No.7, pp.20-21.
- 星田晋五 (1960) 「なまえの社会学と言語学」 『社会学年誌』 早稲田大学社会
学会, Vol.5, pp.1-22.
- 前田富祺 (2013) 「日本語の攻防 文字・表記 名前の日本語文化史：人名用漢字
を中心として」 『日本語学』 明治書院, Vol.32 No.8, pp.62-70.
- マテラ ユラ (2013) 「チェコの大学における日本語学習者の漢字学習に対する
意識とストラテジーに関する調査」 『日本言語文化研究会論集』 日本
言語文化研究会, Vol.9, pp.65-92.
- 南伸坊・山口文憲・黒川創 (1990) 「あちこちイロイロに、姓はある」 『思想
の科学 第7次』 思想の科学社, Vol.132, pp.18-23.
- 六川雅彦 (2005) 「日本人の名前に見られる音韻的性差一音と意味の有縁性」
『言語学と日本語教育 IV』 くろしお出版, pp.309-320.
- 六川雅彦 (2012) 「日本語非母語話者の日本人の名前の性別判断能力について：
実在する名前を使ったアンケート調査」 『南山大学日本文化学科論
集』 南山大学日本文化学科, Vol 12, pp.33-41.
- 六川雅彦 (2015) 「日本語非母語話者の日本人の名前の性別判断能力について」
『南山大学日本文化学科論集』 南山大学日本文化学科, Vol 15,

pp.39-51.

森岡浩 (2003) 「珍しい読み方をする名字」 『月刊しにか』 大修館書店, Vol.14 No.7, pp.46-49.

柳田しのぶ (2011) 「非漢字圏日本語学習者における漢字学習への意識：フランスの大学生を対象に」 『JSL 漢字学習研究会誌』 JSL 漢字学習研究会, Vol.3, pp.8-13.

家辺勝文 (1999) 「『JIS 漢字』とは何か」 『月刊しにか』 大修館書店, Vol.10 No.7, pp.56-63.

矢野桂司 (2007) 「日本の苗字マップとその応用可能性について」 『じんもんこん 2007 論文集』, pp.47-54.

山西良典・大泉順平・西原陽子・福本淳一 (2016) 「人名の言語的特徴の分析に基づくキラキラネーム判定」 『日本感性工学会論文誌』 日本感性工学会, Vol.15 No.1, pp.31-37.

由木美帆 (2009) 「Kanji Learning Strategies : From the Viewpoint of Learners with Non-kanji Background」 『関西外国語大学留学生別科日本語教育論集』 関西外国語大学留学生別科, Vol. 19, pp. 143-150.

李永寧 (1998) 「中国人の姓名」 『言語と文化』 文教大学, Vol.10, pp.125-137.

李黎陽・館野昌一 (2002) 「増深解析法による日本語の固有名詞の認識(1)」 『情報処理学会研究報告』 一般社団法人情報処理学会, Vol.104, pp.15-20.

Theses

徳弘康代 (2006) 「日本語教育における中上級漢字語彙教育の研究」 早稲田大学大学院日本語教育研究科, 博士論文.

Electronic Media

人名用漢字(863 字)の一覧(2017 年 9 月 25 日改定). Accessed December 1, 2017.
https://kakijun.jp/main/jinmei_ichiran.html.

全国名字ランキング. Accessed September 11, 2017.
<https://myoji-yurai.net/prefectureRanking.htm>.

N1～N5:認定の目安. Accessed August 20, 2017. <http://www.jlpt.jp/about/levelsummary.html>.

【名字】佐藤. Accessed October 5, 2017. <https://myoji-yurai.net/searchResult.htm?myojiKanji=%E4%BD%90%E8%97%A4>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงรายชื่อสกุลคนญี่ปุ่น 50 อันดับแรกที่มีผู้ใช้มากที่สุด

อันดับที่	รูปเขียนคันจิ	เสียงอ่าน	อันดับที่	รูปเขียนคันจิ	เสียงอ่าน
1	佐藤	さとう	26	石川	いしかわ
2	鈴木	すずき	27	山下	やました
3	高橋	たかはし	28	中島	なかじま
4	田中	たなか	29	小川	おがわ
5	伊藤	いとう	30	石井	いしい
6	渡辺／渡邊	わたなべ	31	前田	まえだ
7	山本	やまもと	32	岡田	おかだ
8	中村	なかむら	33	長谷川	はせがわ
9	小林	こばやし	34	藤田	ふじた
10	加藤	かとう	35	後藤	ごとう
11	吉田	よしだ	36	近藤	こんどう
12	山田	やまだ	37	村上	むらかみ
13	佐々木	ささき	38	遠藤	えんどう
14	山口	やまぐち	39	青木	あおき
15	松本	まつもと	40	坂本	さかもと
16	井上	いのうえ	41	斉藤	さいとう
17	木村	きむら	42	福田	ふくだ
18	林	はやし	43	太田	おおた
19	斎藤／齋藤	さいとう	44	西村	にしむら
20	清水	しみず	45	藤井	ふじい
21	山崎	やまざき	46	藤原	ふじわら
22	森	もり	47	岡本	おかもと
23	池田	いけだ	48	三浦	みうら
24	橋本	はしもと	49	金子	かねこ
25	阿部	あべ	50	中野	なかの

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงความถี่ปรากฏใช้ชื่อคนญี่ปุ่นจากการสืบค้นด้วยคลังข้อมูลภาษา

ตารางแสดงจำนวนครั้งที่ปรากฏของชื่อที่ใช้ในคำถามจำนวน 20 รายชื่อ (ไม่ปรากฏ Kirakira Name) ผ่านการสืบค้นด้วยคลังข้อมูลภาษา BCCWJ-NT ของ 中納言 ฦ วันที่ 11 มิถุนายน 2560

1) すずき

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
Suzuki	39	1.26
スズキ	31	1.00
すずき	36	1.16
寿々木	1	0.03
涼木	6	0.19
鈴木	2984	96.20
鐸木	5	0.16
ผลรวมทั้งหมด	3102	100

2) まえだ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
マエダ	8	0.73
前田	1092	99.27
ผลรวมทั้งหมด	1100	100

3) たかはし

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
タカハシ	39	1.57
たかはし	29	1.17
高二	1	0.04
高梁	73	2.95
高橋	2336	94.27
ผลรวมทั้งหมด	2478	100

4) あべ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
アヴェ	61	2.94
アベ	53	2.55
あべ	26	1.25
安倍	629	30.31
安邊	1	0.05
安部	345	16.63
阿倍	76	3.66
阿部	883	42.56
阿閑	1	0.05
ผลรวมทั้งหมด	2075	100

5) さとう

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
サトウ	99	3.07
さとう	37	1.15
佐東	5	0.15
佐藤	3055	94.76
左藤	28	0.87
ผลรวมทั้งหมด	3224	100

6) みえこ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ミエコ	25	11.90
みえ子	4	1.90
三恵子	9	4.28
三枝子	48	22.86
三重子	1	0.48
未映子	3	1.43
美恵子	96	45.71
美枝子	22	10.48

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
美栄子	1	0.48
美重子	1	0.48
ผลรวมทั้งหมด	210	100

7) いのうえ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
イノウエ	21	1.14
いのうえ	13	0.70
井ノ上	8	0.43
井上	1804	97.73
ผลรวมทั้งหมด	1846	100

8) おおた

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
オオタ	10	0.57
おおた	69	3.93
大田	455	25.90
太田	1223	69.61
ผลรวมทั้งหมด	1757	100

9) ささき

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ササキ	4	0.28
ささき	7	0.49
佐々城	2	0.14
佐々木	1318	92.88
佐佐木	79	5.57
笹木	9	0.63
ผลรวมทั้งหมด	1419	100

10) わたなべ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ワタナベ	56	2.55
わたなべ	32	1.46
渡辺	1738	79.26
渡邊	29	1.32
渡邊	79	3.60
渡部	259	11.81
ผลรวมทั้งหมด	2193	100

11) みうら

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
みうら	140	11
三浦	1077	88
見浦	2	0
ผลรวมทั้งหมด	1219	100

12) しもみず ไม่พบข้อมูล

13) ふじわら

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
フジワラ	4	0.19
ふじわら	13	0.61
ふじわらの	1	0.05
富士原	1	0.05
藤原	2116	99.11
ผลรวมทั้งหมด	2135	100

14) むらかみ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ムラカミ	2	0.18
むらかみ	12	1.07
村上	1109	98.75
ผลรวมทั้งหมด	1123	100

15) ゆうこ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ユウコ	58	3.39
ゆうこ	88	5.15
ゆう子	37	2.16
佑子	11	0.64
侑子	30	1.75
優子	226	13.22
勇者	10	0.58
友子	113	6.61
右子	31	1.81
夕子	216	12.63
悠子	152	8.89
有羽子	1	0.06
木綿子	3	0.18
游子	36	2.11
由子	21	1.23
由己	3	0.18
由布子	127	7.43
祐子	111	6.49
祐胡	14	0.82
袖子	1	0.06
結子	53	3.10
裕仔	1	0.06

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
裕子	363	21.23
西子	4	0.23
ผลรวมทั้งหมด	1710	100

16) まさひこ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
Masahiko	1	0.21
マサヒコ	7	1.44
まさひこ	4	0.82
允彦	1	0.21
全彦	1	0.21
匡彦	1	0.21
将彦	2	0.41
政彦	10	2.05
昌彦	19	3.90
正彦	212	43.53
眞彦	1	0.21
真左彦	1	0.21
真彦	14	2.87
誠彦	6	1.23
雅彦	206	0.21
雅比古	1	1.44
ผลรวมทั้งหมด	487	100

17) ひでお

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ヒデオ	2	0.24
ひでお	28	3.29
日出夫	13	1.53
日出男	17	2.00
日出雄	7	0.82

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
栄夫	5	0.59
榮夫	2	0.24
秀夫	118	13.88
秀央	12	1.41
秀朗	8	0.94
秀生	2	0.24
秀男	95	11.18
秀緒	2	0.24
秀雄	233	27.41
英夫	123	14.47
英朗	4	0.47
英生	6	0.71
英男	35	4.12
英郎	21	2.47
英雄	115	13.53
豪夫	1	0.12
豪雄	1	0.12
ผลรวมทั้งหมด	850	100

18) はせがわ

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
ハセガワ	33	3.44
はせがわ	7	0.73
羽瀬川	17	1.77
長谷川	903	94.06
ผลรวมทั้งหมด	960	100

19) かずお

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
カズオ	27	3.36
かずお	24	2.99
一夫	128	15.92
一男	74	9.20
一雄	167	20.77
佳寿夫	5	0.62
佳都男	1	0.12
和夫	187	23.26
和朗	1	0.12
和汪	1	0.12
和生	10	1.24
和男	47	5.85
和緒	12	1.49
和郎	35	4.35
和雄	63	7.84
稼頭夫	2	0.25
稼頭央	13	1.62
萬夫	1	0.12
萬雄	5	0.62
賀壽雄	1	0.12
ผลรวมทั้งหมด	804	100

20) おかもと

รูปเขียน	จำนวน	อัตราส่วน(ร้อยละ)
オカモト	27	3.97
おかもと	4	0.59
岡元	13	1.91
岡本	636	93.53
ผลรวมทั้งหมด	680	100

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ให้ความร่วมมือในการทดสอบ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการวิจัยในการทดสอบความสามารถและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่ปรากฏในชื่อกับนามสกุลคนญี่ปุ่นของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ ✕ ในช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด หรือเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) ชั้นปีที่ศึกษา ปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 ปีที่ 5
- 3) ช่องทางการติดต่อ (Facebook/LINE ID/e-mail/โทรศัพท์)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นและประเทศญี่ปุ่น

- 1) จำนวนปีที่เรียนภาษาญี่ปุ่น
 - ต่ำกว่า 2 ปี 2-3 ปี 4-5 ปี 6 ปีขึ้นไป
- 2) เคยสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) หรือไม่ (ตอบระดับที่สูงสุดที่เคยสอบ)
 - เคยสอบระดับ N..... ผลสอบ ผ่าน ไม่ผ่าน
- 3) เคยไปประเทศญี่ปุ่นหรือไม่ เคย รวมเป็นระยะเวลา วัน เดือน ปี ไม่เคย
- 4) เคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับภาษาญี่ปุ่นหรือไม่
 - เคย เป็นงานเกี่ยวกับ..... ไม่เคย
- 5) ความสนใจเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น (ตอบอย่างน้อย 1 ข้อ และเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ภาษาญี่ปุ่น สังคมและวัฒนธรรม อาหาร ขนม นักร้อง
 - การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ การตูน
 - วรรณคดี นวนิยาย เทคโนโลยี การคบหากับคนญี่ปุ่น บริษัทญี่ปุ่น
 - นักแสดง
 - อนิเมชั่น

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการอ่านชื่อกับนามสกุลคนญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรคันจิ (ตอบเพียง 1 ตัวเลือก)

- 1) ท่านคิดว่าการอ่านชื่อกับนามสกุลคนญี่ปุ่นมีระดับความยากง่ายเพียงใด
 - ง่าย ค่อนข้างง่าย ปานกลาง ค่อนข้างยาก ยาก
- 2) ท่านคิดว่าการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการอ่านชื่อกับนามสกุลคนญี่ปุ่นนั้นจำเป็นหรือไม่
 - จำเป็น ไม่จำเป็น ไม่แน่ใจ

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบ

เลขที่แบบทดสอบ.....

แบบทดสอบความสามารถและกลวิธีในการคาดเดาเสียงอ่านคันจิที่ปรากฏในชื่อกับนามสกุลคนญี่ปุ่นของผู้เรียน
ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคันจิที่ปรากฏในชื่อคนญี่ปุ่นของผู้เรียน
ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

คำสั่ง 1. จงใส่เครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ในช่อง ว่าเคยเห็นชื่อดังกล่าวหรือไม่เคยพบเห็นมาก่อน

2. จงเขียนเสียงอ่านของชื่อหรือนามสกุลคนญี่ปุ่นดังต่อไปนี้เป็นอักษรโรมัน

หมายเหตุ โปรดตอบคำถามทุกข้อทั้ง 24 ข้อ ทั้งในข้อที่ตอบว่า “เคยเห็น” หรือ “ไม่เคยเห็น” ในกรณีที่เคยเห็นชื่อ
ในคำถามแต่ไม่มั่นใจเสียงอ่านให้ตอบว่า “เคยเห็น” และเขียนเสียงอ่านที่คาดว่าจะถูก กรุณาอย่าปล่อยเว้นว่าง
ในกรณีไม่คุ้นหรือไม่เคยเห็นชื่อในคำถามให้ตอบว่า “ไม่เคยเห็น” และคาดเดาเสียงอ่านจากความรู้ที่ตนเองมี กรุณา
อย่าปล่อยเว้นว่าง

ตัวอย่างการตอบคำถาม

ข้อ	คำถาม	เคยเห็น	ไม่เคยเห็น	คำตอบ
A	田中	✓		たなか
B	望月		✓	もちつき

แบบทดสอบ

ข้อ	คำถาม	เคยเห็น	ไม่เคยเห็น	คำตอบ
1	鈴木			
2	前田			
3	高橋			
4	阿部			
5	佐藤			
6	美恵子			
7	井上			
8	太田			

ข้อ	คำถาม	เคยเห็น	ไม่เคยเห็น	คำตอบ
9	佐々木			
10	渡辺			
11	三浦			
12	下水			
13	藤原			
14	村上			
15	祐子			
16	正彦			
17	英雄			
18	長谷川			
19	一男			
20	岡本			
21	茶奈			
22	優央良			
23	騎士			

ขอขอบพระคุณที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายลิขสิทธิ์ เมืองคุ้ม
วันเดือนปีเกิด	2 มกราคม 2534
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2556: ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง ทุนการศึกษา	อาจารย์ สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์ 2559: ทุนสมหมาย อุนตระกูล และทุนการศึกษาใน โครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านภาษาและ วัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น (SEND) มหาวิทยาลัย Waseda
ผลงานทางวิชาการ	
ประสบการณ์ทำงาน	2560-ปัจจุบัน: อาจารย์ โรงเรียนสอนภาษา สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระ บรมราชูปถัมภ์ สาขาปิ่นเกล้า 2556-ปัจจุบัน: นักแปลอิสระ